

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 7 (липень)

Київ 2026

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpi@ukr.net.

Аналітичний дайджест є спеціалізованим інформаційним ресурсом, який покликаний надати актуальну та систематизовану інформацію про ключові проблеми інтелектуальної власності, особливо в контексті інтеграції України до Європейського Союзу. У зв'язку з глобалізацією економічних та правових процесів, а також зростанням значення інновацій та креативних індустрій, питання захисту інтелектуальної власності набувають особливої ваги. Основне призначення дайджесту полягає в ознайомленні широкого кола фахівців – юристів, патентних повірених, науковців, викладачів, студентів, а також усіх зацікавлених користувачів – з найновішими інформаційними джерелами, що висвітлюють сучасні тенденції та виклики у сфері інтелектуальної власності.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном	2
Всесвітня організація інтелектуальної власності.....	89
Інтелектуальна власність в Україні	95
Інтелектуальна власність в мережі Інтернет	103
Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....	120
Наука у сфері інтелектуальної власності.....	150
Законодавство з інтелектуальної власності.....	169
Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....	209
Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....	256

Інтелектуальна власність за кордоном

«Поява революційних препаратів на основі GLP-1 для лікування цукрового діабету 2-го типу та ожиріння знову розпалила давню дискусію щодо балансу між правами інтелектуальної власності (ІВ) та необхідністю забезпечення справедливого доступу до них у сфері охорони здоров'я, особливо в Африці. Подібно до кричущої нерівності, що проявилася під час пандемії COVID-19, надзвичайно високі ціни та обширні патентні портфелі — які часто продовжуються завдяки стратегіям «подовження терміну дії патентів» такими фармацевтичними гігантами, як Novo Nordisk та Eli Lilly — роблять ці високоефективні засоби лікування недоступними для більшості африканських систем охорони здоров'я. Ця відсутність доступу збігається з тихою, але дедалі гострішою надзвичайною ситуацією у сфері охорони здоров'я; за прогнозами, швидка урбанізація та зміни способу життя в Африці на південь від Сахари спричинять масове зростання кількості випадків діабету, що загрожує перевантажити й без того крихку медичну інфраструктуру тяжкими, довготривалими ускладненнями...

Хоча міжнародні правові рамки, такі як Угода ТРІПС та Дохійська декларація, теоретично дозволяють урядам видавати примусові ліцензії з метою обходу патентів з міркувань охорони громадського здоров'я, ці інструменти в Африці використовуються вкрай рідко. Політичний тиск, торговельні міркування та побоювання щодо відлякування іноземних інвестицій часто стримують їхнє застосування. Що ще важливіше, примусове ліцензування є практично неефективним без передових технологій, спеціалізованих знань та місцевих виробничих потужностей, необхідних для фактичного виробництва складних препаратів на основі пептидів. Тому експерти стверджують, що для вирішення цієї кризи потрібна комплексна стратегія, яка виходить далеко за межі правових механізмів... Провідні африканські країни, що мають більш потужний інституційний потенціал, повинні впевнено застосовувати існуючі механізми гнучкості в сфері інтелектуальної власності, щоб створити регіональні прецеденти, тоді як континент має використовувати Африканську континентальну зону вільної торгівлі (AfCFTA) для координації закупівель та посилення колективної переговорної сили. Зрештою, забезпечення сталого доступу до життєво необхідних ліків вимагає проведення надійної промислової політики, орієнтованої на передачу технологій, співпрацю в регуляторній сфері та стабільні інвестиції у місцеве фармацевтичне виробництво, що гарантуватиме, що глобальна модель заохочення інновацій не буде здійснюватися за рахунок суспільних інтересів» (*Sofia Araújo. GLP-1 patents and Africa: The COVID-19 lessons we still have not learned // (<https://inventa.com/ip-news-insights/opinion/glp-1-patents-and-africa-covid-19-lessons-we-still-have-not-learned>). 01.07.2026*).

«Інтелектуальна власність у стартапах у галузі наук про життя ґрунтується на трьох основних інструментах — патентах, торговельних марках та комерційних таємницях, — кожен з яких служить окремій меті, але разом дає компаніям змогу захищати інновації, формувати ідентичність бренду та зберігати конкурентну перевагу. Патенти надають обмежені в часі виключні права на винаходи в обмін на їх публічне розкриття, торговельні марки захищають назви та символи, що вирізняють продукти на ринку, а комерційні таємниці забезпечують захист цінної конфіденційної інформації без необхідності офіційної реєстрації. Ці правові механізми є особливо важливими у галузі наук про життя, де тривалі терміни розробки та високі витрати роблять для компаній надзвичайно важливим забезпечення захисту своїх інновацій та отримання від них вигоди...

На ранніх етапах залучення фінансування патенти відіграють ключову роль, сигналізуючи інвесторам про те, що технологія стартапу є новою, захищеною та комерційно обґрунтованою. Міцна патентна позиція може заспокоїти інвесторів щодо конкурентних бар'єрів та свободи діяльності, що часто впливає на те, чи вдасться залучити фінансування. У міру зростання компаній та їхніх спроб залучити подальші раунди фінансування або налагодити партнерські відносини інтелектуальна власність стає ще більш важливою. Інвестори та партнери ретельно вивчають патентні портфелі під час проведення комплексної перевірки, і сильна, добре керована інтелектуальна власність може підвищити оцінку вартості компанії та посилити переговорну позицію, тоді як слабкі сторони можуть поставити під загрозу укладення угод...

Вкрай важливо з самого початку обрати правильну форму захисту, оскільки помилки можуть поставити під загрозу ключові інновації або репутацію бренду. Покладання на комерційну таємницю там, де потрібні патенти, або ігнорування торговельних марок може призвести до втрати ексклюзивності або суперечок щодо бренду. Для стартапів у галузі наук про життя розробка продуманої стратегії інтелектуальної власності з самого початку є не просто бажаною, а фундаментальною умовою довгострокового успіху, що сприяє прогресу — від початкового відкриття до залучення фінансування, співпраці та комерціалізації» *(Paul A. Calvo. Building Blocks of IP // Sterne, Kessler, Goldstein & Fox PLLC. (<https://www.sternekeessler.com/news-insights/insights/building-blocks-of-ip/>). 01.07.2026).*

«У секторі оборонних технологій, де на кону стоять високі ставки, інтелектуальна власність (ІВ) перетворилася не лише на інструмент правового захисту, а й на ключовий компонент доктрини національної безпеки, залучення капіталу та глобальної конкуренції. Традиційна патентна система ґрунтується на суспільному компромісі: публічне розкриття інформації в обмін на обмежену в часі монополію, але в оборонній сфері оприлюднення технічних деталей може розкрити напрямки розвитку та викрити

тактичні вразливості перед супротивниками. Тому компанії, що займаються оборонними технологіями, мусять знаходити баланс між тим, що варто патентувати, і тим, що слід зберігати як ретельно охоронювану комерційну таємницю...

Це стратегічне рішення ще більше ускладнюється, коли держава накладає режим секретності на патентну заявку з міркувань національної безпеки. Хоча це й є необхідним для оборони, секретний патент суттєво порушує бізнес-модель стартапу, що значно ускладнює комерціалізацію технології, вихід на закордонні ринки або презентацію захищених активів потенційним інвесторам. Імовірність накладення грифу секретності з міркувань безпеки часто значною мірою залежить від того, як сформульована заявка на патент — це той фактор, який підприємці часто не беруть до уваги. Крім того, оскільки багато інноваторів у сфері оборони є ветеранами військових або розвідувальних структур, часто виникають складні питання щодо права власності: чи належить інновація державі, колишньому роботодавцю чи підприємцю, що створює значну перешкоду під час проведення інвесторами комплексної перевірки, якщо ці питання не вирішити на ранньому етапі...

На відміну від цивільних галузей, оборонні технології характеризуються надзвичайно тривалими циклами продажів, структурами державних закупівель та суворими експортними обмеженнями. Багато з основних інновацій у цій сфері — такі як дрони, навігаційні системи, кібербезпека та штучний інтелект — є технологіями «подвійного призначення», які можуть застосовуватися як у цивільних, так і у військових цілях. Ефективна стратегія у сфері інтелектуальної власності повинна враховувати цю гнучкість, забезпечуючи таку структуру патентних заявок, яка враховуватиме як поточні, так і майбутні ринки в різних юрисдикціях. Для інноваторів у глобальних центрах, таких як Ізраїль, отримання місцевого патенту є недостатнім, якщо основні комерційні ринки знаходяться у США, Європі чи Азії, однак подання заявок із занадто широким охопленням або занадто рано може вичерпати обмежені ресурси молодого стартапу...» (*Kfir Luzzatto. Between Secrecy and Disclosure: Intellectual Property in the Defense-Tech Era // Haaretz Daily Newspaper Ltd (<https://www.haaretz.com/haaretz-labels/defense1/2026-07-20/ty-article-labels/between-secrecy-and-disclosure-intellectual-property-in-the-defense-tech-era/0000019f-7f8c-ddd1-ab9f-ff9e69db0000>). 07.2026*).

«Поки найкращі гольфісти світу готуються до 154-го чемпіонату «Відкритий чемпіонат» у Роял-Біркедейлі, у цьому виді спорту набирає обертів нова тенденція: провідні європейські автовиробники виходять на ринок високопродуктивного гольф-обладнання. Компанія McLaren нещодавно випустила власну преміальну лінійку гольф-заліз, а Bugatti уклала партнерську угоду з японським виробником ключок Honma Golf для випуску ультралюксової колекції, випущеної обмеженим тиражем. Таке поєднання

автомобільної інженерії та гольф-обладнання зумовлене спільним використанням передових матеріалів, таких як вуглецеві композити та титанові сплави...

Однак вихід на ринок гольф-обладнання означає потрапляння в одну з найгустіших і найбільш суперечливих з точки зору патентних спорів галузей у сфері споживчих спортивних товарів, де наразі домінують кілька авторитетних гравців. Підхід компанії McLaren полягає у створенні своїх ключок з нуля — за консультаціями чемпіона мейджорів Джастіна Роуза — та впровадженні комплексної стратегії щодо інтелектуальної власності. Компанія стратегічно подала заявки на широкий міжнародний захист торговельної марки «MCLAREN GOLF» задовго до випуску своєї продукції, охопивши клюшки, одяг та роздрібні послуги, щоб заздалегідь унеможливити суперечки щодо незаконного використання торговельної марки та ліцензування...

Стратегія Bugatti суттєво відрізняється. У рамках партнерства з Honma компанія Bugatti використовує накопичені Honma за десятиліття патенти та виробничий досвід, водночас вносячи власний, визнаний у всьому світі імідж бренду класу «люкс», щоб створювати надзвичайно ексклюзивні серії з обмеженим тиражем. З юридичної точки зору така структура значною мірою базується на суворих угодах про ліцензування торговельних марок. Щоб уникнути «голоного ліцензування» — яке може призвести до повної втрати права на торговельну марку — Bugatti мусить підтримувати та забезпечувати суворий контроль якості продукції, що випускається компанією Honma під її ім'ям» (*Misha Solodovnikov. The IP Behind the Putter: Golf's New Intellectual Property Race // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2026/07/16/the-ip-behind-the-putter-golfs-new-intellectual-property-race/>). 16.07.2026*).

«Прогнозується, що світовий ринок інтелектуальної власності (ІВ) зростатиме із середньорічним темпом зростання (CAGR) на рівні 6,27% у період з 2025 по 2031 рік. У рамках цього ринку домінуючим стане сегмент авторського права, який займе провідну частку ринку у 29% завдяки своїй невід'ємній ролі в екосистемі цифрового контенту, що стрімко розширюється. Що стосується монетизації, то, за прогнозами, до 2025 року лідируватиме ігровий сектор завдяки використанню моделей постійних високочастотних доходів, таких як платформи на кшталт Fortnite, що перетворюють ІВ на стабільні потоки внутрішньоігрових транзакцій. Водночас сегмент кінцевих споживачів у сфері медіа та розваг демонструватиме найвищі темпи зростання, досягнувши CAGR на рівні 7,44% завдяки збільшенню споживання контенту та поширенню цифрових стрімінгових сервісів. Це загальне зростання ринку значною мірою стимулюється «економікою творців», яка використовує цифрові платформи для демократизації створення та монетизації інтелектуальної власності. Воно також підкріплюється масовим поширенням цифрових та віртуальних активів, таких як NFT, на транзакційних платформах, наприклад

OpenSea, а також інноваціями, що базуються на патентах, прикладом чого є технологічні компанії, такі як Qualcomm, які використовують патенти як стратегічні активи для отримання значних доходів...

З географічної точки зору Північна Америка домінує у світовій економіці інтелектуальної власності, спираючись на розвинену інноваційну екосистему та міцну правову базу. Європа також переживає значні перетворення, зумовлені суворими регуляторними стандартами та активними заходами з цифровізації, тоді як Азіатсько-Тихоокеанський регіон стрімко розвивається завдяки високій активності у сфері патентування та інноваційним ініціативам, що підтримуються урядом. Щоб підтримати цей зростаючий сектор, ключові гравці галузі запровадили низку значних нововведень. До 2025 року компанія Anaqua, Inc. інтегрує передові функції штучного інтелекту (ШІ) у свою платформу управління інтелектуальною власністю, що відповідає звітам Clarivate за 2024 рік, у яких наголошується на важливості ШІ та аналітики в практиці роботи з інтелектуальною власністю. Крім того, компанія Wipro розширила свої можливості у сфері ШІ та аналітики для підтримки управління життєвим циклом інновацій у 2024–2025 роках, а LexisNexis нещодавно вдосконалила свою аналітику в галузі інтелектуальної власності, щоб полегшити проведення більш якісних оцінок патентів та ризиків. У юридичному та консультативному секторах компанія Kirkland & Ellis LLP розширила свої послуги з судових спорів щодо інтелектуальної власності, зосередившись на патентних спорах з високою вартістю, тоді як Marks & Clerk розширила свої глобальні консультативні послуги, зосередившись на міжнародних стратегіях у сфері інтелектуальної власності...» (*Intellectual Property (IP) Economy Market Report 2026-2031 | Growth of Digital Content and Creator-Driven IP Ecosystems Present Lucrative Opportunities // yahoo! finance* (<https://finance.yahoo.com/media-advertising/articles/intellectual-property-ip-economy-market-152900037.html>). 16.07.2026).

«На нещодавно врегульованих ринках азартних ігор оператори стикаються зі змінами, в умовах яких реєстрація торговельних марок дедалі частіше безпосередньо пов'язується з доступом до ринку. Замість того, щоб розглядати інтелектуальну власність (ІВ) як другорядне завдання, яке слід вирішити після отримання дозволу від регуляторних органів, оператори тепер мусять інтегрувати стратегії щодо торговельних марок безпосередньо у свої плани ліцензування. Ця конвергенція проявляється трьома основними способами: як попередня умова ліцензування, як обов'язкова умова після отримання ліцензії або через механізми подання заяв на основі декларацій. Ця тенденція відображає прагнення сучасних регуляторних органів використовувати зареєстровані торговельні марки як перевірений показник легітимності бізнесу, фактично перетворюючи захист бренду на основну вимогу для виходу на ринок...

Нігерія та Кенія є прикладами моделей, де реєстрація торговельної марки прямо пов'язана з процесом ліцензування. У Нігерії керівні принципи щодо видачі дозволів на спортивні ставки на федеральному рівні, а також у ключових адміністративних регіонах, таких як штат Лагос та Федеральна столична територія, вимагають від заявників надати підтвердження реєстрації торговельної марки, а також забезпечити наявність місцевого домену «.ng». Хоча рішення Верховного суду 2024 року змінило підхід до регулювання азартних ігор у бік децентралізованої моделі на рівні штатів, де вимоги можуть відрізнятися, збереження документального підтвердження права власності на торговельну марку залишається вкрай доцільним на всій території країни. Навпаки, оновлена законодавча база Кенії відповідно до Закону про контроль за азартними іграми 2025 року — який значно розширив сферу регулювання, включивши до неї постачальників B2B, індивідуальні сертифікації онлайн-ігор та акредитацію співробітників — встановлює реєстрацію торговельної марки як умову, що має бути виконана після отримання ліцензії. Згідно з нормами 2026 року, оператори мають суворий 30-денний термін після отримання ліцензії для подання свідоцтва про торговельну марку до Органу регулювання азартних ігор, що означає, що процедуру реєстрації необхідно розпочати задовго до виходу на ринок, щоб уникнути можливого анулювання ліцензії...

Бразилія демонструє інший підхід, де реєстрація торговельних марок регулюється на основі декларації, а не пов'язана безпосередньо з самою ліцензією на азартні ігри. З моменту запуску регульованого ринку онлайн-ставок у січні 2025 року бразильське відомство з питань торговельних марок (INPI) дозволяє розглядати заявки на реєстрацію торговельних марок у сфері спортивних ставок на підставі простої декларації заявника про те, що він законно займається цією діяльністю. Цей шлях також відкритий для іноземних суб'єктів господарювання, що діють через контрольовані місцеві дочірні компанії, при цьому у описі торгової марки має бути чітко вказано «спортивні ставки», уникаючи загальних термінів, пов'язаних з азартними іграми, що підпадають під обмеження. Оскільки Бразилія дотримується суворого принципу «першості подання заявки», головним викликом для операторів є вибір часу для подання самої заявки. Власники торговельних марок стикаються з високим ризиком подачі заявок третіми особами з метою наживи, що ще більше ускладнюється вимогою щодо забезпечення обов'язкового домену «.bet.br», який має бути безпосередньо пов'язаний із зареєстрованою торговельною маркою...

Ця мінлива динаміка регулювання вимагає від операторів та їхніх консультантів з питань інтелектуальної власності застосування ретельно скоординованого підходу до захисту бренду. Щоб захистити свої активи, підприємства повинні подавати заявки на реєстрацію торговельних марок у превентивних цілях при перших ознаках лібералізації ринку, узгоджувати структури своїх юридичних осіб таким чином, щоб власник прав інтелектуальної власності збігався з потенційним місцевим ліцензіатом, а також

здійснювати реєстрацію доменів і торговельних марок у рамках єдиного, узгодженого робочого процесу. Крім того, впровадження послуг з моніторингу торговельних марок має вирішальне значення для виявлення та оскарження конфліктних заявок на високоактивних ринках. Хоча зрілі ігрові центри, такі як Велика Британія, Мальта та Гібралтар, не застосовують аналогічних правил щодо прив'язки інтелектуальної власності до ліцензій, еволюціонуючі нормативно-правові рамки в Африці та Латинській Америці підкреслюють більш широку глобальну тенденцію, за якої стратегія виходу на ринок та захист бренду стають невід'ємно пов'язаними» (*Sara Ashby, Peter Dawson and Olivia Aldous. No Trade Mark, No Licence? The Emerging Link Between Brand Registration and Gambling Market Access // Wiggin LLP (<https://www.wiggin.co.uk/insight/no-trade-mark-no-licence-the-emerging-link-between-brand-registration-and-gambling-market-access/>). 17.07.2026*).

«Пропозиція, з якою в жовтні 2020 року виступили Індія та Південна Африка у Світовій організації торгівлі (СОТ) щодо тимчасового скасування прав інтелектуальної власності (ІВ) на вакцини та засоби лікування від COVID-19, висвітлила системну напругу в глобальній економіці. Хоча в країнах, що розвиваються, існували потужності для виробництва вакцин, цим країнам бракувало юридичних повноважень для їхнього виготовлення без згоди власників патентів. Після двох років переговорів у червні 2022 року СОТ ухвалила пом'якшений компроміс, який охоплював лише патенти на вакцини, що продемонструвало, як міжнародні правила щодо ІВ надають пріоритет власності на знання та юридичним монополіям навіть під час глобальних криз...

Історично патенти призначені для надання винахідникам виключних комерційних прав, як правило, на 20 років, з метою стимулювання та окупності приватних інвестицій у наукові дослідження та розробки. Однак критики стверджують, що така система обмежує доступ до життєво важливих суспільних благ, як це було у 1990-х та 2000-х роках, коли ціноутворення, обумовлене патентним захистом, зробило ліки від ВІЛ, що рятують життя, недоступними за ціною в Африці на південь від Сахари. Хоча індійські виробники генериків зрештою скористалися примусовим ліцензуванням для виробництва доступних генеричних аналогів, укладення Угоди ТРІПС СОТ у 1995 році суттєво обмежило законодавчу гнучкість окремих країн, запровадивши суворі мінімальні стандарти щодо інтелектуальної власності, підкріплені торговельними санкціями. Як задокументував економіст Ха-Джун Чанг, заможні країни, такі як Велика Британія, США, Японія та Південна Корея, під час своєї індустріалізації регулярно копіювали іноземні технології, а після досягнення економічного домінування почали виступати за суворе дотримання прав інтелектуальної власності — фактично підтягуючи за собою сходи розвитку.

Сьогодні нерівномірний розподіл світових доходів від роялті відображає цей структурний дисбаланс: лише США у 2023 році отримали надлишок від ліцензування, що перевищив 100 мільярдів доларів, тоді як країни, що розвиваються, виплачують набагато більше, ніж отримують. Ця тенденція поширюється не лише на фармацевтичну галузь, а й на високотехнологічні сектори, такі як телекомунікації, де компанії на кшталт Qualcomm стягують роялті практично з усіх смартфонів у світі, а також на сектор зеленої енергетики, де зосереджені патентні портфелі підвищують виробничі витрати для країн, що розвиваються, які прагнуть здійснити енергетичний перехід... Хоча в Дохійській декларації 2001 року було підтверджено право країни видавати примусові ліцензії під час надзвичайних ситуацій у сфері охорони здоров'я, цей процес залишається юридично обтяжливим і політично напруженим. Зрештою, дискусія щодо відступів у СОТ викрила глибокі труднощі реформування глобальної системи інтелектуальної власності, яка однаково застосовує ті самі суворі юридичні монополії як до транснаціональних корпорацій, так і до країн, що розвиваються» (*Utkarsh Mishra. Who Owns Knowledge? The Politics of Patents and Global Power // Countercurrents* (<https://countercurrents.org/2026/07/who-owns-knowledge-the-politics-of-patents-and-global-power/>). 19.07.2026).

«У сфері розкішної моди захист творчих інновацій вимагає вирішення дедалі складніших правових, етичних та стратегічних викликів. Юридичне консультування, яке раніше зводилося до останнього етапу перевірки на відповідність вимогам перед дебютом на подіумі, дедалі частіше стає невід'ємною частиною самого початку творчого процесу. Коли дизайнери та юридичні команди співпрацюють з самого початку, юридичний нагляд перетворюється з перешкоди на шляху до творчого партнерства, яке підсилює та зміцнює інновації...

Щоб досягти такої інтеграції, бренди можуть впроваджувати кілька практичних стратегій, узгоджених із календарним планом. По-перше, відстеження джерел натхнення — таких як історичні архіви, культурні традиції чи цифрове мистецтво — ще з етапу першого ескізу допомагає на ранній стадії виявити потенційні ризики, пов'язані з інтелектуальною власністю (ІВ). Включення етапів перевірки ІВ безпосередньо в графік розробки дизайну під час затвердження мудбордів, створення зразків та підготовки до виробництва гарантує, що юридична експертиза ніколи не гальмуватиме робочий процес. Крім того, у міру розвитку технологій встановлення чітких політик щодо дизайну з використанням штучного інтелекту допомагає з'ясувати, які результати підлягають захисту ІВ, а які вимагають ліцензування від третіх сторін...

Проактивна, багаторівнева стратегія у сфері інтелектуальної власності також має вирішальне значення для захисту візуальної ідентичності бренду.

Креативні та юридичні директори повинні співпрацювати з метою реєстрації характерних елементів — таких як впізнавані силуети, мотиви, техніки виготовлення та коди бренду — за допомогою торговельних марок, зовнішнього вигляду товару, патентів на промислові зразки та авторського права. Ця проактивна позиція поширюється й на культурні та історичні впливи, де раннє залучення юристів забезпечує шанобливе ставлення до них та сприяє укладанню офіційних угод про співпрацю або ліцензування, що дозволяє уникнути репутаційних та юридичних наслідків. Нарешті, оскільки дискретність є критично важливим комерційним активом для брендів класу «люкс», юридичні команди повинні захищати колекцію шляхом укладення угод про нерозголошення інформації та дотримання суворих протоколів конфіденційності, щоб запобігти передчасному витоку інформації. Зрештою, ставлення до юридичного радника як до активного творчого партнера в рамках ательє дозволяє брендам класу «люкс» впевнено розширювати творчі межі, одночасно створюючи надійний, орієнтований на майбутнє захист своїх найцінніших активів» (*Jess Jesselson. The Art of the Atelier: Elevating Ideas Through Early Creative & Legal Collaboration // Loeb & Loeb LLP (<https://www.loeb.com/en/insights/passle/2026/07/the-art-of-the-atelier-elevating-ideas-through-early-creative--legal-collaboration>). 21.07.2026*).

«Демонстрація нового товарного знака на торгових ярмарках та виставках до подання офіційної заявки пов’язана зі значним ризиком того, що треті особи можуть скопіювати або зареєструвати цей знак. Щоб зменшити цей ризик, у багатьох юрисдикціях передбачено тимчасовий захист товарних знаків, що демонструються на офіційних виставках. Ця міжнародна концепція ґрунтується на статті 11 Паризької конвенції про охорону промислової власності, яка зобов’язує держави-учасниці надавати тимчасові гарантії, хоча конкретні процедури та терміни регулюються національним законодавством...

У цьому контексті слід розрізняти тимчасовий захист та виставковий пріоритет. Тимчасовий захист забезпечує активний захист торгової марки під час самої виставки за допомогою тимчасового сертифіката, тоді як виставковий пріоритет дозволяє експоненту використовувати дату початку заходу як дату пріоритету для подальшої подачі заявки. Хоча виставковий пріоритет наразі не діє в країнах Ради співробітництва арабських держав Перської затоки (GCC), тимчасовий захист офіційно визнається відповідно до статті 21 Закону про торгові марки GCC та Статей 19–22 до нього Положення про виконання. Щоб отримати цей тимчасовий статус, який не замінює звичайну реєстрацію, учасники виставки, як правило, повинні повідомити місцеве відомство з питань торговельних марок щонайменше за місяць до початку заходу, подати встановлені форми та копії знака, сплатити офіційні збори та переконатися, що знак відповідає стандартним вимогам щодо реєстрації...

Фактичне впровадження тимчасового захисту відрізняється в різних державах-членах GCC. ОАЕ інтегрували цей захист у своє національне законодавство, дозволивши учасникам виставок подавати заявки до Міністерства економіки та туризму принаймні за місяць до події; оскільки цей цифровий процес є новим, запити обробляються електронною поштою, поки створюється спеціальний портал. Саудівська Аравія також повністю впровадила правила GCC, дозволивши реєструвати та видавати тимчасові сертифікати. Натомість Катар і Бахрейн стикаються з адміністративною прогалиною; хоча вони пов'язані Законом про товарні знаки GCC, жодна з цих країн не опублікувала спеціальні збори та не запустила онлайн-портали для подання тимчасових заявок. Натомість у цих країнах питання щодо тимчасових сертифікатів вирішуються в індивідуальному порядку для офіційно визначених виставок, що робить необхідним попереднє консультування на місцевому рівні...

Зрештою, підприємства, які планують презентувати нові бренди на виставках у країнах GCC, повинні проактивно управляти ризиками, пов'язаними з інтелектуальною власністю. Це включає перевірку офіційного статусу виставки, з'ясування наявності тимчасового захисту в країні-організаторі, подання заявки на отримання тимчасового сертифіката щонайменше за місяць до початку заходу, а також переконання в тому, що знак підлягає юридичній реєстрації. Найголовніше: оскільки тимчасові сертифікати діють лише протягом терміну проведення заходу, учасники виставки повинні негайно подати заявку на реєстрацію торговельної марки, щоб забезпечити довгостроковий, постійний захист» *(Mona Saleh. Exhibiting in the GCC? Consider Temporary Trade Mark Protection // Rouse International Limited (<https://rouse.com/insights/news/2026/exhibiting-in-the-gcc-consider-temporary-trade-mark-protection>). 21.07.2026).*

«Завершення Чемпіонату світу з футболу FIFA 26™, кульмінацією якого став фінал між Іспанією та Аргентиною, підкреслює масштабну систему захисту інтелектуальної власності (ІВ), яка захищає комерційну цінність турніру та визначає, що саме вболівальники бачать, чують і купують. Поза межами спортивного видовища цей захід функціонує як взаємопов'язана комерційна екосистема. Наприклад, офіційна музика та гімни турніру регулюються складною мережею авторських прав, що охоплюють композиції, тексти пісень та оригінальні записи, а ліцензійні структури визначають, як ці активи використовуються та монетизуються у телетрансляціях, рекламі та на цифрових платформах...

На полі гравці є високоцінними комерційними активами, особисті бренди яких захищаються за допомогою реєстрації торговельних марок, прав на особистість та рекламних контрактів у різних юрисдикціях. Аналогічно, форма команд поєднує цінні права, що підлягають реєстрації: емблеми команд,

логотипи спонсорів та бренди виробників захищаються як зареєстровані торговельні марки, тоді як унікальні графічні елементи підпадають під захист авторського права або права на промислові зразки. Оскільки попит споживачів на репліки футболок є величезним, ці права мають високу цінність і стають об'єктом активної уваги фальсифікаторів, що вимагає суворого дотримання законодавства для захисту ліцензійних джерел доходу. Маскоти та ширша візуальна ідентичність — включаючи емблеми, офіційні плакати, вивіски та фірмові шрифти — також захищені поєднанням авторських прав, прав на торговельні марки та суворих прав на промислові зразки, що дозволяє FIFA здійснювати контроль якості ліцензованої продукції — від іграшок до цифрових продуктів...

FIFA захищає свою назву, назви турнірів, слогани, афіші та Кубок світу за допомогою комплексу заходів, що охоплюють авторське право, зареєстровані торговельні марки, законодавство щодо недобросовісного використання торговельних марок та недобросовісної конкуренції. Ефективний захист бренду передбачає нагляд за ринком, моніторинг реєстрів та онлайн-платформ, а також цілеспрямовані юридичні дії у випадках, коли порушення загрожують ексклюзивності або репутації. Таким чином, Чемпіонат світу з футболу ілюструє, як інтелектуальна власність перетворює назви, дизайни, звуки, контент та враження на взаємопов'язані комерційні активи. Для підприємств поза сферою спорту головний урок полягає в тому, щоб зрозуміти, якою інтелектуальною власністю вони володіють, забезпечити належний перехід прав власності, зареєструвати важливі права, де це можливо, встановити чіткі умови ліцензування, а також активно контролювати та забезпечувати їх дотримання з метою збереження вартості, підтримки джерел доходу та захисту цілісності бренду» (*Sarah Suleman. Goals, trade marks and trophies: FIFA's World Cup 26™ IP playbook // KISCH IP (<https://www.kisch-ip.com/Articles/Read/511/GOALS-TRADE-MARKS-AND-TROPHIES-FIFAS-WORLD-CUP-26-IP-PLAYBOOK>). 21.07.2026*).

«Хоча багато власників бізнесу помилково вважають, що інтелектуальна власність (ІВ) стосується лише високотехнічних, запатентованих винаходів, насправді ІВ охоплює ключові елементи бренду, контент веб-сайтів, власне програмне забезпечення, комерційні таємниці, дані про клієнтів та внутрішні ноу-хау. Про ключове значення цих активів свідчить дослідження компанії Ocean Tomo за 2025 рік, присвячене ринковій вартості компаній індексу S&P 500, в якому зафіксовано «економічну інверсію», що відбулася за останні 50 років. У 1975 році матеріальні активи становили 83 % ринкової вартості компаній, тоді як нематеріальні активи — лише 17 %; до 2025 року це співвідношення майже повністю змінилося на протилежне: на нематеріальні активи припадало 92 % ринкової капіталізації компаній індексу S&P 500, а частка матеріальних активів скоротилася до всього

8 %. Оскільки інтелектуальний капітал зараз є домінуючим джерелом корпоративної вартості, компанії повинні захищати його, інтегруючи проактивну стратегію щодо інтелектуальної власності безпосередньо у свої бізнес-плани...

Щоб успішно орієнтуватися в цій ситуації, підприємствам слід врахувати десять ключових стратегічних аспектів. По-перше, перед виходом на ринок компанії повинні дослідити існуючу ситуацію в сфері інтелектуальної власності, щоб виявити потенційні патенти або торговельні марки конкурентів, що дозволить уникнути дорогих суперечок щодо порушення прав у майбутньому. По-друге, підприємствам необхідно заздалегідь перевірити та зареєструвати свої торговельні марки, щоб уникнути необхідності дорогого ребрендингу в останній момент після вкладення коштів у упаковку та маркетинг. По-третє, організації повинні передбачити окремий бюджет не лише на подання заявок на патенти та торговельні марки, а й на необхідні юридичні документи, такі як трудові договори, політики з кібербезпеки та угоди про нерозголошення. По-четверте, укладення чітких письмових угод про передачу прав на винаходи з засновниками, працівниками та підрядниками на початку ділових відносин має вирішальне значення для встановлення беззаперечного корпоративного права власності, що запобігає виникненню юридичних прогалин під час майбутніх виходів з ринку, переговорів щодо ліцензування або поглинання...

По-п'яте, компанії повинні неухильно укладати угоди про нерозголошення (NDA) та угоди про передачу матеріалів (MTA) перед тим, як надавати власні прототипи, дані або зразки зовнішнім партнерам чи виробникам. По-шосте, підприємствам слід періодично відстежувати заявки конкурентів на патенти та торговельні марки, щоб стежити за розвитком галузі, передбачати ризики та виявляти можливості для ліцензування або розробки альтернативних рішень. Сьомим аспектом, який слід враховувати під час подання заявок на патенти, є уникнення поспішних та неповних попередніх заявок; неповні заявки не відповідають вимогам щодо розкриття інформації та не забезпечують ранню дату пріоритету для будь-яких деталей, доданих пізніше. Восьме: підприємствам слід підтримувати заявки на продовження, що знаходяться на розгляді, у межах своїх базових патентних сімейств, щоб зберегти гнучкість у коригуванні формули винаходу з урахуванням обхідних рішень конкурентів або нових версій продуктів. По-дев'яте, оскільки широкий міжнародний патентний захист є надзвичайно дорогим, подання заявок за кордоном слід обирати розсудливо, зосереджуючись лише на критично важливих виробничих центрах, територіях ключових конкурентів та основних ринках збуту. Нарешті, налагодження довгострокових відносин із надійним консультантом з питань інтелектуальної власності, який розуміє цілісні бізнес-цілі компанії, а не розглядає юридичні послуги як окремі транзакції, гарантує, що розроблена стратегія інтелектуальної власності ефективно створює та зберігає стійку цінність підприємства» ***(Protecting Your Company's Most***

Valuable Assets // McKee, Voorhees & Sease
(<https://www.filewrapper.com/protecting-your-companys-most-valuable-assets/>).
23.07.2026).

«У сучасному бізнес-середовищі нематеріальні активи компанії часто є її найціннішими, але найменш визнаними ресурсами, тому належне управління ними має вирішальне значення для уникнення дорогих помилок в оцінці під час злиттів та поглинань (M&A). Хоча торговельні марки є найпомітнішими з цих активів, інтелектуальна власність (ІВ) охоплює набагато ширший спектр нематеріальних активів, які визначають економічну цінність бізнесу та потребують всебічного аналізу. Сюди входять авторські права на програмне забезпечення, мобільні додатки та контент цифрової реклами, а також доменні імена, акаунти в соціальних мережах, патенти, сорти рослин, бази даних, інституційне ноу-хау та комерційні таємниці, такі як виробничі процеси та рецептури...

Для забезпечення успішного укладення угоди сторони повинні провести комплексну процедуру юридичної експертизи під керівництвом експертів з інтелектуальної власності, починаючи з ідентифікації всіх активів. Оскільки деякі права інтелектуальної власності виникають автоматично з моменту створення без необхідності офіційної реєстрації, юридична експертиза є необхідною для виявлення цих незареєстрованих активів високої вартості та встановлення їхньої дійсності й ексклюзивності. Цей процес також має перевірити чіткість прав власності, усуваючи типові розбіжності, наприклад, коли підприємець реєструє інтелектуальну власність на своє ім'я, а не на ім'я юридичної особи, або коли трудові договори не передбачають належного передання прав на твори, створені працівниками, роботодавцю. Крім того, перевірка має підтвердити дійсність зареєстрованої інтелектуальної власності, гарантуючи, що терміни захисту не закінчилися та що було здійснено необхідне продовження терміну дії прав...

Окрім прямого права власності, процес комплексної перевірки вимагає ретельного аналізу ліцензійних угод з метою визначення обсягу та умов, за якими компанія використовує інтелектуальну власність третіх осіб або надає іншим право на використання своєї власної. Аналогічно, для компаній із значною цифровою присутністю надзвичайно важливо перевірити угоди з рекламними агентствами та творцями контенту, щоб переконатися в наявності належних дозволів та запобігти потенційним судовим позовам. Зрештою, ретельний аудит інтелектуальної власності, проведений експертами, забезпечує життєво важливу правову визначеність для угоди, дозволяючи продавцям об'єктивно обґрунтувати оцінку вартості своєї компанії, а покупцям — виявити та мінімізувати потенційні ризики та непередбачені обставини» *(Adriana Morales. Has your company truly identified its intangible assets ahead of an*

Австралійський Союз

«Інтегрована інвестиційна програма (ІП) Міністерства оборони Австралії на 2026 рік передбачає виділення приблизно 425 млрд доларів на інвестиції в розбудову потенціалу протягом наступного десятиліття, що є чітким сигналом для технологічних компаній щодо потреб у можливостях, необхідних для різних платформ, сфер діяльності та ланцюгів постачання. Ці постійні пріоритети зосереджені на базових технологіях, які роблять системи більш автономними, живучими, підключеними, точними, стійкими та масштабованими. Ключові напрямки інвестицій включають автономні та безпілотні системи, засоби протидії безпілотним системам, радіоелектронну боротьбу, переваги у визначенні цілей та прийнятті рішень, квантові та керовані штучним інтелектом передові системи розвідки, керовану зброю та власне виробництво. Оскільки ці сигнали є дуже помітними, конкуренти та закордонні постачальники швидко вживатимуть заходів для захисту своєї інтелектуальної власності, а це означає, що австралійські підприємства повинні завчасно визначити та закріпити свої технічні переваги, щоб зберегти комерційні важелі впливу під час переговорів щодо закупівель та співпраці...

У оборонному секторі винаходи, що підлягають захисту, часто знаходяться за межами видимого рівня продукту — у архітектурах управління, методах обробки сигналів, шляхах інтеграції або виробничих процесах, які забезпечують функціонування продукту в умовах оборони. Оскільки на оборонних ринках велику цінність має взаємосумісність, патентний захист є особливо цінним на інтерфейсах між апаратним і програмним забезпеченням, платформами та корисним навантаженням, або між локальними системами та більш широкими командними мережами. При розробці стратегії інтелектуальної власності компанії повинні стратегічно вирішити, чи подавати заявки на патенти на видимі елементи, які можна реконструювати шляхом зворотного проектування — такі як архітектури систем та конструкції компонентів, — чи захищати чутливе, невидиме ноу-хау — таке як дані калібрування, параметри налаштування та оперативні посібники — як конфіденційні комерційні таємниці...

Щоб зберегти свої патентні позиції, підприємствам слід залучати патентного повіреного на ранніх етапах процесу розробки, а саме — коли технічний внесок та аргументи на його захист можна чітко сформулювати, але ще до будь-якого зовнішнього оприлюднення інформації. Вкрай важливо узгоджувати подання патентних заявок із публічними етапами, такими як випробування, участь у тендерах, подання заявок на гранти та виступи на конференціях. Крім того, під час співпраці з університетами, великими

генеральними підрядниками або закордонними партнерами компанії повинні завчасно вирішувати питання щодо прав власності на інтелектуальну власність, зокрема щодо попередньої та нової інтелектуальної власності. Нарешті, оскільки оборонні інновації часто мають глобальне значення, рішення щодо подання заявок повинні систематично узгоджуватися з ключовими суміжними експортними та виробничими ринками, зокрема з Австралією, США, Великою Британією та Європою» (*Akanksha Dahiya. From defence demand signals to defensible IP // FPA Patent Attorneys (<https://www.fpatents.com/news-insights/insights/from-defence-demand-signals-to-defensible-ip/>). 17.07.2026*).

«У високоефективному сільськогосподарському секторі Австралії, який експортує приблизно 71 відсоток своєї продукції за обсягом, справжня комерційна цінність агротехнологій полягає саме в інтелектуальній власності (ІВ), а не в фізичному обладнанні. Це відображається в інвестиційних тенденціях, де найбільша частка фінансування припадає на сектори з високою інтенсивністю патентування, такі як сільськогосподарська біотехнологія. Захист цієї ІВ є життєво важливою комерційною стратегією, оскільки багато агротехнологічних продуктів — таких як насіння, генетика худоби та мікробіологічні препарати — самовідтворюються, що робить граничні витрати на їх копіювання в польових умовах близькими до нуля. Надійний захист ІВ допомагає компаніям подолати розрив між тривалими, капіталомісткими циклами досліджень і розробок та циклами отримання регуляторних дозволів. Оскільки австралійська агротехнологічна галузь є в значній мірі орієнтованою на експорт, потужна стратегія у сфері ІВ є необхідною для ліцензування технологій у США, захисту ринкових позицій у таких країнах, як Бразилія, або сприяння торговим продажам європейським стратегічним партнерам. Крім того, оскільки агротехнології охоплюють різноманітні галузі — від сільськогосподарської робототехніки (що вимагає захисту патентів, промислових зразків, торговельних марок та програмного забезпечення) до агробіотехнологій (що спираються на патенти, регуляторні дані та ноу-хау) та нових харчових продуктів — компанії повинні сформувавши індивідуальний юридичний інструментарій, а не покладатися на єдиний шаблон...

З метою захисту цих інновацій Австралія дозволяє розробникам одночасно користуватися двома різними видами прав: патентами та правами селекціонерів (PBR). Права селекціонерів забезпечують захист конкретних сортів рослин протягом 20 років (25 років для дерев та лоз) за допомогою швидкої та недорогої процедури, гармонізованої на міжнародному рівні відповідно до Конвенції UPOV (Міжнародний союз з охорони нових сортів рослин) 1991 року. Оскільки термін дії прав селекціонерів відраховується від дати їх надання, вони можуть забезпечити довший період захисту. Патенти, хоча й мають вищі вимоги до придатності та більші витрати на подання заявки,

захищають ширшу концепцію винаходу та охоплюють будь-який сорт, що втілює цей винахід, незалежно від того, хто його вивів. Поєднання обох прав дозволяє новаторам патентувати вихідні ознаки або генетичні технології, одночасно забезпечуючи права селекціонерів на комерційні сорти, що випускаються на ринок, що дає їм змогу отримувати окремі роялті на різних етапах ланцюга створення вартості. Крім того, австралійське патентне законодавство використовує гнучкий критерій «способу виготовлення», який не містить загальних законодавчих виключень щодо рослин, тварин або мікроорганізмів. Це надає перевагу порівняно з такими юрисдикціями, як ЄС, Канада та Індія, роблячи Австралію надзвичайно сприятливим місцем для захисту генно-інженерних біологічних продуктів, генних конструкцій та модифікованих рослин. Однак існує правовий виняток щодо ізольованих природних послідовностей, природних клітин та природних білків, коли формулювання патентних вимог безпосередньо стосується природної молекули...

Ефективність австралійської системи захисту інтелектуальної власності в галузі агротехнологій додатково підсилюється завдяки унікальним механізмам спільного фінансування та стягнення роялті, які допомагають інноваторам забезпечити окупність інвестицій. Першим із них є система «Корпорацій сільськогосподарських досліджень та розвитку» (RDC), що представляє собою партнерство між промисловістю та урядом, яке передбачає спільне інвестування державних і приватних коштів у дослідження на ранніх етапах, тим самим зменшуючи комерційні ризики, які в іншому випадку довелося б компенсувати за рахунок приватного капіталу. Другим є система роялті за кінцевий результат (EPR), яка діє паралельно з PBR для самозапильних культур, таких як пшениця та ячмінь. Оскільки виробники цих культур часто зберігають і повторно висівають насіння, а не купують його заново, селекціонери отримували б дуже незначні доходи за традиційної моделі продажу насіння. Система EPR вирішує цю проблему, передбачаючи в договорах зобов'язання виробників сплачувати роялті, розмір якого визначається обсягом фактично зібраного та реалізованого зерна кожного сезону. Зрештою, отримання прибутку в австралійській агротехнологічній галузі залежить від стратегічного поєднання патентів, прав на селекцію рослин (PBR), роялті за кінцевий результат (EPR) та державного співфінансування, що дозволяє з самого початку забезпечити конкурентну позицію, орієнтовану на світовий ринок» (*Chris Vindurampulle, Justin Sweetman. The value is in the IP: Protecting Australian agritech's real asset // Griffith Hack (<https://www.griffithhack.com/insights/the-value-is-in-the-ip-protecting-australian-agritechs-real-asset/>). 23.07.2026*).

«...Незважаючи на те, що Європа генерує майже п'яту частину світових наукових публікацій, їй важко перетворити свої фундаментальні дослідження та творчий потенціал високого рівня на сталий економічний ріст та ринки інновацій з високою доданою вартістю. Ця невідповідність посилюється через недостатній обсяг приватних інвестицій у наукові дослідження та розробки — особливо у сфері високотехнологічних послуг порівняно зі Сполученими Штатами та Китаєм — а також через недосконалий ринок венчурного капіталу, що змушує багато європейських компаній, які швидко розширюються, та «єдинорогів» переносити свою діяльність за кордон у пошуках фінансування... Хоча до цієї проблеми призводять такі добре відомі фактори, як фрагментованість єдиного ринку та високі витрати на дотримання нормативних вимог, менш помітним, але надзвичайно важливим чинником є систематичне недовикористання інтелектуальної власності (ІВ) як інструменту фінансування...

У сучасній економіці знань нематеріальні активи, такі як патенти, торговельні марки та авторські права, становлять значну частину корпоративної вартості, проте європейська фінансова система здебільшого не враховує їх як заставу. За даними Відомства Європейського Союзу з інтелектуальної власності (EUIPO), малі та середні підприємства (МСП), діяльність яких значною мірою базується на інтелектуальній власності, щорічно стикаються з дефіцитом кредитування в розмірі до 150 мільярдів євро, насамперед через те, що банкам бракує інструментів та впевненості для належної оцінки цих активів... Щоб залучити новий капітал у розмірі, за оцінками, від 30 до 120 мільярдів євро на рік, EUIPO виступає за комплексну стратегію, яка передбачає запровадження надійних методів оцінки інтелектуальної власності, використання інструментів розподілу ризиків та сприяння кращій співпраці між підприємствами та фінансовими установами. Зрештою, якщо Європа хоче запобігти відтоку своїх інновацій в інші регіони, фінансова система повинна еволюціонувати, щоб належним чином оцінювати інтелектуальну власність, тим самим перетворюючи багаті знання континенту на доступний капітал та забезпечуючи сталий економічний ріст...» (*Intellectual property and capital: Europe's untapped potential // Il Sole 24 Ore Spa* (<https://en.ilsole24ore.com/art/europes-intellectual-property-and-untapped-potential-AICDL0sD>). 01.07.2026).

«У першому півріччі 2026 року кількість заявок на реєстрацію об'єктів інтелектуальної власності, поданих до Відомства інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), досягла рекордного рівня — 166 214 заявок, що на 4,7 % більше, ніж за аналогічний період попереднього року. Цей стрибок був зумовлений насамперед високим попитом на торговельні марки ЄС, кількість заявок на які зросла на 8,4 % до 104 263,

перевищивши попередній рекорд, встановлений у 2021 році. Таке зростання кількості заявок на торговельні марки значною мірою зумовлене заявниками з Єдиного ринку ЄС — зокрема з Франції, Німеччини, Польщі, Італії та Іспанії — завдяки чому загальна частка заявок з країн ЄС зросла до 60,7 %... Натомість кількість заявок на промислові зразки в ЄС дещо зменшилася — на 1 % — і склала 61 951. Хоча кількість заявок від таких великих міжнародних гравців, як Китай, США та Велика Британія, знизилася, значне зростання з боку держав-членів ЄС, зокрема Іспанії та Німеччини, допомогло пом'якшити загальне зниження. Незважаючи на зменшення показників, Китай залишається світовим лідером за кількістю поданих заявок як на торговельні марки, так і на промислові зразки. Крім того, у першому півріччі 2026 року відбувся запуск нової системи ЄС щодо географічних зазначень ремесел та промислових виробів (CIGI), до якої надійшло 81 заявка, переважно з Португалії та Франції... Зрештою, ці рекордні показники свідчать про те, що світові компанії як і раніше все більше покладаються на систему захисту інтелектуальної власності ЄС для забезпечення захисту своїх інновацій та унікальності продукції» (*EU trade marks push IP filings to a record high in the first half of 2026 // European Union Intellectual Property Office (EUIPO) (<https://www.euipo.europa.eu/sl/news/eu-trade-marks-push-ip-filings-to-a-record-high-in-the-first-half-of-2026>). 07.07.2026*).

«Професія патентного повіреного, яка традиційно покликана захищати інновації, зараз перебуває на критичному переломному етапі, оскільки штучний інтелект змінює саму суть складання патентних заявок та супроводу патентних справ. Під час нещодавньої панельної дискусії за участю засновників компаній DeerpIP та PatentMaker експерти стверджували, що, хоча галузь протягом приблизно століття спиралася на відносно стабільні, орієнтовані на людину робочі процеси, зараз штучний інтелект змушує докорінно переглянути операційну модель. Доповідачі застерегли від поширеної помилки, коли впровадження ШІ розглядається лише як рішення про закупівлю програмного забезпечення, наголосивши на тому, що успішна адаптація вимагає перегляду ролей у фірмі — від ручного виконання завдань до нагляду за автоматизацією на основі ШІ — та використання заощадженого часу не лише для прискорення роботи, а й для проведення стратегічного аналізу з вищою доданою вартістю, якому за нинішнього навантаження часто не приділяють належної уваги...

Таке підвищення ефективності має значні наслідки для бізнес-моделей і, можливо, поставить під сумнів традиційну структуру оплати за годину роботи, оскільки виконання рутинних завдань стає швидшим. Оскільки штучний інтелект скорочує час, необхідний для таких процесів, як підготовка відповідей на офіційні повідомлення, учасники дискусії висловили думку, що акцент має бути перенесено на ціноутворення, орієнтоване на цінність, яке ґрунтується на

фаховій оцінці та стратегічному нагляді. Щодо німецького ринку зокрема, який відстає від США у впровадженні штучного інтелекту, але характеризується високою цінністю стабільності та довіри, об'єднана платформа, створена DeepIP та PatentMaker, пропонує комплексне рішення, розроблене для охоплення всього життєвого циклу патенту з необхідною глибиною юрисдикційного аналізу та сервісною підтримкою... Ця співпраця має на меті надати «дорожні карти» та можливості, необхідні для зміцнення довіри на цьому перехідному етапі. Зрештою, експерти дійшли однозначного консенсусу: епоху штучного інтелекту в патентній практиці слід розглядати не просто як вибір інструменту, а як вирішальний момент, що вимагає глибокої організаційної трансформації» (*Kammie Sumpter. DeepIP x PatentMaker: What Does the Acquisition Mean for German IP Firms? // DeepIP* (<https://www.deepip.ai/blog/ai-patent-drafting-prosecution-german-ip-firms>). 07.07.2026).

«Нове дослідження, проведене B2E CoLAB, показує, що, хоча Португалія протягом останніх двох десятиліть демонструвала стабільне зростання наукового потенціалу в галузі «блакитної» біоекономіки — з 2004 по 2024 рік було створено 69 сімейств патентів на морські технології, захищених на міжнародному рівні, — вражаючи 94 % цих інновацій так і не змогли вийти за межі лабораторної апробації та вийти на комерційний ринок. У звіті зазначається, що лише 6 % цих технологій дійшли до етапу оперативної демонстрації, тоді як переважна більшість застрягла на проміжних рівнях технологічної готовності (TRL) через системні та структурні виклики... Серед основних перешкод, що заважають подолати розрив між науковими дослідженнями та впровадженням технологій на ринку, — відсутність спільної інфраструктури для пілотних проєктів, тривалі процедури ліцензування та регулювання, а також недостатність механізмів фінансування для масштабування технологій. Незважаючи на ці перешкоди, Португалія має всі передумови для подолання цього розриву в комерціалізації завдяки сприятливій політиці та фінансуванню в рамках Плану відновлення та стійкості, що реалізується відповідно до Пакту про «блакитну біоекономіку» країни та Національної океанської стратегії на 2021–2030 роки, спрямованих на освоєння надзвичайно прибуткового сектору європейської «блакитної економіки», який наразі генерує мільярди в обороті щорічно» (*Rocio Álvarez Jiménez. Portugal's marine innovation struggles to reach the market, study warns // WeAreAquaculture AS* (<https://weareaquaculture.com/news/research/portugals-marine-innovation-struggles-to-reach-the-market-study-warns>). 09.07.2026).

«На виставці VivaTech 2026 у Парижі Європейське патентне відомство (EPO) презентувало «Data Desk» — безкоштовну онлайн-

платформу, розроблену його Обсерваторією для аналізу та візуалізації глобальних патентних тенденцій. Цей аналітичний інструмент, що об'єднує дані про патенти та технологічні інновації за п'ятнадцять років у єдиному інтерфейсі, містить інтерактивні інформаційні панелі, які охоплюють основні країни-заявники патентів, різноманітні технологічні галузі, унітарні патенти та стратегічні нові сектори, такі як накопичення енергії та квантові обчислення, що відповідають пріоритетам європейського технологічного суверенітету... Важливо, що Data Desk містить спеціальну інформаційну панель, яка відстежує понад 8 000 європейських стартапів у сфері «дів-тех», виявляючи значні розбіжності в результатах діяльності: демонструється, що стартапи, які володіють патентами, отримують більше фінансування, частіше залучають капітал і створюють більше робочих місць, ніж ті, що не мають патентного захисту. Зрештою, надаючи зручні для порівняння показники, класифіковані за країнами, секторами та типами суб'єктів, платформа слугує потужним ресурсом для підприємств, інвесторів, дослідників та політиків, які прагнуть аналізувати та використовувати глобальні інноваційні тенденції» (*Matthieu Boulard. «Data Desk» : une nouvelle plateforme d'analyse des données brevets // Novagraaf (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/blog-data-desk-une-nouvelle-plateforme-danalyse-des-donnees-brevets/>). 20.08.2026*).

«Нова стаття 47¹ Закону Польщі про авторське право та суміжні права нагадує підприємцям, що співпраця з дизайнерами не обмежується підписанням договору чи виплатою винагороди, оскільки автори мають право на регулярне інформування про доходи від використання твору та про належну винагороду, а цей обов'язок, як правило, покладається на суб'єкта, який набув права або отримав ліцензію. На практиці це означає необхідність ретельної документації процесу проектування, визначення авторства та обсягу використання проекту, а також готовність до можливого коригування винагороди, якщо початкова оплата виявиться невідповідною до вигоди від твору. Це має особливе значення у польській меблевій галузі, де проекти часто створюються у співпраці багатьох осіб та суб'єктів, а 3D-моделі, візуалізації чи технічна документація можуть бути творами, що підлягають охороні... Тому перед впровадженням продукту варто перевірити, чи має компанія відповідні договори про передачу прав або ліцензії, чи може вона вказати авторів та сфери використання, а також чи веде облік авторських прав. Нові норми також свідчать про те, що інтелектуальна власність стає елементом управління підприємством, а не лише прерогативою юридичного відділу, тому компаніям слід провести аудит інтелектуальної власності та впровадити процедури щодо ідентифікації авторів, контролю договорів, документування версій проєктів, правил звітності та використання інструментів штучного інтелекту... Відсутність документації, неконтрольоване передавання прав або опора виключно на рахунку-фактурі замість письмового договору можуть

призвести до суперечок та бізнес-ризиків, тоді як впорядкована інтелектуальна власність підвищує безпеку та вартість компанії» (*Robert Jarzynka. Nowe obowiązki dla producentów mebli // BIZNES MEBLE sp. z o.o. (<https://biznes-meble.pl/branza/nowe-obowiazki-dla-producentow-mebli/>). 20.07.2026*).

«З 19 липня 2026 року Регламент Європейського Союзу про екодизайн для сталого виробництва товарів (ESPR) забороняє великим компаніям у певних галузях знищувати непроданий одяг, аксесуари та взуття. Ця заборона, розроблена з урахуванням оцінок, згідно з якими від 4% до 9% непроданих текстильних виробів знищуються ще до того, як їх встигли носити, має на меті перехід ринку до циркулярного життєвого циклу продукції шляхом заохочення сталого розвитку, зокрема перепродажу, відновлення, пожертвування та повторного використання. Однак, усвідомлюючи, що повернення на ринок певних непроданих товарів може підірвати контроль бренду та ліцензійні угоди, Європейська комісія встановила обмежене виключення з цієї заборони, що дозволяє власникам брендів знищувати товари, коли це необхідно для захисту цінних прав інтелектуальної власності (ІВ)...

Відповідно до супровідного Делегованого регламенту, який також набрав чинності 19 липня, власники торговельних марок можуть знищувати продукцію, якщо вони можуть довести, що товари порушують права інтелектуальної власності. Таке порушення може бути підтверджено остаточним судовим рішенням або рішенням в рамках альтернативного врегулювання спорів (АВС), повідомленнями від правовласників або компетентних органів, а також результатами внутрішніх розслідувань. Крім того, знищення дозволяється, якщо товар підпадає під дію ліцензії або договору про захист прав інтелектуальної власності, а подальший продаж, передача або розповсюдження після закінчення визначеного строку порушуватиме ці права, що робить знищення доцільним та пропорційним. Ще один виняток застосовується у випадках, коли технічно неможливо видалити або назавжди приховати захищені етикетки, логотипи чи інші захищені ознаки з брендового текстилю, взуття або ліцензованої продукції...

Щоб адаптуватися до цих змін у законодавстві, власники брендів повинні активно мінімізувати надлишкові запаси та ретельно переглянути свої ліцензійні та комерційні угоди, щоб переконатися, що обмеження щодо дистрибуції та обмеження терміну використання інтелектуальної власності чітко визначені. Якщо компанія покладається на виняток, пов'язаний з інтелектуальною власністю, для знищення нереалізованих запасів, вона повинна зберігати підтверджуючу документацію — таку як докази порушення прав, договірні обмеження або докази того, що видалення брендингу було неможливим — протягом п'яти років після знищення. На практиці багато брендів вже до набрання чинності ESPR почали відмовлятися від масового знищення товарів, що порушують права інтелектуальної власності, дедалі

частіше вдаючись до «дебрендингу» з метою сталого повторного використання або використовуючи авторизовані платформи для перепродажу на ринку вживаних товарів, щоб зберегти контроль над своїми правами інтелектуальної власності» (*Sarah McMullen and Ann Henry. Giving the Circular Economy Teeth - New EU laws bring major change for brand owners // Bird & Bird* (<https://www.twobirds.com/en/insights/2026/ireland/giving-the-circular-economy-teeth-%E2%80%93-new-eu-laws-bring-major-change-for-brand-owners>). 22.07.2026).

«Багато підприємств ставляться до інтелектуальної власності (ІВ) як до другорядного питання, реєструючи торговельні марки чи патенти лише в останній момент або за наполяганням інвесторів. Такий реактивний підхід часто призводить до захисту активів з низькою вартістю, залишаючи при цьому основні інновації, що генерують цінність, повністю незахищеними. Щоб протидіяти цьому, компанії повинні розробити спеціальну стратегію у сфері ІВ — динамічну систему управління, яка узгоджує рішення щодо нематеріальних активів із загальними бізнес-цілями. Ефективна стратегія у сфері ІВ — це не статичний юридичний документ, а механізм, що координує процес ідентифікації, захисту та використання компанією свого інтелектуального капіталу з метою стимулювання комерційного зростання, ефективного управління бюджетами та зміцнення ринкових позицій...

Впровадження цілісної стратегії у сфері інтелектуальної власності надає низку важливих переваг для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності. По-перше, вона безпосередньо узгоджує захист інтелектуальної власності з конкретними бізнес-цілями, гарантуючи, що плани міжнародної експансії або пріоритети на місцевому ринку підкріплюються відповідними географічними заявками. По-друге, це дозволяє компаніям передбачати юридичні та комерційні ризики, а не реагувати на них у кризовій ситуації; проводячи аналіз свободи дій (FTO), забезпечуючи чітке право власності та своєчасно відстежуючи діяльність конкурентів, підприємства можуть запобігти руйнівним позовам про порушення прав та появі на ринку підробників. По-третє, це дозволяє оптимізувати обмежені бюджети на інтелектуальну власність, зосереджуючи фінансові ресурси на високоцінних активах та відсікаючи застарілі через регулярні аудити портфеля. Нарешті, чітка та добре задокументована стратегія щодо інтелектуальної власності запевняє інвесторів та партнерів у тому, що нематеріальні активи компанії є захищеними та юридично обґрунтованими, що суттєво підвищує корпоративну оцінку та авторитет на ринку...

Щоб розробити успішну стратегію у сфері інтелектуальної власності, компанія повинна спочатку скласти перелік своїх активів, що підлягають захисту — до яких належать патенти, торговельні марки, промислові зразки, авторські права, ноу-хау та комерційні таємниці — і визначити найбільш

доцільну форму захисту, наприклад, вирішити, чи патентувати технологію, чи зберегти її в таємниці як комерційну таємницю. З географічної точки зору компанії повинні визначати пріоритетність територій для подання заявок, виходячи з цільових ринків, а не подавати заявки на захист у всьому світі без розбору. На внутрішньому рівні компаніям потрібні чіткі договори з працівниками, партнерами та підрядниками для забезпечення прав власності, а також структуровані процеси розкриття інформації, щоб фіксувати внутрішні інновації до їх оприлюднення. На зовнішньому рівні постійний моніторинг конкурентів допомагає виявляти ринкові загрози та можливості обходу патентів. Зрештою, стратегія у сфері інтелектуальної власності — це не одноразовий проєкт, а безперервний, динамічний процес, який має адаптуватися до випуску нових продуктів, змін у законодавстві та корпоративного зростання, щоб перетворити базові правові засоби захисту на стійку конкурентну перевагу» (*Lisa Clark. Pourquoi toute entreprise a besoin d'une stratégie de propriété intellectuelle - et comment la mettre en œuvre // Novagraaf* (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/pourquoi-toute-entreprise-a-besoin-dune-strategie-de-propriete-intellectuelle-et-comment-la-mettre-en-uvre/>). 23.07.2026).

«У міру переходу квантових технологій з лабораторій на комерційні ринки забезпечення надійного патентного захисту в різних юрисдикціях стає критично важливим пріоритетом для бізнесу. Ця тенденція особливо помітна в Європейському Союзі, який за останні п'ять років спрямував понад 11 млрд євро державних коштів на квантові ініціативи та готує «Квантовий закон ЄС». Однак, незважаючи на те, що в країнах-членах ЄС розташовано 32 % світових квантових компаній, вони генерують лише 6 % квантових патентів, що свідчить про значне відставання в сфері інтелектуальної власності. Робота з інтелектуальною власністю у квантовій сфері є надзвичайно складною через багатшаровий характер квантових систем, постійну невизначеність щодо того, які технічні архітектури в кінцевому підсумку виживуть, а також дуже суперечливий правовий статус програмного забезпечення та алгоритмів згідно з патентним законодавством Великої Британії та ЄС...

Для успішного отримання квантових патентів необхідне чітке розуміння правових критеріїв патентоспроможності. Щоб задовольнити ключову вимогу щодо «винахідницького рівня», особливо в Європі, винахід повинен бути новим, неочевидним і вирішувати конкретну технічну проблему. Хоча науковці з академічних кіл часто зосереджуються на квантових протоколах високого рівня або на революційних наукових результатах, найбільш патентоспроможними та комерційно цінними компонентами системи зазвичай є інновації нижчого рівня, що забезпечують функціонування системи, такі як стабілізація лазера або технічні рішення у сфері вакуумної техніки. Щоб подолати цей розрив, патентні повірені повинні використовувати «розповідь

про винахід», щоб перетворити ці надзвичайно складні, абстрактні наукові концепції на конкретні, переконливі технічні внески, які відповідають конкретним правовим рамкам різних юрисдикцій у світі...

Зрештою, ефективна стратегія у сфері інтелектуальної власності має бути орієнтованою на комерційні цілі та тісно інтегрованою в загальний бізнес-план компанії, сприяючи залученню інвесторів та отриманню доходів від ліцензування. Оскільки відхилені заявки на патенти все одно публікуються — що потенційно може розкрити конфіденційні технічні деталі конкурентам без надання захисту — компанії повинні використовувати «пошук винаходів», щоб надати пріоритет захисту тих особливостей, які безпосередньо підтримують їхні дорожні карти продуктів та конкурентні позиції. Крім того, з огляду на багатогранний характер квантового стеку, виключне право власності на кожен технологічний рівень рідко є необхідним. Натомість патенти можуть виконувати роль інструментів співпраці, сприяючи створенню спільних підприємств та укладанню ліцензійних угод, що забезпечують симбіотичний обмін інформацією між розробниками апаратного забезпечення та компаніями, що розробляють програмні алгоритми» (*Edd Cavanna, Daniel Speed. Closing the Research-to-Patent Gap in Quantum Innovation // Mathys & Squire LLP (<https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/closing-the-research-to-patent-gap-in-quantum-innovation/>). 23.07.2026*).

Ісламська Республіка Пакистан

«Протягом 2025–2026 фінансового року митні органи Пакистану значно посилили боротьбу з підробленими та піратськими товарами, вилучивши продукцію, що порушує права на торговельні марки, на суму, за оцінками, 7,7 млрд рупій. Генеральне управління з питань захисту прав інтелектуальної власності (IPRE) зареєструвало 201 справу про конфіскацію та вилучення, що свідчить про 24-відсоткове збільшення кількості заходів з забезпечення дотримання прав порівняно з 162 справами, зареєстрованими у попередньому фінансовому році... Вилучені товари належали до різних категорій, зокрема підроблені предмети розкоші, текстиль, автомобільні запчастини, косметика, взуття та товари тривалого користування; всі ці заходи були спрямовані на захист споживачів та законних підприємств від незаконної торгівлі. З метою підтримки цих заходів із забезпечення прикордонної безпеки IPRE також провела 30 інформаційних заходів, практикумів та семінарів по всій країні, щоб ознайомити співробітників митних органів, представників торгових палат, митних брокерів та підприємців з питаннями прав інтелектуальної власності... Підкреслюючи перспективи розвитку відомства, генеральний директор Абдул Кадір Мемон заявив, що Митна служба Пакистану й надалі докладатиме зусиль для запобігання незаконному обігу контрафактних товарів шляхом підвищення свого потенціалу за допомогою технологічних інновацій,

розбудови потенціалу, застосування сучасних методів управління ризиками та посилення співпраці з національними та міжнародними партнерами» (**Muhammad Bilal. Pakistan Customs Seized Rs. 7.7 Billion Worth of Fake Goods in FY26 // ProPakistani.PK** (<https://propakistani.pk/2026/07/22/pakistan-customs-seized-rs-7-7-billion-worth-of-fake-goods-in-fy26/>). 22.07.2026).

Китайська Народна Республіка

«За останнє десятиліття кількість заявок на патенти у сфері фінансових технологій (фінтех) у світі зросла приблизно до 120 000, що майже втричі перевищує показники попередніх десяти років. Згідно з дослідженням, проведеним Nikkei та Patent Result, яке охоплює 118 країн і регіонів за період з 2016 по 2025 рік, Китай домінував у цій галузі як за обсягом, так і за якістю. На частку китайських компаній припадало понад 38 відсотків усіх світових заявок на патенти у сфері фінтех — це вдесятеро більше, ніж у попередньому десятилітті — причому вони посіли вісім із десяти перших місць серед корпорацій, на чолі з такими великими установами, як Китайський промислово-комерційний банк та Tencent... Сполучені Штати посіли друге місце з великим відставанням, маючи частку у 17 відсотків, за ними йдуть Південна Корея та Японія. Крім того, домінування Китаю виходило за межі кількості заявок, оскільки ця країна також посіла перше місце у світі за якістю, цінністю та конкурентоспроможністю своїх патентів у сфері фінтех» (China takes global lead in fintech patent filings: media // XINHUANET.com**(<https://english.news.cn/20260708/2461645751eb4bed8b5b3d373894827f/c.html>). 08.07.2026).**

«Хоча реєстрація авторських прав та торговельних марок є найпоширенішими методами захисту вигаданих персонажів, власники брендів у Китаї мають у своєму розпорядженні потужний, але часто недооцінений інструмент — «права на мерчандайзинг або комерціалізацію». Хоча це право прямо не закріплено в китайському Законі про торговельні марки, воно офіційно визнається згідно з «Керівництвом з експертизи та перегляду торговельних марок» (2021) Національного управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) та підкріплене адміністративними рішеннями. Воно слугує для захисту комерційної цінності та бізнес-можливостей імен відомих персонажів або назв художніх творів від незаконного привласнення через реєстрацію торговельних марок недобросовісними третіми особами. Це було продемонстровано в успішній справі про оскарження, в якій CNIPA заблокувала реєстрацію імени відомого мультиплікаційного персонажа клієнта в класі 20 стороннім заявником, постановивши, що така реєстрація неправомірно експлуатувала б сформовану

репутацію творця відповідно до статті 32 Закону про торговельні марки, яка захищає раніше існуючі права...

Саме гнучкість цього права робить його надзвичайно цінним для власників міжнародних брендів у сферах анімації, ігор, кіно та видавничої справи. Воно не вимагає від правовласника попередньої реєстрації торгової марки в Китаї для блокування недобросовісних заявників. Крім того, це право дозволяє захистити відомі назви та назви творів, які в іншому випадку самі по собі не підпадали б під охорону авторського права, і є надзвичайно ефективним засобом проти недобросовісних заявок у класах товарів або послуг, на які оригінальний автор ще не подав заявку. Для підприємств, що працюють на китайському ринку, активне відстоювання цих прав на комерціалізацію є важливим захисним інструментом для забезпечення безпеки їхніх творчих та комерційних інвестицій» (*Chelsea Liu. Protecting Character Names as Prior Rights in China — A Practical Win for Rights Holders // Chang Tsi & Partners* (<https://www.changtsi.com/news/insight/4191.html>). 13.07.2026).

«Незважаючи на те, що Європейська комісія зосереджується на зниженні ризиків та введенні мит на китайські електромобілі, на початку 2026 року європейські компанії збільшують свої інвестиції в технології в Китаї, змінюючи свій підхід від простого перенесення виробничих потужностей до контрольованого, глибокого спільного створення технологій. Згідно з аналізом Арії Тянь, цю трансформацію можна зрозуміти через три окремі парадигми співпраці. У рамках Парадигми I, яка зосереджується на локалізованих дослідженнях і розробках (R&D), європейські компанії створюють місцеві команди, водночас захищаючи ключові технології за допомогою «багаторівневої авторизації». Цей підхід «чорного ящика» дозволяє зберігати основні алгоритми в Європі, водночас даючи змогу китайським командам займатися розробкою локалізованих додатків через стандартизовані інтерфейси. Ця система дозволів динамічно розвивається у міру зростання довіри: починаючи з доступу до API та переходячи до спільного налаштування параметрів і незалежної розробки модулів. Щоб запобігти суперечкам щодо права власності відповідно до статті 6 Закону Китаю про патенти, компанії заздалегідь чітко визначають право власності, використовуючи такі моделі, як глобальне уніфіковане право власності з регіональним ліцензуванням. Це є особливо важливим, оскільки, незважаючи на те, що китайський Закон про іноземні інвестиції 2019 року забороняє адміністративну примусову передачу технологій, європейські торгові палати повідомляють, що «передача інтелектуальної власності для доступу до ринку» все ще існує в таких секторах, як залізничний транспорт, що змушує компанії значною мірою покладатися на договірні захисні механізми...

Парадигма II передбачає ліцензування торгових марок та технологічних систем, про що свідчить приклад шведської компанії «Mölnlycke», яка у

лютому 2026 року уклала стратегічне партнерство з китайською компанією «Joyme Biotechnology» з метою надання дозволу на використання торгової марки та забезпечення технологічної підтримки у сфері матеріалів для зубних імплантатів. Головним викликом цієї моделі є пошук балансу між розширенням ринку та контролем репутації бренду. Оскільки стаття 43 Закону Китаю про торговельні марки зобов'язує ліцензіарів контролювати якість товарів, що мають їхні знаки, компанії мусять запровадити суворі юридичні заходи контролю якості, такі як вимога технічної валідації та встановлення щорічних порогових значень відхилень за результатами вибіркового перевірок, які стають підставою для припинення дії ліцензії. Щоб захистити свій глобальний імідж бренду від проблем із якістю, пов'язаних з одним партнером, компанії впроваджують механізми ізоляції, такі як обмеження використання бренду територією Китаю, використання незалежних суббрендів, орієнтованих на китайський ринок, або прив'язування показників якості до умов поновлення ліцензії. Вони також встановлюють чіткі межі класифікації технологій, поділяючи технології, що підлягають передачі, на рівні креслень, навчання або спільної розробки, при цьому повністю утримуючи від передачі ключові активи, такі як вихідні коди рецептур...

Парадигма III зосереджується на спільних підприємствах, що охоплюють весь ланцюжок створення вартості. Прикладом цього є оголошення компанії AstraZeneca від січня 2026 року про намір інвестувати в Китай до 2030 року 15 мільярдів доларів з метою розширення виробництва та науково-дослідних робіт у галузі клітинної терапії та радіокон'югатних препаратів. Для управління спільними науково-дослідними роботами в цих передових галузях компанії використовують системи «документації процесів», зокрема журнали внесків у режимі реального часу та щоквартальні затвердження, щоб запобігти суперечкам щодо прав власності. Вони часто застосовують моделі регіонального розподілу прав, що дозволяють китайському партнеру зберігати права на комерціалізацію на території Китаю, тоді як іноземний партнер забезпечує собі права в інших регіонах. Ця парадигма також вимагає складної архітектури «подвійної відповідності» для регулювання транскордонних потоків клінічних даних, що передбачає дотримання суворих китайських «Правил управління генетичними ресурсами людини», «Закону про безпеку даних» та «Закону про захист персональних даних» поряд із Загальним регламентом про захист даних (GDPR) ЄС. Незважаючи на те, що нормативні акти від березня 2024 року пом'якшили стандартні порогові значення для подання контрактів, дотримання вимог залишається складним завданням, яке часто вимагає об'єднання даних, коли необроблені біологічні зразки залишаються на місці, а експортуються лише анонімізовані статистичні дані. Крім того, компанії пов'язують платежі з етапами реалізації інтелектуальної власності та створюють опційні механізми для отримання акцій або викупу...

Вибір парадигми — це динамічний процес, що визначається основними характеристиками активів компанії, її капіталом та цілями управління.

Незалежно від обраної моделі, підприємства повинні вирішувати універсальні виклики у сфері інтелектуальної власності, такі як визначення фонові інтелектуальної власності, встановлення прав власності на спільні інновації, визначення юрисдикцій для вирішення спорів, забезпечення відповідності даних вимогам та мінімізація ризиків, пов'язаних із мобільністю персоналу у разі звільнення ключових співробітників. Багато компаній з часом переходять від однієї моделі до іншої, спочатку випробовуючи ринок за допомогою ліцензування брендів, потім створюючи власні науково-дослідні центри, а зрештою — беручи участь у спільних підприємствах, що охоплюють весь ланцюг створення вартості. Зрештою, перехід від пасивного зниження ризиків до справжнього спільного створення залежить від того, чи зможуть європейські компанії запровадити передові системи управління інтелектуальною власністю, які дозволять їм скористатися швидкістю та масштабами китайської інноваційної екосистеми, водночас успішно зберігаючи свій технологічний суверенітет» (*Aria Tian. Beyond de-risking: How European companies can develop new technologies in China // Rouse International Limited (<https://rouse.com/insights/news/2026/beyond-de-risking-how-european-companies-can-develop-new-technologies-in-china>). 27.07.2026*).

Королівство Саудівська Аравія

«Саудівське управління з інтелектуальної власності (SAIP) запустило електронну платформу ТАНАQАQ (تحقق), яка запроваджує цифрову систему митного обліку з метою посилення захисту прав на торговельні марки на кордонах Саудівської Аравії. За допомогою цієї платформи власники торговельних марок та їхні уповноважені представники можуть зареєструвати свої права в митних органах та отримувати автоматичні повідомлення у разі виявлення вантажів, що потенційно порушують ці права. Платформа оптимізує процес перевірки, надаючи правовласникам можливість в електронному вигляді ознайомитися з матеріалами справи, такими як фотографії та деталі вантажу, для визначення відповідних заходів... Під час пілотного етапу імпортери можуть утримувати товари на підставі офіційного зобов'язання до завершення перевірки; протягом цього часу митні органи зберігають докази та продовжують здійснювати нагляд за дотриманням законодавства. Зрештою, система ТАНАQАQ знаменує перехід у сфері захисту торговельних марок Королівства від реактивної моделі до проактивного, технологічно орієнтованого правозастосування, що посилює співпрацю між SAIP, митними органами та власниками торговельних марок з метою підвищення ефективності заходів щодо боротьби з підробками» (*Maria Farrukh Irfan Khan. Saudi Arabia Launches TANAQAA to Modernise Customs Trademark Enforcement // United Trademark & Patent Services (<https://utmps.com/saudi->*

arabia-launches-tahaqaq-to-modernise-customs-trademark-enforcement/).
17.07.2026).

«Муніципалітет Джидди (Jeddah) вилучив та знищив 3 699 одиниць підробленого одягу з фальшивими логотипами спортивних клубів та комерційними торговими марками під час двох інспекційних кампаній у південних та центральних районах міста. Чиновники також конфіскували 19 верстатів та одиниць обладнання, що використовувалися для шиття, вишивки, друку та крою, а також передали справи порушників до судових органів... Під час однієї з операцій було виявлено приміщення в житловому будинку, які використовувалися для виробництва підробленого брендового одягу, що призвело до вилучення 1 029 одиниць одягу та восьми машин, а під час іншої операції було виявлено 2 670 підроблених одиниць одягу в квартирі в багатофункціональному будинку... Ці кампанії проводилися за підтримки місцевих муніципалітетів та низки саудівських органів влади, а муніципалітет заявив, що продовжуватиме перевірки з метою припинення незаконної діяльності, захисту споживачів та покращення дотримання вимог законодавства» (*Jeddah seizes 3,699 counterfeit branded items in crackdown // Saudi Gazette* (<https://saudigazette.com.sa/article/663239/saudi-arabia/saudi-authorities-seize-260-kg-of-khat-arrest-17-in-separate-anti-drug-operations>)).
20.07.2026).

Королівство Таїланд

«Тайські регуляторні органи запустили спільну програму фінансування на основі інтелектуальної власності відповідно до Закону про безпеку бізнесу В.Е. 2558 (2015), щоб допомогти підприємствам, зокрема малим та середнім підприємствам (МСП) та представникам креативних галузей, використовувати свою інтелектуальну власність (ІВ) як заставу для отримання кредитів та залучення капіталу. Закон дозволяє створювати забезпечення на активах ІВ без необхідності їх фізичної передачі. До активів, що відповідають вимогам, належать патенти (термін захисту яких становить до 20 років), патенти на дрібні винаходи, зареєстровані промислові зразки (термін захисту яких становить до 10 років), торговельні марки та авторські права. Хоча захист авторських прав виникає автоматично, для спрощення оцінки вартості настійно рекомендується добровільна реєстрація в Департаменті інтелектуальної власності (DIP). Комерційні таємниці також теоретично можуть слугувати забезпеченням, хоча їх оцінка є надзвичайно складною через відсутність офіційної системи реєстрації або обліку...

Для забезпечення застави на об'єкти інтелектуальної власності сторони повинні укласти письмовий договір про забезпечення бізнесу (BSA) та

zareєструвати його в електронному вигляді в Бюро реєстрації забезпечення бізнесу (BSRO) при Міністерстві торгівлі. Реєстрація встановлює пріоритет для кредиторів — причому попередні реєстрації в BSRO мають перевагу над пізнішими — і передбачає сплату збору в розмірі 0,1 % від суми забезпечення, але не більше 1 000 батів (приблизно 30 доларів США). Хоча для оформлення застави відповідно до Закону реєстрація в національних відомствах з інтелектуальної власності не є обов'язковою, настійно рекомендується встановити юридичне право власності та забезпечити точну ідентифікацію активів. Згідно із Законом, в якості одержувачів застави можуть виступати лише уповноважені суб'єкти; до них належать тайські фінансові установи (такі як комерційні банки, фінансові компанії та кредитні компанії) та страхові компанії. Іноземні фінансові установи, що не мають філій в Таїланді, не мають права виступати одержувачами застави, якщо вони не беруть участі в синдикованому кредитуванні разом із тайськими фінансовими установами...

Отримання фінансування під заставу інтелектуальної власності залежить від надійної оцінки та ретельного проведення комплексної перевірки. На відміну від матеріальних активів, вартість інтелектуальної власності залежить від ринкового попиту, конкурентного середовища та потенціалу отримання доходу. Тайські оцінювачі використовують три стандартизовані методики: дохідний підхід (оцінка теперішньої вартості майбутніх економічних вигод, який, як правило, вважається кращим), ринковий підхід (з посиланням на порівнянні угоди) та витратний підхід (оцінка витрат на створення, який вважається менш надійним). Відповідно, кредитори повинні провести ретельну перевірку, щоб підтвердити дійсність ланцюжка передачі прав, перевірити реєстр BSRO на наявність попередніх обтяжень або ексклюзивних ліцензій, а також оцінити комерційну життєздатність інтелектуальної власності та ризики судових спорів...

З метою подальшого розвитку цієї екосистеми DIP співпрацює зі Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (WOIP) над створенням локалізованих навчальних програм та спільних програм сертифікації. Після проведення у червні 2026 року спеціалізованих тренінгів для зацікавлених сторін, а також з огляду на те, що на даний момент у Таїланді зареєстровано понад 1,27 мільйона прав інтелектуальної власності, DIP планує запустити «Пілотний проєкт IP Finance Thailand». Цей пілотний проєкт дозволить перевірити механізми оцінки та фінансування інтелектуальної власності в реальних умовах, зосередившись спочатку на секторах з високим потенціалом, таких як охорона здоров'я, харчова промисловість, цифрові інновації та штучний інтелект. Зрештою, ці структурні вдосконалення дозволять підприємствам, що мають потужні та добре захищені портфелі інтелектуальної власності, легше залучати капітал за рахунок своїх нематеріальних активів»
(Nont Horayangura, Somika Phagapasvivat, Abe Sun, Pattaraphan Paiboon, Kritiyanee Buranatrevethya and Kanokpan Poovaratanakul. Thailand's IP Finance Initiative Creates New Opportunities // Baker McKenzie

(<https://www.bakermckenzie.com/en/insight/publications/2026/07/thailand-ip-finance-initiative-creates-new-opportunities>). 15.07.2026).

Нова Зеландія

«Характерну для більшості стартапів нестабільну та непередбачувану траєкторію зростання можна ефективно стабілізувати за допомогою добре реалізованої та скоординованої стратегії у сфері інтелектуальної власності (ІВ). Хоча розвиток бізнесу часто супроводжується раптовими змінами, дефіцитом фінансування та загрозами з боку конкурентів, захист ключових інновацій дозволяє усунути значні ризики, запобігаючи копіюванню продуктів та ціновій конкуренції з боку імітаторів. Захищений юридично «валом» ІВ, що забезпечує диференціацію стартапу на ринку, дозволяє інвесторам з більшою впевненістю прогнозувати майбутню вартість компанії, що в кінцевому підсумку призводить до більш передбачуваних доходів, обґрунтованих оцінок вартості та легшого масштабування бізнесу...»

Крім того, хоча багато стартапів покладаються на перевагу першопрохідця для формування ранньої впізнаваності бренду, сама по собі перевага першості є нестійкою і її легко перевершити конкурентам із більшим фінансуванням. Перехід до переваги першопрохідця, підкріпленої інтелектуальною власністю — шляхом отримання патентів, торговельних марок та комерційних таємниць — перетворює тимчасову перевагу на стійкий, накопичувальний конкурентний бар'єр. Замість того, щоб просто випереджати наслідувачів, стартап змушує їх обходити свої патенти та будувати власні бренди з нуля. Для засновників впровадження цієї стратегії не вимагає надмірних початкових витрат; навпаки, до цього слід ставитися як до накопичення коштів на перше житло: починати з невеликих початкових вкладень для формування капіталу в інтелектуальній власності та послідовно реінвестувати кошти у міру зростання бізнесу. Зрештою, проактивна стратегія щодо інтелектуальної власності — це не адміністративні витрати, а високоприбуткова комерційна інвестиція, яка згладжує криву зростання стартапу, робить його траєкторію більш стрімкою та перетворює тимчасовий випередження на міцну ринкову позицію» **(Anton Blijlevens. Straightening the squiggly line: IP-backed startups // AJ Park** (<https://www.ajpark.com/insights/straightening-the-squiggly-line/>). 23.07.2026).

Об'єднані Арабські Емірати

«...У першому півріччі 2026 року ОАЕ зміцнили свою систему захисту інтелектуальної власності, зареєструвавши 17 217 національних та міжнародних торговельних марок, активізувавши патентну діяльність та

офіційно приєднавшись до Локарнської угоди про міжнародну класифікацію промислових зразків, яку адмініструє ВОІВ. У той самий період кількість реєстрацій творів інтелектуальної власності зросла більш ніж на 35 відсотків порівняно з попереднім роком, а кількість заявок на патенти та сертифікати на корисні моделі також збільшилася... ОАЕ оголосили про ці події під час 68-ї сесії Асамблей ВОІВ у Женеві, де міністр економіки та туризму Абдулла бін Тук Аль-Маррі назвав приєднання до Локарнської угоди важливим кроком на шляху до приведення системи охорони промислових зразків країни у відповідність до міжнародних стандартів та покращення співпраці у сфері реєстрації та класифікації промислових зразків...

Міністр також наголосив на понад 60 ініціативах, започаткованих протягом останніх трьох років з метою зміцнення екосистеми інновацій та інтелектуальної власності в ОАЕ, зокрема на створенні першого в регіоні цифрового ринку для купівлі та продажу торговельних марок. Він зазначив, що ці зусилля сприяли збереженню ОАЕ провідної позиції в арабському світі за Глобальним індексом інновацій, а також прогресу на світовій арені, поряд із стрімким впровадженням у країні штучного інтелекту. Уряд також продовжує приділяти особливу увагу захисту прав на телерадіомовлення та боротьбі з цифровим піратством у рамках своєї ширшої стратегії у сфері інтелектуальної власності» *(Waheed Abbas. UAE registers over 17,000 trademarks in H1 2026 as it joins Locarno Convention // Galadari Printing and Publishing LLC (<https://www.khaleejtimes.com/business/uae-registers-over-17000-trademarks-in-h1-2026-as-it-joins-locarno-convention?amp=1>). 08.07.2026).*

«З метою подальшого зміцнення своїх позицій як регіонального центру інновацій Міністерство економіки Об'єднаних Арабських Еміратів запровадило програму прискореного видавання патентів (APG). Ця ініціатива, офіційно закріплена у Спільній декларації про наміри, підписаній 20 липня 2025 року з Бюро патентів і торговельних марок США (USPTO), підвищує ефективність видавання патентів, дозволяючи Патентному відомству ОАЕ враховувати та використовувати позитивні результати експертизи, отримані від іноземних відомств-партнерів... Однак, незважаючи на свою назву, програма APG не забезпечує автоматичного прискорення розгляду заявки в черзі на експертизу. Щоб отримати пріоритет у черзі, заявники повинні подати окремий запит на «прискорену експертизу» відповідно до законодавства ОАЕ та сплатити відповідний офіційний збір. Справжня цінність програми APG полягає в оптимізації експертизи по суті після її початку, оскільки Патентне відомство ОАЕ може спиратися на висновки іноземних органів, щоб уникнути дублювання оцінок ключових аспектів патентоспроможності, зокрема новизни та винахідницького рівня, при цьому забезпечуючи відповідність заявки всім іншим місцевим формальним та матеріально-правовим вимогам...

Така міжнародна співпраця є надзвичайно вигідною для підприємств, які дотримуються патентної стратегії «Сполучені Штати — перш за все» перед тим, як звертатися за захистом в ОАЕ, особливо в таких динамічних галузях, як штучний інтелект, біотехнології, фармацевтика та чиста енергетика, де швидкість виходу на ринок має вирішальне значення. З стратегічної точки зору заявники, яким необхідні як раннє зарахування в чергу, так і зменшення дублювання експертизи, можуть об'єднати заявку на APG з іноземним зв'язком із подачею заявки на експрес-експертизу... Зрештою, хоча програма APG не замінює експрес-експертизу, вона є значним кроком вперед у патентній сфері ОАЕ завдяки інтеграції з міжнародними патентними відомствами, що забезпечує більш ефективну, передбачувану та комерційно орієнтовану систему захисту глобальних інновацій» (*Nevin Jacob Koshy. Patent Grant Programme: A Game Changer for Patent Applicants or a Misunderstood Fast Track? // UTMPS (<https://utmps.com/accelerated-patent-grant-program/>). 21.07.2026*).

«Щоб забезпечити патентний захист винаходів у сфері військової справи та оборони в Об'єднаних Арабських Еміратах, заявник повинен виконати дві основні умови: винахід має відповідати стандартним юридичним критеріям патентоспроможності, а заявник повинен отримати попереднє схвалення від Міністерства оборони ОАЕ перед реєстрацією, оприлюдненням або подачею заявки на винахід за кордоном. Для будь-якого винахідника або власника патенту, який проживає в ОАЕ, процедура подання заявки повинна розпочинатися на внутрішньому рівні шляхом її подання до Патентного відомства Міністерства економіки ОАЕ. Якщо об'єкт винаходу належить до військової або оборонної категорії, Міністерство економіки зобов'язане згідно із законом передати заявку до Міністерства оборони для отримання дозволу з питань безпеки, перш ніж приступати до оцінки патентоспроможності або оприлюднення...

Після отримання заявки Міністерство оборони вживе одного з двох варіантів дій. Якщо воно визначить, що оприлюднення технології не загрожуватиме національній безпеці, воно надасть дозвіл на продовження стандартної процедури патентування. У разі ж, якщо технологія буде визнана конфіденційною, Міністерство оборони відхилить заявку на патент і зобов'яже винахідника дотримуватися абсолютної конфіденційності протягом визначеного періоду. У другому випадку винахідник має законне право на справедливую фінансову компенсацію від Міністерства оборони за відмову від отримання патентного захисту. Крім того, мешканцям ОАЕ суворо заборонено подавати заявки на отримання іноземних патентів на технології, пов'язані з обороною, без попереднього отримання офіційного дозволу Міністерства оборони...

У випадках, коли винахідник не впевнений, чи стосується його технологія національної безпеки, найбезпечнішим варіантом є подання заявки до

Патентного відомства ОАЕ з зазначенням потенційного військового зв'язку. Патентне відомство оцінить предмет заявки, використовуючи стандарти Міжнародної патентної класифікації (IPC), встановлені відповідно до Страсбурзької угоди; якщо призначена категорія IPC належить до сфери військової справи чи оборони, справа автоматично передається до Міністерства оборони. Як альтернатива, винахідники можуть розділити свою технологію на дві окремі заявки: одну, що конкретно охоплює системи, пов'язані з обороною, та іншу, присвячену виключно цивільним застосуванням, що не входять до сфери національної безпеки. Однак для успішного здійснення такого поділу заявникам рекомендується тісно співпрацювати з технічними та юридичними консультантами, щоб забезпечити стратегічну та юридичну обґрунтованість такого поділу» (*Patent protection in aerospace & defence by Ahmad Saleh partner, head of innovation, patents & industrial property, Al Tamimi & Company UAE // Gulf Today (<https://www.gulftoday.ae/business/2026/07/21/patent-protection-in-aerospace-defence-by-ahmad-saleh-partner-head-of-innovation-patents-industrial-property-al-tamimi-company-uae>). 21.07.2026*).

Південно-Африканська Республіка

«...Минуло понад дванадцять років з того часу, як скандал «PharmaGate» викрив лобістські зусилля фармацевтичної галузі, спрямовані на затягування та послаблення проекту політики Південної Африки у сфері інтелектуальної власності (ІВ), проте уряд країни досі не вніс змін до Закону про патенти — це є найважливішим наступним кроком, необхідним для впровадження заходів захисту громадського здоров'я. Хоча уряд нарешті ухвалив у 2022 році політику щодо ІВ, спрямовану на захист громадського здоров'я, та пообіцяв подати до парламенту законопроект про внесення змін наприкінці 2025 року, до середини 2026 року жодних заходів вжито не було. Ця тривала бездіяльність має серйозні наслідки, змушуючи південноафриканців платити необґрунтовано високі ціни за ліки, що рятують життя, які в інших країнах світу доступні за значно нижчою вартістю...

Наприклад, компанія Vertex Pharmaceuticals встановила ціну на препарат «Трікафта» для лікування муковісцидозу на рівні 2,4 млн рантів на рік, при цьому роками не реєструючи його в Південній Африці, і в підсумку врегулювала судовий позов щодо примусової ліцензії таким чином, що пацієнти з низьким рівнем доходу залишилися без доступу до генеричного аналога, який коштував би лише 199 000 рантів. Подібним чином, оскільки Південна Африка надала компанії «Johnson & Johnson» вторинні патенти на препарат від туберкульозу бедаквілін — патенти, які були відхилені в країнах із суворішими законами, спрямованими на захист громадського здоров'я, таких як Індія, — країні було заблоковано доступ до генеричних версій, які були на 40 %

дешевшими. Зрештою, реформування Закону про патенти шляхом застосування суворіших критеріїв патентоспроможності та забезпечення можливості адміністративного оскарження слабких патентів — це не абстрактне юридичне питання, а конституційний імператив, спрямований на гарантування права на охорону здоров'я. Без вжиття термінових заходів корпоративні монополії й надалі диктуватимуть умови доступу до життєво необхідних ліків, підсилюючи побоювання, що лобістські зусилля галузі, спрямовані на гальмування реформ у інтересах суспільства, зрештою увінчалися успіхом» (*Candice Sehoma, Tendai Mafuma. Op-ed: SA government's delay in Intellectual Property reform 12 years after dangerous 'PharmaGate' plot // Health-e News (<https://health-e.org.za/2026/07/08/op-ed-sa-governments-delay-in-intellectual-property-reform-12-years-after-dangerous-pharmagate-plot/>).08.07.2026*).

«Хоча логотип часто розглядають як невід'ємний актив підприємства, тісно пов'язаний з ідентичністю бренду, практичне використання логотипу не означає автоматично юридичного права власності на відповідні авторські права. Багато компаній усвідомлюють цю різницю лише під час важливих подій, таких як реєстрація торговельних марок, аудит інтелектуальної власності, корпоративні поглинання або суперечки з конкурентами, коли їм доводиться офіційно доводити ланцюжок правонаступництва. Згідно з південноафриканським законодавством логотип захищений як художній твір, але якщо його створив зовнішній фрілансер або індивідуальний дизайнер, авторські права залишаються за творцем, навіть якщо компанія-замовник повністю оплатила рахунок. Для належного передання цих прав необхідний письмовий та підписаний договір про передачу прав — крок, який часто ігнорують на початкових етапах діяльності стартапу. Спроба оформити ці документи через кілька років може виявитися надзвичайно складною, якщо автор переїхав, припинив свою діяльність або взагалі перестав відповідати на звернення...

Навіть при залученні професійних дизайнерських агентств не завжди можна гарантувати прозорість ланцюжка прав власності. Агентства часто залучають ілюстраторів та типографів на умовах субпідряду або використовують сторонні цифрові ресурси, такі як ліцензовані шрифти та стокова графіка, а це означає, що компанія повинна ретельно перевірити, чи володіло агентство законним правом передати всі права інтелектуальної власності. Виявлення прогалин у передачі авторських прав під час активного спору або корпоративної угоди створює серйозні операційні та фінансові ризики, оскільки це може затримати злиття, ускладнити укладення ліцензійних угод та надати оригінальним авторам надмірний важіль впливу для вимагання додаткової компенсації під тиском. Щоб зменшити ці вразливості, підприємствам слід надати пріоритет проактивному управлінню інтелектуальною власністю шляхом аудиту своїх поточних брендових активів,

перевірки історичних записів щодо дизайну та забезпечення того, щоб усі майбутні творчі співпраці з самого початку регулювалися договорами, які чітко передбачають негайну та чітку передачу авторських прав» (*Shaawn Phooko. Who owns your logo? The answer might surprise you // KISCH IP* (<https://www.kisch-ip.com/Articles/Read/506/Who-owns-your-logo-The-answer-might-surprise-you>). 13.07.2026).

Республіка Ангола

«...В Анголі через зростання кількості заявок та обмежені адміністративні ресурси Ангольське відомство промислової власності (IAPÍ) стикається зі значними затримками — які часто тривають роками — у видачі паперових свідоцтв про реєстрацію торговельних марок, навіть після офіційного надання права на торговельну марку та сплати всіх зборів. З юридичної точки зору виключні права на торговельну марку виникають з моменту її офіційного надання та опублікування, а не з моменту видачі самого свідоцтва... Однак без фізичного документа довести ці права перед третіми особами, державними органами та потенційними порушниками може бути практично складно. Щоб вирішити цю проблему, власники торговельних марок повинні покладатися на офіційну публікацію про видачу права в «Бюлетені промислової власності Анголи», яка слугує надійним доказом реєстрації для цілей ліцензування, проведення юридичної експертизи та ведення внутрішньої документації. Для додаткової впевненості власники можуть звернутися до IAPÍ із запитом на отримання офіційних звітів про статус, щоб підтвердити чинність торговельної марки, особу власника та товари чи послуги, на які поширюється реєстрація...

Ці альтернативні форми доказів мають особливо важливе значення для забезпечення дотримання законодавства та здійснення комерційних операцій. Хоча органи, що проводять операції з боротьби з підробками, зазвичай вимагають пред'явити фізичний реєстраційний сертифікат, вони можуть прийняти публікацію про видачу патенту в «Бюлетені», якщо до неї додано підтверджуючі документи та пояснення щодо адміністративного затримки в роботі IAPÍ. Аналогічно, іноземні інвестори та партнери, які вимагають проведення комплексної перевірки (due diligence), можуть прийняти ці альтернативні документи після з'ясування місцевих адміністративних обставин... Отже, щоб пом'якшити практичні труднощі, спричинені цими затримками, власники торговельних марок, які ведуть діяльність в Анголі, повинні застосовувати надзвичайно проактивний підхід, ретельно зберігаючи копії всіх публікацій про реєстрацію, квитанцій про сплату зборів, офіційних підтверджень статусу та листування з IAPÍ» (*Miguel Bibe. When the registration certificate is still pending: Proving TM rights in Angola // World IP Review*

(WIPR) (<https://www.worldipreview.com/trademark/when-the-registration-certificate-is-still-pending-proving-tm-rights-in-angola>). 08.07.2026).

Республіка Зімбабве

«За глобальним видовищем Чемпіонату світу з футболу FIFA стоїть одна з найдосконаліших у світі екосистем інтелектуальної власності (ІВ), яка ілюструє, як права інтелектуальної власності стимулюють інновації, захищають творчість та рухають потужний економічний механізм сучасного спорту. Кожен аспект турніру перебуває під захистом: назва FIFA, логотипи, талісмани та слогани захищені торговельними марками для запобігання підробкам та несанкціонованому маркетингу, що гарантує офіційним спонсорам окупність їхніх багатомільйонних інвестицій... Коли вболівальники дивляться матч, вони споживають контент, захищений авторським правом — зокрема ракурси зйомки, коментарі, графіку та музику — за права на який телерадіокомпанії сплачують значні суми, створюючи таким чином важливе джерело доходу для спортивних організацій та ЗМІ. Крім того, технологічні досягнення у спорті — від спеціальних тканин для форми та елітного взуття до технологій визначення перетину лінії воріт та аналітики результативності — ґрунтуються на патентах та промислових зразках... Ця надійна система захисту інтелектуальної власності не тільки гарантує винагороду винахідникам і творцям за їхню винахідливість, роблячи гру безпечнішою та захопливішою, але й висвітлює значні невикористані можливості для ринків, що розвиваються, таких як Зімбабве. Дотримуючись прав інтелектуальної власності та використовуючи їх, місцеві дизайнери, розробники програмного забезпечення та творці контенту можуть перетворити свою пристрасть до спорту на стабільне джерело доходу, отримуючи прибуток від усього — від оригінального спортивного одягу до платформ спортивної аналітики — та забезпечуючи, щоб економічні вигоди від спортивних інновацій зберігалися ще довго після фінального свистка» (*Beyond the final whistle: How Intellectual Property powers the FIFA World Cup* // [heraldonline](https://www.heraldonline.co.zw/beyond-the-final-whistle-how-intellectual-property-powers-the-fifa-world-cup/) (<https://www.heraldonline.co.zw/beyond-the-final-whistle-how-intellectual-property-powers-the-fifa-world-cup/>). 03.04.2026).

Республіка Індія

«Оцінка патентів в Індії має три окремі цілі: визначення балансової вартості для фінансової звітності, розрахунок встановленої законодавством вартості угоди або встановлення домовленої ціни для продажу чи ліцензування. Ці показники часто суттєво розходяться залежно від нормативно-правового та операційного контексту. Для фінансової звітності за

такими стандартами, як Ind AS 38 або AS 26, балансова вартість суворо базується на собівартості, скоригованій з урахуванням амортизації та знецінення. Щодо патентів, розроблених власними силами, витрати на дослідження списуються на витрати одразу, а витрати на розробку можуть бути капіталізовані лише після виконання конкретних критеріїв економічної та технічної доцільності. Крім того, оскільки патенти за своєю суттю є унікальними активами, стандарти бухгалтерського обліку передбачають, що активного ринку для них не може існувати, що фактично забороняє відображати їх у балансі за переоціненою вартістю...

Під час проведення комерційної оцінки відповідно до загальновизнаних рекомендацій, таких як Стандарти оцінки ICAI (Інститут дипломованих бухгалтерів Індії), фахівці обирають один із підходів: ринковий, дохідний або собівартісний. Ринковий підхід рідко є доцільним через брак відкритих даних про угоди, тоді як собівартісний підхід зазвичай використовується лише для перехресної перевірки, оскільки просте відтворення витрат на НДДКР не дозволяє відтворити специфічну юридичну ексклюзивність патенту або обсяг його формули винаходу. Отже, дохідний підхід — а саме метод «звільнення від роялті» — є найкращим варіантом для оцінки патентів. Цей метод дозволяє оцінити вартість активу шляхом розрахунку теперішньої вартості роялті, заощаджених завдяки володінню патентом, а не ліцензуванню його. Однак ця модель є дуже чутливою до мінливих вхідних даних, зокрема прогнозів доходів, податкових припущень, ставок дисконту та обраної ставки роялті, які необхідно ретельно коригувати на основі даних із зовнішніх баз, оскільки законодавчі норми щодо примусового ліцензування не регулюють приватні переговори...

Важливим обмежувальним фактором для цих прогнозів є залишковий термін дії патенту. Хоча максимальний законодавчо встановлений термін дії індійських патентів становить двадцять років з дати подання заявки, їхній фактичний економічний термін дії часто є значно коротшим через швидке технологічне старіння та дії конкурентів. Моделі оцінки також повинні враховувати зростаючі збори за продовження терміну дії патенту, які сплачуються починаючи з третього року. За весь термін дії патенту ці офіційні збори за електронну подачу заявки становлять 76 800 рупій для стартапів, фізичних осіб та навчальних закладів і 384 000 рупій для інших суб'єктів господарювання. Несплата цих внесків за підтримку патенту безпосередньо ставить під загрозу права на захист, що призводить або до дискреційної втрати права на відшкодування збитків, або до повної законодавчої заборони на судові позови щодо порушення прав у періоди припинення дії патенту. Знайти місцеві порівнянні угоди для калібрування цих моделей залишається надзвичайно складно, оскільки угоди з патентами є приватними та відбуваються нечасто. Навіть обов'язкові робочі звіти за формою 27 в Індії не дають фінансових орієнтирів, оскільки вони лише вказують, чи є патент чинним і доступним для ліцензування, не розкриваючи при цьому доходів або ставок роялті...

Відповідно до Правил про компанії 2017 року офіційні оцінки, передбачені Законом про компанії 2013 року, повинні бути підписані зареєстрованим оцінювачем. Хоча окремої категорії реєстрації для інтелектуальної власності не існує, оцінка патентів відноситься до категорії «Цінні папери або фінансові активи». Оскільки ці фінансові фахівці мають кваліфікацію у сфері фінансового моделювання, а не технічного аналізу патентів, тлумачення формул винаходу або ризиків щодо дійсності, цей процес зазвичай вимагає окремого експертного висновку від патентних повірених або інженерів, про що має бути офіційно зазначено в остаточному звіті. Зареєстрованим оцінювачам суворо заборонено стягувати винагороду за успіх або надавати упереджені «зручні» оцінки, і вони несуть пряму відповідальність згідно зі статтею 448 Закону про компанії за неправдиві заяви. Зрештою, перед тим як замовити оцінку, підприємства повинні чітко визначити регуляторні чинники транзакції, вказати дату оцінки, перевірити історію власності та поновлення патенту, а також замовити аналіз чутливості, щоб зрозуміти, як зміна таких змінних, як термін корисного використання або ставки роялті, впливає на кінцеву вартість активу...» (*Senthil Kumar. Patent Valuation in India: Methods and Who Can Sign // Intepat (<https://www.intepat.com/blog/patent-valuation-methods-india>). 22.07.2026*).

«...Відповідно до Закону Індії про патенти 1970 року та Правил щодо патентів 2003 року, власники патентів мають кілька шляхів комерціалізації виданого патенту, кожен із яких передбачає різні вимоги до капіталу, ризики та процедурні зобов'язання. Повна продаж патенту передбачає передачу права власності за погодженою винагородою, що повністю перекладає майбутні витрати на продовження терміну дії патенту на покупця. Щоб бути юридично дійсною, така передача права власності має бути оформлена в письмовій формі та зареєстрована в Контролера відповідно до статті 69. В якості альтернативи ліцензування дозволяє патентовласнику зберегти право власності, надаючи іншим особам право на використання винаходу в обмін на роялті або ліцензійні збори. Як і угоди про передачу прав, ліцензійні угоди повинні бути укладені в письмовій формі та зареєстровані, але первісний патентовласник залишається відповідальним за підтримку патенту в силі, сплату зборів за продовження терміну дії та подання щотрирічних звітів про використання за формою 27. Крім того, ліцензіари повинні переконатися, що їхні угоди не містять обмежувальних умов, які вважатимуться недійсними відповідно до статті 140 Закону...

Для власників патентів, які мають достатній капітал та готовність до ризику, безпосереднє виробництво запатентованого продукту забезпечує найбільший контроль над ринковою прибутковістю. Однак, оскільки патент є правом на виключення, а не дозволом на діяльність, виробники повинні спочатку провести окрему перевірку на свободу використання, щоб

переконатися, що вони не порушують інших існуючих патентів. Крім того, щоб зберегти право вимагати відшкодування збитків у суді, виробники повинні належним чином маркувати свою продукцію номером патенту, щоб запобігти спробам порушників посилаючись на необізнаність. У разі порушення прав власник може домагатися захисту своїх прав у судовому порядку. Хоча судовий захист може захистити поточні джерела доходу, це надзвичайно дорогий захисний захід, який необхідно ініціювати в окружному суді, а у разі подання відповідачем зустрічного позову про скасування патенту справа передається до Вищого суду...

Володіння патентом без його використання не є безкоштовним варіантом, оскільки для його підтримки необхідно сплачувати накопичувальні збори за продовження терміну дії, починаючи з третього року. Станом на липень 2026 року ці офіційні збори за електронну подачу заявок становлять приблизно 76 800 рупій для фізичних осіб, стартапів, малих підприємств та навчальних закладів, а також 384 000 рупій для інших заявників. Несплата цих зборів призводить до втрати чинності патенту, а несвоєчасне подання необхідних робочих звітів за формою 27 кожні три фінансові роки може спричинити значні грошові штрафи. Крім того, через три роки після видачі патенти можуть підлягати примусовому ліцензуванню відповідно до статті 84, якщо вони недостатньо використовуються в Індії. Якщо патент більше не є комерційно вигідним, власники повинні офіційно відмовитися від нього відповідно до статті 63, а не допускати втрати його чинності через недбалість...

Особи, що приймають рішення, також повинні враховувати питання спільного права власності та обмеження, що діють до видачі патенту. Відповідно до статті 50, співвласники можуть самостійно виробляти винахід, але не можуть передавати свої частки або надавати ліцензії на них без згоди всіх інших співвласників. До офіційної видачі патенту заявник має права патентовласника, але не може порушувати справи про порушення прав; однак статус заявки, що розглядається, не перешкоджає комерційному використанню або передачі прав, що може бути зафіксовано шляхом подання заяви про заміну до видачі патенту відповідно до статті 20. Крім того, заявки, що розглядаються, ще не передбачають зобов'язань за формою 27 або ризиків примусового ліцензування. Незалежно від обраного шляху, власники патентів повинні враховувати зовнішні транзакційні витрати, що не регулюються Законом про патенти, такі як гербові збори, що діють у конкретному штаті, податок на прибуток з суми винагороди за передачу прав, податок, утриманий у джерела виплати, з роялті та податок на товари та послуги (GST). Зрештою, успішне використання цих варіантів вимагає реалістичної оцінки вартості активів, пошуку активного контрагента та ретельної оцінки фінансових можливостей власника та його схильності до ризику» (**Senthil Kumar. Patent Commercialisation in India: Choose the Route // Intepat** (<https://www.intepat.com/blog/patent-commercialization-methods-and-strategy-2>). 24.06.2026).

«Індійські стартапи та власники бізнесу, які прагнуть отримати міжнародний захист торговельних марок, мають два основні шляхи: реєстрація через Мадридський протокол або подання прямих національних заявок у окремих цільових країнах. Щоб скористатися Мадридським протоколом, який адмініструється Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ) і охоплює до 133 країн, заявники повинні мати чинний індійський базовий знак — або заявку, що перебуває на розгляді відповідно до розділу 18, або зареєстрований знак відповідно до розділу 23 Закону про торговельні марки 1999 року — та мати зв'язок з Індією через громадянство, місце проживання або реальну та ефективну ділову присутність. У рамках цієї системи заявники в електронному вигляді подають форму ММ2(Е) англійською мовою до Реєстру торговельних марок Індії, який стягує адміністративний збір у розмірі 5 000 рупій і має два місяці на засвідчення та пересилання заявки до ВОІВ. Потім ВОІВ перевіряє дотримання формальних вимог, реєструє міжнародну реєстрацію на 10-річний термін з можливістю продовження та повідомляє про це призначені країни-учасниці, які перевіряють знак відповідно до внутрішнього законодавства і, як правило, мають до 18 місяців на винесення попередньої відмови...

На відміну від цього, пряма реєстрація на національному рівні вимагає подання окремих заявок безпосередньо до окремих національних відомств у встановлених ними форматах та мовах. Цей шлях вимагає залучення місцевих адвокатів та дотримання окремих термінів, але забезпечує повну юридичну незалежність; на торговельні марки, зареєстровані безпосередньо, не впливають жодні заперечення, скасування або втрата чинності, які можуть статися щодо оригінальної індійської торговельної марки. Якщо порівнювати витрати, то за Мадридським протоколом стягується базовий збір ВОІВ у розмірі 653 швейцарських франків за стандартні чорно-білі знаки або 903 швейцарських франків за кольорові знаки, додатковий збір у розмірі 100 швейцарських франків за кожен клас понад три, а також або стандартний додатковий збір у розмірі 100 швейцарських франків за кожен зазначену країну, або індивідуальні збори для конкретних країн (відповідно до вимог таких юрисдикцій, як ЄС, США, Китай та Японія). Хоча прямі витрати на подання заявки варіюються залежно від юрисдикції, консолідована мадридська процедура, як правило, стає більш економічно вигідною при одночасному виході на п'ять або більше ринків, тоді як пряма подача національної заявки може мати порівнянні загальні витрати, якщо мова йде лише про одну або дві країни...

Що стосується термінів та ризиків, пряма подача заявок повністю залежить від навантаження окремих місцевих відомств, тоді як Мадридська процедура визначається 18-місячним терміном для винесення попередньої відмови. Крім того, Мадридський протокол несе значний структурний ризик «центральної атаки» відповідно до правила п'ятирічної залежності, передбаченого розділом 36D(5) Закону про торговельні марки 1999 року. Якщо базова індійська торговельна марка буде відкликана, анульована, втратить

чинність або отримає відмову протягом п'яти років з дати міжнародної реєстрації (або в результаті судових дій, розпочатих у межах цього п'ятирічного періоду), міжнародний захист анулюється у всіх зазначених країнах. Щоб мінімізувати цей ризик, заявники можуть скористатися правовим засобом, який називається «трансформація», щоб перетворити свою анульовану міжнародну реєстрацію на окремі національні заявки, але це необхідно зробити у строго визначений тримісячний термін з дати анулювання» (*International Trademark Registration from India: Which Route? // intepat (<https://www.intepat.com/blog/international-trademark-registration-india-madrid-vs-direct-filing>). 27.07.2026*).

«Відповідно до розділу 2(1)(zb) Закону Індії про торговельні марки 1999 року, торговельна марка визначається як знак, що може бути зображений графічно та здатний відрізнити товари або послуги однієї особи від товарів чи послуг інших осіб, що може включати форму товарів, їхню упаковку та поєднання кольорів. Хоча торговельні марки є життєво важливими корпоративними активами, безпосередньо пов'язаними з впізнаваністю, запам'ятовуваністю серед клієнтів та довірою інвесторів, стартапи та компанії, що перебувають на стадії зростання, дедалі частіше стикаються з запереченнями та відмовами щодо реєстрації торговельних марок. Ця тенденція зумовлена більш суворими стандартами експертизи та насиченими цифровими ринками, що змушують засновників обирати функціональні, насичені ключовими словами або оптимізовані для пошукових систем (SEO) назви брендів, такі як «SmartPay», «QuickDocs», «EasyLoans» або «FreshKart». Хоча такі оптимізовані для пошуку назви є комерційно інтуїтивними, вони часто не відповідають юридичним критеріям розпізнаваності. Відповідно до розділу 9 Закону Індії про торговельні марки — а аналогічні стандарти застосовуються на глобальному рівні USPTO та EUIPO — знаки, що не мають розпізнавального характеру або лише описують природу, якість, призначення чи характеристики товарів і послуг, не підлягають реєстрації...

Щоб успішно подолати ці юридичні перешкоди, підприємства повинні розуміти, як знаки класифікуються за ступенем розпізнаваності, який варіюється від загальних та описових знаків до знаків, що мають асоціативний характер, довільних, вигаданих або новостворених знаків. Загальні терміни ніколи не можуть виконувати функцію торговельних марок, а описові терміни є вкрай вразливими до заперечень, якщо вони не набули розпізнаваності. Однак стаття 321 Закону Індії про торговельні марки передбачає важливу гарантію, визнаючи, що спочатку слабкі або описові знаки можуть стати такими, що підлягають правовому захисту, якщо вони набудуть «вторинного значення» завдяки широкому та безперервному використанню на ринку. Для доведення такого набутого розпізнавального характеру потрібні об'єктивні докази, такі як

високі показники продажів, значні витрати на рекламу, впізнаваність на ринку, висвітлення у ЗМІ, відвідуваність веб-сайту та сильна присутність у цифровому просторі...

Недавні судові рішення в Індії підкреслюють, як суди активно визначають межу між описовими та натяковими знаками. Вищий суд Делі скасував відмову у реєстрації знака «SoEasy», визнавши його натяковим, а не суто описовим чи похвальним, та уточнивши, що натякові слогани не потребують багаторічного попереднього використання для отримання права на захист. У справі «Grey Swift Private Limited проти Реєстратора торговельних марок» (16 квітня 2025 року) Вищий суд Делі також постановив, що поєднання двох загальноживаних слів може утворити захищений, самостійно створений термін, такий як «BharatStamp». Навпаки, у справі «Oswaal Books and Learnings Pvt. Ltd. проти Реєстратора торговельних марок» суд підтримав відмову у реєстрації знака «ONE FOR ALL», визнавши його поширеним, похвальним та описовим виразом, який не може бути монополізований одним видавцем. Крім того, Вищий суд Мадраса надав захист знаку «RAW SKINN» для косметичних засобів, визначивши, що цей знак є асоціативним, оскільки він передає непряме, абстрактне асоціювання з необробленою шкірою, а не є прямим описом товару...

Практичні наслідки відмови у реєстрації торгової марки можуть завдати винятково серйозної шкоди бізнесу, що розширюється. Оскільки стартапи часто інтегрують свою брендову ідентичність у профілі в магазинах додатків, на торгових майданчиках електронної комерції, на упаковці, у доменних іменах та в платних рекламних кампаніях ще до отримання юридичного дозволу, відмова на пізній стадії може змусити їх провести дорогий і дуже дезорганізуючий процес ребрендингу. Крім того, використання описових назв надзвичайно ускладнює захист прав на торговельну марку від копіювальників, оскільки суди неохоче надають окремій компанії монополію на загальноживані галузеві терміни. Відповідно, базових пошуків на точну відповідність для перевірки наявності прав вже недостатньо. Сучасний захист бренду вимагає комплексних стратегій перевірки, що враховують фонетичну та візуальну схожість, поширені префікси та суфікси, доступність доменів та ризики між класами. Для компаній, що працюють у конкурентних секторах, таких як штучний інтелект, SaaS, D2C та фінтех у 2026–2027 роках, ефективна стратегія щодо торговельних марок повинна з самого початку надавати пріоритет вигаданим, створеним або довільним назвам, розглядаючи можливість реєстрації торговельної марки як ключовий елемент позиціонування продукту на ринку для забезпечення довгострокової вартості підприємства» (*Gautham Balaji. Trademark Filings Rejected for Lack of Distinctiveness: A Growing Pattern // De Penning & De Penning* (<https://depenning.com/blog/trademark-filings-rejected-for-lack-of-distinctiveness-a-growing-pattern/>). 27.07.2026).

Республіка Корея

«У 2026 році Міністерство інтелектуальної власності реалізує масштабний проєкт з аналізу великих даних у сфері патентів з метою підтримки стратегій досліджень і розробок у перспективних галузях, зокрема у сферах штучного інтелекту, космосу та біотехнологій. У рамках цієї ініціативи буде проведено аналіз світових патентних тенденцій, технологічної конкурентоспроможності та стану інтелектуальної власності, що допоможе сформулювати національну політику та дорожні карти у сфері досліджень і розробок... У сфері штучного інтелекту міністерство проаналізує патенти, пов'язані з базовими моделями та фізичним штучним інтелектом, щоб визначити технологічні залежності, конкурентні переваги та перспективні напрямки досліджень. У космічному секторі аналіз буде зосереджений на конвергенції космічних технологій з робототехнікою, штучним інтелектом, напівпровідниками, а також на розробці біофармацевтичних препаратів та харчових продуктів на космічній базі, тоді як у сфері біотехнологій буде досліджено патентні сімейства «блокбастерних» ліків, термін дії патентів на які незабаром закінчується, зокрема препаратів для лікування ожиріння на основі GLP-1, з метою підтримки вітчизняних стратегій щодо біосимілярів...

У рамках проєкту також буде проведено аналіз патентів у ключових галузях регіону, таких як автономні виробничі роботи, технології програмно-керованих транспортних засобів та відновлювані джерела енергії, щоб сприяти узгодженню інноваційних стратегій із місцевими промисловими перевагами. За даними міністерства, великі дані про патенти надають цінну інформацію щодо технологічних тенденцій та промислових змін, що робить їх важливим інструментом для формування національної інноваційної політики. Очікується, що аналіз буде завершено до кінця року, а його результати будуть передані відповідним відомствам та опубліковані на національному порталі великих даних про патенти» (*Hong A-reum. South Korea leverages patent big data to steer AI, space, and bio R&D // CHOSUNBIZ (<https://biz.chosun.com/en/en-science/2026/07/06/VP3ZE7ULG5CP5NX26Q3LJAVO5U/>). 06.07.2026*).

«Міністерство інтелектуальної власності Південної Кореї оголосило про комплексну реформу своєї патентної системи, спрямовану на запровадження суворого принципу добросовісності, перегляд положень щодо кримінальної відповідальності за шахрайство та оптимізацію процедур експертизи. Згідно з чинним законодавством, патенти, що містять сфабриковані експериментальні дані, можна зберегти, просто вилучивши проблемні розділи, що не є достатнім стримуючим фактором для подання шахрайських заявок. Щоб виправити цю ситуацію, міністерство планує закріпити «принцип дотримання добросовісності» у Законі про патенти. Ця реформа призведе до повного визнання недійсними шахрайських патентів та

унеможеє внесення будь-яких виправлень до патентів, зареєстрованих на основі неправдивих даних. Якщо щодо заявки виникнуть підозри у порушенні цього стандарту, експерти повідомлять заявника та вимагатимуть від нього довести законність поданої заявки...

Крім того, міністерство переглядає положення Закону про патенти щодо «злочинів, пов'язаних із шахрайськими діями», щоб усунути критичні прогалини в системі правозастосування. Наразі закон передбачає покарання лише для осіб, які успішно домоглися видачі патенту шляхом «неправдивих або інших неправомірних дій», у той час як заявники, які незаконно привласнюють технічні дані, але не отримують патенту, залишаються поза межами кримінальної відповідальності. Оновлена норма чітко визначить категорії шахрайських дій, що підлягають покаранню, та дозволить притягати до відповідальності рецидивістів навіть у тому випадку, якщо їхня заявка на патент зрештою буде відхиленна. Покарання за такі шахрайські дії будуть посилені відповідно до стандартів Кримінального кодексу щодо перешкоджання виконанню службових обов'язків, що передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до п'яти років або штрафу в розмірі до 50 мільйонів вон (36 000 доларів США)...

Ініціатива міністерства також спрямована на боротьбу зі складними обхідними прийомами, коли заявники об'єднують не пов'язані між собою технічні галузі — наприклад, поєднуючи основні механічні елементи з нерелевантними хімічними покриттями — щоб заплутати експертів і приховати справжню суть свого винаходу. Щоб протидіяти таким «патентам-хитроцям» та підвищити якість патентів, міністерство запровадить «консультативні спільні експертизи», що дасть змогу експертам з різних технічних дисциплін спільно оцінювати змішані заявки. У разі успішної реєстрації оманливого міжгалузевого патенту міністерство ініціюватиме процедуру визнання його недійсним за власною ініціативою під керівництвом спеціалізованих співробітників з судових питань у Патентному суді, що дозволить зменшити адміністративне навантаження на окремих експертів. Заступник міністра Чон Йон-у наголосив, що ці суворі реформи є необхідними для захисту авторитету системи інтелектуальної власності та забезпечення належного захисту справжніх технологій чесних винахідників» (*Lee Kwon-hyung. IP agency moves to crack down on 'trick patents' that undermine system integrity // Herald Corporation (<https://biz.heraldcorp.com/article/10814502>). 21.07.2026*).

Республіка Руанда

«Стартапи часто надають пріоритет розробці продукту, нехтуючи реєстрацією торговельної марки, не усвідомлюючи, що саме бренд є рушійною силою впізнаваності серед споживачів та бізнес-цінності. У Руанді затягування цього важливого процесу наражає багаторічний капітал

бренду на ризик привласнення третіми особами — про що наочно свідчать контрастні випадки з мінеральною водою «Нуе» та брендом одягу «KGL». Мінеральна вода «Нуе» домінувала на місцевому ринку понад десятиліття, але не зареєструвала свій словесний знак «HUYE» та логотип. До 2025 року район Нуе (Хуе), шукаючи можливості для ліцензування, вже зареєстрував «HUYE» у класах 30 та 32 (мінеральна вода). У результаті компанія-виробник води не змогла зареєструвати словесний знак і була змушена відмовитися від використання слова «Нуе» у власному логотипі, що суттєво послабило можливості захисту її бренду. Цей результат також викликає сумніви щодо того, чи правильно реєстр застосував статтю 185 Закону Руанди про інтелектуальну власність, яка захищає загальновідомі знаки від несанкціонованого копіювання...

Навпаки, компанія Dawn Central and Investment Bureau Ltd (DCIB), яка стоїть за надзвичайно успішним брендом одягу «KGL», уникнула подібної долі завдяки своєчасним заходам. DCIB зареєструвала як словесний знак «KGL», так і стилізовані знаки ще у 2014 році. Відповідно, коли у червні 2026 року місто Кігалі подало заявку на реєстрацію «Kigali» або «KGL» майже у всіх класах Ніццької класифікації, попередня реєстрація DCIB забезпечила їй міцну правову основу для захисту своїх активів та подання заперечення до кінцевого терміну 8 серпня 2026 року. Зрештою, ці дві справи підкреслюють, що реєстрація торговельних марок у Руанді та ширшому регіоні — це не адміністративна формальність, а необхідний, недорогий базовий крок, який слід здійснити до виходу на ринок, щоб запобігти втраті найцінніших комерційних активів компанії» (*Diallo Munyaneza. Rwanda: Why timely trade mark registration is a business imperative // ENSafrica (https://www.ensafrica.com/news/detail/12184/rwanda-why-timely-trade-mark-registration-is-). 21.07.2026*).

Республіка Філіппіни

«За даними Управління інтелектуальної власності Філіппін (IPOPHL), справжнім показником наступного інноваційного прориву країни є не стільки кількість патентів, торговельних марок чи авторських прав, скільки її здатність перетворювати філіппінські ідеї на привабливі для інвесторів підприємства, конкурентоспроможні на світовому рівні бренди та рушії економічного зростання. Ця заява, зроблена генеральним директором IPOPHL Теодоро Паскуа, з'явилася після того, як Всесвітня організація інтелектуальної власності (WOIP) визнала Філіппіни, поряд з Індією та Японією, однією з економік світу, що найшвидше зростають у сфері інвестицій у нематеріальні активи...

Відзначаючи це визнання, Паскуа наголосив, що Філіппіни ще не реалізували весь свій потенціал. Щоб досягти справжнього прориву,

національна інноваційна стратегія має вирішити дві ключові проблеми: оцінку інтелектуальної власності та ринкові диспропорції. Паскуа зазначив, що багато місцевих інноваторів стикаються з труднощами у визначенні фактичної фінансової вартості своїх розробок, що є необхідною передумовою для залучення венчурного капіталу або укладення ліцензійних угод. Щоб подолати цей розрив, IPOPHL розробляє посібник ASEAN з оцінки інтелектуальної власності, який спочатку буде зосереджений на патентах та авторських правах, щоб допомогти винахідникам точно оцінити ринкову вартість своїх розробок. Крім того, Паскуа наголосив на розриві між науковим середовищем та промисловістю, коли дослідники розробляють технології, не маючи чіткого розуміння комерційних потреб, тоді як підприємства стикаються з оперативними проблемами, які могли б вирішити місцеві інноватори. Він запропонував створити програму співпраці, в рамках якої корпорації оприлюднюватимуть свої виклики, що дозволить університетам, коледжам та стартапам розробляти цільові рішення, придатні для комерціалізації...

Філіппіни вже мають міцну основу для підтримки цієї екосистеми, що базується на процвітаючій креативній економіці. За даними Філіппінського статистичного управління, у 2025 році креативний сектор країни зріс на 6,9 відсотка до 2,12 трлн песо, забезпечивши 7,6 відсотка валового внутрішнього продукту та створивши 8,71 млн робочих місць, що становить 17,8 відсотка від загальної зайнятості в країні. Найбільшу частку — 31,6 % — займали брендинг, видавнича діяльність та дизайн, за ними йшли цифрові інтерактивні послуги (19,7 %) та науково-дослідні роботи, реклама й художні послуги (15,9 %). Щоб надати додатковий імпульс цьому сектору, IPOPHL створило понад 100 офісів підтримки інновацій та технологій (ITSOs) у університетах та науково-дослідних установах. Хоча на даний момент ці офіси генерують приблизно половину всіх місцевих патентних заявок, Паскуа сподівається на більш активну участь приватних університетів. Зрештою, завдяки узгодженню академічних досліджень із реальними потребами промисловості та встановленню чітких стандартів оцінки, Філіппіни зможуть перетворити інтелектуальну власність із простого юридичного активу на головний рушій створення високооплачуваних робочих місць та глобальної конкурентоспроможності» (*Raine Musñgi. Filipino ideas can become next economic powerhouse, says IPOPHL chief // ABS-CBN Corporation (<https://www.abs-cbn.com/news/business/2026/7/25/filipino-ideas-can-become-next-economic-powerhouse-says-ipophl-chief-1348>). 25.07.2026*).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«Зіткнувшись із зростаючим міжнародним тиском — про що свідчить те, що Торговий представник США нещодавно вперше за тринадцять років включив В'єтнам до свого пріоритетного списку країн, що

перебувають під пильним наглядом через проблеми з інтелектуальною власністю, — в'єтнамська влада розпочала масштабну, безпрецедентну загальнонаціональну кампанію з боротьби з виробництвом та продажем контрафактних товарів. Розпочата 7 травня операція спрямована на традиційні ринки, склади, виробничі об'єкти та онлайн-платформи у таких великих центрах, як Хошимін та Ханой, з метою припинення порушень прав на торговельні марки та інтернет-піратства... Посилені рейди дають значні результати, зокрема було вилучено понад 23 000 пар підробленого взуття марок Nike, Adidas та Gucci зі складів поблизу міста Хошимін, а також ліквідовано злочинне угруповання в провінції Тхань Хоа, яке виробляло та продавало понад десять тисяч підроблених ювелірних виробів класу «люкс», отримавши понад мільйон доларів незаконного прибутку... Хоча багато хто підтримує ці жорсткіші заходи як необхідні для захисту інтелектуальної власності та відновлення міжнародної репутації В'єтнаму, ця кампанія викликала неоднозначну реакцію всередині країни: деякі стверджують, що закриття роздрібних точок продажу завдасть непропорційно великої шкоди малим підприємствам та продавцям, які вже давно покладаються на торгівлю недорогими копіями брендових товарів як на основне джерело доходу» (*Jamala Sujadinova. Vietnam tightens measures to combat counterfeits of well-known brands // First News Media (<https://1news.az/en/news/20260706102520659-Vietnam-tightens-measures-to-combat-counterfeits-of-well-known-brands>). 06.07.2026*).

«В'єтнам активно проводить політику, спрямовану на забезпечення всебічного та ефективного захисту прав інтелектуальної власності (ІВ), збалансовуючи інтереси правовласників із суспільним благом з метою заохочення інновацій та сприяння соціально-економічному зростанню. Відповідно до Висновку № 51 Політичного бюро, країна переходить від суто адміністративного підходу до управління до формування активної екосистеми ІВ, інтегруючи ІВ безпосередньо в національні стратегії розвитку, науки, технологій та формування високоякісних людських ресурсів. Ця сучасна система розроблена з урахуванням вимог цифрової економіки та спрямована, зокрема, на вирішення нових викликів у сферах штучного інтелекту, великих даних, цифрових активів, біотехнологій, напівпровідників та цифрових платформ. Відповідно до зобов'язань, про які заявив міністр науки та технологій на 68-му щорічному засіданні Генеральної асамблеї ВОІВ, В'єтнам прагне повною мірою виконувати свої міжнародні зобов'язання за двосторонніми та багатосторонніми договорами, співпрацюючи при цьому з ВОІВ та іншими країнами з метою підтримки збалансованої глобальної системи ІВ...

З метою втілення цих заходів у життя Міністерство науки та технологій у співпраці з різними міністерствами та галузями розробило План дій відповідно

до вказівок Прем'єр-міністра, викладених в Офіційному розпорядженні № 38. Цей план спрямований на вдосконалення законодавства щодо захисту прав інтелектуальної власності, посилення міжвідомчої координації (особливо серед митних органів), підвищення кваліфікації посадових осіб, відповідальних за забезпечення дотримання цих прав, а також підвищення обізнаності громадськості з метою формування культури поваги до прав інтелектуальної власності. Основними напрямками боротьби є підробка торговельних марок, порушення авторських прав, а також порушення, що відбуваються на платформах електронної комерції, у соціальних мережах та на транскордонних веб-сайтах. Крім того, уряд створює спеціалізовану базу даних щодо захисту прав інтелектуальної власності для збору, управління та моніторингу інформації з метою захисту правовласників...

Нещодавні заходи з забезпечення дотримання законодавства у В'єтнамі дали суттєві та вимірювані результати. У період з 7 травня по 24 червня 2026 року правоохоронні органи по всій країні виявили 3 312 підозрілих випадків порушення прав інтелектуальної власності, що призвело до порушення 2 756 адміністративних справ щодо 2 764 осіб та організацій. Ці заходи дозволили стягнути штрафи на суму понад 31,4 млрд донгів за товари-порушники, вартість яких становила майже 120 млрд донгів. Таке різке зростання кількості адміністративних рішень у 3,1 раза перевищило середньомісячний показник за 2025 рік... У кримінальній сфері органи влади порушили провадження у 85 справах, зокрема 74 справи про порушення прав на торговельні марки та географічні зазначення відповідно до статті 226 Кримінального кодексу та 11 справ про порушення авторських прав відповідно до статті 225. У підсумку 11 справ було прийнято до розгляду судами, а 7 справ було розглянуто, що призвело до засудження 8 обвинувачених. Загалом міністерства, галузеві відомства та місцеві органи влади успішно перевиконали національну директиву, яка вимагала щонайменше 20-відсоткового зростання кількості розглянутих справ у порівнянні з аналогічним періодом 2025 року» (*Intellectual property enforcement boosts confidence for businesses and investors // VOV Voice of Vietnam* (<https://english.vov.vn/en/economy/intellectual-property-enforcement-boosts-confidence-for-businesses-and-investors-post1316650.vov>). 19.07.2026).

«...На сучасному ринку конкуренти часто уникають грубої підробки на користь «витончених імітацій», при яких вони зберігають основне візуальне враження від товару, водночас змінюючи дрібні деталі, щоб уникнути звинувачень у порушенні прав. Ця «сіра зона», поширена в таких галузях, як мода, упаковка та меблі, ставить власників інтелектуальної власності в скрутне становище щодо того, чи слід домагатися захисту прав за допомогою авторського права чи прав на промисловий зразок. Хоча обидві правові системи захищають естетичні елементи, вони принципово відрізняються тим, як ці права набуваються, що саме вони захищають та як

доводиться факт порушення. Авторське право виникає автоматично з моменту створення та фіксації твору прикладного мистецтва і забезпечує довгостроковий глобальний захист відповідно до Бернської конвенції терміном до 75 років, причому реєстрація слугує інструментом для встановлення презумпції права власності. Натомість права на промисловий зразок суворо базуються на реєстрації, підлягають жорстким вимогам щодо новизни, що вимагають подання заявки до публічного оприлюднення, та надають територіальну монополію на строк до 15 років...

Ці дві системи захищають різні аспекти виробу та функціонують на основі різних правових підходів. Авторське право захищає конкретну «форму вираження» — оригінальні художні рішення, лінії, візерунки та композиції, зафіксовані на корисному предметі, — виключаючи при цьому функціональні або технічні аспекти. Натомість права на промисловий зразок захищають «зовнішній вигляд» самого виробу, включаючи його загальну форму, пропорції та контури. Відповідно, критерії доведення факту порушення є цілком відмінними... У разі порушення авторських прав позивач повинен довести наявність «доступу» — тобто те, що відповідач мав розумну можливість ознайомитися з оригінальним твором — та «істотну схожість» між творчими елементами, що підлягають захисту, а це означає, що незалежне створення залишається дійсним аргументом на захист. На відміну від цього, у справах про порушення прав на промисловий зразок застосовується об'єктивний критерій «не суттєвої відмінності». Цей критерій ґрунтується на «загальному візуальному враженні» з точки зору пересічного спостерігача; незначні відмінності у дрібних деталях не звільняють відповідача від відповідальності, а суб'єктивний намір або твердження про самостійне створення не мають юридичного значення, оскільки патент на промисловий зразок є виключним речовим правом...

Ці юридичні відмінності безпосередньо визначають стратегії ведення судових справ та захисту прав. Наприклад, якщо творець унікального флакона для парфумів покладається виключно на авторське право, йому доведеться зіткнутися зі складним, тривалим і вимагаючим великого обсягу доказів завданням — довести в цивільному суді, що конкурент активно скопіював його дизайн. Якщо конкурент стверджує, що розробив флакон самостійно або вніс незначні зміни, спір може легко затягнутися й стати невизначеним. Однак якщо творець володіє зареєстрованим промисловим зразком, процес захисту прав значно спрощується. Власнику достатньо лише продемонструвати, що продукт, щодо якого висунуто звинувачення, «не відрізняється істотно» від зареєстрованого дизайну, і в цьому процесі часто допомагають висновки технічних експертів від таких організацій, як В'єтнамський інститут досліджень інтелектуальної власності (VIPRI). Маючи на руках свідоцтво про реєстрацію, правовласник може уникнути тривалих цивільних судових процесів і вимагати вжиття швидких адміністративних заходів, таких як вилучення та знищення товарів, що порушують права, органами управління ринком або інспекторами...

Хоча обидва варіанти мають очевидні компроміси, їх не слід розглядати як взаємовиключні. Авторське право забезпечує безкоштовний, автоматичний і довгостроковий глобальний захист без витрат на реєстрацію, але передбачає значне тягар доведення та не має ефективних адміністративних механізмів забезпечення дотримання прав. Промисловий зразок пропонує потужний, швидкодіючий ринковий захист із нижчим порогом доведення факту порушення, але обмежений суворими строками реєстрації, територіальними межами та 15-річним терміном дії. Щоб протистояти загрозі витончених підробок, підприємства з високоцінними дизайнами повинні застосовувати багаторівневу стратегію «подвійного захисту». Зареєструвавши як промислові зразки, так і авторські права, а також стандартизувавши свою внутрішню документацію щодо творчих розробок, бренди можуть створити комплексний захист, орієнтований на майбутнє. Це гарантує їм наявність швидких адміністративних засобів правового захисту для негайного вилучення з ринку схожих товарів, зберігаючи при цьому авторські права як надійний запасний варіант для захисту своїх творчих активів ще довгий час після закінчення терміну дії сертифікатів на промислові зразки» (*Nguyen Vu QUAN, Dao Thi Thuy Nga and Nguyễn Thị Kim Anh. Sophisticated Copycat Products in Vietnam: Should Copyright or Industrial Design Rights Be Relied Upon for Enforcement? // Kenfox IP & Law Office (<https://kenfoxlaw.com/sophisticated-copycat-products-in-vietnam-should-copyright-or-industrial-design-rights-be-relied-upon-for-enforcement>). 13.07.2026*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Для брендів класу «люкс» та «преміум» престиж є основним комерційним активом, що забезпечує цінову владу, лояльність споживачів та довгострокову цінність бренду. Однак престиж бренду є вкрай вразливим і може легко втратити свою цінність через загрози, що виходять за межі підробки, такі як неналежна презентація товарів у роздрібних точках, несанкціоновані знижки, продажі на «сірому ринку» та непослідовний мерчандайзинг в Інтернеті. Щоб захистити цей актив, бренди повинні впровадити скоординовану стратегію, яка поєднує надійний портфель інтелектуальної власності (ІВ) із моделями селективної дистрибуції (SDM). Багаторівневий портфель ІВ використовує торговельні марки для захисту логотипів та знаків, що ідентифікують походження; зовнішній вигляд товару — для забезпечення характерного візуального «вигляду та відчуття» продукції та роздрібного середовища; авторські права — для захисту креативних матеріалів рекламних кампаній; а також права на промислові зразки — для захисту упаковки та контурів продукції. Використовувані в оборонних цілях шляхом ретельної реєстрації та в наступальних — через митні конфіскації та видалення

контенту з платформ, ці права утворюють захисний щит навколо ідентичності бренду...

Хоча права інтелектуальної власності визначають юридичну ідентичність бренду, SDM регулюють, як продукція потрапляє до споживача, встановлюючи на договірній основі якісні критерії для авторизованих роздрібних продавців. Згідно з законодавством про конкуренцію Великої Британії та ЄС, такі системи дистрибуції, як правило, є допустимими, якщо якісні критерії є об'єктивними, пропорційними, недискримінаційними та застосовуються однаково. Багато угод про дистрибуцію користуються «безпечною гаванню», якщо ринкові частки як постачальника, так і покупця становлять 30 % або менше. Однак бренди стикаються зі значним юридичним ризиком, якщо вони встановлюють обмеження, що передбачають дотримання мінімальних цін перепродажу, обмежують продаж між авторизованими дистриб'юторами або фактично блокують використання Інтернету як каналу збуту. Важливість об'єктивних та пропорційних критеріїв була підкреслена у рішенні Апеляційного суду Великої Британії у справі «Deckers UK Limited проти Up & Running (UK) Limited», яке підтвердило, що, хоча захист позиціонування бренду є законною метою, критерії селективної дистрибуції повинні бути об'єктивно обґрунтовані та проаналізовані в їх повному правовому та економічному контексті, а не просто позначені як «селективні»...

Права інтелектуальної власності та SDM суттєво перетинаються, що забезпечує як взаємне підкріплення, так і створює окремі юридичні виклики. Хоча SDM можуть передбачати дотримання вимог щодо торговельних марок, доктрина вичерпання прав на торговельну марку означає, що бренди, як правило, не можуть блокувати перепродаж оригінальних товарів після їх законного виведення на ринок, за винятком випадків, коли є чіткі докази шкоди репутації або істотних відмінностей. Щоб подолати ці суперечності, бренди повинні застосовувати комплексну стратегію захисту престижу. Це передбачає формування всеосяжного, задокументованого портфеля прав інтелектуальної власності, розробку чітких угод про управління дистрибуцією з ясними положеннями щодо дотримання вимог та контролю якості, а також активний моніторинг несанкціонованих каналів збуту. Що надзвичайно важливо, бренди повинні забезпечувати дотримання своїх прав пропорційно, щоб уникнути ризиків, пов'язаних із законодавством про конкуренцію — таких як обмеження пасивних продажів — та водночас забезпечувати міжфункціональне управління, що охоплює юридичні, торговельні, брендові та електронно-комерційні підрозділи, щоб рішення щодо дистрибуції та прав інтелектуальної власності були повністю узгоджені» **(Ruth Hoy, Huw Cookson, Jessica Martin, Chloe Gastrell and Annabel Borg. Protecting brand prestige: IP rights and distribution governance // Eversheds Sutherland (<https://www.eversheds-sutherland.com/en/global/insights/protecting-brand-prestige-ip-rights-and-distribution-governance>). 07.07.2026).**

«Під час нещодавньої панельної дискусії експерти, фермери та активісти розглядали питання, чи мають виробники на сьогодні достатню інформацію для прийняття обґрунтованих рішень щодо впровадження точно селекціонованих культур із генетичними модифікаціями. Науковці пояснили, що ця технологія не обходить природну еволюцію, а прискорює її, виокремлюючи одну конкретну генетичну зміну серед численних випадкових мутацій, які природним чином відбуваються в кожному поколінні, наприклад, тих, що покращують поглинання поживних речовин ґрунтом. Вони наголосили, що хоча такі інструменти можуть сприяти корисним практикам, таким як регенеративне сільське господарство, вони повинні доповнювати, а не замінювати раціональні агрономічні підходи та управління здоров'ям ґрунту... Однак серед виробників зберігається значний скептицизм, і вони проводять тривожні паралелі з суперечками щодо ГМО, що точилися два десятиліття тому. Основні побоювання стосуються прав інтелектуальної власності, зокрема побоювання, що хвиля патентування знову позбавить фермерів можливості зберігати насіння та наразить їх на юридичну відповідальність. Критики вказують на очевидне протиріччя: комерційні структури прагнуть отримати патентний захист на основі інновацій, водночас стверджуючи, що отримані рослини можна було б створити природним шляхом...»

У відповідь на ці побоювання було висловлено рішучу підтримку використанню таких технологічних досягнень, як селекція з використанням маркерів та секвенування генів, виключно в рамках традиційних протоколів селекції рослин. Цей підхід спрямований на створення цінних нових ознак при збереженні існуючих сільськогосподарських структур, в яких фермери можуть на законних підставах зберігати насіння та вільно вдосконалювати сільськогосподарські культури, уникаючи обмежувальних моделей ліцензування, що часто пов'язані з запатентованою біотехнологією» **(Mike Abram. Precision breeding: Targeted traits or patented problems? // Mark Allen Group company (<https://www.fwi.co.uk/arable/variety-selection/precision-breeding-targeted-traits-or-patented-problems>). 08.07.2026).**

«Інтелектуальна власність, пов'язана з культовим британським роздрібним брендом «Athena», виставлена на продаж, що дає покупцям можливість придбати один із найвідоміших роздрібних брендів Великої Британії. Продаж, який здійснює компанія BPI Asset Advisory від імені Athena Licensing, включає нещодавно поновлені торговельні марки Великої Британії на назву та логотип «Athena», а також поновлену торговельну марку ЄС... Заснована в 1964 році, компанія «Athena» у 1980-х та 1990-х роках стала провідним роздрібним продавцем на головних торгових вулицях, керуючи понад 160 магазинами та здобувши популярність завдяки плакатам, репродукціям та сувенірній продукції, зокрема широко відомому плакату «Tennis Girl» та іншим популярним творам мистецтва. Цей продаж підкреслює

незмінну комерційну цінність добре відомих торговельних марок та культурну впізнаваність, пов'язану з брендом «Athena» ***(Iconic Athena brand goes up for sale in rare intellectual property deal // Regional Media Services Ltd. (<https://www.thebusinessdesk.com/eastmidlands/news/2112457-iconic-athena-brand-goes-up-for-sale-in-rare-intellectual-property-deal>). 09.07.2026).***

«Кілька останніх подій підкреслюють поточні зміни у глобальному ландшафті інтелектуальної власності. Ніццька угода про міжнародну класифікацію товарів і послуг для торговельних марок набуде чинності на Джерсі з 11 серпня 2026 року після того, як Велика Британія поширила дію цього договору на свою територію; це є частиною ширших реформ, які також передбачають включення до правової системи Джерсі інших основних міжнародних систем інтелектуальної власності, зокрема Мадридського протоколу, Договору про патентну співпрацю та Гаазької угоди... Тим часом понад десяток великих видавництв подали позов про порушення авторських прав проти цифрової платформи WeLib, стверджуючи, що вона розміщує мільйони піратських книг та наукових праць і дозволяє використовувати їх для навчання штучного інтелекту, що підкреслює зростаючу юридичну напругу між авторським правом та генеративним штучним інтелектом. Водночас органи влади по всьому світу посилили заходи щодо боротьби з підробленою атрибутикою Чемпіонату світу з футболу FIFA, проводячи масштабні вилучення, що свідчить про незмінну важливість захисту торговельних марок та прикордонного контролю... У Великій Британії Управління інтелектуальної власності запустило нову цифрову платформу для подання та управління патентами в рамках заходів з модернізації, а також опублікувало рекомендації, покликані допомогти споживачам виявляти підроблені товари на ринку вживаного одягу, що активно розвивається, де зростає занепокоєння щодо підроблених товарів» ***(Alan Harper. Intellectual Property Matters hitting the headlines // Walker Morris LLP (<https://www.walkermorris.co.uk/comment-opinion/intellectual-property-matters-hitting-the-headlines/>). 09.07.2026).***

«Угоди про ліцензування брендів у модній індустрії слугують важливими операційними рамками, які мають забезпечувати баланс між комерційними цілями обох сторін, зосереджуючись на сталому зростанні бренду, а не лише на отриманні максимально високих роялті. Для ліцензіарів вибір правильного партнера вимагає ретельного аналізу фінансового стану ліцензіата, його виробничих можливостей та цифрової інфраструктури, щоб забезпечити стабільний дохід. Про це свідчить приклад компанії Authentic Brands Group, яка доручила компанії United Legwear and Apparel Co (ULAC) управління електронною комерцією Ted Baker у Великій Британії та Європі завдяки її перевіреним оперативним результатам. З іншого боку, ліцензіати

повинні переконатися, що власник бренду активно підтримує відповідні права інтелектуальної власності (ІВ), надає високоякісні дизайнерські матеріали та підкріплює комерційний план надійними ринковими даними, а не лише репутацією...

Щоб запобігти комерційним конфліктам, ліцензійні угоди повинні чітко визначати асортимент продукції, території та канали збуту. Наприклад, ліцензійна угода між компанією Shandong Ruyi Group та Icon щодо спортивного одягу Aquascutum Active спочатку стосувалася лише чоловічого одягу, а вже потім офіційно поширилася на ширші категорії та онлайн-ринки. Визначення цих меж стає ще більш важливим, коли різні аспекти бренду керують кілька ліцензіатів — як, наприклад, у випадку з Ted Baker, де обов'язки розподілені між компаніями ULAC, Pace Partnership та PDS Group, — що вимагає від ліцензіара систематично розмежовувати обов'язки, щоб уникнути операційних прогалин у дизайні, маркетингу та логістиці. Крім того, надзвичайно важливим є захист спадщини та якості бренду. Угоди повинні містити чіткі стандарти щодо постачання, матеріалів та маркетингу, а також встановлювати чіткі графіки затвердження з кінцевими термінами надання відповідей, щоб запобігти сезонним затримкам у виробництві. Розширення асортименту, як-от виведення бренду Ted Baker у сегмент окулярів компанією Mondottica, також вимагає чіткого договірної розподілу відповідальності за дотримання нормативних вимог, страхування та відкликання продукції...

Економічні умови ліцензії на використання бренду мають бути ретельно деталізовані, з визначенням поняття «чистий обсяг продажів», що враховує знижки, повернення та податки, а також підкріплення гарантій мінімальних роялті конкретними маркетинговими зобов'язаннями. Приклади масштабних операцій, таких як діяльність компанії Marquee Brands, що управляє понад 100 ліцензіатами бренду Laura Ashley, демонструють, чому єдині правила звітності та врегулювання конфліктів між каналами збуту є необхідними для ефективного управління портфелем брендів. Нарешті, надійна ліцензійна угода має передбачати стратегії забезпечення дотримання умов та виходу з угоди. Вона має розподіляти витрати на боротьбу з підробками, регулювати субліцензування та встановлювати чіткі протоколи припинення діяльності. Ці протоколи повинні визначати терміни розпродажу залишків товару, передачу файлів з дизайнами, доменів, акаунтів у соціальних мережах та даних про клієнтів, а також окреслювати права ліцензіара на втручання. Зрештою, успішна ліцензія модного бренду — це не просто угода про інтелектуальну власність, а практичний план щоденної діяльності, збереження якості та безперебійних переходів» (**Stephen Sidkin. Brand licensing: the points that matter before the deal is announced // Fox Williams LLP (<https://www.foxwilliams.com/2026/07/22/brand-licensing-the-points-that-matter-before-the-deal-is-announced/>). 22.07.2026**).

«У той час як Глазго готується до проведення Ігор Співдружності 2026 року, комерційний успіх цього заходу значною мірою залежить від суворого захисту інтелектуальної власності, спонсорських прав та брендингу заходу. Оскільки організація Ігор базується на суто комерційній моделі, за якою продаж квитків, права на телетрансляцію, продаж сувенірної продукції та корпоративне спонсорство фінансують захід замість державних субсидій, захист інтелектуальної власності є надзвичайно важливим для організаторів, щоб контролювати, хто саме може використовувати бренд Ігор. Офіційні корпоративні спонсори сплачують значні суми за ексклюзивні права на асоціювання своїх продуктів із заходом, вимагаючи абсолютної ексклюзивності у визначених категоріях товарів, територіях та періодах, щоб не дозволити конкурентам скористатися безкоштовною рекламою...

Щоб захистити цю комерційну цінність, організатори дотримуються суворих правил щодо «чистоти майданчика». Наприклад, зі стадіонів має бути видалено будь-яку несанкціоновану рекламу, щоб офіційні спонсори отримали виключне право на висвітлення, яке вони придбали, як це було під час Чемпіонату світу з футболу, коли стадіони тимчасово позбавлялися назв, пов'язаних із корпоративними спонсорами. Цей стандарт безпосередньо протидіє «маркетингу-засідці» — практиці, коли бренди, що не є спонсорами, намагаються асоціювати себе з подією за допомогою креативної реклами. Захист від таких тактик «маркетингової засідки» є комерційною необхідністю; якщо офіційні спонсори не можуть покладатися на договірну ексклюзивність, вартість спонсорства різко падає, що безпосередньо зменшує фінансування, доступне для проведення майбутніх заходів та підтримки спортсменів...

Важливість цієї правової бази знаходить своє відображення в законодавчому ландшафті Великої Британії, зокрема у вигляді законопроекту про спортивні заходи, поданого у травні 2026 року, який має на меті створити єдину, загальну законодавчу базу для великих спортивних заходів замість того, щоб покладатися на ситуативне законодавство. Для організаторів заходів та брендів-учасників проактивне управління інтелектуальною власністю має бути інтегровано в угоди щодо використання майданчиків, умови продажу квитків, права на медіа-трансляції та стратегії забезпечення дотримання прав з самого початку. Зрештою, оскільки CMS Scotland виступає офіційним юридичним партнером «Глазго-2026», юридична робота, що виконується за лаштунками, стане комерційною основою, яка забезпечить оперативну життєздатність сучасних Ігор Співдружності» *(Kimberley Cross. Kimberley Cross: IP protection underpins commercial success of Commonwealth Games // E-News Now Ltd (<https://www.scottishlegal.com/articles/kimberley-cross-ip-protection-underpins-commercial-success-of-commonwealth-games>). 21.07.2026).*

«Для інноваційних підприємств патентний портфель є значною і постійною фінансовою інвестицією, витрати на яку накопичуються у

зв'язку з подачею нових заявок, розширенням діяльності за кордон, відповідями на офіційні повідомлення та періодичними платежами за продовження терміну дії патентів. З часом зміни в бізнес-стратегії, асортименті продукції та ринкових умовах можуть призвести до того, що портфель стане надмірно роздутим і не відповідатиме поточним комерційним цілям. Отже, компанії повинні регулярно проводити аудит своїх патентних активів, щоб переконатися, що кожен патент як і раніше відповідає їхній конкурентній стратегії та майбутнім можливостям зростання, розглядаючи управління патентами як стратегічну інвестицію, а не як адміністративну формальність...

Щоб ефективно «оптимізувати» портфель, підприємствам слід впровадити комерційну таксономію, яка класифікує кожен патент на основі його поточної стратегічної цінності. Ця оцінка ґрунтується на чотирьох основних питаннях: чи захищає патент існуючий продукт, що приносить дохід? Чи можна його застосувати проти конкурентів для отримання можливостей ліцензування або як важель впливу в комерційних переговорах? Чи підтримує він майбутні продукти, дослідження або цільові ринки? Якщо патент не відповідає жодному з цих критеріїв, він є головним кандидатом на відмову від нього або скорочення портфеля. Цей ретельний процес відбору дозволяє особам, що приймають рішення, розрізняти високоцінні активи та ті, що лише спричиняють витрати на підтримку...

Крім того, кожна значна витрата, пов'язана з патентами — така як перехід до національної фази, надання відповідей на повідомлення патентного відомства або сплата зборів за продовження терміну дії — має слугувати природним приводом для переоцінки комерційної доцільності даного активу. Якщо немає задокументованого бізнес-обґрунтування, дострокове відкликання заявки, що перебуває на розгляді, або допущення втрати чинності виданого патенту до закінчення повного терміну дії може запобігти подальшим марним витратам. Заощадження, отримані завдяки припиненню підтримки таких неефективних активів, можна потім стратегічно перенаправити на захист нових, перспективних інновацій. Зрештою, динамічний портфель оптимального розміру, що розвивається разом із бізнесом, не тільки покращує бюджетування та спрощує управління портфелем, але й надає більшу впевненість керівництву, інвесторам та потенційним покупцям, демонструючи, що кожен актив інтелектуальної власності має чітку, підкріплену фактами стратегічну мету» (*Catherine Bonner and Aaron Lucas. Right-sizing your patent portfolio: Maximising value through strategic portfolio management // Murgitroyd & Company (<https://www.murgitroyd.com/insights/patents/right-sizing-your-patent-portfolio-maximising-value-through-strategic-portfolio-management>). 23.07.2026*).

«Спортивні події — від місцевих аматорських турнірів до міжнародних змагань, таких як Ігри Співдружності, — надають компаніям

потужну рекламну платформу завдяки своїй унікальній здатності встановлювати глибокі емоційні зв'язки з пристрасною аудиторією. Саме тому спонсорство у спорті є надзвичайно ефективним для підвищення впізнаваності бренду, формування лояльності клієнтів та асоціювання бізнесу з позитивними цінностями, такими як командна робота, стійкість та дух спільноти. Однак спонсорство та маркетинг слід розглядати як фактори, що прискорюють зростання, а не як основу бренду. Перш ніж інвестувати значний капітал у просування бренду, підприємства повинні спочатку забезпечити його правову основу, отримавши належний захист торговельної марки, щоб гарантувати, що комерційна репутація, сформована завдяки цим широко висвітленим заходам, належить виключно компанії...

Зареєстрована торгова марка — це набагато більше, ніж просто логотип; вона уособлює важко зароблену репутацію компанії, довіру клієнтів та визнання на ринку. Захист цих прав гарантує, що позитивні асоціації, сформовані під час кампанії, перетворюються на юридично захищений, комерційно привабливий та захищений бізнес-актив, який сприяє зростанню загальної вартості підприємства. Яскравим прикладом цього стали Ігри Співдружності 2014 року в Глазго, де кампанія IRN-BRU «Born to Support» досягла виняткової впізнаваності серед споживачів — перевершивши за цим показником офіційних спонсорів вищого рівня — завдяки емоційному зв'язку зі шотландською національною гордістю. Кінцевий успіх кампанії ґрунтувався на тому, що створена комерційна цінність була надійно закріплена безпосередньо в самому довгостроковому та захищеному бренді IRN-BRU...

І навпаки, ажітаж навколо великих спортивних подій може спокусити компанії неофіційно пов'язати себе з змаганнями, спортсменом або командою. Оскільки спортивні організації ретельно захищають свої логотипи, слогани та назви подій за допомогою прав інтелектуальної власності, компанії повинні бути обережними, щоб не створювати помилкового враження про офіційне партнерство, підтримку або спонсорство там, де таких відносин не існує. Хоча рекламні кампанії та турніри є тимчасовими, цінність належним чином зареєстрованого товарного знака може зберігатися протягом десятиліть. Зрештою, справжня цінність спортивного маркетингу полягає не лише в тимчасовій популярності, а в тому, щоб репутація та лояльність клієнтів, здобуті завдяки цьому, були надійно закріплені в рамках системи інтелектуальної власності, якою компанія повністю володіє та керує ще довго після завершення останньої кампанії» (*Noëlle Pearson and Ella Newell. Why Sporting Sponsorship and Advertising Should Start With Trade Mark Protection // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102ndxg-why-sporting-sponsorship-and-advertising-should-start-with-trade-mark-protection/>). 23.07.2026*).

Сполучені Штати Америки

«Щоб отримати патентний захист згідно із законодавством Сполучених Штатів, стартап у галузі біологічних наук повинен відповідати чотирьом окремим юридичним вимогам, закріпленим у Розділі 35 Кодексу Сполучених Штатів, кожна з яких є важливим бар'єром, який необхідно подолати для формування надійного портфеля інтелектуальної власності. Перша вимога, викладена у Статті 101, передбачає, що винахід повинен становити об'єкт, який підлягає патентуванню, наприклад, процеси, машини, вироби або хімічні сполуки... Хоча це охоплює багато біотехнологічних інновацій, знакові судові рішення, такі як «Mayo» та «Myriad», виключили природні біологічні взаємозв'язки та ізольовані послідовності ДНК із переліку об'єктів, що підлягають патентуванню. Відповідно, стартапи у сфері діагностики повинні ретельно формулювати формули винаходу, що містять винахідницькі, нетрадиційні технологічні етапи або методи підготовки зразків, а не покладатися виключно на сам природний взаємозв'язок. Другою перешкодою є вимога щодо новизни, викладена у розділі 102, яка передбачає, що винахід не повинен бути раніше оприлюднений у жодній публікації, патенті чи презентації, що належать до «рівня техніки»... Для стартапів несвоєчасне подання хоча б попередньої заявки перед презентацією результатів досліджень або проведенням пітчінгу перед інвесторами без укладення угоди про конфіденційність може назавжди позбавити їх цінних міжнародних патентних прав...

Окрім новизни, стаття 103 вимагає, щоб винахід був неочевидним, тобто він не може бути поступовим, передбачуваним вдосконаленням, яке фахівець у відповідній галузі міг би природним чином розробити. Прагнучи запатентувати вдосконалення існуючих лікарських сполук або відомих біологічних мішеней, стартапи повинні захищатися від відмов через очевидність, документуючи несподівані наукові результати, долаючи загальний скептицизм у галузі або вирішуючи давно відчутні незадоволені потреби... Нарешті, у розділі 112 розглядається питання про відповідність самої патентної заявки вимогам щодо письмового опису та можливості реалізації винаходу. Згідно з цим стандартом, у заявці має бути чітко продемонстровано, що винахідник фактично володів цією технологією на момент подання заявки, а також має бути пояснено, як виготовляти та використовувати винахід без надмірних експериментів... Оскільки суди дедалі частіше визнають недійсними надмірно широкі патентні формули в галузі біотехнологій, які не мають всебічного експериментального обґрунтування, стартапи на початковому етапі розвитку повинні стратегічно збалансувати необхідність швидкого подання заявки з абсолютним обов'язком зібрати надійні наукові дані на її підтримку, щоб забезпечити юридичну обґрунтованість своїх патентних заявок» *(Paul A. Calvo. What Makes an Invention Patentable? The Four Core Requirements // Sterne, Kessler, Goldstein &*

Fox PLLC. (<https://www.sternekessler.com/news-insights/insights/what-makes-an-invention-patentable-the-four-core-requirements/>). 01.07.2026).

«У міру того як нафтогазовий сектор стрімко впроваджує автоматизацію, цифровізацію та ініціативи щодо зниження викидів вуглецю, його профіль інтелектуальної власності (ІВ) зазнає змін, що створює як значні конкурентні можливості, так і юридичні ризики. Це особливо помітно під час польових випробувань, які є надзвичайно важливими для перевірки нових технологій, але водночас надзвичайно вразливими до ризиків, пов'язаних з інтелектуальною власністю... Для захисту конфіденційної інформації на виробничих об'єктах енергетичні компанії повинні забезпечити дотримання співробітниками суворих зобов'язань за допомогою угод про нерозголошення (NDA) з метою захисту комерційної таємниці, а також угод про заборону конкуренції, щоб запобігти негайному переходу технічних фахівців до конкурентів із цінним ноу-хау. Крім того, оскільки у польових випробуваннях часто беруть участь сторонні підрядники та партнери зі спільної розробки, необхідно заздалегідь укласти офіційні угоди, щоб визначити право власності на існуючі технології, встановити, кому належать подальші вдосконалення, та уточнити права на спільне авторство винаходів, щоб уникнути складних суперечок щодо контролю над патентами...»

Час проведення є ще одним критично важливим фактором під час таких експлуатаційних випробувань, оскільки публічна демонстрація технології або її презентація на виставках є публічним розкриттям інформації, що може поставити під загрозу патентоспроможність. Хоча в США передбачено однорічний пільговий період для подання патентної заявки після публічного розкриття інформації, у багатьох іноземних юрисдикціях діють суворі стандарти абсолютної новизни, а це означає, що будь-яке передчасне розкриття інформації може назавжди позбавити можливість отримати міжнародний патентний захист... Окрім патентів, галузь значною мірою покладається на комерційні таємниці, які включають економічно цінні конфіденційні процеси, формули або алгоритми, що захищаються за допомогою активних заходів безпеки. Оскільки співробітники, які звільняються, часто помилково вважають, що їхні інновації, створені на робочому місці, належать їм особисто, найм персоналу з компаній-конкурентів часто спричиняє гострі суперечки щодо комерційних таємниць та угод про неконкурунцію. Компанії можуть зменшити ці ризики шляхом посилення умов трудових договорів, проведення ретельної перевірки кандидатів під час найму та тісної співпраці з юристами з питань трудового права та інтелектуальної власності...

Цей проактивний правовий підхід стає дедалі важливішим у міру того, як цифрова трансформація — що характеризується автоматизацією на основі штучного інтелекту та дистанційним бурінням — змінює ландшафт нафтогазової галузі. Ці технологічні досягнення зменшують операційний вплив

на навколишнє середовище та підвищують рівень безпеки, але водночас породжують нові складні об'єкти інтелектуальної власності у сфері програмного забезпечення та систем управління, що вимагає прийняття стратегічних рішень щодо того, чи слід подавати заявки на патенти, чи зберігати комерційну таємницю... Аналогічно, перехід до проектів з «зеленого» водню, зокрема в регіонах Х'юстона та узбережжя Мексиканської затоки, передбачає використання існуючої трубопровідної та сховищної інфраструктури, але водночас порушує складні питання щодо спільного володіння інтелектуальною власністю, структур ліцензування та термінів подання патентних заявок для пілотних демонстрацій. Зрештою, для подолання цих багатогранних викликів інноваторам у сфері енергетики необхідно залучати комплексні команди з питань інтелектуальної власності, які поєднують досвід юристів, що спеціалізуються на судових спорах з інтелектуальної власності, патентних повірених, юристів з транзакцій та технічних консультантів зі спеціалізованою інженерною підготовкою, щоб безперешкодно узгодити технологічний розвиток із послідовною бізнес-стратегією» (Charles S. Baker, Gregory D. Len. *Practical IP Lessons From the Field: Field Trials, Trade Secrets, and the Hydrogen Horizon* // Troutman Pepper Locke (<https://www.troutman.com/insights/practical-ip-lessons-from-the-field-field-trials-trade-secrets-and-the-hydrogen-horizon-2/>). 01.07.2026).

«Для нових підприємств інтелектуальна власність (ІВ) часто є одним із найцінніших активів; однак помилки на початковому етапі у забезпеченні виключних прав можуть обійтися дорого або виявитися неможливими для виправлення без належного юридичного супроводу. Компанії, що розвиваються, повинні розуміти нюанси чотирьох основних категорій ІВ: торговельні марки, патенти, авторські права та комерційні таємниці...

Що стосується торговельних марок, стартапи часто вкладають значні кошти в брендинг, не проводячи попередньої перевірки, щоб переконатися, що назва чи логотип ще не використовуються конкурентом, ризикуючи отримати дорогі позови про порушення прав та бути змушеними змінити бренд. Щодо патентів, вирішальне значення має вибір часу. Згідно із законодавством США, якщо не подати заявку протягом одного року з моменту першого публічного оприлюднення винаходу — наприклад, під час запуску продукту або презентації для інвесторів — право на патентування винаходу втрачається назавжди, і він переходить у суспільне надбання... Авторські права створюють проблеми з правом власності, особливо коли стартапи залучають незалежних підрядників; за відсутності чітких угод про передачу прав підрядник, як правило, зберігає право власності на створений твір. Крім того, хоча авторське право виникає з моменту створення твору, для подання позову про порушення прав та отримання максимального відшкодування збитків необхідна своєчасна

реєстрація... Комерційні таємниці, що охоплюють конфіденційну інформацію, таку як бізнес-стратегії, вимагають вжиття розумних заходів для збереження таємниці. Стартапи повинні ретельно управляти угодами про нерозголошення інформації (NDA) не лише для захисту власних таємниць, а й для того, щоб уникнути обмеження своєї здатності самостійно розробляти подібні рішення після ознайомлення з конфіденційною інформацією третьої сторони...

Нарешті, стартапам слід дотримуватися обережності при використанні штучного інтелекту, оскільки чинне законодавство про інтелектуальну власність спрямовано на заохочення інновацій, створених людьми, а це означає, що результати, отримані за допомогою ШІ, як правило, не можуть бути захищені патентним правом або правом авторської власності. З огляду на складність цих категорій інтелектуальної власності, для розробки надійної стратегії у сфері інтелектуальної власності надзвичайно важливо на ранньому етапі звернутися за консультацією до спеціалізованого юриста» (*John Burke, Marko Tupanjac. Intellectual Property Considerations for Emerging Businesses // Vedder* (<https://www.vedder.com/insights-events/intellectual-property-considerations-for-emerging-businesses/>). 02.07.2026).

«Ринок біосимілярів у США переживає значні зміни, що зумовлені нещодавнім активним виведенням на ринок біологічних аналогів таких блокбастерних препаратів, як «Humira» від AbbVie, «Stelara» від J&J та «Eylea» від Regeneron. Хоча керівники компаній-розробників відзначають зростаючу підтримку з боку регуляторних органів та лікарів, що прискорює темпи впровадження цих препаратів, галузь продовжує стикатися зі складними перешкодами у сфері інтелектуальної власності та проблемами з відшкодуванням витрат... Головною перешкодою є стратегія «патентного хаосу», яку застосовують виробники брендів ліків, які часто подають сотні вторинних патентів, щоб заблокувати або затримати конкуренцію з боку генериків, що робить вихід на ринок США надто дорогим для розробників біосимілярів. У відповідь на це законодавці просувають двопартійні законопроекти, такі як «Закон про доступність ліків та захист прав пацієнтів», спрямовані на боротьбу зі зловживанням фармацевтичними патентами шляхом запровадження вимог щодо послідовного розкриття інформації у всіх федеральних відомствах...

Крім того, законодавці та FDA активно прагнуть скасувати законодавче розмежування між стандартними біосимілярами та «взаємозамінними» біосимілярами — позначення, яке наразі вимагає проведення дорогих додаткових випробувань для заміни препаратів на рівні аптек. Наслідування європейської моделі, за якою усі затверджені біосиміляри вважаються взаємозамінними за своєю суттю на основі фундаментальних досліджень порівняльності, дозволило б суттєво знизити витрати на розробку. Таке підвищення ефективності має вирішальне значення, оскільки ринок США

вступає у «золоте десятиліття»... До 2034 року понад 100 біологічних препаратів втратять патентний захист, що створить величезні можливості на суму 232 мільярди доларів, проте на даний момент лише 10 % цих препаратів мають біосиміляри, що знаходяться на стадії розробки — цей дефіцит отримав назву «біосимілярна прогалина». Щоб скористатися цією прогалиною, такі великі гравці, як Alvotech і Samsung Bioepis, активно реалізують стратегії раннього виходу на ринок, оскаржують дійсність патентів на наступні розробки та все частіше переносять свої виробничі ланцюги постачання до США, щоб забезпечити більший контроль, гнучкість та преференційні умови державних закупівель... Зрештою, шляхом реформування патентної системи та спрощення процедур отримання регуляторних дозволів галузь прагне суттєво розширити доступ пацієнтів до доступних за ціною біологічних препаратів, що рятують життя, одночасно створюючи стійкі ринкові стимули для розробників» (**Zoey Becker, Fraiser Kansteiner. 'Seeing the evolution': As branded patent cliff looms, biosimilar experts size up US hurdles, opportunities ahead // Questex LLC (<https://www.fiercepharma.com/pharma/weve-been-seeing-evolution-branded-patent-cliff-looms-biosimilar-experts-size-us-hurdles>). 06.07.2026**).

«Після гострої критики та ретельного розгляду в Конгресі Відомство патентів і торговельних марок США (USPTO) під керівництвом директора Джона Сквайрса офіційно відмовилося від своїх незвичайних заявок на реєстрацію торговельної марки щодо назви та логотипу «Ради миру» (**Board of Peace**) президента Дональда Трампа. Ця ініціатива, започаткована Трампом для контролю за припиненням війни в Газі та відбудовою цієї території, викликала суперечки тим, що вимагає від держав-учасниць сплатити 1 мільярд доларів за постійне членство. Безпрецедентний крок USPTO, спрямований на забезпечення прав на брендинг ради, викликав різку критику з боку конгресмена Джеймі Раскіна, провідного представника Демократичної партії в Комітеті з питань правосуддя Палати представників... Раскін стверджував, що USPTO не має юридичних повноважень згідно із Законом Ланхема виступати в ролі «фіктивного власника торгової марки» для того, що він охарактеризував як нерегульований «чорний фонд», призначений для перекачування коштів на одностороннє використання президентом. Хоча Сквайрс у березні свідчив, що відомство подало заявки лише для того, щоб захистити бренди ради від кіберсквотерів під час її створення, Раскін засудив ці дії як «тіньову схему» і привітав остаточний відступ USPTO напередодні святкових вихідних 4 липня як «необхідне виправлення курсу». (**Nate Raymond. US trademark office abandons 'Board of Peace' branding rights applications // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/government/us-trademark-office-abandons-board-peace-branding-rights-applications-2026-07-06/>). 06.07.2026**).

«Заступник голови Комітету з питань правосуддя Палати представників Джеймі Раскін звернувся до нового керівника Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) з проханням надати додаткову інформацію щодо незвичайних заявок на реєстрацію торговельних марок, поданих Відомством стосовно запропонованої президентом Дональдом Трампом «Ради миру», особливо з огляду на те, що USPTO нещодавно відмовилося від цих заявок. Раскін зазначив, що цей крок викликав додаткові сумніви щодо неупередженості дій Відомства, оскільки його завданням є реєстрація торговельних марок у суспільних інтересах, а не слугування приватним чи політичним інтересам... USPTO подало заявки на реєстрацію торговельних марок у відповідь на те, що, за його словами, було пов'язано з побоюваннями щодо кіберсквоттингу, але Раскін поставив під сумнів реальність цих побоювань, можливість створення такої ради та наявність у цих заявок будь-яких обґрунтованих правових підстав, попросивши надати відповіді до 3 серпня» (Blake Brittain. House Democrat seeks more answers from USPTO on 'Board of Peace' trademarks // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/government/house-democrat-seeks-more-answers-uspto-board-peace-trademarks-2026-07-21/>). 21.07.2026).

«Оскільки вартість інтелектуальної власності (ІВ) та нематеріальних активів — таких як патенти, авторські права, дані та програмне забезпечення — до 2025 року, за оцінками, наблизиться до 100 трильйонів доларів у глобальному корпоративному секторі, їх дедалі частіше визнають основними рушійними силами сучасної економіки. Однак монетизація та фінансування цих активів залишаються складними завданнями, оскільки традиційні структури ринків капіталу спочатку були розроблені для фізичних активів. Ця невідповідність часто призводить до складних і дорогих транзакцій, у яких високі юридичні витрати, податки та структурні неефективності можуть суттєво зменшити фактичну фінансову віддачу, яку отримують інноватори... З метою усунення цього розриву корпорація «Intellectual Property Securities Corporation» (IPSE) на чолі з її засновником Марком Дешено виступає за розробку нових фінансових механізмів, спеціально адаптованих до унікальних особливостей інтелектуальної власності, замість того, щоб змушувати інновації пристосовуватися до застарілих моделей. Досліджуючи такі концепції, як «пряма сек'юритизація», IPSE прагне перетворити права інтелектуальної власності на оборотні цінні папери, що торгуються на усталених фінансових ринках... Цей підхід спрямований на усунення зайвих процедурних етапів та транзакційних витрат, зберігаючи при цьому необхідну правову визначеність, прозорість та захист інвесторів. Зрештою, оскільки нематеріальні активи й надалі становлять значну частку світового ВВП, створення спеціалізованих, оптимізованих фінансових структур надасть творцям більш ефективні шляхи доступу до капіталу протягом усього

життєвого циклу їхніх творів, водночас пропонуючи інвесторам безпечні та прозорі можливості безпосередньо брати участь у глобальних інноваціях» (*Adam Bent. IPSE on the Next Chapter of Intellectual Property Financing in an Economy Defined by Intangible Value // IBT Media Inc. (<https://www.ibtimes.com/ipse-next-chapter-intellectual-property-financing-economy-defined-intangible-value-3805045>). 07.07.2026*).

«З 20 липня 2026 року Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) вимагатиме від сторін, які мають місце проживання за межами Сполучених Штатів, залучати зареєстрованого патентного повіреного або агента у США для подання більшості патентних заявок та документів, включаючи нові заявки та багато дій у справах, що знаходяться на розгляді. Ця норма має на меті підвищити якість подачі документів, оптимізувати процедуру експертизи та зменшити кількість помилок або зловживань, а також привести практику США у відповідність до практики інших юрисдикцій, які вже вимагають представництва на місці. Хоча деякі рутинні адміністративні дії не підпадають під ці вимоги, багато подань, що впливають на матеріальні права, тепер повинні здійснюватися через кваліфікованого американського юриста...

Ключовим фактором, що визначає, чи застосовується це правило, є місце постійного проживання, а не громадянство чи місце реєстрації юридичної особи. Для фізичних осіб це означає постійне місце проживання; для юридичних осіб — основне місце ведення діяльності. Це розмежування може призвести до несподіваних наслідків, наприклад, громадяни США, які перебувають за кордоном, можуть розглядатися як особи з місцем проживання за кордоном, а іноземні громадяни, які проживають у США, — як такі, що звільняються від цього правила. Це правило матиме найбільший вплив на іноземних заявників, які раніше подавали документи безпосередньо, користувалися послугами агентів, що не є резидентами США, або залучали внутрішні команди без участі американських фахівців...

Хоча заявки, подані без належного представництва, все одно можуть отримати дату подання, такі критично важливі елементи, як заявки на пріоритет, авторство винаходу або статус юридичної особи, можуть не набути чинності, якщо їх не подати належним чином, що потенційно може послабити патентні права. Додаткові ризики виникають у випадках багатостороннього або транскордонного права власності, де наявність навіть однієї сторони, зареєстрованої за кордоном, може спричинити необхідність дотримання цієї вимоги. Ця зміна також створює операційні виклики, що вимагають більш ранньої координації з американськими юристами та потенційно збільшують витрати й затримки...

З метою підготовки заявникам слід виявити всі патенти або заявки, до яких залучені сторони, що мають місцезнаходження за кордоном, забезпечити

залучення американського юрисконсульта для вирішення поточних питань та оновити внутрішні робочі процеси, щоб подання документів відбувалося належним чином. Особливу увагу слід приділити поданням, що мають строкові обмеження, та поданням, пов'язаним із пріоритетом, оскільки в цих випадках помилки можуть виявитися не виправними. Загалом, нове правило робить завчасне планування та координацію надзвичайно важливими для уникнення ненавмисної втрати прав або процедурних ускладнень» (*Karthika Perumal, Jeffrey S. Whittle. USPTO Expands U.S. Patent Counsel Requirements for Foreign Applicants and Patent Owners // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/uspto-expands-us-patent-counsel-requirements-foreign-applicants-and-patent-owners>). 07.07.2026*).

«Величезна економічна та культурна цінність глобальних спортивних подій — таких як літні футбольні турніри та провідні професійні спортивні ліги США — значною мірою залежить від надійного захисту інтелектуальної власності (ІВ) для боротьби з цифровим піратством та підробленою продукцією. Згідно з доповіддю Торгового представника США (USTR) «Огляд 2025 року: ринки, відомі підробками та піратством», світовий ринок прав на трансляцію спортивних подій оцінюється приблизно в 62,6 млрд доларів, проте незаконні трансляції обійшлися галузі, за оцінками, у 28 млрд доларів у 2023 році. Окрім серйозних економічних втрат, цифрове піратство створює величезні ризики для безпеки споживачів; за оцінками, 84 % незаконних спортивних трансляцій у США містять шкідливе програмне забезпечення, що приносить мільйони злочинним угрупованням. Аналогічно, підроблені фізичні товари не тільки зменшують доходи, але й часто не відповідають стандартам безпеки, оскільки містять небезпечні матеріали...

Щоб захистити цю багатомільярдну екосистему, професійні спортивні ліги активно співпрацюють із федеральними агентствами — такими як Митна та прикордонна служба та Служба розслідувань у сфері внутрішньої безпеки — з метою проведення цільових операцій з дотримання законодавства, таких як «Операція «Офсайд»», в результаті якої у 2025 році було вилучено підроблених товарів НФЛ на суму 33 мільйони доларів. Під час проведення великих міжнародних турнірів міста-господарі суворо дотримуються режиму «чистих зон» навколо стадіонів, щоб усунути несанкціоновану фізичну та повітряну рекламу, тоді як телерадіокомпанії застосовують цифрові заходи в режимі реального часу для блокування піратських трансляцій. Торгова палата США рішуче підтримує заклики Торгового представника США (USTR) до глобальних торговельних партнерів щодо імплементації договорів Всесвітньої організації інтелектуальної власності, розвитку транскордонного співробітництва в сфері правоохоронної діяльності та посилення захисту інтелектуальної власності в міжнародних торговельних угодах. Надаючи

пріоритет захисту прав інтелектуальної власності, США прагнуть зберегти свою економічну конкурентоспроможність, захистити споживачів та забезпечити сталу життєздатність глобальних галузей спорту та розваг» (*Jaci McDole, Rick Wade. Piracy's New Playbook: Sports and IP Take the Field in 2026 // U.S. Chamber of Commerce* (<https://www.uschamber.com/intellectual-property/piracys-new-playbook-sports-and-ip-take-the-field-in-2026>). 08.07.2026).

«У галузях моди та краси спостерігається помітна тенденція: професійні стилісти з зачісок та макіяжу дедалі частіше вимагають укладення договорів, які визначають їхню творчу роботу як інтелектуальну власність, що підлягає захисту. Хоча така практика ще не стала галузевим стандартом, вона створює значні юридичні та операційні ризики для компаній, які регулярно залучають стилістів до рекламних кампаній, показів мод та редакційних фотосесій. Без ретельного аналізу та узгодження умов контракту бренди ризикують мимоволі погодитися на умови, що обмежують їхню творчу свободу, накладають несподівані ліцензійні зобов'язання або спричиняють дорогі судові спори щодо відтворення конкретних естетичних образів у майбутніх проєктах...

Ця ініціатива стилістів суперечить сучасній реальності законодавства США про інтелектуальну власність, яке забезпечує дуже обмежений правовий захист зачісок та макіяжу, нанесеного на обличчя людини. Згідно зі статтею 101 Закону про авторське право, створення зачісок та макіяжу не підпадає під дев'ять перелічених категорій творів, створених «на замовлення». Крім того, стандартні методи краси та стилізації зазвичай розглядаються як загальнодоступні професійні інструменти, а не як художні твори, що підлягають реєстрації... Хоча правове поле з часом може зазнати змін у зв'язку з новими судовими питаннями щодо цифрової естетики в епоху інфлюенсерів та соціальних мереж, переважаючий правовий консенсус полягає в тому, що стандартна робота зі стилізації не досягає рівня інтелектуальної власності, що підлягає захисту...

Щоб захистити свої комерційні інтереси у випадках, коли стилісти наполягають на положеннях щодо інтелектуальної власності або роботи за наймом, компанії повинні домовлятися про дуже конкретні винятки в договорах. Бренди повинні формулювати претензії на право власності якомога вужче, обмежуючи будь-які потенційні права власності виключно справді новими, самобутніми образами, які теоретично можуть відповідати критеріям зовнішнього вигляду товару, що підлягає реєстрації відповідно до Закону Ланхема... Важливо, щоб у контрактах було чітко виключено загальні косметичні техніки — такі як плетіння косичок, макіяж «смокі айз» або контурінг — щоб запобігти спробам стилістів претендувати на авторські права на стандартні галузеві практики. Зрештою, компанії повинні забезпечити збереження своєї фундаментальної свободи діяльності, зберігаючи абсолютне

право на власний розсуд використовувати та відтворювати подібні стилі в майбутніх кампаніях без ризику отримати вимоги про додаткову компенсацію або необхідності отримувати згоду стиліста» (*Anthony V. Lupo, R. Erica Roque, Emily P. Caylor, Alexis Glynn. Splitting Hairs: Work For Hire Language in Stylist Contracts // ArentFox Schiff LLP. (<https://www.afslaw.com/perspectives/fashion-counsel/splitting-hairs-work-hire-language-stylist-contracts>). 09.07.2026*).

«У 2026 році глобальний сектор космічних технологій переживає значний сплеск інвестицій, переходячи від ситуації, в якій історично домінував венчурний капітал на ранніх стадіях, до ситуації, що визначається приватним капіталом та угодами з фінансування зростання на пізніх стадіях. Хоча у 2025 році обсяг глобальних інвестицій у космічні технології сягнув 12,4 млрд доларів, лише у першому кварталі 2026 року було укладено угод із залученням приватного капіталу на суму 9,4 млрд доларів, а у квітні 2026 року було встановлено рекорд: венчурні, корпоративні та інституційні інвестори вклали 28,7 млрд доларів у 420 угод, завдяки чому загальна оцінка приватного сектору перевищила 1,1 трлн доларів... У 2026 році обсяг угод з прямими інвестиціями в аерокосмічній та оборонній галузях у світі досяг приблизно 14,7 млрд доларів, що майже вдвічі перевищує показник 2024 року. Серед ключових угод, що ілюструють цю тенденцію, — викуп компанії Exolaunch шведською фірмою EQT та придбання компанією CACI компанії Arka за 2,6 млрд доларів у фондів, що перебувають під управлінням Blackstone. Інвестори насамперед зосереджують увагу на супутникових констеляціях та ширококутовому доступі до Інтернету, на які припадає близько третини загального обсягу фінансування, а також на виробництві в космосі (5 млрд доларів), технологіях для місій на Місяць (4 млрд доларів) та космічній гірничій промисловості й космічному туризмі (по 3 млрд доларів кожна), причому угоди на пізніх стадіях розвитку та венчурні угоди на зростання наразі становлять приблизно 85 % від загальної вартості венчурного капіталу, пов'язаного з космічною галуззю...

Цей значний комерційний інтерес супроводжується різким зростанням патентної активності: за даними USPTO, кількість заявок на патенти, пов'язаних з космосом, зросла на 144 % у період з 2003 по 2023 рік, що вчетверо перевищує загальні темпи подання патентних заявок. Оскільки багато з цих космічних інновацій мають «подвійне призначення», що дозволяє використовувати їх як на цивільних комерційних ринках, так і у військових операціях, уряд США регулярно укладає контракти та спільно розробляє ці технології з приватними компаніями. Однак ці тісні відносини між державним і приватним секторами незабаром можуть зіткнутися зі змінами в правовому полі через пропозицію Сенату США щодо законопроекту про поновлення повноважень у сфері оборони на 2027 фінансовий рік, подану в червні 2026 року, а також супутню резолюцію Палати представників, яка має на меті

змінити баланс прав інтелектуальної власності в укладення державних контрактів...

Запропонований законопроект Сенату перекладає тягар доказування на підрядників, які повинні обґрунтувати будь-які обмеження, що вони накладають на технічні дані, шляхом внесення змін до статті 10 U.S.C. § 3771(b) з метою встановлення за замовчуванням «прав на використання в державних цілях» щодо технічних даних та даних про програмне забезпечення. Згідно з цим правилом, підрядник, який бажає заявити про більш обмежувальні права, повинен довести своє право на них за допомогою чітких і переконливих доказів, що вимагає надання фактичної документації про приватне фінансування розробки... Додаткові положення законопроекту розширяють права власності уряду на об'єкти авторського права, включивши до них матеріали, створені Університетом з питань оборонної безпеки та співробітництва, передбачають створення посади омбудсмена з питань інтелектуальної власності в Міністерстві оборони та механізму добровільного експертного посередництва для вирішення спорів із підрядниками, а також нададуть військовим повноваження щодо ремонту в екстрених умовах. Це положення про право на ремонт дозволить військовим здійснювати технічне обслуговування та ремонт власного обладнання, що потенційно може мати пріоритет над договірними заходами захисту інтелектуальної власності, які поширюються на власні технічні дані, програмне забезпечення, посібники з ремонту та виробничі процеси. У міру подальшого розширення приватної космічної галузі ці зміни в законодавстві означають, що інноватори та інвестори у сфері космічних технологій повинні ретельно оцінювати, як їхні стратегії комерціалізації та укладення державних контрактів вплинуть на їхні довгострокові активи інтелектуальної власності» *(Tom Cowan. Space Tech Investment Grows in 2026 Amid Congressional Proposals Affecting Contractual IP Rights // Knobbe Martens (<https://www.knobbe.com/blog/space-tech-investment-grows-in-2026-amid-congressional-proposals-affecting-contractual-ip-rights/>). 13.07.2026).*

«В епоху жорсткої глобальної конкуренції інтелектуальна власність є найціннішим активом біотехнологічної компанії, що вимагає від розробників лікарських засобів застосування надійних патентних стратегій, тривалих періодів збереження таємниці та тактичних маневрів для збереження своєї конкурентної переваги. Основним джерелом цього тиску є Китай, де клінічні випробування коштують на 50–60 % дешевше, ніж у США, набір пацієнтів відбувається удвічі-втричі швидше, а нещодавні реформи регуляторної системи скоротили терміни затвердження клінічних випробувань з 60 до 30 днів... Це швидке та економічно вигідне середовище дозволяє китайським «швидким послідовникам» оперативно розвивати інновації, оприлюднені на повільніших і дорожчих ринках, таких як США. Яскравим

прикладом цієї динаміки є компанія Pheast Therapeutics, яка у квітні 2025 року розпочала дослідження фази 1 свого антитіла проти CD24 — через шість років після того, як у 2019 році дослідник зі Стенфорда Ірв Вайсман опублікував у журналі «Nature» фундаментальне дослідження про сигнальний шлях CD24 як перспективної мішені для імунотерапії раку, — проте її випередила у клінічних випробуваннях компанія Antengene зі штаб-квартирою в Шанхаї, яка розпочала власне дослідження фази 1 щодо CD24 ще у 2023 році...

Щоб не дати конкурентам скористатися результатами своїх досліджень, біотехнологічні компанії повинні усвідомлювати, що традиційний «режим секретності» часто порушується через такі ледь помітні сигнали, як тези доповідей на конференціях, тенденції найму персоналу, заяви керівництва, списки справ у федеральних судах та непередбачені коментарі керівників, за якими конкуренти та інвестиційні фонди активно стежать, щоб вчасно подати заявки на патенти... Щоб захистити свої інновації, патентні юристи радять біотехнологічним компаніям подавати заявки на патенти з якомога ширшими формулами винаходу, щоб охопити базові технології, а також подавати додаткові патенти, що охоплюють суміжні наукові галузі, такі як пов'язані біологічні шляхи та їхні варіації. Крім того, компанії можуть застосовувати стратегічні «відволікаючі маневри», щоб ввести в оману «швидких наслідувачів», наприклад, подаючи заявки на дешеві патенти на активи, від яких вони планують відмовитися, або публічно акцентуючи увагу на менш пріоритетних проектах у розробці, щоб збити з пантелику конкурентів, які пильно стежать за їхніми діями» (*Will Maddox. 'How did they get there first?' Biotechs forced to learn new patent tricks to protect pipelines // Questex LLC (<https://www.fiercebiotech.com/biotech/how-did-they-get-there-first-biotechs-forced-learn-new-tricks-protect-pipelines>). 12.07.2026*).

«Під час вивчення потенційних ділових відносин укладення угоди про нерозголошення інформації (NDA) є надзвичайно важливим першим кроком для захисту конфіденційної інформації та інтелектуальної власності (ІВ) компанії. Однак укладення взаємної угоди про нерозголошення інформації, як правило, є недоцільним і може завдати шкоди. У більшості ділових відносин компанія є єдиною стороною, яка розкриває інформацію, тоді як контрагент не має законної потреби ділитися власною конфіденційною інформацією... Незважаючи на цю асиметрію, контрагенти часто вимагають укладення взаємних угод про нерозголошення, що фактично дає їм можливість стверджувати, що обмін інформацією відбувався в обох напрямках. Ця договірна підстава може дозволити іншій стороні стверджувати, що інтелектуальна власність компанії була сформована під впливом або походить з їхньої конфіденційної інформації, що дасть їм можливість заявляти про права власності, вимагати грошової компенсації або затягувати укладення угод...

Цей ризик є особливо гострим під час залучення незалежних підрядників або консультантів. Хоча обмін інформацією компанії з консультантом є необхідним, компанія повинна суворо заборонити консультанту надавати будь-яку власну конфіденційну інформацію або конфіденційну інформацію третіх осіб, тим самим усуваючи підстави для майбутніх претензій щодо права власності або порушення прав. Чисте, необтяжене право власності на інтелектуальну власність є базовою вимогою для потенційних інвесторів та покупців, а це означає, що навіть один спір щодо права власності, який виник через неправильно сформульовану взаємну NDA, може затьмарити право власності та зірвати важливу угоду. Щоб належним чином захистити свою інтелектуальну власність, компанія повинна використовувати односторонню NDA та забезпечити, щоб остаточний договір про надання послуг містив чіткі положення про роботу за наймом та передачу прав на інтелектуальну власність, які юридично встановлюють, що всі результати роботи та винаходи, створені під час співпраці, є виключною власністю компанії» (*Abba D. Poliakoff. The Problem with Mutual NDAs // Gordon Feinblatt LLC* (<https://www.gfrlaw.com/what-we-do/insights/problem-mutual-ndas>). 16.07.2026).

«...Зусилля з захисту бренду іноді можуть мати серйозні негативні наслідки, коли юридичні стратегії суперечать громадській думці. Цей урок наочно продемонструвала ситуація, коли компанія Allie Rose Co. спробувала зареєструвати як торговельну марку широко вживаний вираз «Hot Girls Read», що походить із інтернет-спільноти. Компанія подала заявку на реєстрацію цієї фрази без стилізованого оформлення як федеральної торговельної марки для різних категорій товарів, а згодом звернулася до інших підприємств та користувачів соціальних мереж із проханням видалити свої публікації... Це викликало бурхливу реакцію з боку інтернет-спільноти книголюбів (таких як BookTok і Bookstagram), які стверджували, що цей вислів є загальним слоганом, а не ідентифікатором бренду Allie Rose Co. Незважаючи на те, що спочатку компанія захищала цей крок, стверджуючи, що на момент подання заявки у 2023 році вона не знала про широке попереднє використання цього виразу, інтенсивний громадський резонанс та оперативна петиція про скасування торгової марки змусили Allie Rose Co. відмовитися від реєстрації вже протягом тижня, що призвело до значної шкоди репутації та марної витрати ресурсів...

Ця суперечка висвітлює кілька важливих уроків щодо стратегії використання торговельних марок. По-перше, торговельні марки повинні виступати чіткими «ідентифікаторами джерела», що пов'язують товар із конкретним підприємством; спроба зареєструвати конкретну, стилізовану версію фрази, можливо, була б більш обґрунтованою. По-друге, підприємства повинні проводити всебічний пошук на онлайн-майданчиках та в соціальних мережах перед подачею заявки, оскільки попереднє використання іншими особами слугує потужним аргументом на захист від звинувачень у порушенні

прав та обмежує практичну цінність торговельної марки... По-третє, слабкі торговельні марки вкрай вразливі до заяв про анулювання. По-четверте, власники торговельних марок зобов'язані згідно із законом активно захищати свої знаки, інакше вони ризикують, що знак стане загальним або втратить свою розпізнаваність. Зрештою, головний висновок полягає в тому, що відстоювання юридичних прав без урахування ширшого суспільного контексту може стати згубною бізнес-стратегією, що підкреслює необхідність пошуку балансу між захистом бренду та практичними реаліями бізнесу» (*Tiffany E. Woelfel. When Brand Protection Backfires: 6 Trademark Lessons From the “Hot Girls Read” Controversy // Amundsen Davis LLC* (<https://www.amundsendavislaw.com/alert-when-brand-protection-backfires-6-trademark-lessons-from-the-hot-girls-read-controversy>). 17.07.2026).

«...Ера «Імені, зображення та схожості» (NIL) перетворила університетський спорт із простої дискусії про винагороду спортсменів на надзвичайно складну комерційну екосистему, що перетинається з інтелектуальною власністю (ІВ), технологіями та ЗМІ. Для університетів та спортивних організацій головним викликом є захист цінної інституційної інтелектуальної власності — такої як торгові марки, логотипи, форма та архівні відеоматеріали — від «прихованої асоціації», коли незалежні рекламні контракти спортсменів ненавмисно натякають на офіційне спонсорство навчального закладу. Щоб зменшити цей ризик, установи повинні розробити чітку політику, яка визначатиме допустимі способи використання символіки навчального закладу, правила субліцензування для контенту під спільним брендом та масштабовані програми ліцензування. Це є особливо важливим у зв'язку з переходом ринку до моделей групового ліцензування — що охоплюють відеоігри, спортивні форми та цифрові колекційні предмети — які вимагають чітких договірних рамок для регулювання об'єднання прав, розподілу доходів, збереження прав після закінчення навчання або переведення, відмови спортсменів від участі та прав на аудит, а також надійних гарантій відшкодування збитків та страхового захисту...

Ця комерційна ситуація ще більше ускладнюється інтеграцією штучного інтелекту (ШІ), оскільки постачальники технологій прагнуть отримати біометричні дані, голосові записи та дані про результати діяльності спортсменів для навчання систем ШІ та створення синтетичних медіа або віртуальних аватарів. Оскільки традиційні форми згоди на використання медіа-матеріалів рідко охоплюють питання відтворення синтетичного голосу або віртуальних вражень, організації повинні ретельно оцінювати умови та результати контрактів, щоб мінімізувати юридичні ризики та ризики для репутації. Крім того, поширення технологічних платформ для контролю дотримання вимог, обробки платежів та взаємодії з уболівальниками призвело до того, що укладення спортивних контрактів набуло рис закупівлі корпоративних

технологій. Ці угоди вимагають ретельної перевірки щодо безпеки даних, зобов'язань щодо рівня обслуговування та безперебійності діяльності постачальників... Щоб впоратися з цими викликами на тлі змін у правилах NCAA (Національна асоціація студентського спорту), законодавстві штатів та триваючих судових розглядів щодо антимонопольного законодавства та класифікації трудових відносин, університети впроваджують моделі управління, засновані на принципах. Ці механізми передбачають централізований перегляд договорів та роботу міжфункціональних комітетів, до складу яких входять представники підрозділів з питань дотримання нормативних вимог, юридичного відділу, IT-відділу та спортивного відділу, з метою встановлення стандартизованих процедур затвердження, проведення навчання з питань ризиків та створення масштабованої правової інфраструктури, яка захищає активи установи та водночас сприяє монетизації спортивної діяльності» (*Armand J. (A.J.) Zottola. College Athletics at the Crossroads: Key NIL Licensing, AI and Related IP Issues for Universities // Venable LLP (https://www.venable.com/insights/publications/ip-quick-bytes/college-athletics-at-the-crossroads-key-nil). 20.07.2026).*

«Кількість китайських патентних заявок, поданих до Відомства патентів і торговельних марок США (USPTO), зазнала різкого зростання, збільшившись з усього 548 у 2000 році до 54 129 у 2024 році, що закріпило за Китаєм статус другого за величиною іноземного джерела заявок до USPTO після Японії. Це зростання є частиною більш широкої інтернаціоналізації патентної системи США: частка заявок іноземного походження перевищила 50-відсотковий поріг приблизно у 2014 році і до 2024 року становитиме близько 55 відсотків усіх заявок, поданих до USPTO. Для американських фахівців у галузі патентного права ця зміна вимагає глобального підходу при оцінці рівня техніки та конкурентного середовища. Заявки з Китаю не просто подаються у великих обсягах, а й надзвичайно сильно та непропорційно зосереджені в галузі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Згідно з індексом відносної спеціалізації BOIB, на цифрові комунікації припадає приблизно 11 відсотків заявок Китаю до USPTO, тоді як у загальній глобальній патентній діяльності цієї країни цей показник становить лише 5,4 відсотка...

Для фахівців з патентного права у США така концентрація означає, що заявки китайського походження слід розглядати як основні джерела відомого рівня техніки, а не як щось другорядне. Дослідження показують, що заявки китайського походження, які використовують прискорені процедури, такі як «Патентна магістраль» (Patent Prosecution Highway), часто мають вищі показники початкового схвалення та менше відмов через відомий рівень техніки, оскільки вони часто спираються на попередні експертизи китайською мовою, що може викликати подальші питання щодо дійсності та якості. Щоб

уникнути цього, патентні повірені повинні регулярно отримувати та аналізувати оригінальні документи сімейства патентів китайською мовою та історію розгляду справ у CNIPA, оскільки розгляд у країні походження часто виявляє критично важливі відомості, пропущені під час стандартних пошуків у США. Крім того, декларації китайських компаній щодо стандартно-обов'язкових стандартів повинні бути включені до ранньої перевірки свободи використання та ліцензійної експертизи...

Для юристів, що спеціалізуються на судових спорах та ліцензуванні, стрімкий розвиток сектору інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у Китаї означає значні комерційні ризики. Судові спори щодо патентів, необхідних для дотримання стандартів, та встановлення справедливих, розумних і недискримінаційних (FRAND) ставок набули глобального характеру, охоплюючи китайські суди, Єдиний патентний суд (UPC) та провадження за статтею 337 у Міжнародній торговельній комісії США (ITC). Оскільки очікується, що ця тенденція посилиться у міру прискорення стандартизації 6G, американські компанії повинні розглядати ризики, пов'язані з патентами, необхідними для дотримання стандартів, та FRAND, як глобальний ризик із значною часткою Китаю, відповідно коригуючи сферу пошуку та процедури перевірки ліцензійних угод для захисту своїх комерційних інтересів» (*Charles W. Gray. China Is Not Just Filing More US Patents. It Is Filing Different Ones // Kilpatrick Townsend & Stockton LLP (<https://ktslaw.com/en/insights/alert/2026/7/china%20is%20not%20just%20filing%20more%20us%20patents%20it%20is%20filing%20different%20ones>). 20.07.2026*).

«Невеликі технологічні компанії часто розширюють свою діяльність, залучаючи незалежних консультантів та субпідрядників, але коли їхнім основним замовником є уряд Сполучених Штатів, стандартні комерційні угоди несуть значні ризики, пов'язані з інтелектуальною власністю (ІВ). Основною небезпекою є прогалина в правах, коли головний підрядник обіцяє передати уряду технологію, яка насправді належить творцям, що не є його працівниками. Надмірна опора на стандартне комерційне положення про «роботу, виконану за наймом», є серйозною помилкою, оскільки це суто концепція авторського права, яка не передбачає передачі патентних прав, комерційних таємниць або вже існуючих інструментів... Крім того, згідно з прецедентом у справі «Community for Creative Non-Violence проти Reid», незалежні консультанти юридично не розглядаються як працівники, а багато цінних технічних результатів роботи — таких як програмне забезпечення, вбудоване програмне забезпечення та інженерні креслення — не підпадають під конкретні законодавчі категорії, необхідні для визнання їх творами, створеними за наймом. Щоб усунути цю прогалину, у консультаційних договорах необхідно поєднати формулювання про роботу за наймом із чітким

пунктом про передачу прав, який негайно передає компанії всі результати роботи, що не підлягають авторському праву, та винаходи, що підлягають патентуванню...

Належне забезпечення патентних прав вимагає виняткової ретельності відповідно до федеральних правил укладення контрактів. Як встановлено у рішенні Верховного суду у справі «Stanford проти Roche», робота, що фінансується з федерального бюджету відповідно до Закону Бей-Доула, не призводить до автоматичного переходу права власності на патент до підрядника; натомість права належать окремому винахіднику. Тому угоди повинні передбачати чіткі зобов'язання щодо розкриття інформації про винаходи та співпраці, розрізняючи індивідуальних консультантів, які повинні передавати права на винаходи, та субпідрядників — юридичних осіб, які можуть зберігати право власності, надаючи при цьому необхідні ліцензії... Підрядники також повинні управляти «фоновою інтелектуальною власністю» — існуючими інструментами та шаблонами програмного забезпечення, які консультанти приносять у проект, — а також матеріалами сторонніх розробників або з відкритим кодом. Якщо ці матеріали будуть включені до результатів роботи без попередньої ліцензії або письмового дозволу, головний підрядник може порушити умови свого основного контракту або понести серйозну відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Крім того, консалтингові організації повинні договірним чином гарантувати, що їхні власні співробітники та субпідрядники нижчого рівня дотримуються тих самих зобов'язань щодо інтелектуальної власності та конфіденційності, щоб забезпечити чіткий ланцюжок прав власності...

Приведення угод з консультантами у відповідність до вимог Федерального регламенту закупівель (FAR) та Доповнення до Федерального регламенту закупівель у сфері оборони (DFARS) має вирішальне значення для ефективності роботи та дотримання нормативних вимог. Згідно з положенням FAR 52.227-11 підрядники можуть зберігати право власності на відповідні винаходи, але повинні укласти письмові угоди про розкриття інформації з технічним персоналом та надати уряду невиключну, безвідкличну ліцензію з повністю сплаченою вартістю. Що стосується використання даних та програмного забезпечення, пункт FAR 52.227-14 надає уряду необмежені права на дані, вперше отримані в рамках контракту, тоді як пункти DFARS 252.227-7013 та -7014 пов'язують права уряду (необмежені, для державних цілей або обмежені/регламентовані) з джерелом фінансування відповідної технології... Головні підрядники повинні співпрацювати з субпідрядниками з метою управління обмежувальними позначками та таблицями заяв, оскільки, згідно із законом, вважається, що на результати робіт без таких позначок уряд має необмежені права. Однак, відповідно до DFARS 227.7103-15, головні підрядники не можуть змушувати субпідрядників відмовлятися від своїх прав на технічні дані як умови отримання контракту. Тому угоди про субпідряд повинні містити індивідуально розроблену матрицю положень про передачу

прав, яка застосовує відповідні вимоги FAR та DFARS виключно до фактичного обсягу робіт субпідрядника...

Для створення надійної інфраструктури забезпечення відповідності вимогам малі урядові підрядники повинні вжити низку практичних оперативних заходів контролю ще до початку будь-яких робіт. Це включає проведення ретельного попереднього аналізу прав у рамках основного контракту, дотримання детальних процедур розкриття інформації для запобігання втраті патентних прав, а також забезпечення наявності таблиць підтвердження прав на дані для обґрунтування обмежувальних позначок. Крім того, компанії повинні дотримуватися заходів щодо збереження оперативної таємниці — зокрема, зобов'язань щодо повернення матеріалів та безпечного поводження з ними — для збереження статусу комерційної таємниці відповідно до федерального законодавства... Оскільки суперечки щодо прав на дані, аудити та перевірки в рамках комплексної перевірки часто виникають через роки після завершення проєкту, підрядники повинні забезпечити, щоб зобов'язання щодо інтелектуальної власності, аудиту, конфіденційності та співпраці залишалися чинними після закінчення терміну дії субпідрядного договору. Проактивне управління цими відносинами з самого початку захищає ланцюжок прав власності невеликої компанії, забезпечує дотримання умов основного договору та зберігає її довгострокову здатність до комерціалізації та повторного використання власних технологій» (*Martensen IP Offers Strategic Insights for Government Contractors, Why Standard Consultant Agreements May Not Be Enough, and the Benefits of Government Contracting Intellectual Property Counsel // The Manila Times* (<https://www.manilatimes.net/2026/07/21/tmt-newswire/globenewswire/martensen-ip-offers-strategic-insights-for-government-contractors-why-standard-consultant-agreements-may-not-be-enough-and-the-benefits-of-government-contracting-intellectual-property-counsel/2387900>). 21.07.2026).

«Агенти Митної та прикордонної служби США (CBP) у порту Луїсвілля, штат Кентуккі, нещодавно вилучили партію з 200 розкішних годинників із підробленими торговими марками **Audemars Piguet**. Audemars Piguet — це надзвичайно престижний швейцарський виробник, який разом із Patek Philippe та Vacheron Constantin входить до «Великої трійки» швейцарських годинникарів, що робить цей бренд частим об'єктом уваги фальсифікаторів. Затримана посилка походила з Гонконгу і прямувала до штату Іллінойс, коли співробітники СВР провели її огляд, а експерти з Центрів передового досвіду та експертизи СВР підтвердили, що годинники є підробкою... Якби годинники були справжніми, загальна рекомендована виробником роздрібна ціна (MSRP) цієї партії склала б понад 28 мільйонів доларів. Філіп Онкен, директор порту Луїсвілля, наголосив, що підроблені товари щорічно завдають американським підприємствам збитків на мільярди

доларів, позбавляють країну робочих місць і податкових надходжень, а співробітники Митної та прикордонної служби США (CBP) активно борються з ними, щоб припинити незаконну торгівлю. Ця операція стала продовженням масштабнішого вилучення, здійсненого в тому ж порту минулого місяця, коли співробітники затримали 375 підроблених годинників Audemars Piguet, вартість яких, якби вони були справжніми, становила б понад 54 мільйони доларів за MSRP; ці годинники перевозилися з Гонконгу до приватної резиденції в Нью-Йорку... Хоча митні службовці щороку вилучають підроблені годинники на суму в десятки мільйонів доларів, наполегливі спроби контрабандистів ввезти ці підроблені товари до Сполучених Штатів свідчать про те, що багато партій товару успішно оминають контроль органів влади» (*Douglas Charles. Federal Agents Seize Over \$28 Million Worth Of Counterfeit Luxury Watches In Kentucky // HORSENECK MEDIA, LLC. (<https://brobible.com/culture/article/federal-agents-seize-counterfeit-luxury-watches-kentucky/>). 21.07.2026*).

«Хоча багато компаній вважають процес реєстрації торговельної марки повільним, непередбачуваним або надто складним, значна частина цього розчарування виникає через фундаментальне нерозуміння робочого процесу та внутрішніх процедур прийняття рішень. З точки зору внутрішнього юриста реєстрація торговельної марки — це не просто очікування рішення від Відомства патентів і торговельних марок США (USPTO); це, насамперед, управління внутрішніми очікуваннями компанії, узгодження позицій різних зацікавлених сторін та прийняття своєчасних бізнес-рішень. Хоча подання заявки є важливою віхою, яка фіксує дату подання та ставить знак у чергу на розгляд, це ще не означає негайного схвалення з боку уряду...

Перший справжній момент прийняття рішення настає на етапі експертизи, коли юрист USPTO оцінює знак на відповідність правовим нормам. Якщо виникають такі питання, як ймовірність введення в оману, описовий характер або недоліки зразка, USPTO надсилає офіційне повідомлення. Хоча це є стандартною процедурою, вирішення цих заперечень часто спричиняє значні внутрішні затримки. Юридичний радник повинен співпрацювати з командами маркетингу, розробки продукції та керівництвом, щоб вирішити, чи слід звузити сферу застосування заявки, укласти угоди про згоду або провести повне перепозиціонування бренду. Це критично важливі бізнес-рішення, що мають юридичні наслідки, і організації, які встановлюють чітку внутрішню ієрархію прийняття рішень до надходження офіційного повідомлення, зазвичай проходять цей етап набагато швидше...

Подолання етапів експертизи веде до етапу публікації, під час якого знак оприлюднюється в «Офіційному віснику» USPTO, що дає можливість третім особам подати заперечення проти реєстрації. Хоча більшість знаків проходять цей 30-денний період без інцидентів, заперечення може швидко перерости в

судовий процес у Раді з розгляду спорів щодо торговельних марок та апеляцій. У разі оскарження компанія повинна стратегічно оцінити економічну цінність бренду з урахуванням потенційних витрат на судовий процес та можливостей укладення угоди...

Після остаточного отримання свідоцтва про реєстрацію процес переходить у фазу постійного супроводу. Захист бренду вимагає активного моніторингу ринку з метою протидії конфліктним знакам, а також ретельного відстеження термінів поновлення, оскільки відсутність контролю та супроводу торгової марки з часом призведе до втрати її розпізнаваності. Зрештою, хоча внутрішні юристи не можуть прискорити розгляд заявки в USPTO, вони можуть значно скоротити загальні терміни, ініціюючи ранній пошук на наявність конфліктів, узгоджуючи юридичні та маркетингові робочі процеси та встановлюючи чітку відповідальність керівництва за ключові рішення щодо брендингу. Підхід до управління торговими марками як до активної, постійної складової бізнес-стратегії — а не як до одноразової адміністративної процедури — є найефективнішим способом захисту життєво важливих комерційних активів компанії» (*Richard Rimer. How the Trademark Registration Process Actually Works — and Where Companies Get Stuck // Offit Kurman* (<https://www.offitkurman.com/offit-kurman-blogs/trademark-registration-process-company-decisions>). 21.07.2026).

«...Хоча міські легенди про те, що уряд придушує інновації у сфері чистої енергії, такі як «водний двигун», щоб захистити нафтову галузь, не мають надійних доказів, Закон про секретність винаходів 1951 року (ISA) робить такі історії дуже правдоподібними для громадськості. Цей закон, що виник на тлі напруженості часів Холодної війни та ґрунтується на прецедентах Першої та Другої світових воєн, дозволяє урядовим установам, таким як Міністерство оборони та NASA, втручатися в процес розгляду патентів і накладати «накази про секретність» на винаходи, які вважаються загрозою національній безпеці, особливо в таких галузях, як криптографія, озброєння та енергетика... Хоча на папері ці розпорядження розраховані лише на один рік — з урахуванням щорічного перегляду — і надають винахідникам право на фінансову компенсацію, відсутність у законі чітких визначень поняття «національна безпека» викликає занепокоєння. Оскільки широке формулювання закону про ISA теоретично може дозволити уряду обмежувати комерційні технології з метою захисту конкретних економічних або бізнес-інтересів, він залишається неоднозначним і потужним інструментом, що має мало очевидних запобіжних заходів для уникнення зловживань...

Оскарження постанови про збереження таємниці в суді є серйозною процесуальною перешкодою, оскільки винахідникам законодавчо заборонено обговорювати свої технології, що підпадають під обмеження. Ця юридична дилема була перевірена на практиці через кілька років після прийняття закону

фізиком Отто Гальперном, який подав позов проти уряду щодо винаходу, пов'язаного з радаром, датованого 1941 роком. Коли уряд стверджував, що судовий розгляд не може тривати до скасування наказу про збереження таємниці, Апеляційний суд США другого округу не погодився з цим, постановивши, що розгляд справи може відбуватися за закритими дверима (in camera), щоб уникнути розголошення державних таємниць. Замість того, щоб ризикувати судовим процесом у закритому режимі, уряд зрештою уклав мирову угоду з Гальперном, присудивши йому 340 000 доларів (що еквівалентно приблизно 3,9 мільйона доларів у 2026 році) та медаль Міністерства оборони. Незважаючи на рідкість таких публічних судових оскаржень, застосування Закону про державну таємницю (ISA) значно поширилося; у 2025 фінансовому році 6 543 заявки на патенти з понад 788 000 поданих були обмежені відповідно до цього закону — це становить більше половини від загальної кількості наказів про засекречення, виданих протягом усієї Другої світової війни...

Оскільки уряд не підтверджує і не спростовує існування секретних патентів, притаманна ISA відсутність підзвітності породила різноманітні теорії змови, зокрема в середовищі «руху за вільну енергію». Ця група часто посиляється на цей закон, щоб пояснити, чому технології енергії з нульовою вартістю або без забруднення приховуються від громадськості, іноді представляючи історичних постатей, таких як Нікола Тесла — чиї документи були конфісковані урядом незабаром після його смерті — як мучеників державного придушення... Хоча немає достовірних доказів того, що уряд використовував Закон про внутрішню безпеку (ISA) для вбивства винахідників, доведення їх до злиднів або приховування магічних джерел енергії, незаперечним фактом залишається те, що існують тисячі винаходів, які уряд США активно приховує від громадськості. Без механізму, що дозволив би з'ясувати, що насправді являють собою ці 6 543 засекречені винаходи, справжня мета їх приховування залишається предметом громадських спекуляцій та особистої довіри до урядових інституцій» (*Michael Natale. There Are Thousands of Inventions the Government Doesn't Want You to See. A Shady Law Is Hiding Them // AOL Media LLC. (<https://www.aol.com/articles/thousands-inventions-government-doesn-t-180000000.html>). 22.07.2026*).

Султанат Оман

«Міністерство торгівлі, промисловості та сприяння інвестиціям Оману (МоСПР) через своє Національне відомство з інтелектуальної власності наголосило на надзвичайній важливості реєстрації та захисту промислових зразків для стимулювання національної економіки, сприяння інноваціям та створення нових робочих місць і експортних можливостей. Нідаа бінт Якуб аль-Тамімія, керівниця Департаменту патентів та промислових зразків, повідомила про стабільне зростання попиту на реєстрацію в різних

секторах — зокрема у сферах упаковки, меблів, електроніки, текстилю та користувацьких інтерфейсів — у 2025 році було подано 34 заявки, а лише у першому півріччі 2026 року — 32, що свідчить про зростання обізнаності громадськості... Підкресливши, що промислові зразки є такими ж важливими, як патенти та торговельні марки, Аль-Тамімія пояснила, що реєстрація забезпечує 15 років правового захисту в Омані, який можна поновлювати кожні п'ять років. Це виключне право захищає власників від несанкціонованого копіювання та недобросовісної конкуренції, зберігає репутацію компанії та полегшує правове забезпечення дотримання прав. Зрештою, захист естетичної та функціональної привабливості промислових зразків підвищує комерційну цінність та ринкову привабливість продукції, стимулюючи економічне зростання та підтримуючи розвиток креативних галузей як на місцевому, так і на міжнародному рівнях» (*Oman sees surge in industrial design registrations as innovation gains momentum // Muscat Media Group (<https://timesofoman.com/article/174544-oman-sees-surge-in-industrial-design-registrations-as-innovation-gains-momentum>). 18.07.2026*).

«У період з 1 червня по 15 липня 2026 року влада Оману провела серію скоординованих перевірок, вилучень та публічних відкликань у різних секторах, продемонструвавши дедалі активніший підхід до боротьби з підробленими, незаконними та небезпечними товарами. Серед найважливіших операцій — вилучення понад 400 підроблених зубних паст та шампунів, які становлять значну загрозу для здоров'я населення через потенційно нерегульовані інгредієнти, а також конфіскація понад 13 тонн матеріалів, що використовуються для виробництва підробленого тютюну для кальяну в Барці, що дозволило перервати великий ланцюг постачання ще до того, як готова продукція потрапила до споживачів. Крім того, в результаті нагляду за ринком було вилучено 163 заборонених товари в Сінаві та 835 незаконних товарів, що не відповідають вимогам, в Аль-Дахлії, а також проведено рейд у Шинасі, під час якого було виявлено незаконний тютюн, сигарети та алкогольні напої...

Сфера застосування оманських заходів контролю виходила далеко за межі звичайних споживчих товарів і поширювалася на сільськогосподарську, хімічну та автомобільну продукцію, що має важливе значення для безпеки. У Барці органи влади вилучили приблизно 3 000 кілограмів кормів для тварин з вичерпаним терміном придатності, а в Аль-Дахлії — понад 500 небезпечних шин загальною вартістю близько 1 300 оманських ріалів. Крім того, Управління з питань захисту прав споживачів опублікувало публічне попередження щодо заборони купівлі та використання засобів SCITRA «Goodbye all insect spray» та «Goodbye all insect max kills in one spray», оскільки вони не відповідали затвердженим нормативним стандартам і не мали місцевого представника в Султанаті. Питання безпеки харчових продуктів також було порушено, коли

Центр безпеки та якості харчових продуктів відкликав з продажу шоколадний батончик «Godiva Kunafah & Pistachio Milk Chocolate Bar» після того, як виробник повідомив, що продукт містив незадекларовані яйця, що становило ризик для здоров'я споживачів, які страждають на алергію...

Ці широкомасштабні заходи свідчать про те, що боротьба з незаконною торгівлею в Омані є багатоаспектним процесом, що охоплює сфери охорони здоров'я, безпеки споживачів, дотримання митних вимог та захисту торговельних марок. Для власників торговельних марок ці події підкреслюють важливість моніторингу місцевих каналів дистрибуції, виявлення підозрілої діяльності та активного надання матеріалів для автентифікації продукції з метою підтримки оманських інспекторів. Нарешті, хоча деякі юридичні фірми, що спеціалізуються на інтелектуальній власності, нещодавно повідомляли про можливе запровадження в Омані офіційної системи митного реєстрації об'єктів інтелектуальної власності, офіційного публічного оголошення, яке б це підтверджувало, не було. Правовласники повинні й надалі стежити за ситуацією в очікуванні офіційного підтвердження від оманських органів влади, хоча поточні заходи свідчать про те, що Оман уже активно захищає свій ринок та споживачів» (*Sara Omran. Oman Intensifies Enforcement Against Counterfeit, Illicit and Unsafe Products // UTMPS (<https://utmps.com/oman-intensifies-enforcement/>). 23.07.2026*).

Турецька Республіка

«На думку генерального директора Міжнародної асоціації торговельних марок (INTA) Етьєна Санса де Аседо, у міру того як Туреччина зміцнює свої позиції в інноваційних галузях, таких як безпілотні літальні апарати, технології, ігри, фінтех та передове виробництво, їй необхідно й надалі розбудовувати міцну екосистему інтелектуальної власності для забезпечення довгострокового зростання. Він наголосив, що турецькі компанії повинні інтегрувати інтелектуальну власність у свою бізнес-стратегію вже на найраніших етапах розвитку, розглядаючи торговельні марки, патенти, авторські права та комерційні таємниці як ключові активи бізнесу, питання щодо яких обговорюються на рівні ради директорів... Своєчасний захист — як на національному, так і на міжнародному рівні — у поєднанні з постійним забезпеченням дотримання прав та комерціалізацією допомагає компаніям уникнути втрати ринкових можливостей на користь конкурентів, які першими забезпечують собі права інтелектуальної власності. Хоча він високо оцінив прогрес Туреччини у розвитку її правової системи у сфері інтелектуальної власності, він зазначив, що більш рішучі заходи щодо боротьби з підробками та піратством залишаються надзвичайно важливими для залучення іноземних інвестицій та

забезпечення впевненості вітчизняних компаній у тому, що їхні інновації будуть захищені...

Санс де Аседо також наголосив на можливостях для Туреччини розширити співпрацю з INTA та Турецьким відомством з патентів і торговельних марок у таких сферах, як штучний інтелект, технології інтелектуальної власності та фінансування інтелектуальної власності. Він підкреслив, що турецькі компанії дедалі частіше конкурують із провідними світовими фірмами, що робить ефективне управління інтелектуальною власністю ще важливішим. Водночас він висловив думку, що штучний інтелект у відомствах з торговельних марок та судах слід використовувати під наглядом людини, попередивши, що такі технології, як «діпфейки», становлять дедалі більшу загрозу для споживачів та громадської безпеки... Визнаючи значний потенціал штучного інтелекту, він також застеріг, що політикам слід враховувати його ширші соціальні наслідки, зокрема ймовірність того, що молодші покоління можуть зіткнутися зі скороченням можливостей працевлаштування, якщо впровадження штучного інтелекту не буде ретельно регулюватися» (*Firdevs Bulut Kartal, Emir Yildirim. Türkiye's booming tech, drone innovation needs strong intellectual property ecosystem // Anadolu Ajansı* (<https://www.aa.com.tr/en/turkiye/turkiye-s-booming-tech-drone-innovation-needs-strong-intellectual-property-ecosystem/3985506>). 03.07.2026).

Федеративна Республіка Бразилія

«Бразильський Національний інститут промислової власності (INPI) розширив свою програму пріоритетного розгляду заявок на реєстрацію торговельних марок, запровадивши нові категорії, що відповідають критеріям, з метою прискорення процесу експертизи торговельних марок. До новододаних категорій належать стартапи, торгові майданчики, базові заявки на міжнародну реєстрацію відповідно до Мадридського протоколу, а також заявки, на які поширюються угоди про взаємність між Бразилією та іншими міжнародними відомствами з інтелектуальної власності. Це розширення має значний вплив на терміни розгляду: тоді як для прийняття остаточного рішення щодо торгової марки у звичайній черзі зазвичай потрібно близько 24 місяців, заявки, прийняті до пріоритетного розгляду, можуть отримати рішення по суті вже за 120 днів, за умови, що не буде подано заперечень від третіх осіб. Комерційна привабливість такого прискореного терміну стала очевидною вже протягом перших тижнів дії програми, оскільки квоти, виділені для категорії торгових майданчиків, були повністю вичерпані за дуже короткий час, що свідчить про значний попит з боку підприємств, які прагнуть захистити свої нематеріальні активи...

Цей перехід від простого забезпечення ранньої дати подання заявки до активного прагнення до швидкої реєстрації відображає більш широкі зміни в

сучасній цифровій економіці. Стартапи, технологічні компанії та цифрові платформи працюють у дедалі коротших циклах, де швидкий випуск продуктів, глобальне масштабування та раунди корпоративних інвестицій вимагають високої передбачуваності щодо нематеріальних активів. Залишення заявки на реєстрацію торговельної марки в стані розгляду протягом років створює комерційну невизначеність, тоді як отримання оперативної реєстрації полегшує корпоративні переговори, зменшує ризики розширення та забезпечує значну конкурентну перевагу. У цих нових умовах надання пріоритету базовим заявкам за Мадридським протоколом дозволяє бразильським компаніям реалізовувати більш ефективні та скоординовані стратегії міжнародної експансії, тоді як включення угод про взаємність свідчить про тенденцію до більшої інтеграції бразильської системи інтелектуальної власності з глобальними ініціативами співпраці. Зрештою, ці зміни відображають суттєву зміну мислення у корпоративному світі, де інтелектуальна власність більше не розглядається лише як інструмент правового захисту, а як динамічний бізнес-актив, у якому своєчасність має вирішальне значення для перетворення прав інтелектуальної власності на стратегічну ринкову перевагу» (*Livia Helayel. A corrida pela prioridade no registro de marcas // Daniel Law* (<https://www.daniel.com.br/pt/artigos/a-corrida-pela-prioridade-no-registro-de-marcas/>). 21.07.2026).

«Кампанія Nike «Rip the Script», запущена безпосередньо перед чемпіонатом світу з футболу FIFA, є яскравим прикладом непрямого «амбуш-маркетингу», коли компанія, що не є спонсором, стратегічно змагається за увагу громадськості, яку привертає велика спортивна подія. Згідно з бразильським законодавством, існує принципова відмінність між незаконним асоціюванням та законним комерційним опортунізмом; хоча офіційні спонсори купують ексклюзивні права на використання торговельних марок, логотипів та контрольованих просторів турніру, вони не є власниками самого футболу як виду спорту. Отже, неспонсорам законно дозволено розміщувати загальну рекламу на футбольну тематику та залучати спортсменів, з якими вони мають незалежні рекламні контракти. Межа законності перетинається лише тоді, коли кампанія помилково натякає на офіційні відносини з організатором події, використовує захищені об'єкти або зазіхає на обмежені фізичні зони...

У Бразилії ці межі офіційно регулюються Загальним законом про спорт (Закон № 14 597/2023), який кодифікує дві конкретні форми «маркетингу-засідки». Стаття 170 забороняє «маркетинг-засідку» шляхом асоціації, який має місце, коли неавторизований рекламодавець використовує символи, слогани або торговельні марки, щоб ввести громадськість в оману щодо того, що бренд офіційно підтримується або схвалений спортивною організацією. Стаття 171 спрямована проти «маркетингу-засідки» шляхом вторгнення, забороняючи

несанкціоновану рекламну діяльність та демонстрацію бренду на території проведення спортивного заходу. У цивільних спорах суди оцінюють ці положення разом із нормами щодо недобросовісної конкуренції, передбаченими Законом про промислову власність, часто видаючи швидкі попередні судові заборони *ex parte*, щоб зупинити кампанії, що порушують права, до того, як мине короткочасна комерційна можливість, пов'язана з турніром. Крім того, CONAR, бразильська рада з саморегулювання реклами, забезпечує швидкий, позасудовий механізм для вирішення питань неетичного «безкоштовного використання»...

Практичне застосування цих правових обмежень ілюструють два контрастні рішення бразильських судів. У справі «*Seleção dos Poupançados*» Федеральний апеляційний суд обмежив рекламну кампанію банку, в якій фігурували анімовані персонажі в формі, що дуже нагадувала кольори та дизайн форми національної збірної, постановивши, що ці візуальні елементи створювали миттєву оманливу асоціацію. Натомість у спорі щодо музичного фестивалю «*The Town*» Апеляційний суд Сан-Паулу відхилив позов офіційного спонсора проти конкурента, який рекламував свою продукцію поблизу місця проведення заходу, визнавши, що конкурент діяв виключно у громадських місцях, не використовував захищені комерційні зони та не створював враження про офіційне партнерство...

Щоб зорієнтуватися в цьому складному середовищі, як правовласники, так і бренди, що не є спонсорами, повинні застосовувати чітко виважені стратегії. Офіційні спонсори та організатори заходів повинні чітко визначити захищені категорії у своїх контрактах, активно моніторити соціальні мережі та фізичні майданчики, зберігати безпосередні докази плутанини серед споживачів та оперативно реагувати за допомогою листів із вимогою припинити порушення або попередніх судових заборон. Тим часом бренди, що не є спонсорами, які планують скористатися ажіотажем навколо турніру, повинні ретельно перевіряти свої маркетингові матеріали, хештеги та кольори перед запуском, щоб переконатися, що вони не імітують офіційний брендинг заходу. Вони також повинні забезпечити документально закріплені, незалежні юридичні права на участь спортсменів, встановити чіткі межі поведінки інфлюенсерів та гарантувати, що їхня діяльність залишається концептуально релевантною для спорту, не порушуючи при цьому обмежених комерційних або символічних просторів заходу» (***Rafael Rocha. The Beautiful Game and Nike's World Cup Play: Drawing the line on Ambush Marketing in Brazil // Daniel Law (<https://www.daniel.com.br/pt/artigos/the-beautiful-game-and-nikes-world-cup-play-drawing-the-line-on-ambush-marketing-in-brazilthe-beautiful-game-and-nikes-world-cup-play-drawing-the-line-on-ambush-marketing-in-brazil/>). 22.07.2026***).

Федеративна Республіка Нігерія

«У Нігерії фінансування бізнесу традиційно базувалося на матеріальному забезпеченні, такому як земля та обладнання, що створювало значну перешкоду для сучасних, інноваційно орієнтованих підприємств, справжня цінність яких полягає в інтелектуальній власності (ІВ), зокрема в програмному забезпеченні, патентах, торговельних марках та творчих творах. Незважаючи на величезну цінність, яку генерують динамічні сектори Нігерії — технологічний, фармацевтичний та креативний, — ці нематеріальні активи історично залишалися непомітними для кредиторів. Однак ситуація змінюється... Запровадження Міжнародних стандартів оцінки (IVS) — зокрема, IVS 210, який передбачає загальновизнані в світі методики прозорої оцінки нематеріальних активів — тепер дає змогу спеціалізованим оцінювачам, діяльність яких регулюється ESVARBON, перетворити інтелектуальну власність із простого юридичного права на надійне забезпечення, прийнятне для банків. Міжнародні приклади, такі як успіх Великої Британії у використанні фінансування під заставу інтелектуальної власності завдяки партнерству між великими банками та оціночними компаніями, свідчать про те, що ця модель є надзвичайно комерційно вигідною... Щоб повторити цей успіх і розкрити величезні резерви недовикористаного інтелектуального капіталу Нігерії, комерційні банки, фінансові установи розвитку та ринки капіталу повинні співпрацювати з експертами з оцінки для розробки кредитних продуктів та продуктів сек'юритизації, забезпечених інтелектуальною власністю. Використовуючи інтелектуальну власність як нове забезпечення на основі оцінок, що відповідають стандартам IVS, Нігерія зможе подолати свою залежність від фізичних активів, безпосередньо фінансувати інновації та прискорити зростання міцної економіки, заснованої на знаннях» (*Beyond brick and mortar: How IP is becoming Nigeria's new collateral // The Nation Newspaper Ltd. (<https://thenationonlineng.net/beyond-brick-and-mortar-how-ip-is-becoming-nigerias-new-collateral/>). 09.07.2026*).

Ямайка

«Адвокати закликають представників індустрії розваг завчасно забезпечити правовий захист своїх брендів та інтелектуальної власності, наводячи як застережливий приклад нещодавній спір щодо права власності на культовий ямайський бренд звукових систем «Killamanjaro». Конфлікт розпочався, коли відомий селектор Пікі Труппер (Гарфілд Маккой) заявив, що є власником торгової марки «Killamanjaro», заявляючи про свої ліцензійні права у понад 150 країнах та погрожуючи надіслати іншим користувачам вимоги про припинення порушення прав... Згідно з даними

компанії, Маккой нещодавно зареєстрував компанію «Killamanjaro Sound System Company Limited», виступивши її єдиним директором. Однак Ноель «Папа Джаро» Гарпер з 1969 року широко визнається засновником і власником цього бренду, тоді як Маккой був лише колишнім селектором...

Юристи з питань інтелектуальної власності Грейс Ліндо та Еван Сімпсон наголошують, що, хоча Маккой подав заявку на реєстрацію торговельної марки та зареєстрував компанію, ці дії не надають прав власності автоматично. Ліндо пояснила, що реєстрація назви компанії не створює права на нематеріальну власність, а сама лише подача заявки на реєстрацію торговельної марки не гарантує її надання, оскільки інші сторони можуть офіційно оскаржити реєстрацію... Сімпсон додав, що такі реєстрації можна успішно оскаржити та визнати недійсними в суді або арбітражному суді, якщо буде встановлено, що вони були подані недобросовісно, з метою спекуляції або якщо вони можуть спричинити плутанину з існуючим, визнаним знаком, навіть якщо оригінальний знак не був зареєстрований. Зрештою, юристи наголошують, що право власності значною мірою залежить від конкретних обставин, доказів першого використання та історії ділових відносин, тому своєчасна та чітка реєстрація об'єктів інтелектуальної власності має вирішальне значення для кожного, хто розвиває свій бренд» (*NICOLA CUNNINGHAM. Attorneys caution entertainers over trademark protection // RJRGLEANER Communications Group (amaica-star.com/article/entertainment/20260708/attorneys-caution-entertainers-over-trademark-protection). 08.09.2026*).

Японська Держава

«Міністерство сільського господарства Японії надало захист географічного зазначення «японському чаю», завдяки чому він став першим сільськогосподарським або харчовим продуктом, що виробляється на території всієї країни, який отримав такий статус у рамках системи міністерства. Цей крок має на меті посилити захист від підробок та підтримати зростаючий міжнародний попит на японський чай, зокрема на матчу... Чиновники сподіваються, що це рішення сприятиме подальшому зростанню експорту, який уже досяг рекордних показників. Водночас захист географічного зазначення було поширено також на два регіональні продукти — вугрів Хаманако та коріння лотоса Кага, — завдяки чому загальна кількість японських сільськогосподарських та харчових продуктів, що охороняються в рамках системи географічних зазначень, зросла до 170» (*Government registers 'Japanese tea' under brand protection system // THE JAPAN TIMES LTD. (https://www.japantimes.co.jp/news/2026/07/10/japan/japanese-tea-brand-protection/). 10.07.2026*).

«...Японське патентне відомство (JPO) винесло різку й надзвичайно незвичайну відмову щодо заперечень компанії Nintendo стосовно її патентної заявки № 2026-019762, в якій компанія претендує на права власності на ігрові механізми, пов'язані з ловом, боями та верховою їздою на покемонах. У квітні 2026 року JPO видало повідомлення про відмову у задоволенні заявки, постановивши, що описані механіки не мають «винахідницького рівня» і є очевидними з огляду на «рівень техніки» — зокрема, посилаючись на 13-річне відео з ігрового процесу неофіційної, створеної фанатами гри про покемонів, у якій демонструвалися подібні системи... Nintendo офіційно оскаржила цю відмову в червні, наводячи педантичні аргументи про те, що просте відео ігрового процесу не є відеогрою і, отже, не може становити рівень техніки. Видавець також стверджував, що, оскільки у фан-грі використовувалися персонажі Pokémon, захищені авторським правом, відео зображало незаконний акт порушення авторського права, що має виключити його використання для оцінки очевидності. Крім того, Nintendo розкритикувала експерта JPO за те, що він називав персонажів у відео офіційними іменами, такими як «Pikachu» та «Bulbasaur», стверджуючи, що JPO мав називати їх «персонажами, які порушують» офіційну інтелектуальну власність...

У своєму подальшому рішенні про відмову експерт JPO систематично спростував аргументи компанії Nintendo, що спонукало японського патентного повіреного Кійоші Куріхару охарактеризувати цей різкий обмін думками як рідкісний випадок у стандартній патентній практиці. JPO роз'яснило, що згідно з японським патентним законодавством порушення авторських прав не має жодного впливу на патентоспроможність або оцінку винахідницького рівня. Воно відхилило заперечення Nintendo щодо відеоролика з ігровим процесом, зазначивши, що відео є більш ніж достатнім для демонстрації концепцій програмного забезпечення, а припущення про те, що диктор сфабрикував кадри ігрового процесу, є надто абсурдним, щоб його враховувати... Експерт також висміяв зауваження Nintendo щодо термінології персонажів, зазначивши, що навіть якби вони замінили «Pikachu» на «об'єкт у формі маленької жовтої тварини» або «Покебол» на «сферичний об'єкт із червоною верхньою половиною та білою нижньою половиною», механіка гри все одно не підлягала б патентуванню. Хоча у Nintendo є три місяці, щоб подати клопотання про апеляційне розгляд або подати подальші роздільні заявки для уточнення своїх вимог, це рішуче рішення JPO є значною невдачею для агресивної патентної стратегії Nintendo, хоча воно не пов'язане з поточним судовим процесом видавця щодо Palworld» *(Lincoln Carpenter. Even Japan's patent officials seem exhausted with Nintendo's antics as they refuse its 'absurd' defense of... // yahoo! news (https://www.yahoo.com/news/world/articles/even-japans-patent-officials-seem-203017319.html). 24.07.2026).*

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«8 липня 2026 року Фонду Вікімедіа вшосте поспіль було відмовлено у наданні статусу постійного спостерігача у Всесвітній організації інтелектуальної власності (ВОІВ) через єдине вето з боку Китаю. Це рішення фактично виключає некомерційну організацію, що стоїть за Вікіпедією — найбільшим у світі онлайн-репозиторієм вільних знань, який підтримують майже 250 000 волонтерів з усього світу і яким користуються мільярди людей на понад 300 мовах, — з важливого форуму ООН, що формує міжнародну політику у сфері інтелектуальної власності (ІВ) та національне законодавство... Фонд стверджує, що таке виключення позбавляє ВОІВ та її держави-члени 25-річного практичного досвіду Вікіпедії у роботі з гнучкими системами авторського права, що є особливо актуальним сьогодні, оскільки Вікіпедія слугує основним джерелом високоякісних даних для навчання штучного інтелекту та великих мовних моделей. Хоча представник Китаю виправдав вето, спотворивши суть політики Вікіпедії, що базується на роботі волонтерів — політики, заснованої на точності та нейтральності з метою протидії дезінформації, — Фонд розглядає цю тривалу опозицію як частину вкрай тривожної тенденції до придушення законної участі громадянського суспільства у формуванні глобальної політики... Незважаючи на цю невдачу, Фонд, який користується потужною громадською підтримкою з боку численних промислово розвинених країн, зокрема Німеччини, Сполучених Штатів та Великої Британії, пообіцяв і надалі домагатися акредитації у ВОІВ...» (*China again blocks the Wikimedia Foundation as a permanent observer to the World Intellectual Property Organization (WIPO) // Wikimedia Foundation (<https://wikimediafoundation.org/news/2026/07/08/wikimedia-foundation-denied-wipo-permanent-observer-status/>). 08.07.2026*).

«Інвестиції в нематеріальні активи — такі як програмне забезпечення, дані, бренди та інша інтелектуальна власність — у 2025 році перевищили безпрецедентну позначку в 10 трильйонів доларів США у світовому масштабі, що свідчить про стійкий структурний зсув у світовій економіці від створення матеріальної до нематеріальної вартості. Згідно з доповіддю «World Intangible Investment Highlights», підготовленою Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ) та італійською бізнес-школою Luiss, інвестиції в нематеріальні активи зростали на 5,5 % щорічно у період з 2020 по 2025 рік, значно випереджаючи зростання інвестицій у матеріальні активи (обладнання та будівлі) на рівні 3,2 %, яке гальмувалося економічною невизначеністю... Сполучені Штати очолили цей сплеск, на їхню частку припадає майже половина світового обсягу — близько 5 трлн доларів США, що

значно збільшило їхню перевагу над наступними чотирма економіками разом узятими. Згідно з нещодавно переглянутими даними, Японія випередила Німеччину та посіла друге місце у світі з обсягом інвестицій у нематеріальні активи у розмірі 810 млрд доларів США у 2024 році, що відображає стратегічний зсув на тлі стагнації інвестицій у матеріальні активи. Важливо, що у звіті зазначається: ця тенденція поширюється не лише на країни з високим рівнем доходу, а й на країни з економікою, що розвивається, такі як Індія, Філіппіни та Бразилія (312 млрд доларів у 2023 році), де спостерігається стійке зростання обсягів інвестицій у нематеріальні активи...

У звіті також підкреслюється, що стрімкий розвиток штучного інтелекту (ШІ) стимулює ці інвестиції у вигляді двох різних хвиль. Перша — це географічно зосереджена хвиля інвестицій у матеріальну інфраструктуру, спрямована на будівництво центрів обробки даних, виробництво напівпровідників та енергетичних систем, що найпомітніше проявляється у США. Друга хвиля, яка має більший економічний вплив, — це масовий сплеск інвестицій у нематеріальні активи, оскільки компанії інвестують значні кошти в дані, програмне забезпечення, науково-дослідні роботи (НДР) та організаційний капітал, щоб повною мірою використовувати можливості ШІ... Оскільки штучний інтелект не тільки спирається на створення нематеріальних активів, а й прискорює цей процес, експерти стверджують, що традиційні економічні показники — які часто не в повній мірі враховують організаційний капітал, бренди та навчання — необхідно вдосконалити, щоб точно оцінити справжній економічний вплив штучного інтелекту та забезпечити ефективне формування державної політики» (*Intangible Investment Tops USD 10 Trillion for the First Time, Growing More Than Three Times Faster Than Tangible Investment // WIPO* (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2026/article_0011.html). 08.07.2026).

«Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) активізує свою діяльність у сфері генеративного штучного інтелекту та інтелектуальної власності шляхом створення нової міжнародної групи експертів, яка буде вивчати технічні рішення таких проблем, як порушення авторських прав, що виникають у зв'язку з розвитком штучного інтелекту. Група, до складу якої входять близько 100 фахівців із технологічних компаній, медіаорганізацій, товариств з управління авторськими правами, наукових кіл та промисловості — зокрема представники Fujitsu, Google, Universal Music Group та інших провідних організацій — вивчатиме такі виклики, як використання текстів, зображень та музики, захищених авторським правом, для навчання систем штучного інтелекту без дозволу. Вона також оцінюватиме такі технології, як цифрові водяні знаки та інші методи виявлення несанкціонованого використання контенту, захищеного авторським правом, водночас розглядаючи механізми компенсації у разі порушення прав. Очікується, що група представить проміжний звіт у Женеві в листопаді та

надасть рекомендації, які держави-члени зможуть використовувати при розробці майбутньої політики...

Генеральний директор ВОІВ Дарен Тан підкреслив, що мета полягає не в тому, щоб негайно врегулювати сферу ІІІ за допомогою нових міжнародних правил, а в тому, щоб забезпечити політикам доступ до експертних технічних знань перед ухваленням рішень. Він охарактеризував генеративний ІІІ як інструмент, розвиток якого має відбуватися в рамках відповідної правової та технологічної бази, і наголосив, що система інтелектуальної власності повинна еволюціонувати, щоб залишатися актуальною в еру ІІІ. Експертна група покликана допомогти закласти основу для можливих майбутніх глобальних стандартів, зберігаючи при цьому прозорість та визнаючи, що на даний момент підходи різних країн до ІІІ та авторського права суттєво відрізняються» (*Sho Funakoshi. U.N. Agency to Strengthen Measures Against Generative AI, Protection of Intellectual Properties in Cyberspace // The Japan News (https://japannews.yomiuri.co.jp/world/global/20260709-337317/). 09.07.2026).*

«На 68-й Генеральній асамблеї ВОІВ у Женеві Танзанія закликала до створення більш інклюзивної глобальної системи інтелектуальної власності, яка дасть змогу країнам, що розвиваються, скористатися перевагами штучного інтелекту та інших нових технологій. Виступаючи від імені Танзанії, посол Хойс Тему наголосив, що інтелектуальна власність є стратегічним інструментом сприяння інноваціям, промислового розвитку та економіці, заснованій на знаннях, а штучний інтелект відкриває можливості для прискорення економічних перетворень... Танзанія заявила, що інклюзивні рамки у сфері інтелектуальної власності, посилення потенціалу та розширення передачі технологій мають вирішальне значення для забезпечення того, щоб країни, що розвиваються, могли повною мірою скористатися перевагами штучного інтелекту. Країна також наголосила на своїх поточних зусиллях щодо зміцнення власної системи інтелектуальної власності шляхом проведення правових реформ, покращення правозастосування, інституційного розвитку, цифрового управління інтелектуальною власністю та підвищення обізнаності громадськості, водночас визнаючи підтримку з боку ВОІВ у вигляді технічної допомоги, навчання з питань патентів, ініціатив з передачі технологій та програм для стартапів і малого бізнесу...» (*Esther Takwa. Tanzania calls on WIPO to establish an inclusive IP system for developing countries // Tanzania Standard Newspapers Limited (https://dailynews.co.tz/tanzania-calls-on-wipo-to-establish-an-inclusive-ip-system-for-developing-countries/). 09.07.2026).*

«Координаційний комітет Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) затвердив призначення Лаури Пітер на посаду заступниці генерального директора Сектора патентів і технологій ВОІВ на

шестирічний термін, починаючи з 1 жовтня 2026 року. На цій посаді вона керуватиме адміністративною діяльністю у рамках Договору про патентну кооперацію та програм BOIB у сфері патентного права. Директор Бюро з патентів і торгових марок США (USPTO) Джон А. Сквайрс високо оцінив великий досвід Петер, зазначивши, що її понад 25-річний стаж у сфері права інтелектуальної власності робить її унікально кваліфікованою для цієї посади... Серед її значних професійних досягнень — робота на посаді заступниці директора USPTO у 2018–2021 роках, де вона очолювала Ініціативу з питань політики у сфері штучного інтелекту та керувала колективом із 13 000 співробітників... Наразі вона є виконавчою директоркою Управління комерціалізації наукових досліджень та партнерських відносин Університету Північної Кароліни в Шарлотті... Маючи дипломи Корнельського університету, Університету Санта-Клари, Чиказького університету та Лондонського університету, Пітер має всі необхідні передумови для того, щоб сприяти реалізації місії BOIB щодо створення ефективної, визнаної у всьому світі міжнародної системи інтелектуальної власності у всіх 194 державах-членах організації» (*Laura Peter to be the World Intellectual Property Organization's Next Deputy Director General of the Patents and Technology Sector // United States Patent and Trademark Office* (<https://content.govdelivery.com/accounts/USPTO/bulletins/41ebb95>). 09.07.2026).

«Всесвітня організація інтелектуальної власності (BOIV) запустила «Навігатор інноваційних можливостей» (Innovation Capabilities Navigator) — інтерактивну інформаційну панель, призначену для надання профілів інноваційної діяльності для 193 економік. Ця нова платформа, яка допомагає політикам, дослідникам та лідерам інноваційної сфери визнати унікальні сильні сторони своїх країн, перетворює складні висновки звіту BOIV «Прогноз інноваційних можливостей (ICO) 2026» на практичні та доступні аналітичні дані. Марко Алеман, заступник генерального директора BOIV з питань інтелектуальної власності та інноваційної екосистеми, наголосив, що цей інструмент призначений для підтримки формування політики на основі фактичних даних, що дає країнам змогу переходити від даних до дій, водночас виявляючи нові можливості для підвищення конкурентоспроможності, зростання та диверсифікації економіки...

Базові дані для навігатора походять з ICO 2026, розробленого на початку цього року у співпраці з Growth Lab Гарвардського університету. Завдяки аналізу сотень мільйонів даних із наукових публікацій, патентів, торгових марок та експортних показників, цей прогноз відображає понад 2 500 інноваційних можливостей у чотирьох ключових вимірах: наука, технології, підприємництво та виробництво. За допомогою інтерфейсу навігатора користувачі можуть порівнювати ці потенціали між різними країнами, щоб оцінити сильні сторони, рівень складності та розвиток, що базується на

інноваціях...» (*WIPO Launches Innovation Capabilities Navigator to Support Evidence-Based Innovation Policy* // *WIPO* (<https://www.wipo.int/en/web/economics/w/news/2026/ipo-launches-innovation-capabilities-navigator-to-support-evidence-based-innovation-policy>). 10.07.2026).

«14 липня 2026 року під час 68-ї серії засідань Асамблей держав-членів Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) було розглянуто питання подальшої підтримки інноваційного та креативного секторів, а також системи інтелектуальної власності України. Генеральний директор ВОІВ Дарен Танг представив оновлений звіт, підтвердивши намір Міжнародного бюро продовжувати системну допомогу в тісній координації з Міністерством економіки та Українським національним офісом інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ). Співпраця, що базується на Меморандумі від липня 2025 року, охоплює супровід Стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності до 2030 року, розвиток освітніх програм IP Academy та мережі TISC, підтримку жінок-підприємниць і стартапів, вдосконалення системи колективного управління, цифровізацію екосистеми з впровадженням інструментів штучного інтелекту, а також функціонування УКРНОІВІ як Міжнародного пошукового органу за процедурою РСТ...

Згідно із висновками звіту, представленими директором Відділу країн з перехідною та розвиненою економікою ВОІВ Хабіпом Асаном, російська агресія завдала системної шкоди людському капіталу, науково-дослідному потенціалу та інфраструктурі України. Водночас українські інституції демонструють адаптивність і стійкість. Зокрема, у Глобальному інноваційному індексі 2025 року Україна перевищила очікувані для її рівня розвитку показники, зберігши перше місце у світі за кількістю заявок на корисні моделі за походженням та п'яте місце за експортом ІКТ-послуг...

Під час виступу директорка УКРНОІВІ Олена Орлюк наголосила, що вітчизняний інноваційний сектор продовжує функціонувати та реформуватися в умовах постійних обстрілів. Вона відзначила важливість підписаної під час Асамблей Угоди про обмін даними між УКРНОІВІ та ВОІВ для інтеграції українських об'єктів інтелектуальної власності до глобальних баз даних. Водночас українська сторона закликала ВОІВ вживати жорстких заходів для недопущення неправдивих територіальних зазначень українських земель у реєстрах Організації, закрити зовнішній офіс ВОІВ у Москві та припинити фінансування російських проєктів...

Заходи з підтримки України отримали рішуче схвалення з боку міжнародної спільноти. Спільні заяви на підтримку України виголосили представниця Албанії від імені Групи країн Центральної Європи та Балтії (CEBS) і представниця Великої Британії від імені групи з 38 держав-однодумців (включаючи ЄС, США, Японію, Канаду тощо), а також делегації окремих країн, наголосивши на необхідності виведення російських військ.

Попри спротив росії та її нечисленних союзників, Асамблеї ВОІВ підтвердили продовження програми допомоги Україні, а наступний оновлений звіт про її реалізацію буде представлено на засіданні Асамблеї влітку 2027 року...» *(Міжнародне бюро ВОІВ й надалі надаватиме допомогу та підтримку інноваційному, креативному секторам та ІР системі України // УКРНОІВІ (ІР офіс) (<https://portal.nipo.gov.ua/uk/news/WIPO-Assemblies-2026-support-UA-report>). 15.07.2026).*

«Згідно з новими даними Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), патентна активність у сфері генеративного штучного інтелекту (GenAI) різко зросла: у період з 2024 по 2025 рік було опубліковано більше нових патентів, ніж за все попереднє десятиліття разом узятє. ВОІВ повідомляє, що кількість сімейств патентів у сфері GenAI майже потроїлася всього за два роки — з приблизно 14 000 у 2023 році до понад 37 800 у 2025 році, — що означає, що на GenAI зараз припадає 8,7 % усіх опублікованих патентів, пов'язаних зі штучним інтелектом. Цей експоненціальний ріст, що був прискорений комерційним бумом великих мовних моделей після запуску таких інструментів, як ChatGPT наприкінці 2022 року, очолює на глобальному рівні японський технологічний гігант SoftBank, за яким тісно слідують китайські компанії Tencent, Ping An Insurance та Baidu, а також американські гіганти Alphabet, Microsoft та IBM...

У географічному плані Китай зберігає домінуючу перевагу: на його частку припадає понад 43 000 патентних сімейств, опублікованих у 2024–2025 роках, а шість із десяти провідних світових заявників знаходяться саме в цій країні. Водночас США залишаються головним конкурентом завдяки швидкій комерціалізації, Японія демонструє найвищі темпи зростання серед провідних економік, а Німеччина випередила Велику Британію як провідний інноваційний центр Європи. Хоча розробка програмного забезпечення залишається основною сферою застосування цих патентів, GenAI стрімко поширюється на галузі біологічних наук, виробництва, телекомунікацій, транспорту та проектування молекул. Ця стрімка диверсифікація підкреслює еволюцію GenAI у високостратегічну технологію загального призначення, здатну стимулювати інновації в усіх виробничих секторах» *(La OMPI reporta un boom histórico en patentes de IA generativa // Marcasur (<https://marcasur.com/noticia/la-ompi-reporta-un-boom-historico-en-patentes-de-ia-generativa&f=07-2026>). 16.07.2026).*

«Альянс «Wine Origins Alliance» (WOA) — глобальна коаліція, що займається захистом географічних назв вин та усуненням торговельних бар'єрів, — отримав офіційний статус спостерігача у Всесвітній організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Після подання заявки в липні 2025 року Альянс отримав одностайну підтримку під час Асамблеї держав-членів ВОІВ, а

статус набув юридичної сили після завершення сесій Генеральної асамблеї BOIB 2026 року. Цей статус спостерігача дає WOA можливість активно взаємодіяти з керівними органами, комітетами та робочими групами BOIB, що дозволить їй зміцнювати міжнародне співробітництво, відстоювати права інтелектуальної власності виноробних регіонів та захищати культурну спадщину регіональних назв...

З моменту свого заснування у 2005 році WOA представляє торговельні інтереси 100 000 виноробних господарств та виноградарів з 11 країн, забезпечуючи 1,2 мільйона робочих місць та генеруючи понад 8 мільярдів доларів у світовому експорті, переважно за рахунок мікро-, малих та середніх підприємств...» (*Wine Origins Alliance Granted Observer Status at World Intellectual Property Organization // Wine Industry Network LLC. (<https://wineindustryadvisor.com/2026/07/16/wine-origins-alliance-granted-observer-status-at-world-intellectual-property-organization/>). 16.07.2026*).

Інтелектуальна власність в Україні

«В Україні запроваджується новий прозорий механізм експорту озброєння та оборонних технологій, який діятиме виключно за умови першочергового та повного забезпечення потреб українського війська. За словами міністра Михайла Федорова, у рамках міжурядової ініціативи Drone Deal визначені МЗС держави-партнери отримають можливість купувати технології та зброю вартістю від 15 млн грн напряду в українських виробників. Заявки на експорт розглядатимуться у термін до 30 днів, водночас Міноборони сформує перелік критичних товарів, заборонених до передачі. Особливу увагу приділено захисту національних інтересів: технології залишаються під захистом держави без відчуження прав інтелектуальної власності, а будь-який реекспорт можливий лише за письмової згоди України. Крім того, якщо продукція, створена за українськими технологіями, експортуватиметься до третіх країн, 20% від її вартості надходитиме до державного бюджету» (*Анастасія Керпань. Україна відкрила експорт оборонних технологій для країн-партнерів // ТОВ "АІН" (<https://ain.ua/2026/07/01/eksport-oboronnix-technologii-dlia-krayin-partneriv/>). 01.07.2026*).

«Міністерство оборони України офіційно зареєструвало торговельну марку «ЗСУ». Відповідне свідоцтво було внесено до Державного реєстру торговельних марок 3 червня 2026 року з терміном дії до 21 жовтня 2034 року. Окрім аббревіатури, того ж дня Міноборони запатентувало офіційну емблему — хрест із синім круглим медальйоном у центрі, на якому зображено малий Державний Герб України. Реєстрація цих символів стала важливою подією на тлі повномасштабної війни в Україні. Варто зазначити, що раніше, у

листопаді 2024 року, аббревіатуру «ЗСУ» вже намагалися використати в політичних цілях, коли партія «Союз. Чорнобиль. Україна» змінила свою назву на «Завжди сильні українці». Тепер же держава законодавчо закріпила права на бренд Збройних Сил України за профільним міністерством» **(Віталій Тараненко. Бренд «ЗСУ» тепер запатентовано (документ) // ТОВ «Хаб Главком»** (<https://glavcom.ua/country/society/brend-zsu-teper-zapatentovano-dokument-1129505.html>). 04.07.2026).

«Сучасна світова спортивна індустрія, обсяг якої у 2025 році оцінюють у 417 млрд дол., значною мірою базується на правах інтелектуальної власності. Комерціалізація бренду, спонсорські угоди та медіаправа генерують левову частку прибутків клубів і спортсменів. В умовах повномасштабної війни в Україні, коли спортивна інфраструктура руйнується, а фізична присутність глядачів обмежена, саме нематеріальні активи демонструють найвищу стійкість і потенціал для заробітку...

Клуби як бренди мають захищати свої назви, логотипи та кольори через реєстрацію торговельних марок. Якщо у світі це стандартна практика (як багатомільярдна угода "Манчестер Юнайтед" та Adidas), то в Україні багато клубів досі ігнорують цей інструмент, хоча є і позитивні винятки, наприклад, "Динамо Київ"...

В індивідуальних видах спорту ситуація краща: атлети активно монетизують свій особистий бренд. Успішні приклади братів Кличків, Андрія Шевченка, Олександра Усика, Еліни Світоліної та інших доводять цінність власного імені. Проте загалом в Україні бракує індустрії спортивного маркетингу та спеціалізованих агенцій, які б професійно управляли іміджевими правами, через що досі частково зберігається застарілий радянський підхід до спортсменів...

Значним джерелом доходу залишаються права на телетрансляції, хоча індустрія щороку втрачає близько 28 млрд дол. через нелегальний стримінг. Бої українських зірок, як-от Олександра Усика, є яскравим прикладом конкуренції мовників за ексклюзивний медіаконтент...

Крім того, спорт стимулює розвиток інновацій — від високотехнологічного екіпірування до комунікаційних рішень, які захищаються патентами. Для України сьогодні особливого значення набувають технології, що поєднують спорт і медичну реабілітацію (наприклад, біонічні протези від Esper Bionics, ІІІ-застосунки та VR-тренажери для людей після ампутацій)...

Отже, для успіху в сучасній глобальній спортивній індустрії Україні необхідно навчитися ефективно управляти та захищати свої нематеріальні активи, адже економічний результат залежить не лише від спортивних перемог, а й від уміння конвертувати їх у захищений капітал» **(Олена Орлюк. Як інтелектуальна власність формує сучасний спорт // ТОВ "УП Медіа Плюс"**

(<https://pravda.com.ua/biznes/intelektualna-vlasnist-ta-breidi-u-sporti-dosvid-ukrajini-i-svitu-823426/>). 07.07.2026).

«Український сектор Defence Tech стрімко розвивається, генеруючи передові військові інновації (безпілотні системи, ШІ, РЕБ, навігацію), створені приватними компаніями та стартапами. Проте для залучення інвестицій та виходу на міжнародні ринки критично важливо правильно оформити права інтелектуальної власності (ІВ), щоб не втратити контроль над власними розробками...

Основою захисту є збалансована ІР-стратегія, яка комбінує патентування, авторське право та режим комерційної таємниці. Патентування надійно захищає конструкції чи унікальні технічні рішення, але вимагає збереження абсолютної новизни до подачі заявки (необережна презентація партнеру може зірвати патент). Водночас, через необхідність розкриття суті винаходу в патенті та високу чутливість оборонних технологій, алгоритми ПЗ, методи тестування та технічні специфікації доцільніше захищати як ноу-хау чи комерційну таємницю. Це вимагає не лише підписання NDA, а й впровадження жорстких внутрішніх правил доступу до інформації...

Крім того, компанії повинні гарантувати чистоту ланцюжка прав на розробки: у договорах із найманими працівниками, підрядниками та засновниками має бути чітко прописаний повний перехід майнових прав до компанії. Будь-яка правова «спільність» відлякує інвесторів...

У разі партнерства або трансферу технологій за кордон (ліцензування, спільні розробки) ключовим є розмежування прав на базові розробки компанії (background IP), спільні результати та майбутні модифікації, щоб не заблокувати власний подальший розвиток. Обов'язково слід враховувати експортний контроль та обмеження для оборонних технологій. Таким чином, проведення попереднього ІР-аудиту, належне юридичне оформлення прав та вибір правильної моделі захисту перетворюють розробку на цінний стратегічний актив, здатний безпечно масштабуватися на глобальному ринку...» *(Олександр Мельник, Наталія Білоус. Роль інтелектуальної власності у defence tech: стратегічне значення інновацій, патентів та ноу-хау // GOLAW (<https://golaw.ua/ua/insights/publication/rol-intelektualnoyi-vlasnosti-u-defence-tech-strategichne-znachennya-innovacij-patentiv-ta-nou-hau/>). 07.07.2026).*

«Сучасний спорт перетворився на глобальну багатомільярдну індустрію, оцінену у 2025 році в 417 мільярдів доларів, комерційний успіх якої фундаментально спирається на захист прав інтелектуальної власності. Наочним прикладом цього є рекордний десятирічний контракт компанії Adidas із клубом «Манчестер Юнайтед» на 1,2 мільярда доларів за ексклюзивне право

на використання логотипа та виробництво форми. В умовах повномасштабної війни в Україні, коли руйнується інфраструктура, скорочуються бюджети й обмежується присутність глядачів, саме нематеріальні активи демонструють найвищу стійкість та потенціал для монетизації. Спортивні організації та клуби функціонують як повноцінні бренди, а їхні назви, логотипи та символіка потребують захисту у формі торговельних марок. Утім, поки ФК «Динамо Київ» комплексно реєструє свої права в усіх класах товарів та послуг і співпрацює з New Balance, багатьом іншим українським клубам бракує цієї практики, що призводить до втрати важелів захисту та доходів від мерчандайзингу...

Водночас в індивідуальних видах спорту українські атлети активніше наслідують світовий досвід побудови бізнес-імперій довкола власного ім'я, орієнтуючись на приклад Майкла Джордана. Брати Клички успішно розвивають бізнес-проекти та благодійний фонд, Андрій Шевченко є амбасадором провідних українських та міжнародних брендів, а Олександр Усик, Єліна Світоліна, Ольга Харлан та Ярослава Магучіх комерціалізують свої іміджеві права через власні промоутерські компанії, модні бренди й масштабні партнерства. Значним джерелом прибутку в індустрії залишаються медіаправа на трансляції, за які на ринку розгортається гостра конкуренція (зокрема показав бій Усика з Ріко Верховеном оператор «Київстар ТБ»), хоча цей сектор зазнає суттєвих збитків від глобального цифрового піратства...

Крім цього, спорт виступає потужним каталізатором технологічних інновацій, що за умови належного патентного захисту залучають значні інвестиції. В українських реаліях спортивні технології все тісніше інтегруються з медичною реабілітацією: вітчизняні розробники створюють deep-tech продукти зі світовим потенціалом, серед яких біонічні протези зі штучним інтелектом від Esper Bionics, застосунок Vita325 для реабілітації після ампутацій та запатентований VR-тренажер для боротьби з фантомним болем. У підсумку спроможність захистити власну інтелектуальну власність стає головним чинником, що визначає, чи перетворюються спортивні перемоги та наукові досягнення на запоруку тривалого економічного розвитку держави» (Олена Коваленко. *Як інтелектуальна власність формує сучасний спорт // Моя Україна* (<https://myukraina.com.ua/iak-intelektualna-vlasnist-formuie-suchasnyi-sport/>). 07.07.2026).

«Українські об'єкти інтелектуальної власності, зокрема патенти та торговельні марки, будуть інтегровані до міжнародних баз даних Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Це стало можливим завдяки підписанню угоди про обмін даними між Українським національним офісом інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) і ВОІВ... За словами заступника міністра економіки Олександра Циборта, такий крок зробить вітчизняні розробки й бренди більш видимими та доступними для

іноземних інвесторів, партнерів і дослідників, а також суттєво спростить українським компаніям і науковцям вихід на глобальний ринок. Наступним етапом співпраці стане технічна імплементація угоди, що передбачає узгодження форматів обміну даними та циклів оновлення інформації. Крім того, під час зустрічі у Женеві українська делегація та генеральний директор ВОІВ Дарен Танг обговорили реалізацію національної ІР-стратегії до 2030 року та подальшу взаємодію з Академією і Судовим інститутом організації... Зазначені кроки є логічним продовженням системної співпраці з ВОІВ, у рамках якої Україна раніше вже почала розміщувати національний перелік сайтів-порушників авторських прав на міжнародній антипідпіратській платформі WIPO Alert» *(Українські патенти й торговельні марки інтегрують до міжнародних баз: що це дасть // ТОВ «КОМУНІКАЦІЙНИЙ ХАБ "ЕКОНОМІКА»* (<https://delo.ua/news/ukrayinski-patenti-i-torgovelni-marki-integruyut-do-miznarodnix-baz-shho-ce-dast-468839/>). 09.07.2026).

«8 липня 2026 року Україна зробила важливий крок у розвитку системи інтелектуальної власності, інтегрувавши дані про свої промислові зразки до міжнародної бази DesignView, яку адмініструє EUIPO. Завдяки цьому українські дизайни, чисельністю понад 98 тисяч, стали частиною глобального ресурсу, що об'єднує дані з 78 відомств і містить понад 24,7 млн об'єктів... Інтеграція, реалізована в межах проекту EU4IP, спрямованого на гармонізацію українського законодавства з нормами ЄС, підвищує міжнародну видимість українських об'єктів інтелектуальної власності, спрощує їх пошук для інвесторів і партнерів та сприяє ефективнішому захисту прав за кордоном... Це також наближає Україну до європейської мережі інтелектуальної власності та створює умови для розвитку бізнесу, інновацій і креативних індустрій через відкритий доступ до достовірних ІР-даних. Таким чином, інтеграція до DesignView є не лише технічним, а й стратегічним кроком у цифровізації та євроінтеграції української системи інтелектуальної власності...» *(Дані України про промислові зразки інтегровано до DesignView // УКРНОІВІ (ІР офіс)* (<https://portal.nipo.gov.ua/uk/news/Ukraine-integrated-DesignView>). 10.07.2026).

«4 вересня 2026 року, у день пам'яті видатного поета-дисидента Василя Стуса, Національний банк України введе в обіг нову банкноту найвищого номіналу — 2000 гривень із його зображенням. За словами голови НБУ Андрія Пишного, купюра матиме понад 20 сучасних елементів захисту від підроблення... Розміщення на банкноті портрета постаті новітньої історії має важливі юридичні особливості у сфері цивільного права та інтелектуальної власності, про що зазначає керівниця практики інтелектуальної власності Nota Group Анна Жакот...

Цей процес вимагає застосування двох дозвільних механізмів. По-перше, згідно зі статтею 308 Цивільного кодексу України, після смерті особи дозвіл на використання її зображення надають її близькі родичі — діти, подружжя або батьки. По-друге, відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», саматична світлина є об'єктом авторського права, що охороняється протягом життя фотографа та 70 років після його смерті... Отже, використання фотозображення як основи для дизайну банкноти потребує отримання відповідної ліцензії від автора фотографії або його спадкоємців. У цьому полягає принципова відмінність від купюр із зображеннями діячів давніших епох (як-от Тараса Шевченка чи Богдана Хмельницького), щодо яких строк охорони авторських прав уже сплив, а самі твори стали суспільним надбанням... Що стосується можливості отримання родичами Василя Стуса грошової винагороди, то юридично надання згоди не передбачає обов'язкової оплатності за замовчуванням, хоча й не виключає виплату гонорару за домовленістю сторін. Наразі син видатного поета відмовився офіційно коментувати це питання» (*Катерина Гончарова. Василь Стус на банкноті 2000 грн: чи треба дозвіл родини та чи є гонорар // LLC «UBT MEDIA» (<https://www.rbc.ua/rus/news/vasil-stus-banknoti-2000-grn-chi-treba-dozvil-1783688790.html>). 10.07.2026*).

«Угода про нерозголошення (NDA) є ключовим цивільно-правовим інструментом першої лінії захисту нематеріальних активів для ІТ-компаній, стартапів і будь-якого бізнесу, що володіє ноу-хау. Базуючись на Цивільному кодексі України та законодавстві про інформацію і комерційну таємницю, цей договір перетворює усні домовленості про конфіденційність на юридично значуще зобов'язання, за порушення якого передбачена матеріальна відповідальність. NDA є критично необхідним під час проведення переговорів про інвестиції чи M&A-угоди, при наймі працівників, підрядників чи гіг-спеціалістів, а також при передачі вихідного коду, архітектури рішень, технічної документації чи клієнтських баз аутсорсинговим партнерам...

Залежно від структури взаємовідносин договір може бути одностороннім (коли інформацію розкриває одна сторона), взаємним (для паритетного обміну даними) або багатостороннім. Щоб NDA мав реальну юридичну силу, у ньому необхідно чітко зафіксувати перелік конфіденційної інформації з урахуванням специфіки ІТ-галузі, винятки з неї, строки дії зобов'язань, застосовне право, порядок розв'язання спорів та конкретні санкції за порушення у вигляді штрафів чи відшкодування збитків. Використання безкоштовних шаблонів з інтернету є ризикованим, оскільки розмиті формулювання, відсутність дієвих фінансових важелів та ігнорування іноземної юрисдикції не дозволять захистити права бізнесу в суді...

Найвищий рівень захисту досягається тоді, коли NDA працює в системній зв'язці з внутрішнім режимом комерційної таємниці компанії. Це передбачає

офіційне затвердження переліку конфіденційних відомостей, розмежування та контроль рівнів доступу, маркування файлів і зафіксовані внутрішні процедури, що слугує для суду доказом реальної турботи компанії про свої активи. На відміну від угоди про неконкуренцію (NCA), яка обмежує залучення до аналогічних проєктів чи переманювання клієнтів, NDA зосереджений виключно на інформаційній безпеці. Зобов'язання за цією угодою є обов'язковими при роботі з будь-якими контрагентами, включаючи ФОП та гіг-фахівців, і зазвичай зберігають свою чинність протягом кількох років після припинення співпраці, гарантуючи довгостроковий захист комерційних секретів» (*Анна Лукомська. NDA (договір про нерозголошення): що це, види та як правильно скласти // DS Solutions (DSS) (<https://ds.solutions/nda-dogovir-pro-nerozgoloshennya/>). 14.07.2026*).

«...Європейський проєкт протиракетного щита FREYJA будується на принципах відкритої архітектури та гнучкої інтеграції, що передбачає активне використання і передачу об'єктів інтелектуальної власності між учасниками... Українська компанія Fire Point, яка бере участь у розробці, готова ліцензувати свої технології, включно з технічною документацією на ракети-перехоплювачі, що дозволить партнерам розгортати власне виробництво за умови сплати роялті. Такий підхід створює децентралізовану модель використання інтелектуальної власності, зменшує залежність від одного виробника та сприяє масштабуванню технологій у межах міжнародної кооперації... Водночас відкриті протоколи системи дають змогу інтегрувати національні рішення різних країн, поєднуючи українські розробки з європейською інфраструктурою. Таким чином, інтелектуальна власність стає ключовим елементом цього оборонного проєкту, забезпечуючи не лише технологічну взаємодію, а й економічну модель через ліцензування та спільне виробництво...» (*Лев Шевченко. Без прив'язки до українських ракет: Fire Point розкрили нові деталі щита FREYJA // LLC «UBT MEDIA» (<https://www.rbc.ua/rus/news/priv-yazki-ukrayinskih-raket-fire-point-rozkrili-1784123274.html>). 15.07.2026*).

«...Український DefenceTech стрімко перетворюється на привабливий інвестиційний сектор, де ключову роль відіграє інтелектуальна власність як основний актив компаній. Зростання інвестицій супроводжується посиленням вимог до юридичної прозорості, зокрема через процедури due diligence, у межах яких інвестори особливо ретельно перевіряють права на програмне забезпечення, технічну документацію, патенти, ноу-хау та комерційну таємницю. Відсутність належно оформлених прав на ці об'єкти або їх передача не компанії, а фізичним особам, використання без ліцензій чи неналежний захист комерційної таємниці

створюють значні ризики і можуть зірвати угоди або знизити вартість бізнесу... Важливим є також правильне структурування прав інтелектуальної власності в групах компаній, особливо коли інвестиції здійснюються через іноземні холдинги, що вимагає чітких ліцензійних та корпоративних зв'язків. Додаткову увагу приділяють умовам грантового фінансування, які можуть обмежувати права на результати розробок, а також експортному контролю, що є критичним для технологій військового призначення... У сучасних умовах саме належне оформлення, захист і комерціалізація інтелектуальної власності визначають інвестиційну привабливість DefenceTech-компаній, тому попередній юридичний аудит і впорядкування ІР-активів стають ключовими для успішного залучення капіталу та розвитку бізнесу...» *(Євгеній Дейнеко, Станіслав Родіонов. Залучення інвестицій в оборонні технології: яку перевірку має пройти компанія // ТОВ "інформаційно-аналітичний центр ЛІГА" (https://biz.ligazakon.net/analytics/244892_zaluchennya-nvestitsy-v-oboronn-tekhnolog-yaku-perevrku-ma-proyti-kompanya). 16.07.2026).*

«Українські школярі здобули три з п'яти головних світових призів конкурсу від компанії Dassault Systèmes, випередивши 50 тисяч ровесників з усього світу... Серед відзначених дитячих інновацій — розроблений юним науковцем Степаном браслет SafetyBracelet орієнтовною вартістю 30 доларів, який за допомогою вібрації попереджає людей із порушеннями слуху про ракетну небезпеку та надсилає сигнал SOS, а також створена винахідницею Ярославою автономна вітрова турбіна для насичення киснем і відновлення циркуляції води у замулених водоймах... Засновник та директор Ukraine Invention Convention, американський юрист Бен Кохенбургер під час брифінгу в Медіацентрі Україна запевнив, що всі авторські права молодих винахідників будуть офіційно захищені, а успішний пілотний проєкт планують масштабувати, залучивши наступного року до 500 учасників...» *(Винаходи, що рятують життя: учні з прифронтової Донеччини перемогли на конкурсі юних винахідників // Медіацентр Україна (<https://mediacenter.org.ua/uk/vinahodi-shho-ryatuyut-zhittya-uchni-z-prifrontovoyi-donechchini-peremogli-na-konkursi-yunih-vinahidnikiv/>). 22.07.2026).*

«Зі зростанням зрілості українського фармацевтичного ринку власні торгові марки (ВТМ) та відомі бренди дедалі більше доповнюють один одного, перетворюючись із конкурентів на партнерів у забезпеченні споживачів якісною та доступною продукцією. За словами маркетинг-директора мережі аптек «Подорожник» В'ячеслава Сауца, сучасний покупець орієнтується не на формат бренду, а на безпечність, ефективність і відповідність продукту власним потребам... Найактивніше ВТМ розвиваються

у сегменті дієтичних добавок: за даними Proxima Research International, за останні десять років їхня частка в аптечному кошику українців зросла з 3,4% до 12,1%, що відображає загальний тренд на профілактику здоров'я. Водночас експерт підкреслює, що розвиток ВТМ у фармацевтиці вимагає особливої відповідальності — доступна ціна не повинна знижувати вимог до сировини, виробництва та контролю якості... Зрілість ринку вимірюється не перевагою певної бізнес-моделі, а створенням умов, за яких споживач може легко зробити безпечний, економічно вигідний та усвідомлений вибір...» **(Бренд чи ВТМ? На зрілому фармринку таке питання не стоятиме – експерт // ТОВ «КОМУНІКАЦІЙНИЙ ХАБ "ЕКОНОМІКА»** (<https://delo.ua/news/brend-ci-vtm-na-zrilomu-farmrinku-take-pitannya-ne-stoyatime-ekspert-469574/>). 23.07.2026).

«Велика Британія надала Україні ліцензію на виробництво бортової системи радіоелектронної боротьби Stone Cloak, що є важливим прикладом передачі технологій і об'єктів інтелектуальної власності у сфері оборони. Ця система, розроблена британською стороною, захищає безпілотники від виявлення і вже активно використовується українськими силами, а тепер її виробництво в Україні здійснюватиметься на підставі ліцензійної моделі, яка дозволяє легально використовувати технологію, зберігаючи права розробника... Такий підхід сприяє розвитку спільного оборонного виробництва, створенню нових підприємств і посиленню інноваційного потенціалу, водночас забезпечуючи правовий захист технологій. Передача ліцензії демонструє роль інтелектуальної власності як ключового інструменту міжнародного технологічного співробітництва, що дозволяє Україні не лише отримувати сучасні рішення, а й локалізувати їх виробництво та інтегрувати у власну оборонну екосистему...» **(Британія передає Україні ліцензію на системи РЕБ Stone Cloak // Deutsche Welle** (<https://www.dw.com/uk/velikobritania-peredae-ukraini-licenzii-na-virobnictvo-sistemi-reb-stone-cloak/a-78136521>). 27.07.2026).

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«...Протягом десятиліть боротьба з порушеннями авторських прав у сфері спортивного піратства ґрунтувалася на одному простому питанні: чи було скопійовано контент? Таке очевидне порушення, коли прямі трансляції або записані уривки безпосередньо відтворюються, історично було об'єктом масштабних заходів з боротьби з піратством — наприклад, англійська Прем'єр-ліга виявила понад 1,5 мільйона незаконних трансляцій та уривків протягом

сезону 2024/25. Однак штучний інтелект змінює характер піратства: від копіювання контенту до вилучення «спортивної інформації». Для штучного інтелекту трансляція — це не просто розвага, а величезне структуроване сховище даних, що фіксує рухи гравців, тактичну схему, корективи тренера та коментарі експертів. Завдяки десятиліттям відеоматеріалів ці трансляції становлять безцінну карту людських знань у сфері спорту...

Ця зміна породила явище «інтелектуального піратства», коли розробники штучного інтелекту, що не мають ліцензії, використовують трансляції, захищені авторським правом, як вихідний матеріал для навчання моделей машинного навчання, а не для поширення самого творчого твору. Комерційні стимули очевидні: розробники можуть створювати високоприбуткові платформи з тренувань на основі штучного інтелекту або вдосконалені алгоритми для спортивних ставок, навчені на основі десятиліть тактичної інформації, навіть не сплачуючи за ліцензію на відповідні відеоматеріали... Це становить серйозний виклик для правовласників, оскільки перші судові суперечки — такі як справа «Getty Images проти Stability AI» — показали, що судам важко класифікувати навчені параметри ШІ як «копії, що порушують авторські права», оскільки вони не зберігають прямих дублікатів навчальних даних. Відповідно, традиційні методи розслідування, що зосереджуються на відстеженні потоків та вилученні серверів, є недостатніми для доведення того, що ШІ навчався на конкретному наборі трансляцій. У майбутньому розслідування, ймовірно, доведеться зосередити на аудиті навчальних наборів даних, аналізі статистичних подібностей у результатах роботи моделей та доведенні того, як були отримані власні дані, що змусить правовласників шукати нові способи захисту та ліцензування своїх інтелектуальних активів, а не лише своїх відеопотоків...» (Oliver Walsh. *Intelligence Piracy: The Match That Was Never Played* // Rouse (<https://www.antipiracy.news/post/intelligence-piracy-the-match-that-was-never-played>). 17.07.2026).

«...Спортивний журналіст і біограф Джефф Перлман, відомий своєю публічною критикою інших журналістів, визнав себе винним у плагіаті після того, як автор спортивного контенту на ім'я Велодус звинуватив його у запозиченні значних фрагментів відео 2021 року для власного монетизованого каналу на YouTube. Велодус наводить 23 приклади, коли у відео Перлмана про колишнього бейсболіста Рубена Рівери нібито були скопійовані відеоматеріали, фотографії та навіть конкретні монтажні прийоми з його оригінальної, немонетизованої роботи. Після спочатку «саркастичної та грубої» реакції та видалення свого акаунта в соціальних мережах Перлман опублікував відео з вибаченнями... Він визнав, що «взяв» цей матеріал, і пояснив цей інцидент власною плутаниною щодо правил YouTube та недостатнім контролем за роботою своєї виробничої команди, пообіцявши при цьому «покращити свою роботу» в майбутньому. Цей інцидент привернув

пильну увагу, особливо з огляду на те, що останнім часом Перлман виконував роль неофіційного омбудсмена в журналістській галузі» (**Brendon Kleen. Jeff Pearlman apologizes after YouTuber catches him plagiarizing video on former Yankees phenom // Awful Announcing** (<https://awfulannouncing.com/youtube/jeff-pearlman-apologizes-youtuber-plagiarizing-video-ruben-rivera-yankees.html>). 17.07.2026).

«Незалежна вікі-сторінка GTA Wiki публічно звинуватила комерційну платформу Fandom у плагиаті своїх статей; цей конфлікт загострився після виходу оновлення «Kortz Heist» для Grand Theft Auto Online. Суперечка розпочалася після того, як оригінальна спільнота вікі-сторінки, що розміщувалася на Fandom, пішла, щоб створити власний незалежний сайт gta.wiki, посилаючись на агресивну рекламу та редакційний контроль з боку Fandom. Після цього Fandom найняв авторів для підтримки своєї вікі, яка тепер залишилася без спільноти, що призвело до звинувачень у крадіжці контенту... Найбільш переконливим доказом стало те, що друкарська помилка — зазначення максимальної швидкості автомобіля як «1870 КМН» — з'явилася на незалежній вікі-сторінці й була дослівно скопійована на версію Fandom лише за кілька хвилин. Незважаючи на цей очевидний доказ та нібито журнали доступу, які свідчать про те, що автор Fandom переглядав нові статті, юридичний відділ Fandom заперечив порушення авторських прав, стверджуючи, що схожість пояснюється спільною структурою вікі-сторінок... Найбільш переконливим доказом стало те, що друкарська помилка — зазначення максимальної швидкості автомобіля як «1870 КМН» — з'явилася на незалежній вікі-сторінці й була дослівно скопійована на версію Fandom лише за кілька хвилин. Незважаючи на цей очевидний доказ та нібито журнали доступу, які свідчать про те, що автор Fandom переглядав нові статті, юридичний відділ Fandom заперечив порушення авторських прав, стверджуючи, що схожість пояснюється спільною структурою вікі-сторінок» (**Zachary Quest. A Copied Typo Is the Smoking Gun in GTA Wiki's Fandom Plagiarism Row // Luster Network LLC** (<https://gameluster.com/gta-wiki-fandom-plagiarism-typo-evidence/>). 21.07.2026).

«У світовій ігровій індустрії законодавство про інтелектуальну власність (ІВ) є важливою основою, яка визначає, чи дійсно студія є власником своїх творінь. Окрема відеогра складається з кількох різних рівнів ІВ: авторське право автоматично захищає творчі елементи, такі як код, графіку та музику; торговельні марки захищають ідентичність бренду та назви; патенти охоплюють конкретні механіки ігрового процесу або технічні інновації; а комерційні таємниці захищають власні системи та не випущений контент. Без

надійної правової структури, що регулює ці різноманітні компоненти, студії ризикують втратити контроль над результатами своєї наполегливої праці...

Однією з головних пасток для розробників, особливо невеликих студій, є ставлення до інтелектуальної власності як до чогось другорядного. Таке нехтування часто призводить до руйнівних суперечок щодо торговельних марок або листів з вимогою припинити порушення безпосередньо перед випуском гри, чого можна було б уникнути завдяки своєчасному пошуку торговельних марок. Проблеми з правом власності також часто виникають, коли студії наймають фрілансерів без чітких договорів про передачу авторських прав або коли вони підписують видавничі угоди, за якими передають контроль над інтелектуальною власністю видавцям. Ця складність особливо гостро відчувається у транскордонних партнерствах — наприклад, у співпраці сербських студій з видавцями з ЄС чи США — де розбіжності в національному законодавстві можуть створювати непередбачувані юридичні вразливості...

Крім того, використання сторонньої інтелектуальної власності на основі ліцензування вимагає укладення надзвичайно складних договорів, оскільки недотримання термінів дії ліцензії може призвести до повного вилучення гри з цифрових магазинів. І навпаки, успішні студії, які надають у ліцензію власну інтелектуальну власність для виробництва супутніх товарів або створення адаптацій, повинні ретельно збалансувати розширення бренду та його захист. Ця правова ситуація ще більше ускладнюється невирішеними сучасними питаннями, зокрема щодо власності та відповідальності за контент, створений штучним інтелектом, прав гравців на контент, створений користувачами, та правового статусу придбаних віртуальних товарів. Зрештою, хоча це й непомітно для пересічного гравця, саме правова архітектура реєстрації торговельних марок, контрактів та ліцензійних угод є тим, що насправді дозволяє ігровій індустрії існувати та процвітати» (*Luka Đurić. IP in the gaming industry: the rules of a game nobody talks about // Motika i partneri* (<https://www.motika.co.rs/articles/ip-in-the-gaming-industry-the-rules-of-a-game-nobody-talks-about>). 22.07.2026).

«У сучасній економіці інтелектуальна власність (ІВ) стала основною рушійною силою корпоративної вартості, проте стрімке поширення цифрових технологій призвело до появи значних вразливостей, пов'язаних із миттєвим копіюванням, глобальним розповсюдженням та діяльністю анонімних зловмисників. Ці виклики проявляються у вигляді чотирьох основних цифрових загроз: піратство контенту, захищеного авторським правом; підробка торговельних марок; кіберкрадіжка запатентованих технологій; а також зловживання платформами в соціальних мережах та мережах електронної комерції. Оскільки традиційні засоби правового захисту мають територіальний характер і діють повільно, тоді як цифрові порушення

відбуваються з надзвичайною швидкістю, організації мусять адаптувати свої стратегії захисту, щоб протидіяти саме цим конкретним ризикам...

Законодавство про авторське право стикається з безпрецедентними викликами через масштабне поширення контенту та появу штучного інтелекту (ШІ). Правові межі навчання ШІ були висвітлені у рішенні від 23 червня 2025 року у справі «Bartz et al. проти Anthropic PBC», де суд постановив, що навчання великої мовної моделі на основі законно придбаних книг є трансформативним справедливим використанням, тоді як зберігання піратських книг у цифровій бібліотеці не підлягає захисту. Водночас сфера вторинної відповідальності посередників-платформ звузилася. 25 березня 2026 року Верховний суд США одноголосно ухвалив рішення у справі «Cox Communications, Inc. та ін. проти Sony Music Entertainment et al.», згідно з яким інтернет-провайдери (ISP) не несуть співвідповідальності за порушення авторських прав лише за те, що надають доступ до Інтернету абонентам, про яких відомо, що вони обмінюються піратським контентом. Це рішення обмежує ризик відповідальності провайдерів, хмарних хостинг-провайдерів та платформ штучного інтелекту, що означає, що правовласники змушені все більше покладатися на прямі оперативні інструменти, такі як системи моніторингу, процедури видалення контенту з платформ та цільові судові позови...

У сфері цифрової комерції власники торговельних марок змушені захищатися від широкомасштабних мереж підробників, які використовують онлайн-торгові майданчики в різних юрисдикціях, підриваючи довіру споживачів та репутацію бренду. Ці бренди також стикаються з кіберсквотингом, видаванням себе за них у соціальних мережах та рекламою конкурентів за ключовими словами, що вимагає вжиття оперативних контрзаходів, таких як видалення контенту на платформах, процедури за Єдиною політикою вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP) та втручання митних органів. Аналогічно, власники патентів повинні боротися з реверс-інжинірингом, який дозволяє конкурентам відтворювати функціональність програмного забезпечення без прямого доступу до вихідного коду, а також із транскордонним копіюванням, коли товари виробляються в юрисдикціях із низьким рівнем захисту прав інтелектуальної власності та розповсюджуються по всьому світу. Вирішення цих патентних питань вимагає скоординованих міжнародних судових процесів, ретельного вибору юрисдикції, активного збору доказів та заходів щодо примусового виконання на кордонах...

Комерційні таємниці, мабуть, є найбільш вразливою категорією інтелектуальної власності, оскільки їхній правовий захист повністю залежить від дотримання абсолютної таємності. Вони надзвичайно вразливі до кібератак, які можуть миттєво викрасти вихідний код, цінові стратегії або списки клієнтів, а також до внутрішніх загроз з боку співробітників або підрядників, які звільняються та зловживають своїм законним доступом до системи. Широке поширення хмарних технологій ще більше ускладнює збереження комерційних таємниць через зберігання даних у різних юрисдикціях та можливі помилки в

налаштуваннях безпеки. Отже, захист комерційних таємниць та інших об'єктів інтелектуальної власності в цифрову епоху вимагає від підприємств виходу за межі традиційних правових засобів захисту та впровадження активного, превентивного управління ризиками, включаючи суворий контроль доступу, протоколи кібербезпеки, угоди про конфіденційність та системи швидкого реагування на інциденти» (*Anna Pedraza Beck. The Biggest Threats to Intellectual Property in the Digital Age // Cozen O'Connor* (<https://www.cozen.com/news-resources/publications/2026/the-biggest-threats-to-intellectual-property-in-the-digital-age>). 27.07.2026).

Україна

«...У ІТ-сфері порушення інтелектуальної власності часто виникають не через злочинний намір, а через недбалість, відсутність чітких договорів і слабкий контроль за використанням коду, дизайну, зображень, open source та контенту, згенерованого ШІ. Найпоширеніші ризики пов'язані з тим, що колишній розробник переносить код у новий проєкт, дизайнер випадково використовує чужі зображення зі стоків або Pinterest, стартап копіює UX/UI конкурента, команда застосовує open source без дотримання ліцензійних умов, а штучний інтелект генерує матеріали з ознаками чужих творів або без зрозумілого статусу прав... У таких випадках можуть виникати як цивільно-правові наслідки — відшкодування збитків і компенсації, так і кримінальна відповідальність за порушення авторського права, а також ризики за антимонопольним законодавством чи через неправомірне копіювання фірмового стилю. Українське право встановлює, що майнові права на створені на замовлення або службові об'єкти мають бути чітко врегульовані в договорах, інакше компанія може втратити контроль над продуктом або не довести належність прав під час інвестиційної перевірки... Тому бізнесу варто завчасно оформлювати передачу IP-прав, укладати NDA, мати політику використання open source та AI, контролювати доступ до коду й дизайну, проводити IP-аудит і фіксувати chain of title, адже саме ці превентивні кроки допомагають уникнути спорів, зберегти вартість продукту та не зірвати угоду з інвестором...» (*Сергій Дзис. Як ІТ-компанії непомітно для себе порушують авторське право і чому це юридична проблема // Dev Україна* (<https://dev.ua/blogs/posts/avtorske-pravo-1782897230>). 01.07.2026).

«...Оновлені правила використання медіаконтенту встановлюють чіткі вимоги до цитування та поширення матеріалів, зокрема в онлайн- і офлайн-середовищі, з метою забезпечення дотримання авторських прав і прозорості. Згідно з ними, при використанні матеріалів в інтернеті обов'язковим є розміщення гіперпосилання на джерело після першого абзацу, а

переклади матеріалів іноземних ЗМІ можуть цитуватися лише за наявності посилань як на першоджерело, так і на сайт відповідного медіа... Водночас використання контенту в офлайн-виданнях, мобільних додатках і на SmartTV дозволяється лише за письмовою згодою правовласника. Окремо регламентується публікація матеріалів із позначкою «Реклама», яка має здійснюватися відповідно до законів України «Про рекламу» та «Про медіа» на підставі договору або рахунку. Таким чином, нові норми комплексно врегульовують питання цитування, реклами та поширення контенту, сприяючи захисту прав авторів і належному використанню інформації» **(Офіційні правила регламентують використання матеріалів в інтернеті // ТОВ “МЕЖА НЕТ” (https://mezha.net/ua/bukvy/792a0a7b_ukraine_updates_rules/). 28.07.2026).**

Китайська Народна Республіка

«З метою протидії ризикам порушення авторських прав в Інтернеті, піратству та створенню несанкціонованих похідних творів, що стали наслідком стрімкої цифровізації, голова групи компаній Culturecom Хуан Гуаню очолює процес комплексного вдосконалення механізмів захисту авторських прав компанії. Завдяки запровадженню стандартизованої системи ліцензування, підтвердження юридичних прав та надійної глобальної операційної структури Culturecom прагне оживити свій обширний, накопичений за півстоліття каталог класичних інтелектуальних прав на гонконгські комікси, таких як «Dragon Tiger Gate» та «Chinese Hero». Ця зміцнена правова основа гарантує захист традиційних китайських цінностей та культурної сутності від спотворення, що дозволяє компанії відійти від хаотичного, разового продажу активів на користь сталого, довгострокового збереження культурної спадщини...

Спираючись на цей надійний фундамент інтелектуальної власності, Culturecom перетворюється з традиційного видавництва на технологічно орієнтоване підприємство, впроваджуючи основну стратегію «ШІ + ІВ». Компанія планує створити спеціалізовану платформу на базі штучного інтелекту для перетворення статичних коміксів у нові медіаформати, використовуючи генерацію зображень за допомогою ШІ та інтелектуальне створення сторібордів, щоб підвищити ефективність адаптації контенту на понад 60 відсотків. Крім того, технологія мультимодальної взаємодії на основі штучного інтелекту буде використовуватися для створення цифрових аватарів класичних персонажів, що відкриє нові комерційні можливості у сферах прямих трансляцій, віртуальної реклами та взаємодії у метавсесвіті...

Зрештою, Culturecom має намір використати міжнародне становище Гонконгу та промисловий потенціал регіону «Велика затока» (Greater Bay Area's industrial), щоб представити свої культурні надбання на світовій арені.

Застосовуючи багатомовний переклад на основі штучного інтелекту та оптимізуючи транскордонну співпрацю у сфері інтелектуальної власності, група прагне експортувати матрицю інтелектуальної власності «Східні герої» на світові ринки, зокрема до португаломовних країн. Завдяки цій технологічній та правовій модернізації Culturescom сподівається кинути виклик домінуванню японських та американських культурних ринків за кордоном, одночасно забезпечуючи збереження глобальної спадщини культури Гонконгу та Китаю» *(Xu Weiwei. AI + IP as the core helps culture go global // China Daily (https://www.chinadailyasia.com/hk/article/636239). 10.06.2026).*

Королівство Таїланд

«17 липня 2026 року Міністерство цифрової економіки та суспільства Таїланду (MDES) опублікувало повідомлення, яке набуло чинності наступного дня відповідно до Закону про комп'ютерні злочини, та яке встановлює механізм прискореного видалення онлайн-контенту за рішенням суду у випадках «нагальної необхідності». Міністерство визначає таку необхідність як будь-яку ситуацію, коли затримка з видаленням комп'ютерних даних може негативно вплинути на національну безпеку, релігію, монархію, мораль, соціальну культуру або громадський порядок. У рамках цієї системи передбачено чотири широкі категорії контенту: правопорушення, передбачені Законом про комп'ютерні злочини; порушення національної безпеки; порушення прав інтелектуальної власності та інші кримінальні правопорушення, що суперечать громадському порядку; а також широку залишкову категорію, що охоплює 14 конкретних підкатегорій... Ця надзвичайно широка залишкова група охоплює різноманітні види діяльності в Інтернеті — від наклепу чи сатири на адресу монархії та приниження буддизму до реклами онлайн-азартних ігор, схиляння до проституції, підбурювання до насильства та підробки офіційних документів. Вона також прямо спрямована проти онлайн-продажу чи просування несанкціонованих товарів і послуг, зокрема незаконної вогнепальної зброї, електронних сигарет, канабісу, вареного соку кратома, послуг сурогатного материнства, алкоголю та позик під лихварські відсотки...

Для забезпечення дотримання цих правил уповноважений представник MDES повинен подати до відповідного суду клопотання з підтверджуючими доказами для отримання постанови про негайне видалення або блокування контенту, одночасно негайно повідомивши про це міністра. Оскільки цей механізм суттєво розширює повноваження уряду щодо видалення контенту за власною ініціативою, цифрові платформи, компанії електронної комерції та фінтех-компанії стикаються з підвищеним ризиком порушення вимог, особливо ті, що розміщують контент, створений користувачами, або пропонують онлайн-кредитування та продаж алкоголю. Отже, підприємства, яких це стосується,

повинні проактивно оновлювати свої керівні принципи щодо модерації контенту, щоб привести їх у відповідність до цих заборонених категорій, а також запровадити оперативні внутрішні протоколи для ефективного виконання судових наказів про видалення контенту, особливо з огляду на відсутність встановлених законом строків реагування» (*Athistha (Nop) Chitranukroh, Thammapas Chanpanich, Rada Lamsam. Thailand Introduces Expedited Takedown Rules for Online Content // Tilleke & Gibbins International Ltd* (<https://www.tilleke.com/insights/thailand-introduces-expedited-takedown-rules-for-online-content/>). 21.07.2026).

Республіка Індонезія

«Наприкінці червня 2026 року Генеральне управління інтелектуальної власності Індонезії (DGIP) посилило заходи з боротьби з піратством, видавши розпорядження про блокування 29 нелегальних сайтів з веб-коміксами та 50 несанкціонованих мереж для потокового перегляду корейських серіалів. Система правозастосування базується на тому, що іноземні правовласники або асоціації уповноважують місцевих індонезійських агентів подавати скарги, після чого DGIP перевіряє кожен заявлений URL-адресу, виявляє ознаки порушення, такі як несанкціоновані субтитри індонезійською мовою, та оцінює, чи причетні ці сайти також до інших порушень, таких як реклама незаконних азартних ігор або порнографія... У випадку з корейськими серіалами 50 із 59 повідомлених сайтів було затверджено до блокування, тоді як решта дев'ять уже потрапили до чорного списку в результаті інших заходів кіберпатрулювання. Після підтвердження факту порушення DGIP передає свої висновки до Міністерства комунікацій та цифрових технологій, яке доручає інтернет-провайдерам здійснити блокування на всій території країни. Однак система має свої обмеження, оскільки піратські сайти часто обходять заходи з блокування, змінюючи домени або залишаючись доступними через менш захищених регіональних провайдерів... Ці комплексні заходи є відображенням зусиль Індонезії, спрямованих на боротьбу з поширенням піратством у сфері авторського права, реагування на тиск з метою покращення її міжнародного статусу в галузі інтелектуальної власності, а також на вирішення проблеми того, що мережі з незаконним контентом часто пов'язані з азартними іграми та іншими правопорушеннями, що суперечать місцевим нормам» (*Nick Redfearn. Indonesia's pirate content blocking system // Rouse* (<https://www.antipiracy.news/post/indonesia-s-pirate-content-blocking-system>). 06.07.2026).

«З метою створення комплексної системи боротьби з цифровим піратством Міністерство юстиції Індонезії видало Постанову № 47 від 2025

року «Про порядок розгляду повідомлень про порушення прав інтелектуальної власності в електронних системах». Ця постанова містить чіткі процедурні вказівки для правовласників, ліцензіатів та їх уповноважених представників щодо подання повідомлень про порушення прав інтелектуальної власності (ІВ) в Інтернеті у всіх категоріях ІВ. Заявники можуть подавати повідомлення онлайн через систему Генерального директорату з питань інтелектуальної власності (DGIP) або особисто в офісі DGIP. Кожне повідомлення має містити особисті дані заявника, опис твору, що підлягає захисту, повний виклад фактів передбачуваного порушення, конкретне місцезнаходження або посилання на контент, що порушує права, свідоцтво про реєстрацію ІВ, будь-які зареєстровані ліцензійні угоди та підтверджуючі докази...

Після подання скарги співробітник, відповідальний за формальні питання, перевіряє матеріали справи та може вимагати додаткові документи, які скаржник повинен надати протягом 14 днів для офіційної реєстрації справи. Потім DGIP формує спеціалізовану групу з перевірки, до складу якої входять державний службовець-слідчий (PPNS), представники Міністерства комунікацій та цифрових справ, експерти з інтелектуальної власності, а також представники галузевих об'єднань, таких як Індонезійська асоціація відеострімінгу (AVISI). Ця група оцінює справу, складає протокол перевірки та видає офіційну рекомендацію щодо того, чи мало місце порушення. Згідно з нормативними актами, група повинна завершити загальну перевірку щодо інтелектуальної власності протягом трьох робочих днів з моменту реєстрації, тоді як скарги на порушення під час прямих трансляцій мають бути перевірені та вирішені з наданням рекомендацій у строго визначений 24-годинний термін...

Коли DGIP підтверджує факт порушення, воно рекомендує конкретні заходи щодо забезпечення дотримання прав — такі як видалення контенту, що порушує права, припинення доступу до облікового запису або часткове чи повне блокування доступу до веб-сайту — та повідомляє про ці висновки заявнику, Міністерству комунікацій та цифрових справ або оператору електронної системи. Оператори платформ можуть подати запит на відновлення доступу до заблокованого контенту лише за умови отримання дозволу від власника прав інтелектуальної власності або досягнення угоди шляхом медіації, причому всі запити на відновлення підлягають стандартній процедурі перевірки. Про безпосередню ефективність цієї системи свідчить те, що з початку 2026 року до 17 травня 2026 року DGIP закрило 119 веб-сайтів, що порушували авторські права та розміщували піратські фільми, телесеріали, електронні книги, веб-комікси та комікси. Протягом цього періоду відомство розглянуло скарги від провідних міжнародних та вітчизняних організацій, зокрема Асоціації з просування авторських прав за кордоном (COA), AVISI та Асоціації кінопродюсерів (MPA), а наразі розробляє технічні настанови та розглядає питання щодо запровадження офіційного збору за подання заявки з

метою подальшої підтримки системи» (*Wongrat Ratanaprayul. Filing Complaints Against Online IP Infringement in Indonesia // Tilleke & Gibbins International Ltd (<https://www.tilleke.com/insights/filing-complaints-against-online-ip-infringement-in-indonesia/>). 06.07.2026*).

Республіка Корея

«Індустрія контенту Південної Кореї, що розвивається завдяки бурхливому зростанню сектору веб-коміксів та веб-романів, який у 2024 році приніс приблизно 1,65 млрд доларів США, дедалі частіше розглядає оригінальні історії як основоположні активи інтелектуальної власності (ІВ), здатні до довгострокового розширення у різних форматах. У міру зростання міжнародного попиту — причому Японія та Північна Америка є провідними ринками експорту — комерційний потенціал популярної історії виходить далеко за межі її першої публікації чи першої телевізійної адаптації, охоплюючи кіноремейки, глобальні спін-офи, ігри та супутню продукцію. Відповідно, юридичні договори, укладені задовго до початку виробництва, стали ключовою основою, що визначає, як ця майбутня цінність контролюється та розподіляється...

Досвідчені фахівці галузі зазначають, що придбання прав — це вже не просто юридична операція, а стратегічне партнерство, в рамках якого необхідно заздалегідь встановити чіткі творчі межі та забезпечити права на похідні твори — такі як сиквели та зарубіжні рімейки — ще до того, як успіх проєкту ускладнить переговори позиції. Такий проактивний підхід свідчить про зрілість ринку, на якому випадки недооцінки потенціалу франшизи на ранніх етапах укладення договорів стають рідкісними... Крім того, регуляторні органи, такі як Комісія з питань чесної торгівлі та Міністерство культури, спорту та туризму, впроваджують оновлені та прозорі рекомендації щодо укладення договорів, щоб захистити авторів і чітко розмежувати права на вторинне використання творів від оригінальних видавничих угод. Зрештою, у міру того як корейська інтелектуальна власність продовжує свою глобальну експансію, здатність галузі укладати стійкі та перспективні договори виявляється вирішальною конкурентною перевагою, що забезпечує постійне створення доданої вартості ще довгий час після первинного виходу твору» (*Chloe kim. Source-IP Contracts Are Becoming the Quiet Power Layer Behind Korean Drama Production // KoreaTechDesk (<https://koreatechdesk.com/korean-drama-ip-rights-source-contracts>). 02.07.2026*).

«Південна Корея розширила свої міжнародні зусилля у боротьбі з піратством, що свідчить про зміну підходу до цифрового піратства: воно перестало розглядатися як питання внутрішнього правозастосування і

стало транснаціональною кримінальною проблемою. Новий підхід посилює співпрацю між Міністерством культури, спорту та туризму, Корейським агентством з захисту авторських прав та міжнародними правоохоронними органами, такими як Інтерпол та Служба розслідувань Міністерства внутрішньої безпеки США, а також розширює співпрацю з органами влади Південно-Східної Азії, де багато піратських мереж діють у транскордонному масштабі... Замість того, щоб покладатися виключно на видалення веб-сайтів або розпорядження про блокування, стратегія тепер спрямована на боротьбу з особами, інфраструктурою та організованими мережами, що стоять за незаконним розповсюдженням. Це особливо важливо, оскільки світовий попит на корейські розважальні продукти продовжує зростати, привертаючи увагу все більш досвідчених злочинних угруповань... Для правовласників цей крок свідчить про більшу готовність урядів проводити скоординовані міжнародні розслідування, оскільки сучасні піратські операції часто спираються на інфраструктуру, платіжні системи та адміністраторів, розташованих у різних юрисдикціях, що робить обмін оперативною інформацією та транскордонне правозастосування надзвичайно важливими» (*Oliver Walsh. South Korea Expands International Anti-Piracy Strategy with Southeast Asia in Focus // Rouse* (<https://www.antipiracy.news/post/south-korea-expands-international-anti-piracy-strategy-with-southeast-asia-in-focus>). 15.07.2026).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Після винесення історичного рішення у справі «Emotional Perception» [2026] UKSC 3 (Верховний суд Сполученого Королівства) Британське відомство з інтелектуальної власності (UKIPO) опублікувало офіційні рекомендації щодо експертизи заявок на патенти на програмне забезпечення та штучний інтелект (ШІ), що свідчить про значні зміни у патентному законодавстві Великої Британії. Нова практична інструкція офіційно скасовує критерій «Aerotel», який застосовувався майже 20 років, гармонізуючи британську оцінку «технічного характеру» винаходів змішаного типу з підходом Європейського патентного відомства (EPO). Раніше багато розробників програмного забезпечення та ШІ уникали UKIPO через його схильність відмовляти у проведенні пошуку за рівнем техніки на підставі критерію «Aerotel», віддаючи перевагу EPO, де звіти про пошук були більш надійними. Кодифікуючи практику, якої дотримувалися фахівці з патентів з лютого, ці нові рекомендації відновлюють довіру заявників і були широко схвалені представниками Великобританії...

З метою заміни застарілої системи UKIPO інтегрувало принципи європейського зразка «будь-яке апаратне забезпечення» та «проміжний етап», викладені у рішенні G1/19, у новий триетапний процес експертизи. На першому

етапі, або «першому бар'єрі», експерти застосовують підхід «будь-яке апаратне забезпечення», щоб визначити, чи відповідає заявлений об'єкт критеріям винаходу; для проходження цього етапу достатньо простої згадки про технічні засоби, такі як комп'ютер або носій інформації, що зчитується комп'ютером. Другий етап, «проміжний етап», вимагає визначення конкретних ознак формули винаходу, які сприяють технічному характеру винаходу в цілому. Нарешті, на «другому етапі» оцінюється, чи є винахід новим і чи містить він винахідницький рівень, причому оцінюються лише технічні ознаки, визначені на проміжному етапі. Для сприяння цьому процесу експерти можуть використовувати загальноприйняті методи, такі як тест Pozzoli, зокрема застосовуючи його параметр «винахідницької концепції», щоб допомогти визначити технічний характер винаходу...

У роз'ясненні також міститься вказівка експертам «заново» розглянути всі заявки на патенти, які раніше були відхилені за стандартом Aerotel, хоча реальний вплив цього на показники видачі патентів ще належить з'ясувати. Хоча рекомендації щодо пошуку відомого рівня техніки є стислими, вони зобов'язують експертів з пошуку забезпечити, щоб їхні пошуки охоплювали всі ознаки, що визначають технічний характер заявленого винаходу. Ця зміна значно розширює можливості заявників, оскільки отримання звіту про пошук із посиланням на відомий рівень техніки дозволяє їм наводити вагомі аргументи щодо винахідницького рівня та краще розуміти стан відомих рішень перед тим, як інвестувати кошти у подання подальших заявок в інших юрисдикціях. Щоб ще більше прояснити, як ця система працюватиме на практиці, UKIPO планує провести слухання 4 серпня 2026 року для обговорення самої заявки на патент «Emotional Perception» за новими правилами, що свідчить про рух у напрямку більш передбачуваного та прозорого патентного середовища для цифрових інновацій у Великій Британії» (*New 'Technical Character' Guidance Formalised by UKIPO Practice Note // HGF* (<https://www.hgf.com/knowledge-hub/new-technical-character-guidance-formalised-by-ukipo-practice-note/>). 07.2026).

«Рада Західного Беркширу видалила рекламне відео зі своїх офіційних каналів після того, як з'явилися занепокоєння щодо використання в ньому матеріалів, захищених авторським правом, без дозволу. У відео, яке рекламувало інформаційний бюлетень ради на її акаунті в TikTok, було використано пісню та кліп Джастіна Бібера з підписом: If Justin loves it, then you will too («Якщо це подобається Джастіну, то сподобається й вам»). На цю проблему увагу ради звернув місцевий житель Бен Холден-Кроутер, який підняв це питання під час пленарного засідання ради в рамках процедури запитань від громадськості, зазначивши, що влада не має необхідних прав на використання цього контенту...

У відповідь рада заявила, що серйозно ставиться до питань авторського права та інтелектуальної власності й прагне забезпечити відповідність усього

контенту чинним законодавчим вимогам та правилам платформи... Рада також уточнила, що зазвичай не купує ліцензій на комерційну музику, пояснивши, що її єдиною регулярною витратою в цій сфері є щорічна передплата на музичну бібліотеку без роялті, вартість якої становить менше 300 фунтів стерлінгів...» *(Niki Hinman. Council removes video over Justin Bieber copyright // BBC (https://www.bbc.com/news/articles/crk5e8eg1v3o). 24.07.2026).*

Сполучені Штати Америки

«Поширення соціальних мереж позбавило «культуру копіювання» негативного забарвлення, перетворивши пошук дешевших «копій» на популярний споживчий тренд і надавши конкурентам можливість сміливо імітувати преміум-бренди. Ця культурна зміна ускладнює традиційне забезпечення дотримання прав на торговельні марки відповідно до Закону Ланхема, оскільки досвідчені покупці, які свідомо шукають дешеві альтернативи, насправді не плутаються щодо походження товару в місці продажу, що потенційно підриває традиційні позови про порушення прав...

Незважаючи на це, торгові марки залишаються першою лінією захисту бренду. Власники брендів можуть скористатися політиками платформ, щоб ініціювати видалення з соціальних мереж несанкціонованих хештегів (наприклад, «#BrandXYZDure») та вживати заходів проти конкурентів, які використовують назви їхніх брендів у текстах платних пошукових оголошень. Вони також можуть подавати позови щодо «постпродажної плутанини», якщо підроблений товар настільки точно імітує оригінал, що вводить споживачів в оману під час реального використання... Коли спритні копіювальники уникають використання власне торгової марки, а натомість імітують «атмосферу» продукту або його упаковку, бренди часто вдаються до захисту зовнішнього вигляду товару. Однак це важка боротьба; суди, як відомо, неохоче надають монопольні права на утилітарні дизайни, вимагаючи від брендів довести, що скопійовані елементи є надзвичайно унікальними та суто нефункціональними, як це було продемонстровано в нещодавніх гучних суперечках за участю компаній Sol de Janeiro, Mondelēz та Lululemon...

Оскільки довести наявність плутанини в точках продажу та нефункціональний зовнішній вигляд товару стає дедалі складніше, провідні бренди переходять до юридичної стратегії, орієнтованої на рекламу та зосередженої на боротьбі з неправдивою рекламою. Наприклад, компанія Williams-Sonoma (WSI) нещодавно подала позов проти Dure.com та бренду Quince, що реалізує продукцію безпосередньо споживачам, не лише за копіювання дизайну, а й за використання оманливих маркетингових тактик — таких як неправдиві твердження про те, що їхні дешеві підробки «виготовлені на тих самих фабриках», що й товари преміум-класу, або використання оманливих порівняльних таблиць та сфальсифікованих відгуків, щоб створити

враження рівноцінності продуктів... Зрештою, ця зміна парадигми свідчить про те, що коли форму товару важко захистити в рамках традиційних механізмів захисту інтелектуальної власності, бренди повинні проактивно та рішуче протидіяти оманливим маркетинговим наративам, які підживлюють культуру обману» (*Michael G. (Mickey) Sutton. Combating “Dupe Culture” and Aggressive Competitors in the Modern Marketplace // Keating Muething & Klekamp PLL* (<https://www.kmklaw.com/newsroom-publications-1905>). 09.07.2026).

«Оскільки графічні інтерфейси користувача (GUI) дедалі частіше виходять за межі традиційних екранів комп'ютерів, планшетів і смартфонів та з'являються в доповненій реальності (AR), віртуальній реальності (VR) та проєкційних інтерфейсах, Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) модернізувало свої рекомендації щодо патентування промислових зразків, щоб краще захистити ці безекранні технології. Раніше дизайн GUI мав бути явно заявлений як частина фізичного «екрану дисплея» або «екрану комп'ютера», а на патентних кресленнях цей екран мав бути номінально зображений, часто за допомогою обрисової лінії. Ця система стала застарілою, оскільки нові технології почали проєктувати графічні інтерфейси користувача без традиційних екранів...

У березні 2026 року USPTO опублікувало додаткові рекомендації, які запроваджують дві основні, дозвольні зміни для адаптації до цієї інновації. По-перше, заявники більше не зобов'язані заявляти екран дисплея як об'єкт промислового зразка; натомість вони можуть безпосередньо заявляти сам «графічний інтерфейс користувача» або «пиктограму» (наприклад, «Графічний інтерфейс користувача для комп'ютера»). По-друге, ці рекомендації скасовують вимогу щодо зображення фізичного екрану дисплея або межі у вигляді штрихової лінії на патентних кресленнях... Ці зміни перетворюють наявність екрану дисплея з обов'язкової вимоги на стратегічне рішення під час розробки проєкту, надаючи заявникам гнучкість для захисту нетрадиційних, проєкційних та віртуальних інтерфейсів. Зрештою, ця динамічна зміна гарантує, що практика патентування промислових зразків йде в ногу зі стрімким технологічним прогресом, зберігаючи захист промислових зразків як важливу складову комплексної стратегії у сфері інтелектуальної власності» (*Daniel A. Gajewski. The USPTO's New GUI Design Patent Guidance: Taking GUI Designs Beyond the Display Screen // Sterne, Kessler, Goldstein & Fox PLLC.* (<https://www.sternekeessler.com/news-insights/insights/the-usptos-new-gui-design-patent-guidance-taking-gui-designs-beyond-the-display-screen/>). 17.07.2026).

«Міністерство юстиції США (DOJ) повідомило, що в рамках спільних міжнародних правоохоронних ініціатив під назвами «Операція «Офсайд»» (operation offsides) та «Операція «Червона картка»» (operation red card) по

всьому світу було заблоковано або вилучено майже 3 000 веб-сайтів за незаконну трансляцію матчів чемпіонату світу з футболу. Ця масштабна операція з боротьби з цифровими порушеннями призвела до закриття понад 1 000 доменів у США, такої ж кількості в Колумбії та ще 830 веб-сайтів в Аргентині, Еквадорі, Перу, Бразилії та Домініканській Республіці. Ця операція, яку здебільшого координували Імміграційна та митна служба (ICE) та Національний координаційний центр з питань прав інтелектуальної власності (NIPRCC), отримала активну підтримку з боку ФІФА, Альянсу за творчість та розваги (ACE) та великих медіаконгломератів, зокрема beIN Media Group, NBC Universal, UFC та Warner Brothers...

За словами представників правоохоронних органів та галузі, несанкціонована трансляція спортивних подій у прямому ефірі порушує права інтелектуальної власності, сприяє розвитку злочинних угруповань та щорічно завдає телерадіокомпаніям збитків у розмірі мільярдів доларів. Це цифрове піратство дедалі частіше здійснюється в «промислових масштабах», оскільки зростання вартості прав на трансляцію призводить до підвищення вартості передплати, що змушує вболівальників, які відчувають фінансові труднощі, шукати нелегальні трансляції. Окрім конфіскації доменів, колумбійські органи влади провели кілька арештів, зокрема затримали чотирьох членів кіберзлочинного угруповання «Los Ciberinfiltrados» за незаконне розповсюдження доступу до матчів. Крім того, колумбійська поліція провела загальнонаціональні операції з обшуків та вилучення контрафактного спортивного одягу, в результаті чого було заарештовано та засуджено 11 осіб за незаконне виготовлення та розповсюдження підроблених спортивних товарів» *(Kali Hays. Thousands of websites taken down for illegal World Cup streams // BBC (<https://www.bbc.com/news/articles/cqx7wx4vqv1o>). 20.07.2026).*

«Нещодавній судовий позов проти радіостанції Північної Дакоти за розміщення на її сторінці у Facebook фотографії рок-музиканта, захищеної авторським правом, підкреслює поширену та дорогу помилку: використання підприємствами несанкціонованих зображень у соціальних мережах... Незважаючи на те, що копіювати зображення з Інтернету дуже легко, робити це в комерційних цілях є порушенням закону про авторське право, оскільки автори не відмовляються від своїх основних прав, коли їхні роботи завантажуються в Інтернет. Ця правова реальність спричинила резонансні судові позови, зокрема позов проти кампанії Дональда Трампа через фотографію Skittles, використану в твітті, і ще один позов проти телеведучого за використання захищеної авторським правом фотографії подій 11 вересня у Facebook...

Хоча соціальні мережі заохочують до обміну, зазвичай це юридично безпечно лише для контенту, що належить користувачеві, або в рамках захисту від добросовісного використання, як-от коментарі чи критика. Навіть

посилання на інші сайти або вбудовування зображень може нести юридичні ризики... Хоча традиційний «серверний тест» історично захищав сайти, які просто посилаються на контент, розміщений на зовнішніх серверах, або вбудовують його, деякі суди відійшли від цього правила, визнавши компанії відповідальними за вбудовані зображення, які виглядають так, ніби вони розміщені безпосередньо на сайті компанії... Щоб уникнути агресивних судових позовів від фотографів, які володіють авторськими правами, компаніям і мовникам рекомендується запровадити безпечні практики, як-от створення власної бібліотеки оригінальних фотографій, зроблених працівниками, або підписка на законні сервіси стокових фотографій» (*David D. Oxenford. Using Photos on Social Media Sites Without Permission Can Cause Legal Headaches // Wilkinson Barker Knauer LLP (https://www.broadcastlawblog.com/2026/07/articles/using-photos-on-social-media-sites-without-permission-can-cause-legal-headaches/). 24.07.2026).*

Японська Держава

«...Oranchu Usagi — рожевий кролик, якому постійно не щастить, — став одним із найпопулярніших персонажів Японії, що є об'єктом інтелектуальної власності (ІВ), особливо серед покоління Z, з моменту свого дебюту в соціальних мережах у 2022 році. Цей успіх є частиною більш широкої тенденції, коли японський ринок аніме та персонажів, що є об'єктами інтелектуальної власності, переживає бурхливе зростання, яке зумовлене насамперед попитом за кордоном завдяки стрімінговим сервісам, таким як Netflix і Crunchyroll. У 2024 році обсяг закордонного ринку аніме зріс до 2,17 трлн ієн, значно перевищивши обсяг внутрішнього ринку... Усвідомлюючи цю можливість, великі японські корпорації зараз стратегічно інвестують у глобальну експансію інтелектуальної власності на персонажів. Наприклад, торгова компанія «Itochu» заснувала компанію «iRightsport», що спеціалізується на ліцензуванні та має на меті представити таких персонажів, як Oranchu Usagi, світовій аудиторії, долаючи значні виклики міжнародного мерчандайзингу, такі як локалізація та координація дій з авторами... Цей новий імпульс у бізнесі, підкріплений урядовими ініціативами та зміною корпоративного мислення, розглядається як надзвичайно важлива можливість для створення всеосяжного «ланцюга створення вартості в сфері розваг», подібного до голлівудського, та посилення глобальної економічної присутності Японії завдяки її багатій і зростаючій індустрії контенту» (*Yukana Inoue. Japan bets on character IP to drive global growth // THE JAPAN TIMES LTD. (https://www.japantimes.co.jp/business/2026/07/06/companies/japan-characters-business-ip/). 06.07.2026).*

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«Музична індустрія переживає масовий приплив контенту, створеного штучним інтелектом: треки, згенеровані ШІ, зараз становлять 44% щоденних завантажень на таких платформах, як Deezer, проте на них припадає лише від 1 до 3% реальних прослуховувань людьми. Ця вражаюча розбіжність значною мірою зумовлена тактикою публікації «розсилай і молись», внаслідок чого до 85% прослуховувань треків, створених ШІ, походять від ботів, що працюють з метою шахрайства, та «стрімінгових ферм», а не від справжніх слухачів. У відповідь на це стрімінгові сервіси посилюють свої заходи захисту; Spotify нещодавно видалив 75 мільйонів спам-треків і запровадив суворі вимоги щодо розкриття інформації та метаданих. Цікаво, що хоча сліпі тести показують, що 97% слухачів не можуть точно відрізнити музику, створену штучним інтелектом, від треків, створених людьми, громадська думка переважно підтримує обов'язкове маркування, а дедалі більша частина споживачів висловлює свою неприхильність до контенту, створеного штучним інтелектом... Незважаючи на ці застереження споживачів, ринок музики, створеної за допомогою штучного інтелекту, є надзвичайно прибутковим: за оцінками, у 2025 році його вартість сягне 6,65 млрд доларів. Провідні платформи, такі як Suno, досягли величезного комерційного успіху, маючи оцінку в 2,45 млрд доларів та 300 млн доларів щорічного регулярного доходу. Таке стрімке зростання змусило великі звукозаписні лейбли, зокрема Universal та Warner, вести тривалі юридичні переговори та переговори щодо ліцензування, що нещодавно призвело до укладення кількох угод із розробниками ШІ, такими як Udio та Suno. Зрештою, цей бум генеративного ШІ становить серйозну економічну загрозу для традиційних музикантів: за прогнозами, до 2028 року доходи творців-людей можуть скоротитися на 24%, насамперед через те, що ці високоприбуткові моделі ШІ навчалися на записах існуючих виконавців, не надаючи їм частки від створеної вартості» (Alex Harris. *AI Music Statistics 2026: Market Size, Streaming & Copyright Data* // Neon Music (<https://neonmusic.co.uk/ai-music-statistics-2026>). 06.07.2026).

«У контексті поглинання компаній, що працюють у сфері штучного інтелекту (ШІ), синтетичні дані — набори даних, створені або перетворені моделями ШІ, а не необробленою інформацією з реального світу — дедалі частіше використовуються для подолання дефіциту даних та уникнення високих витрат на ліцензування й ризиків судових спорів, пов'язаних із веб-скрейпінгом. Однак синтетичні дані ставлять перед покупцями в рамках угод злиття та поглинання унікальні правові та операційні виклики. Головною перешкодою є невизначеність щодо права власності, оскільки органи з питань

авторського права та суди в таких юрисдикціях, як США та Європейський Союз, відмовляються надавати захист авторських прав на результати, що повністю генеруються ШІ та не містять достатнього людського авторства. Відповідно, компанії-об'єкти поглинання повинні захищати свої синтетичні дані як комерційну таємницю за допомогою суворих угод про конфіденційність та засобів контролю доступу, адекватність яких покупці повинні ретельно перевіряти під час укладення угоди...

Окрім невизначеності щодо прав власності, синтетичні дані несуть в собі ризики порушення авторських прав, проблеми з якістю та регуляторні неоднозначності. Якщо модель, яка генерувала синтетичні дані, була навчена на неліцензованому матеріалі, отриманий набір даних все одно може відтворювати вирази, захищені авторським правом, що наражає покупця на претензії щодо порушення прав на стороні кінцевого результату. З точки зору конфіденційності, синтетичні дані, змодельовані на основі персональних даних, також можуть зберігати ризики повторної ідентифікації, що, відповідно, стосується таких нормативних актів, як GDPR та CCPA. Крім того, значна залежність від синтетичних даних створює ризик «колапсу моделі» — технічного погіршення, коли модель, яка неодноразово навчалася на контенті, згенерованому ШІ, з часом втрачає рідкісні характеристики даних і накопичує помилки, створюючи прихований «борг даних». З точки зору дотримання нормативних вимог такі рамки, як Закон ЄС про штучний інтелект, вимагають детальних зведень про навчальні дані, що залишає високі ризики недотримання вимог, оскільки залишається незрозумілим, наскільки далеко в минуле по ланцюжку синтезу цільові компанії повинні простежувати та розкривати свої джерела...

Щоб мінімізувати ці вектори ризику, покупці повинні під час проведення комплексної перевірки розглядати синтетичні дані як окремий клас активів, відстежуючи весь ланцюжок їх походження. Це передбачає аудит співвідношення синтетичних даних до реальних, вивчення ліцензійних умов моделей-генераторів, щоб переконатися, що вони не забороняють навчання конкуруючих моделей, а також перевірку того, чи отримують цільові компанії вигоду від будь-яких гарантій щодо інтелектуальної власності та чи дотримуються вони відповідних умов. Покупці також повинні оцінити, чи провела цільова компанія валідацію своїх синтетичних даних для запобігання погіршенню якості, та перевірити, чи будь-які претензії щодо авторських прав є обґрунтованими згідно з чинними стандартами...

Для забезпечення безпеки угоди остаточний договір купівлі-продажу повинен містити чіткі запевнення та гарантії, що охоплюють права об'єкта угоди на використання наборів даних, дотримання умов моделей третіх сторін та задокументовані заходи контролю якості, а також зобов'язання щодо запобігання змінам у методах генерації даних до моменту закриття угоди. Також слід узгодити розподіл фінансових ризиків, щоб покрити потенційні збитки від претензій третіх сторін щодо інтелектуальної власності, прав

власності, що не підлягають примусовому виконанню, або штрафів регуляторних органів. Зрештою, покупці повинні усвідомлювати, що синтетичні дані не є способом уникнути ретельної перевірки, а їхня фактична комерційна цінність часто полягає не в самому необробленому наборі даних, а в авторських підказках об'єкта угоди, ручному відборі даних та унікальних робочих процесах генерації даних, які створюють обґрунтовану конкурентну перевагу» (*Joseph A. Castelluccio, Nina L. Flax, Rohith P. George and Richard M. Assmus. Synthetic Data as a Deal Asset: Ownership, Provenance, and Diligence Considerations in AI Acquisitions // Mayer Brown LLP (<https://www.mayerbrown.com/en/insights/publications/2026/07/synthetic-data-as-a-deal-asset-ownership-provenance-and-diligence-considerations-in-ai-acquisitions>). 07.07.2026*).

«Штучний інтелект змінює способи створення знань, творчих творів та винаходів, що ставить серйозні виклики перед традиційним законодавством про інтелектуальну власність. Існуючі системи авторського права та патентного права ґрунтуються на припущенні, що творчість та інновації походять від людського інтелекту, проте штучний інтелект нині здатний створювати мистецтво, музику, літературні твори та навіть наукові відкриття з мінімальною участю людини. Це порушує фундаментальні питання щодо авторства та права власності, зокрема щодо того, чи слід застосовувати авторське право до творів, створених переважно ШІ, та кого, якщо взагалі когось, слід визнавати автором або винахідником. Подібні проблеми виникли й у патентному праві, де заявки, в яких система ШІ DABUS була вказана як винахідник, були відхилені, оскільки чинне законодавство, як правило, визнає лише винахідників-людей...

Ще однією серйозною проблемою є використання матеріалів, захищених авторським правом, для навчання генеративних систем штучного інтелекту. Розробники ШІ покладаються на величезні набори даних, які часто містять твори, що підлягають захисту, через що автори та видавці ставлять під сумнів, чи можна використовувати їхній контент без дозволу або компенсації, тоді як технологічні компанії стверджують, що широкий доступ до даних є необхідним для інновацій. Тому уряди та міжнародні організації, такі як ВОІВ, вивчають, як має розвиватися законодавство про інтелектуальну власність, щоб забезпечити баланс між інтересами авторів та необхідністю підтримки технологічного прогресу. Для таких країн, як Індія, де ШІ стрімко впроваджується в багатьох секторах, це питання є особливо важливим, оскільки чинне законодавство про інтелектуальну власність забезпечує надійний захист творців-людей, але майже не містить вказівок щодо результатів, створених ШІ. Тому, замість того, щоб розглядати ШІ як загрозу, правові системи повинні модернізувати поняття авторства, права власності та винахідництва, щоб підтримати майбутнє, в якому інновації дедалі частіше стають результатом

співпраці між людьми та інтелектуальними машинами» (*Sukanta Kumar Nanda. AI And IPR : Rethinking Ownership And Innovation // @LiveLaw (https://www.livelaw.in/articles/ai-ipr-rethinking-ownership-innovation-540287). 09.07.2026*).

«Провідні організації музичної індустрії, зокрема RIAA, IFPI, Академія звукозапису та SAG-AFTRA, започаткували нову ініціативу щодо запровадження стандартизованих позначок, які вказуватимуть, чи пісня є «створеною ШІ» чи «створеною за допомогою ШІ». Мета полягає в тому, щоб забезпечити більшу прозорість для слухачів у міру того, як музика, створена ШІ, стає дедалі поширенішою на стрімінгових платформах, а також допомогти розрізнити записи, повністю створені ШІ, від творів, у яких ШІ підтримував людську творчість. Запропоновані позначки стосуються лише процесу виробництва на рівні треків і наразі не охоплюють використання ШІ у текстах пісень, композиціях, відео або обкладинках...»

Ця ініціатива відображає зростаючу стурбованість представників галузі щодо автентичності, прав виконавців та впливу музичних генераторів на основі штучного інтелекту на творчість і авторське право. Хоча деякі розробники штучного інтелекту та стрімінгові сервіси підтримують більшу прозорість, їхні погляди розходяться щодо того, хто саме повинен нести відповідальність за нанесення відповідних позначок. Успіх ініціативи залежатиме від її впровадження в усій музичній екосистемі, при цьому галузеві організації наголошують, що чітке маркування може сприяти зміцненню довіри аудиторії, водночас захищаючи та цінуючи творчий внесок людини» (*Corbin Bolies. RIAA, Grammys, SAG-AFTRA and Other Groups Launch New Labeling Program for AI Music // Variety Media, LLC. (https://variety.com/2026/music/news/ifpi-riaa-grammys-sag-aftra-labeling-program-ai-music-1236806377/). 10.07.2026*).

«Стрімкий розвиток інструментів кодування на основі штучного інтелекту створює складні виклики у сфері інтелектуальної власності, зокрема для «розробки в чистій кімнаті» — давно усталеного процесу, що використовується для відтворення функціональності програмного забезпечення з уникненням порушення авторських прав. Цю тенденцію підкреслює приклад розробника, який нещодавно за допомогою агента кодування на основі штучного інтелекту переписав бібліотеку chardet для Python, що вже двадцять років підтримується за ліцензією «копілефт», всього за п'ять днів. Працюючи в новому репозиторії з технічним завданням та чіткими вказівками не переглядати вихідний код, розробник створив швидшу та точнішу версію, схожість коду якої з оригіналом не перевищувала 1,3 відсотка...»

Традиційно розробка в «чистій кімнаті» вимагає залучення «брудної команди» для документування функціональних можливостей системи та окремої «чистої команди» — яка ніколи не бачила вихідного коду — для написання повністю нового коду, що ґрунтується виключно на цих функціональних специфікаціях. Хоча цей процес із залученням двох команд є надзвичайно ефективним для створення супутньої документації, що підтверджує незалежність розробки, історично він був повільним, вимагав значних юридичних зусиль і був надзвичайно дорогим. Агенти штучного інтелекту з кодування фактично подолали ці фінансові бар'єри, дозволивши одному розробнику за лічені дні досягти того, на що раніше цілій команді інженерів знадобилися б місяці чи навіть роки...

Однак цей технологічний зсув породжує безпрецедентні юридичні складнощі. Залишається незрозумілим, чи можуть агенти ШІ юридично кваліфікуватися як «чиста команда», якщо вони мали попередній доступ до цільового програмного забезпечення під час початкового навчання моделі, або чи є їхні переробки похідними творами, а не самостійними творами. Крім того, оскільки код, повністю згенерований ШІ, не підлягає захисту авторським правом, компанії стикаються з невизначеністю щодо того, який рівень участі людських розробників необхідний для того, щоб код, створений за допомогою ШІ, підлягав захисту авторським правом...

Окрім авторського права, процеси «чистої кімнати» з використанням ШІ не захищають розробників від інших юридичних ризиків. Позови щодо незаконного привласнення комерційної таємниці та порушення патентних прав розглядаються незалежно від авторського права; успішне переписання коду в режимі «чистої кімнати» не є захистом, якщо новий код порушує діючий патент або якщо комерційні таємниці були отримані неналежним шляхом. Оскільки ШІ спрощує реверс-інжиніринг програмного забезпечення, компанії повинні виходити за межі авторського права та в більшій мірі покладатися на комерційні таємниці, патенти, договірні обмеження та технічні засоби захисту. Щоб орієнтуватися в цих мінливих умовах, організації, що впроваджують процеси «чистої кімнати» з використанням ШІ, повинні створити оновлені рамки управління та ретельно документувати свої методології для мінімізації нових юридичних ризиків» (*Gerard M. Donovan. Clean room coding in the age of AI - who owns the code? // Reed Smith LLP (<https://www.reedsmith.com/our-insights/blogs/technology-law-dispatch/102nbig/clean-room-coding-in-the-age-of-ai-who-owns-the-code/>). 10.07.2026*).

«...Законодавство про авторське право традиційно ґрунтується на принципі оригінальності, виходячи з припущення, що творчість людини є необхідною умовою для отримання правового захисту. Однак стрімкий розвиток генеративного штучного інтелекту, здатного миттєво створювати комерційно цінні пісні, твори мистецтва та літературні твори, ставить під

сумнів цю основну засаду. Хоча чинне законодавство у США та ЄС здебільшого відмовляє у захисті авторських прав творам, створеним штучним інтелектом, через відсутність прямого авторства людини, історичні прецеденти свідчать про те, що ця позиція з часом може змінитися... Коли наприкінці XIX століття вперше з'явилися технології звукозапису, першим записам спочатку відмовляли в захисті авторських прав, оскільки їх розглядали як суто механічні репродукції, а не як оригінальні творчі твори. Однак у міру зростання економічного значення звукозаписної індустрії протягом наступних десятиліть законодавство адаптувалося, щоб надати їм статус об'єктів, що підлягають захисту. Експерти припускають, що результати роботи штучного інтелекту можуть пройти подібний шлях, коли комерційний тиск та економічна цінність зрештою візьмуть гору над суворими традиційними визначеннями людської оригінальності... Докази такої правової гнучкості вже існують, наприклад, у Законі про авторське право Великої Британії 1988 року, який приписує авторство творів, створених за допомогою комп'ютера, особі, яка вживає необхідних заходів для їх створення. Зрештою, якщо законодавство про авторське право адаптується для захисту контенту, створеного штучним інтелектом, передусім з економічних та конкурентних міркувань, суспільство буде змушене поставити під сумнів доцільність подальшого використання терміна «інтелектуальна власність». Якщо людський інтелект більше не буде обов'язковою передумовою для захисту, інтелектуальна власність ризикує звестися до суто комерційної власності — і запобігти такій зміні можна лише за умови активного відстоювання вимоги щодо людської творчості» (*Anna Monnereau. Who owns an AI generated song? What we can learn from the phonograph and the evolution of copyright laws // The Conversation Media Group Ltd* (<https://theconversation.com/who-owns-an-ai-generated-song-what-we-can-learn-from-the-phonograph-and-the-evolution-of-copyright-laws-285537>). 16.07.2026).

«...Хоча гонка в галузі штучного інтелекту часто розглядається крізь призму графічних процесорів (GPU) та базових моделей, продуктивність сучасних систем штучного інтелекту в рівній мірі залежить від технологій, що забезпечують передачу та зберігання даних, причому динамічна оперативна пам'ять (DRAM) стає ключовим компонентом, що визначає продуктивність. Ця зміна перетворює DRAM із товару широкого вжитку на важливу сферу діяльності для фахівців з інтелектуальної власності (IP), оскільки галузь штучного інтелекту переходить на відкриті стандарти апаратного забезпечення, створюючи новий ландшафт ліцензування патентів, подібний до того, що відбувся у сфері мобільного зв'язку... Аналіз понад 7 500 сімейств патентів у рамках чотирьох основних технологій DRAM — DDR, LPDDR, GDDR та пам'яті з високою пропускнуою здатністю (HBM) — показує, що інновації в галузі HBM стрімко розвиваються, щоб задовольнити

надзвичайні вимоги до пропускну здатності, що висувуються робочими навантаженнями штучного інтелекту, завдяки чому цей сегмент став найдинамічнішим за темпами зростання. Патентний ландшафт залишається дуже концентрованим: південнокорейські компанії SK Hynix і Samsung, а також американська компанія Micron володіють майже половиною всіх патентів... Однак аналіз якості патентів, а не лише їхньої кількості, виводить компанію Samsung на перше місце, підкреслюючи, що стратегічна цінність портфеля має першочергове значення. Вже формується зріла екосистема ліцензування, про що свідчить діяльність організацій, що спеціалізуються на ліцензуванні, триваючі судові спори та запуск патентного пулу DRAM, що вказує на те, що DRAM перетворюється на значний ринок ліцензування патентів, необхідних для стандартів (SEP). Для фахівців у галузі інтелектуальної власності ця тенденція у сфері DRAM є важливим індикатором того, як розвиватимуться ринки SEP наступного покоління навколо інфраструктури штучного інтелекту, що робить аналіз патентної інформації стратегічною необхідністю для майбутніх переговорів та судових спорів» (*Tim Pohlmann. Why DRAM patents matter as AI infrastructure enters new licensing era // LBR trading as Centellic (<https://www.iam-media.com/article/why-dram-patents-matter-ai-infrastructure-enters-new-licensing-era>). 22.07.2026*).

«Нещодавно опублікований звіт Міжнародного союзу електрозв'язку, Всесвітньої організації охорони здоров'я та Всесвітньої організації інтелектуальної власності містить практичні рекомендації для розробників технологій у сфері охорони здоров'я на основі штучного інтелекту, підкреслюючи, що успіх залежить від розробки комплексних стратегій захисту інтелектуальної власності, які розвиваються протягом усього життєвого циклу інновації. Замість того, щоб покладатися на єдину форму інтелектуальної власності, інновації в галузі охорони здоров'я на основі штучного інтелекту — зокрема, діагностика, медичні пристрої, системи візуалізації та платформи для розробки лікарських засобів — вимагають комплексного підходу, що поєднує патенти, комерційні таємниці, авторське право, договори та ліцензування. Зокрема, патенти використовуються для захисту технічних винаходів, таких як алгоритми, архітектури моделей та медичні пристрої, тоді як комерційні таємниці захищають власні набори даних, ваги моделей, методи навчання, процеси валідації та оперативне ноу-хау. Крім того, авторське право використовується для захисту програмного коду, баз даних та документації...

У звіті підкреслюється, що ефективна стратегія у сфері інтелектуальної власності з самого початку має бути узгоджена з регуляторною стратегією. Отримання регуляторного дозволу від таких органів, як FDA або органи сертифікації CE, не просто відкриває шлях до комерціалізації; це є важливим фактором, що підвищує вартість підприємства, допомагаючи знизити ризики

при поглинаннях, залучити партнерів та зміцнити довіру на ринку. Крім того, оскільки медичні дані підпадають під дію суворих законів про конфіденційність, надійне управління даними має вирішальне значення для забезпечення масштабованості та свободи діяльності компанії. Інноватори можуть дотримуватися цих суворих вимог щодо відповідності, використовуючи такі методи, як федеративне навчання, яке дозволяє організаціям співпрацювати та навчати моделі штучного інтелекту без обміну необробленими даними про пацієнтів, що є одночасно перевагою з точки зору конфіденційності та конкурентною перевагою...

Нарешті, у звіті підкреслюється важливість стратегічних шляхів комерціалізації та ліцензування. Використання гнучких моделей ліцензування, що базуються на географічному принципі або сфері застосування, дозволяє компаніям одночасно досягати комерційних цілей на ринках з високим рівнем доходу та задовольняти потреби громадського здоров'я в регіонах з обмеженими ресурсами. Водночас хмарні технології можуть розширити доступ до продуктів, зберігаючи при цьому захист основних технологій. Зрештою, завдяки завчасному плануванню питань інтелектуальної власності на етапі генерування ідей, забезпеченню чітких прав власності, укладанню надійних договорів та формуванню авторитету в регуляторній сфері, інноватори у сфері штучного інтелекту в охороні здоров'я можуть створити масштабовану основу, яка буде надзвичайно привабливою для стратегічних партнерів, інвесторів та потенційних покупців» (*Nick Jones. From idea to impact: Key IP lessons for AI-enabled health innovators // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102ne54-from-idea-to-impact-key-ip-lessons-for-ai-enabled-health-innovators/>). 27.07.2026*).

Україна

«Регулювання прав інтелектуальної власності на контент, згенерований штучним інтелектом (ШІ), в Україні спирається на Закон України «Про авторське право і суміжні права» (№ 2811-IX), який чітко розмежовує класичне авторське право та спеціальні правові режими залежно від ступеня участі людини. За загальним правилом класичне авторське право охороняє лише ті результати, які є наслідком творчої праці фізичної особи. Якщо людина використовує ШІ як допоміжний інструмент, але забезпечує власний творчий внесок — концепцію, відбір, доопрацювання чи компонування, — такий результат вважається повноцінним твором і підлягає стандартній авторсько-правовій охороні. Натомість об'єкти, згенеровані нейромережею повністю самостійно (за замовчуванням чи за єдиним текстовим запитом без подальшої творчої обробки людиною), позбавлені людського авторства і не підпадають під дію класичного авторського права...

Водночас Україна є однією з небагатьох країн світу, яка не залишила «чистий» ШІ-контент без правової охорони, запровадивши спеціальне право особливого роду — *sui generis* (стаття 33 Закону № 2811-IX). Цей правовий режим поширюється на неоригінальні об'єкти, утворені комп'ютерними програмами без безпосередньої творчої участі людини. Право *sui generis* надає правовласнику виключно майнові права (дозвіл, заборона та використання) строком на 25 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком генерації об'єкта. Оскільки у таких об'єктів немає автора-людини, особисті немайнові права на них не виникають. Первинними суб'єктами цього права за законом є автори та правовласники комп'ютерної програми, а також її правомірні користувачі (наприклад, бізнес чи приватні особи). Проте фактичний обсяг і перехід прав до користувача критично залежать від умов використання (Terms of Use) та ліцензійної політики конкретного ШІ-сервісу (ChatGPT, Midjourney тощо), які можуть суттєво обмежувати майнові права залежно від тарифного плану...

У контексті зовнішньоекономічної діяльності бізнесу важливо враховувати, що український режим *sui generis* є територіально обмеженим і не діє в більшості іноземних юрисдикцій. Зокрема, у США (U.S. Copyright Office) та країнах Європейського Союзу принциповою вимогою для виникнення авторського права є наявність особистісного інтелектуального творіння людини, а суто машинний контент не отримує ані авторського права, ані спеціальних аналогів *sui generis*. З огляду на ці юридичні відмінності, для надійного захисту нематеріальних активів бізнесу рекомендується вибудовувати комплексний захист: фіксувати й документувати творчий внесок людини на всіх етапах генерації для активації повноцінного авторського права, аналізувати ліцензійні угоди ШІ-провайдерів, чітко врегульовувати перехід прав у договорах із працівниками та підрядниками, а також залучати суміжні механізми інтелектуальної власності — реєстрацію торговельних марок, режим комерційної таємниці та угоди про конфіденційність (NDA)» **(Олена Потьомкіна. Авторське право на контент, згенерований штучним інтелектом // DS Solutions (DSS) (<https://ds.solutions/avtorske-pravo-na-ai-kontent/>). 03.07.2026).**

«Масове розгортання генеративного штучного інтелекту та автономних ШІ-агентів у бізнес-процесах українських компаній у 2026 році зумовило докорінну реформу інституту інтелектуальної власності. Консервативна концепція, що визнавала автором виключно людину, виявилася неспроможною захистити комерційні інтереси підприємств, які масово продукують код, дизайн та медіаконтент за допомогою нейромереж. Відсутність чіткого правового контуру створює ризики безкарного копіювання з боку конкурентів, що безпосередньо знижує капіталізацію та інвестиційну привабливість бізнесу...

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», ШІ не визнається суб'єктом права, а отже, первинні «чисті» генерації під класичне авторське право не підпадають і за замовчуванням є об'єктами суспільного надбання. Проте для захисту прав ТОВ законодавство передбачає компенсаторний механізм — право особливого роду (*suī generis*), яке поширюється на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерними програмами. Щоб компанія юридично зафіксувала за собою це право, необхідно дотриматися трьох умов: використовувати виключно ліцензований корпоративний софт, умови якого (*Terms of Service*) передають майнові права замовнику; забезпечувати людський контроль чи подальшу обробку продукту; гарантувати, що навчальна вибірка ШІ не порушує майнові права третіх осіб...

Для доказування обсягу людської праці в судовому порядку бізнес упроваджує процедуру логування всього процесу розробки: промпти, проміжні генерації та ручні доопрацювання фіксуються в прозорому реєстрі з часовими штампами та КЕП (Дія.ID), інтегруючись у Рікардіанські контракти. Водночас для боротьби з плагіатом використовуються самі ШІ-системи: вони аналізують пошукову видачу, логи блокчейнів та нелегальні копії коду, автоматично генеруючи та надсилаючи скарги за процедурою DMCA для негайного блокування контенту-порушника...

Інтеграція ШІ-інструментів у діяльність ТОВ вимагає від менеджменту виконання чіткого алгоритму з чотирьох кроків: проведенні аудиту ліцензій ШІ-провайдерів, запровадженні внутрішнього регламенту логування промптів, оновленні трудових договорів та угод про конфіденційність (NDA) для автоматичного переходу прав *suī generis* до компанії, а також у формуванні технічних паспортів цифрових активів на кожну велику генерацію...

Ця перебудова корпоративного комплаєнсу повністю узгоджується з міжнародними та європейськими стандартами, зокрема з Європейським актом про штучний інтелект (EU AI Act), який визначає маркування генерацій, захист авторських прав та прозорий контроль ризиків стратегічними пріоритетами. Системне оформлення прав *suī generis* та діджиталізація юридичних служб дозволяють українському бізнесу легалізувати свої нематеріальні активи, захистити капітал та забезпечити безперешкодне масштабування на єдиному цифровому ринку ЄС» *(Ганна Громова. Легалізація та комерційне використання штучного інтелекту в Україні: як компанії захистити авторське право на ШІ-генерації у 2026 році // Бізнес портал DELO (<https://www.delo.net.ua/legalizacziya-ta-komerczijne-vykorystannya-shtuchnogo-intelektu-v-ukrayini-yak-kompaniyi-zahystyty-avtorske-pravo-na-shi-generacziyi-u-2026-roczy/>). 19.07.2026).*

Австралійський Союз

«Австралійські творчі колективи та медіаорганізації рішуче виступають проти пропозиції компаній, що займаються штучним інтелектом, щодо створення фінансового фонду для творців, що фінансуватиметься за рахунок передплати, в обмін на звільнення від вимог щодо аналізу текстів та даних згідно з австралійським законодавством про авторське право. Видатні діячі, серед яких Майкл Міллер із News Corp Australasia та генеральна директорка Copyright Agency Джозефіна Джонстон, стверджують, що заміна існуючих механізмів захисту авторських прав на фонд, що фінансується компаніями, які працюють у сфері штучного інтелекту, позбавляє творців економічних стимулів і змушує їх покладатися на щедрість технологічного сектору та майбутні пріоритети уряду. Натомість вони вимагають, щоб компанії, що працюють у сфері штучного інтелекту, вели переговори безпосередньо з власниками авторських прав щодо оплати за комерційне використання їхнього контенту...

Ця напруга виникає на тлі того, як провідні розробники штучного інтелекту, такі як Anthropic, прагнуть створити в Австралії величезні центри обробки даних, обіцяючи інвестиції в інфраструктуру на десятки мільярдів. Однак політики, такі як сенаторка Сара Хансон-Янг, критикують ці зусилля як спробу послабити захист авторських прав у країні, закликаючи до введення мораторію на будівництво гіпермасштабних центрів обробки даних доти, доки не будуть встановлені суворі регуляторні та екологічні вимоги... Хоча уряд активно працює над залученням інвестицій в інфраструктуру штучного інтелекту, генеральний прокурор Мішель Роуланд та адміністрація Альбанезе досі дотримуються існуючого законодавства про авторське право, раніше відхиливши пропозицію щодо винятку для аналізу текстів та даних під величезним тиском з боку 18 провідних медіаорганізацій. У той час як дорадча група генерального прокурора з питань авторського права та штучного інтелекту готується до розгляду нещодавно поданих пропозицій зацікавлених сторін, творча індустрія наполегливо вимагає, щоб розробники штучного інтелекту справедливо оплачували матеріали, захищені авторським правом, які використовуються для навчання їхніх моделей» (*Jacqueline So. AI companies' pitch of creatives-focused fund faces pushback in copyright law impasse // KM Business Information Australia Pty Ltd* (<https://www.thelawyermag.com/au/news/general/ai-companies-pitch-of-creatives-focused-fund-faces-pushback-in-copyright-law-impasse/581655>). 08.07.2026).

«Прем'єр-міністр Австралії Ентоні Альбанезе окреслив пропонований національний підхід до штучного інтелекту (ШІ) в Австралії, поклавши відповідальність за регулювання на новостворене «Управління з питань ШІ», що підпорядковується Департаменту прем'єр-

міністра та Кабінету міністрів, з метою сприяння інвестиціям у передові технології ШІ. Одним із головних пріоритетів цієї концепції є захист інтелектуальної власності та прав авторів на тлі занепокоєння щодо навчання моделей ШІ на матеріалах, захищених авторським правом, без відповідної згоди... Згідно з пропонованим планом, австралійські творці — зокрема письменники, музиканти, художники та журналісти — збережуть право власності та контроль над своїми творами, а компаніям буде заборонено використовувати австралійські книги, музику, твори мистецтва чи новини для навчання штучного інтелекту без контролю творця над ціною та вартістю його творів. Уряд також підтвердив, що не вводитиме винятку щодо аналізу текстів та даних у разі порушення авторських прав...

Окрім питань інтелектуальної власності, уряд має намір об'єднати ці заходи з раніше оголошеними зобов'язаннями щодо центрів обробки даних — такими як забезпечення нових джерел електропостачання, повна оплата витрат на підключення до енергомережі, функціонування в якості нетто-виробників енергії та мінімізація споживання води — в єдину національну систему «Австралійських стандартів штучного інтелекту». Ці стандарти, координацію яких здійснюватиме Управління з питань штучного інтелекту, будуть представлені прем'єрам штатів та головним міністрам на засіданні Національного кабінету міністрів у серпні, а законодавство щодо їхнього впровадження, як очікується, надійде до парламенту на початку наступного року... Поточні консультації, в рамках яких було опубліковано спільний прес-реліз за участю міністра промисловості Тіма Айреса та заступника міністра з питань науки Ендрю Чарлтона, й надалі визначатимуть зміст цих нормативних актів та їхній вплив на розробників штучного інтелекту, користувачів та інвесторів в інфраструктуру» (*Australia's National AI Framework: Copyright, Standards, and a New Office of AI // Herbert Smith Freehills Kramer LLP* (<https://www.hsfkramer.com/insights/2026-07/australias-national-ai-framework-copyright-standards-and-a-new-office-of-ai>). 16.07.2026).

«Хоча швидкість і зручність інструментів генеративного ШІ роблять їх надзвичайно привабливими для підготовки патентних описів, використання ШІ несе значні юридичні та комерційні ризики, які в кінцевому підсумку можуть призвести до того, що винахід не підлягатиме патентуванню. Патентний опис — це надзвичайно складний юридичний документ, який визначає межі та чинність винаходу, а критичні помилки, допущені на початковому етапі складання, часто неможливо виправити згодом. Інструменти ШІ часто генерують досконалий текст, що звучить авторитетно, але якому бракує справжнього розуміння основної винахідницької концепції. Це може призвести до створення «досконалого, але слабкого» опису, який описує лише поточний, конкретний продукт винахідника, а не ширшу винахідницьку концепцію, що в результаті призводить до надмірно вузьких

формул винаходу, які конкуренти можуть легко обійти. Крім того, системи штучного інтелекту схильні генерувати невірну інформацію, впевнено вводити уявні компоненти або стверджувати результати, не пояснюючи, як вони були отримані — помилки, які можуть стати фатальними для дійсності патенту...

Складання патенту також вимагає орієнтування у дуже специфічних і неоднакових правових вимогах різних міжнародних юрисдикцій. Наприклад, в Австралії обов'язково вимагається, щоб повний опис розкривав «найкращий спосіб» реалізації винаходу. Модель штучного інтелекту, навчена на глобальних наборах даних, може застосовувати американські або європейські правила складання заявок, які не відповідають австралійському патентному законодавству. Якщо у попередній описі, згенерованому штучним інтелектом, пропущено важливу технічну інформацію, її неможливо додати пізніше без втрати початкової, критично важливої дати пріоритету, що робить винахід вразливим перед конкурентами, які подадуть заявку в цей проміжний період...

Покладання на ШІ з метою економії початкових витрат також може спричинити значні приховані витрати. Генеративний ШІ зазвичай створює великі обсяги повторюваного, загального тексту. Перевірка та виправлення цих документів низької якості часто займає у патентного повіреного більше часу — і коштує дорожче — ніж складання нової специфікації на основі стандартної бесіди з винахідником. Найголовніше, що, оскільки патентне законодавство забороняє внесення поправок, які додають «новий матеріал», не розкритий у початковій заявці, неякісно підготовлена заявка, створена за допомогою ШІ, може виявитися повністю непридатною для виправлення...

Крім того, конфіденційність залишається недооціненим, але катастрофічним ризиком. Патентоспроможність залежить від того, чи збережеться конфіденційність винаходу до моменту подання заявки. Завантаження неопублікованих технічних деталей на загальнодоступну платформу штучного інтелекту може вважатися публічним розкриттям, що позбавляє винахід новизни. Хоча австралійське законодавство з цього питання ще перебуває на стадії розвитку, нещодавнє рішення британського суду (справа «Велика Британія проти міністра внутрішніх справ») підтвердило, що завантаження інформації у відкриті інструменти штучного інтелекту означає відмову від конфіденційності та адвокатської таємниці. Щоб мінімізувати ці ризики, винахідники, які використовують ШІ, повинні суворо дотримуватися закритих систем корпоративного рівня з політиками щодо даних, що забороняють навчання публічних моделей на вхідних даних користувачів, розглядати всі результати роботи ШІ як неперевірені чернетки та залучати кваліфікованого патентного повіреного перед подачею заявки, щоб гарантувати, що остаточна специфікація є юридично обґрунтованою та підлягає примусовому виконанню» (*Davin Mai and Monique Geddes. Protecting Your Invention - The Hidden Risks of AI-Drafted Patent Specifications // Wrays* (<https://wrays.com.au/insights/protecting-your-invention/>). 27.07.2026).

«На європейському ринку антикварних книг набирає обертів скандал: за повідомленнями, книги, яким вже кілька десятиліть, масово скуповують, відправляють за кордон, сканують і знищують для використання в процесі навчання штучного інтелекту. Німецька асоціація видавців і книготорговців засудила цю практику як серйозне порушення авторських прав, зазначивши, що, судячи з усього, вона передбачає використання творів, захищених авторським правом, без згоди авторів та без виплати винагороди. Згідно з повідомленнями, найчастіше йдеться про науково-популярні або академічні видання 1970-х років, які канадська компанія закупає у великих кількостях, після чого вони проходять через склади, а потім скануються та переробляються. Однак сама компанія заперечує свою причетність до оцифрування чи знищення книг для розробки штучного інтелекту...»

Головною юридичною проблемою є те, що порушення авторських прав важко довести, оскільки відсутні вимоги щодо прозорості, які б зобов'язували розробників штучного інтелекту розкривати джерела, використані під час навчання. Це ускладнює авторам та видавцям можливість дізнатися, чи були їхні твори включені до наборів даних. Правове регулювання також відрізняється залежно від юрисдикції: німецьке законодавство забороняє сканування книг з будь-якою метою, тоді як у США це питання залишається невирішеним, а європейські норми дозволяють певний обсяг аналізу текстів та даних із можливістю відмови від участі. Представники галузі стверджують, що судові справи самі по собі не вирішують проблему, і закликають до прийняття більш жорсткого законодавства, яке зобов'яже компанії, що працюють у сфері штучного інтелекту, розкривати інформацію про матеріали, захищені авторським правом, які вони використовують, та виплачувати компенсацію правовласникам...» *(Melike Pala. 'Clear and serious violation': Europe's book market caught in AI copyright battle // Anadolu Ajansı (<https://www.aa.com.tr/en/europe/-clear-and-serious-violation-europes-book-market-caught-in-ai-copyright-battle/4004630>). 21.07.2026).*

«Музична індустрія, яка протягом історії пристосовувалася до технологічних проривів — від касетних стрічок і Napster до сучасного цифрового стрімінгу, — зараз стикається з надзвичайно складним викликом у сфері штучного інтелекту, зокрема з клонуванням голосу. Інструменти штучного інтелекту можуть легко генерувати переконливі голосові файли та пісні без будь-якої участі оригінального виконавця, про що свідчить вірусний трек 2023 року, що імітує Drake та The Weeknd, а також звернення Sony Music у березні 2026 року до стрімінгових платформ із проханням видалити понад 135 000 пісень, створених за допомогою штучного інтелекту.

Щоб захистити свою репутацію та зберегти творчу ідентичність, артисти дедалі частіше звертаються до сенсорних торговельних марок — зокрема звукових, рухомих та зображувальних знаків — для захисту своїх голосів, імен та фізичних образів...

Цю ініціативну тенденцію очолюють кілька відомих особистостей. Лайонел Річі подав чотири заявки на реєстрацію звукових торговельних марок у США, щоб захистити свій голос, який вимовляє культові фрази, такі як «Hello, is it me you're looking for?» (паралельно зареєструвавши цю фразу для «багажних бирок»), тоді як Тейлор Свіфт має заявки на розгляд у США щодо захисту свого голосу, що вимовляє «Hey, it's Taylor» та «Hey, it's Taylor Swift». Меттью Макконегі також подав заявки у США на аудіо- та відеофрагменти зі своїм голосом та зображенням. У Європі італійська співачка Джузі Феррері подала заявку на звуковий знак ЄС «SONO GIUSY FERRERI», щоб чітко захиститися від несанкціонованих цифрових копій та «дідфейків». Крім того, знаменитості захищають свої особисті атрибути, не пов'язані з голосом: чемпіон з дартсу Люк Літлдер зареєстрував фотографію свого обличчя у форматі паспортної фотографії, а футболіст «Челсі» Коул Палмер зареєстрував у Великій Британії рухомий знак, що зображує його, коли він виконує 1,5-секундний рух тремтіння зі схрещеними руками...

Однак забезпечення захисту та дотримання прав на сенсорні знаки пов'язане з особливими юридичними та практичними перешкодами. Хоча у Великій Британії та ЄС для надання реєстрації не вимагається негайного підтвердження комерційного використання — на відміну від США, де реєстрація здійснюється на основі наміру використання — заявники все одно повинні довести реєстраційним органам, що ці знаки є розпізнавальними ознаками комерційного походження, а не лише описовими текстами пісень чи їхніми характеристиками. Після реєстрації забезпечення дотримання прав на голосові знаки стане випробуванням для правових рамок, які спочатку не були розроблені для штучного інтелекту. Суди можуть спиратися на історичні прецеденти, такі як рішення Суду Європейського Союзу у справі «L'Oréal проти Bellure» щодо парфумів із «подібним ароматом», які недобросовісно користувалися репутацією бренду, або у справі «Arsenal Football Club plc проти Reed», в якій було підтверджено, що позначення товарів як «неофіційних» не звільняє від відповідальності за порушення прав на торговельну марку. Щоб мінімізувати ці ризики, як відомим, так і починаючим артистам слід застосовувати комплексну стратегію захисту бренду, поєднуючи традиційні словесні та логотипні торговельні марки з новими заявками на захист звуків, рухів, текстів пісень та художніх зображень, щоб суворо контролювати використання своїх образів та отримувати стабільний дохід від ліцензування» (*Charlotte Duly and Gabriele Engels. AI deepfakes in the music industry: can trade marks protect artists' voices and images? // D Young & Co LLP (<https://www.dyoung.com/en/knowledgebank/articles/ai-deepfakes-music-industry-trademarks-protect-voices-images>). 27.07.2026*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Стрімкий розвиток надзвичайно переконливих «дівфейків» та синтетичних медіа створює значні комерційні та юридичні ризики для митців, виконавців та брендів, зокрема через неправдиві рекламні рекомендації, розмивання бренду та серйозну шкоду репутації. Вирішення цих питань у рамках англійського права є надзвичайно складним, оскільки існуюча правова база не повністю охоплює феномен «дівфейків». Зокрема, у Великобританії відсутнє самостійне право на особистість, а станом на березень 2026 року уряд країни призупинив законодавчі реформи щодо авторського права та штучного інтелекту з метою збору додаткових доказів. Відповідно, творці та бренди змушені покладатися на широку, багатогранну стратегію, що поєднує договірне право, захист персональних даних та сукупність існуючих прав інтелектуальної власності, щоб захистити свою комерційну цінність...

Обмеження традиційного законодавства про авторське право в епоху штучного інтелекту особливо очевидні як на етапі навчання, так і під час генерації результатів. Хоча використання творів, захищених авторським правом, для комерційного навчання ШІ може становити порушення, встановити відповідальність за це складно як з юридичної, так і з логістичної точки зору. Це продемонстрував судовий спір «Getty Images проти Stability AI», в якому компанія Getty була змушена відмовитися від свого основного позову про порушення, оскільки не змогла довести, що діяльність з навчання відбувалася в межах територіальної юрисдикції Великої Британії. Крім того, Високий суд відхилив другорядну претензію Getty щодо порушення авторських прав, оскільки навчені ваги моделі ШІ не зберігали й не копіювали вихідні зображення. Аналогічно, довести, що кінцеві результати, згенеровані ШІ, порушують авторські права, залишається складно, оскільки позивачі повинні довести, що ШІ фактично скопіював їхній захищений твір, а не просто самостійно створив подібний результат...

Оскільки «дівфейки» часто відтворюють голос або зовнішність людини, не копіюючи безпосередньо «твір», захищений авторським правом, потерпілі мусять шукати інші правові шляхи захисту. Делікт «passing off» за загальним правом може допомогти у випадках неправдивого схвалення, хоча, як правило, він є ефективним лише для відомих осіб, які можуть довести наявність ділової репутації, введення в оману та реальний збиток. Законодавство про торговельні марки забезпечує певний захист, якщо ім'я чи зображення використовуються як ознака походження, але воно є здебільшого неефективним проти некомерційних «дівфейків», оскільки порушення вимагає, щоб несанкціонована марка використовувалася «у процесі торгівлі». Окрім інтелектуальної власності, творці можуть скористатися правами виконавців, якщо використовуються несанкціоновані записи їхніх виступів, або відстоювати моральні права, якщо результати роботи штучного інтелекту спотворюють їхні

твори або неправильно вказують авторство. Крім того, якщо у «діпфейку» використовуються біометричні або особисті дані без явної згоди, можна звернутися за захистом відповідно до британського GDPR та Закону про захист даних 2018 року, а серйозну шкоду репутації можна усунути шляхом подання позовів про дифамацію...

Щоб успішно орієнтуватися в цьому складному середовищі, творці та підприємства повинні вживати проактивних і практичних заходів. Організації повинні регулярно перевіряти, як їхній контент використовується в системах штучного інтелекту, та проводити ретельну перевірку практик своїх постачальників у сфері ШІ. Договори — зокрема ліцензійні, щодо виробництва медіаконтенту та угоди з інфлюенсерами — слід доповнити чіткими положеннями, що регулюють навчання ШІ, право власності на синтетичні медіаматеріали та використання голосу й зображення. Нарешті, правовласники повинні отримувати чітку, задокументовану згоду на будь-яке санкціоноване використання ШІ, активно моніторити онлайн-платформи для подання оперативних запитів на видалення контенту та ретельно зберігати докази з найперших етапів появи будь-якого випадку «діпфейку», щоб бути готовими до можливого застосування правових заходів» (*Esther Gunaratnam and Maya De Silva. The deepfake challenge: protecting creativity, identity and reputation // Wedlake Bell (<https://wedlakebell.com/insights/articles/the-deepfake-challenge-protecting-creativity-identity-and-reputation/>). 08.07.2026*).

«У звіті Комітету з питань комунікацій та цифрових технологій за 2026 рік «Штучний інтелект, авторське право та креативні галузі» наголошується на значних загрозах, які генерувальний ШІ становить для творців, зокрема щодо неліцензійного використання творів, захищених авторським правом, для навчання ШІ, відсутності прозорості даних та поширення контенту, згенерованого ШІ. З метою захисту засобів до існування творців у звіті рекомендується виключити широке комерційне виняткове право на видобуток тексту та даних, запровадити обов'язкову прозорість щодо даних для навчання ШІ, встановити більш надійні заходи захисту від несанкціонованих цифрових копій та результатів у «стилі» оригіналу, а також сприяти розвитку справедливого та інклюзивного ринку ліцензування у Великій Британії, одночасно підтримуючи суверенні моделі ШІ...

У своїй відповіді, опублікованій 15 травня 2026 року, уряд Великої Британії утримався від негайного проведення законодавчих реформ, натомість вирішивши провести подальші консультації та аналіз, щоб ретельно збалансувати захист авторів із відповідальними інноваціями у сфері штучного інтелекту. Уряд визначив чотири пріоритетні напрямки: проведення літніх консультацій щодо несанкціонованих цифрових копій, створення робочої групи для розробки найкращих практик маркування контенту, створеного штучним

інтелектом, перегляд стандартів прозорості вхідних даних та формування робочої групи для підтримки невеликих творчих організацій у ліцензуванні їхнього контенту. Крім того, уряд запускає пілотний проект «Creative Content Exchange» як безпечний ринок ліцензування та створив підрозділ «Sovereign AI Unit» з бюджетом у 500 мільйонів фунтів стерлінгів. Оскільки правова база продовжує розвиватися, підприємствам як у креативній галузі, так і в секторі штучного інтелекту рекомендується проактивно управляти ризиками, пов'язаними з авторським правом, за допомогою надійних ліцензійних угод, відстеження походження даних та нових технічних заходів захисту» (**Matthew Lingard. Creative Industries under threat: AI, copyright and the Government's response // Walker Morris LLP (<https://www.walkermorris.co.uk/comment-opinion/creative-industries-under-threat-ai-copyright-and-the-governments-response/>). 09.07.2026).**

«Хоча останнім часом у дискусіях щодо корпоративної інтелектуальної власності (ІВ) домінує тема штучного інтелекту, більш стійким і часто неконтрольованим джерелом ризику є ІВ, яку створюють, до якої мають доступ і яку використовують співробітники. Багато компаній помилково вважають, що будь-яка робота, створена співробітником, автоматично належить компанії — таке переконання може призвести до серйозних прогалин у питаннях власності та конфіденційності під час аудитів, раундів фінансування або звільнення співробітників. Насправді, згідно з законодавством Великої Британії, права власності за замовчуванням є дуже багатограними і залежать від конкретного типу активу, визначених обов'язків працівника та обставин створення. Ця юридична складність створює значні точки тертя в сучасних робочих середовищах, такі як визначення права власності на інновації, розроблені під час гібридного або гнучкого робочого графіка, вирішення питань щодо нечітких посадових інструкцій та управління прогалиною у правах власності підрядників, де незалежні фрілансери зазвичай зберігають первинне право власності на свою роботу, якщо тільки контракт прямо не передає ці права компанії...

Щоб мінімізувати ці ризики та захистити корпоративну цінність, підприємствам необхідно впровадити комплексну систему управління інтелектуальною власністю співробітників, яка виходить за межі стандартних трудових договорів. Ефективна система базується на кількох основних операційних принципах, починаючи з оновлених умов працевлаштування, які чітко визначають обов'язки щодо інновацій та вимагають від співробітників розкриття інформації про нові розробки. Впровадження прозорого внутрішнього процесу розкриття інформації дозволяє компаніям оцінювати нові технічні рішення, проекти або програмне забезпечення до їх публічного випуску, допомагаючи керівництву вирішити, чи слід подавати заявки на патенти, торговельні марки або захищати комерційну таємницю. Крім того,

система повинна чітко розмежовувати загальні професійні навички співробітника та власні комерційні таємниці компанії, а також регулювати використання генеративної штучної інтелекту, щоб запобігти несанкціонованому завантаженню конфіденційних даних...

Окрім встановлення права власності на активи, надійна система виконує важливу захисну функцію, запобігаючи витоку та незаконному привласненню інтелектуальної власності, особливо під час зміни місця роботи співробітників. Компанії повинні запровадити суворий контроль доступу на основі ролей, щоб обмежити доступ до конфіденційних даних лише уповноваженим працівникам, проводити регулярні тренінги з питань конфіденційності та дотримуватися структурованих процедур звільнення, що включають скасування доступу до систем, повернення обладнання та підтвердження видалення файлів компанії з особистих пристроїв. Не менш важливим є процес прийому на роботу нових співробітників; підприємства повинні вживати активних заходів, щоб упевнитися, що нові працівники не приносять із собою власницький код, креслення або комерційні таємниці своїх попередніх роботодавців, що може наражати компанію на дорогі судові позови про порушення прав інтелектуальної власності. Зрештою, добре скоординована система управління інтелектуальною власністю співробітників, що поєднує правові, операційні та технічні заходи контролю, є необхідною для забезпечення конкурентної переваги бізнесу та одночасного сприяння розвитку прозорості культури інновацій» (*Lyle Ellis. Why Your Business Needs An Employee IP Policy // Mathys & Squire LLP (<https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/why-your-business-needs-an-employee-ip-policy/>). 27.07.2026*).

Сполучені Штати Америки

«Реєстрація оригінального авторського твору в Бюро з авторських прав США надає значні переваги у боротьбі з порушеннями, оскільки реєстрація є обов'язковою умовою для подання позову до суду та може збільшити розмір грошової компенсації, якщо її здійснити до початку порушення або протягом трьох місяців після першої публікації твору. Однак використання генеративного штучного інтелекту (ШІ) для створення матеріалів впливає на цей процес, оскільки федеральна реєстрація авторських прав надається лише в індивідуальному порядку творам, що демонструють людське авторство. Введення простого запиту в інструмент ШІ не дає підстав для захисту, оскільки вважається, що творець не здійснював творчого контролю, але якщо людина згодом творчо модифікує або перекомпоновує матеріал, згенерований ШІ, твір, ймовірно, підлягатиме реєстрації, принаймні частково...

Якщо твір містить більше, ніж мінімальну кількість контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту, автор повинен повідомити про це та зробити

застереження щодо цього матеріалу, щоб реєстрація авторського права не поширювалася на частини, створені за допомогою штучного інтелекту. Щоб повідомити про це Бюро з авторських прав, заявники можуть або надати короткий опис контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту, у розділі «Обмеження вимог» та полі «Примітка для Бюро з авторських прав», або включити загальну заяву про використання штучного інтелекту, щоб Бюро з авторських прав могло зв'язатися з ними безпосередньо для визначення можливості реєстрації. Нерозкриття інформації про контент, створений ШІ, може призвести до скасування реєстрації або стати причиною того, що суд не врахує її під час розгляду позову про порушення авторських прав. Ця вимога щодо розкриття інформації також поширюється на заявки, що знаходяться на розгляді (їх необхідно оновити, звернувшись до Відділу громадської інформації), та на існуючі реєстрації, для яких потрібно подати додаткову реєстрацію, якщо зареєстрований твір було змінено з метою включення матеріалу, створеного ШІ» (*Jennifer R. Mumm. Claiming Too Much: AI, Authorship, and the Copyright Registration Trap // Gordon Feinblatt LLC* (<https://www.gfrlaw.com/what-we-do/insights/claiming-too-much-ai-authorship-and-copyright-registration-trap>). 02.07.2026).

«З огляду на стрімкий розвиток та властиві йому ризики генеративного штучного інтелекту, бібліотекам терміново потрібні проактивні стратегії щодо захисту конфіденційності даних, безпеки, етики та цифрової грамотності користувачів. Щоб допомогти бібліотекам у цих зусиллях, видавництво ALA Editions опублікувало посібник «Розробка стратегій щодо генеративного ШІ: посібник для публічних та академічних бібліотек», автором якого є експерт з технологій Робін Гастінгс. Цей практичний посібник спирається на ранні моделі стратегій, розроблені бібліотеками та муніципалітетами, щоб допомогти організаціям сформулювати власні перспективні рекомендації... У документі наведено технічний та історичний огляд генеративної штучної інтелігенції, надано допомогу бібліотекам в оцінці того, як співробітники та відвідувачі взаємодіють із цією технологією на даний момент, а також викладено основні аспекти, на які слід звернути увагу як під час навчання персоналу, так і при підвищенні рівня обізнаності громадськості щодо штучного інтелекту...» (*ALA Special Report surveys Generative AI policies for public and academic libraries // American Library Association* (<https://www.ala.org/news/2026/07/ala-special-report-surveys-generative-ai-policies-public-and-academic-libraries>). 06.07.2026).

«...Штучний інтелект кардинально змінює традиційні творчі галузі, імітуючи, вдосконалюючи, а іноді й замінюючи людську творчість, що, у свою чергу, ставить під сумнів основоположні принципи законодавства

про авторське право. Історично авторське право ґрунтувалося на людському авторстві та оригінальності, щоб забезпечити письменникам, художникам і музикантам справедливу винагороду за їхню працю... Однак штучний інтелект ускладнює цю систему, розмиваючи межі людського авторства та спираючись на величезні обсяги існуючих матеріалів, захищених авторським правом, для навчання своїх моделей і створення нового контенту. Оскільки Сполучені Штати є світовим лідером як у розробці штучного інтелекту, так і в сфері творчих розваг — галузях, які разом приносять понад 1 трильйон доларів щорічно — перед політиками стоїть надзвичайно важливе завдання. Замість того, щоб розглядати цю дискусію як конфлікт із нульовою сумою між технологічними інноваціями та інтелектуальною власністю, ситуація вимагає прагматичного законодавчого підходу... Спираючись на історичні прецеденти, коли законодавство про авторське право успішно адаптувалося до революційних технологій, таких як Інтернет та цифрове стрімінг, нинішня правова база має знову еволюціонувати. Зрештою, мета полягає не в тому, щоб чинити опір штучному інтелекту, а в тому, щоб модернізувати законодавство про авторське право так, щоб технологічний прогрес розвивався паралельно з гарантованим правовим захистом та справедливою винагородою для творців-людей» (*Matt Sandgren. Congress doesn't have to choose between AI and copyright // The Washington Times, LLC (<https://www.washingtontimes.com/news/2026/jul/7/congress-doesnt-choose-ai-copyright/>). 07.07.2026*).

«...Історична причетність Джорджа Вашингтона до інновацій — зокрема, підписання ним Закону про патенти 1790 року та видача ним у 1791 році ліцензії на автоматизований млин Олівера Еванса — є безпосереднім попередником сучасних дискусій щодо штучного інтелекту (ШІ). Млин Еванса, який перемелював зерно на борошно без ручної праці, був автоматом XVIII століття, що перевершував людські руки. Проте для Вашингтона та його сучасників було цілком очевидним, що машина була лише інструментом; лише її творець, Олівер Еванс, міг на законних підставах претендувати на звання винахідника...

Цей основоположний принцип залишається фундаментом законодавства США про інтелектуальну власність. У справі «Thaler v. Vidal» (2022) Федеральний апеляційний суд підтвердив цю точку зору, постановивши, що Стівен Талер (Stephen Thaler) не може вказати свою систему штучного інтелекту DABUS як єдиного винахідника у заявках на патент. Суд дійшов висновку, що, оскільки в Законі про патенти використовуються особисті займенники, такі як «він сам» і «вона сама», статус винахідника, визначений законом, суворо обмежується фізичними особами. Щоб врахувати реалії сучасних наукових досліджень, Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) у 2024 та 2025 роках опублікувало рекомендації, в яких

підкреслювалося, що штучний інтелект є лише високотехнологічним інструментом, подібним до лабораторної центрифуги. Хоча штучний інтелект може суттєво прискорити розробку, патентоспроможність у кінцевому рахунку залежить від того, чи зробила фізична особа «істотний внесок» у фактичне створення винаходу, і штучний інтелект не може бути зазначений як винахідник у жодному статусі...

У законодавстві про авторське право встановлено аналогічну межу: суди послідовно визнають, що авторство людини є непорушною передумовою для отримання захисту. У справі «Thaler v. Perlmutter» суди відхилили спробу Талера зареєструвати авторське право на зображення, повністю створене його системою штучного інтелекту. Апеляційний суд округу Колумбія підтвердив це рішення у 2025 році, а Верховний суд США остаточно закріпив цей прецедент, відмовивши у перегляді справи 2 березня 2026 року. Згідно з рекомендаціями Бюро з авторських прав США від січня 2025 року, автори творів, створених за допомогою штучного інтелекту, повинні довести «достатній контроль людини над елементами вираження», щоб забезпечити собі захист. Цей стандарт наразі перевіряється у таких справах, як «Allen v. Perlmutter», де досліджується, чи є інтенсивне підказування достатнім творчим керівництвом з боку людини...

У той час, коли Сполучені Штати відзначають своє 250-річчя, звернення Вашингтона до Конгресу 1790 року, в якому він закликав заохочувати «прояви майстерності та геніальності» людини, залишається провідною філософією національної системи інтелектуальної власності. Сучасним новаторам для орієнтування в цьому середовищі необхідна сувора практична дисципліна. Компанії повинні ретельно документувати людський внесок, ведучи детальні поточні записи про людське міркування, творчий напрям та судження, що сформували результат роботи ШІ. Крім того, підприємства повинні юридично розглядати ШІ як складний інструмент, а не як співвинахідника, залишаючись при цьому готовими до того, що регуляторні та судові доктрини в найближчі роки ще більше уточнять точні межі поняття «істотного людського вкладу». (*Christopher W. Adams, Frank L. Bernstein, Anna Fraser. From Quill to Code-George Washington Debates the Patent Future of Artificial Intelligence on America's 250th Birthday // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/quill-code-george-washington-debates-patent-future-artificial-intelligence-americas>). 08.07.2026*).

«Історія авторського права в музиці характеризується безперервною боротьбою за права виконавців проти потужних лейблів — ця динаміка зараз повторюється з появою генеративного ШІ. Хоча з 1790 року правові рамки поступово розвивалися, надаючи виконавцям роялті за стрімінг та права на запис, поява генераторів пісень на основі ШІ, таких як Suno, створює новий правовий вакуум, що обходить чинне законодавство про авторство. Наразі в галузі спостерігається гостра реакція проти навчання ШІ на матеріалах,

захищених авторським правом, без згоди митців, проте ШІ неминуче стає невід'ємною частиною музичного виробництва завдяки гібридним трекам та генерації циклів ...

Основна правова дилема полягає в архітектурі таких генераторів з функцією «prompt-to-file», як Suno. Законодавство США про авторське право вимагає «значущого творчого контролю з боку людини» для надання авторських прав, але інтерфейс Suno з одним промтом зводить творчий процес до мінімуму, не залишаючи слідів прийняття рішень людиною чи послідовних виборів. Як наслідок, Suno залишається юридичним автором згенерованих творів, лише надаючи своїм користувачам комерційні ліцензії та одночасно прямо відмовляючись від будь-яких гарантій щодо права власності на авторські права. Така архітектура не дозволяє користувачам юридично захищати свої твори, створені за допомогою ШІ, від крадіжки або вимагати роялті у разі їхнього використання...

Тим часом артисти повністю виключені з поточних переговорів, від яких залежить дуже багато, між компаніями, що розробляють штучний інтелект, та великими лейблами, такими як Universal і Sony, які одночасно подають позов проти Suno і укладають угоди з конкурентами, такими як Udio, щоб максимізувати власний фінансовий вплив. Якщо артисти та незалежні продюсери хочуть мати обґрунтовані права власності на музику, створену ШІ, у майбутньому, рішення має полягати у кардинальній переробці цих інструментів, щоб користувачі могли інтерактивно маніпулювати своїми виступами та записувати їх, тим самим беззаперечно встановлюючи авторство людини» (*Hunter Hillman. Why AI Song Generators Don't Grant Copyright // Hypebot (<https://www.hypebot.com/why-ai-song-generators-dont-grant-copyright/>). 09.07.2026*).

«Швидка інтеграція технологій сонячної енергетики, накопичення енергії та управління «розумними» енергомережами перетворила інфраструктуру електроенергетики на складну сферу, що характеризується великою кількістю патентів. Протягом останніх двох десятиліть накопичилася значна кількість патентів, що охоплюють сфери зв'язку, сучасних систем обліку та управління на системному рівні. Оскільки ці базові технології на сьогодні набули широкого комерційного застосування, патенти на них вступають у фазу «середини терміну дії» — найбільш вигідний з комерційної точки зору період для власників, щоб захищати свої права та укладати ліцензійні угоди... Цей ризик посилюється другою, швидко зростаючою хвилею патентів, зосереджених на штучному інтелекті (ШІ) та машинному навчанні (МН). Ці патенти на ШІ/МН не утворюють окремої категорії, а інтегровані в існуючі архітектури першої хвилі, використовуючи деталізовані дані для прогнозування обсягів сонячної генерації, оптимізації систем зберігання енергії та розробки динамічних тарифів для споживачів. Ця

друга хвиля продовжує часові рамки ризиків, пов'язаних із захистом патентів та ліцензуванням, далеко в майбутнє...

Отже, комунальні підприємства, постачальники та розробники, які впроваджують нові «розумні» енергомережі або інструменти прогнозування на основі штучного інтелекту, повинні усвідомлювати, що вони працюють у густому «патентному хаосі». Щоб зменшити ці ризики, пов'язані з інтелектуальною власністю, які постійно зростають, та скористатися новими можливостями, компанії повинні безпосередньо враховувати питання інтелектуальної власності у своєму технічному та комерційному плануванні. До найважливіших проактивних заходів належать проведення аналізу свободи дій перед впровадженням нових програм, забезпечення чітких положень щодо розподілу прав інтелектуальної власності та відшкодування збитків у контрактах з постачальниками, а також консультації з юристами на ранніх етапах процесу розробки... Крім того, компаніям слід активно формувати власні цільові патентні портфелі; володіння власною інтелектуальною власністю не тільки захищає унікальні інновації, а й надає важливий важіль впливу для укладення угод про взаємне ліцензування та монетизації, перетворюючи потенційні юридичні ризики на стратегічні бізнес-активи» (*Troutman Pepper Locke. How AI and smart grid patents are exposing risks and opportunities in the solar power sector // pv magazine (<https://pv-magazine-usa.com/2026/07/10/how-ai-and-smart-grid-patents-are-exposing-risks-and-opportunities-in-the-solar-power-sector/>). 10.07.2026*).

«Широке впровадження штучного інтелекту (ШІ) у патентні робочі процеси викликало поширене занепокоєння щодо того, що використання ШІ за своєю суттю ставить під загрозу права інтелектуальної власності; однак фактичний ризик пов'язаний не з самою технологією, а з конкретним «каналом» комунікації, через який передаються дані. Саме ці канали — що визначаються рівнями продуктів, умовами постачальників, налаштуваннями зберігання даних та конкретними моделями — визначають, чи зберігається конфіденційність... Всупереч поширеній думці, введення запитів у інструмент штучного інтелекту не призводить до автоматичного створення рівня техніки відповідно до розділу 102 патентного законодавства, оскільки розкриття інформації через захищені канали, канали корпоративного рівня або API, що підлягають суворим політикам конфіденційності та заборони використання для навчання, не відповідає правовим критеріям публічної доступності. Навіть якщо модель зберігає фрагменти даних, приватні та недоступні для пошуку обміни не вважаються публічним розкриттям. Проте введення конфіденційної інформації на споживчі рівні, що дозволяють навчання, або у публічні майданчики для оцінки моделей, які відкрито публікують набори даних, остаточно порушує конфіденційність. Хоча Сполучені Штати надають однорічний пільговий період для усунення наслідків

ненавмисного розкриття, іноземні юрисдикції, такі як Європа, застосовують стандарти абсолютної новизни, що робить будь-яке публічне розкриття незареєстрованих винаходів безповоротним...

Хоча патент може витримати незначне порушення конфіденційності, комерційні таємниці є набагато вразливішими, оскільки навіть одне розкриття інформації постачальнику штучного інтелекту, який не має відповідних зобов'язань, повністю позбавляє сенсу «розумні заходи» щодо збереження таємниці, необхідні для законного збереження комерційної таємниці. Аналогічно, захист адвокатської таємниці та доктрини «результатів роботи» значною мірою залежить від обраного каналу та залучення адвоката. Рішення федеральних судів на початку 2026 року підкреслили цю відмінність, постановивши, що самостійний обмін даними з системами штучного інтелекту, призначеними для споживачів, не підпадає під захист адвокатської таємниці через стандартні умови навчання та розкриття інформації, тоді як використання під керівництвом адвоката через контрольовані, захищені канали успішно забезпечувало захист результатів роботи... Орієнтування в цих межах конфіденційності стало ще складнішим, оскільки окремі моделі можуть містити особливі умови обробки даних, які мають пріоритет над загальними корпоративними угодами, наприклад, моделі, що передбачають короткострокове зберігання даних з міркувань безпеки або дотримання нормативних вимог незалежно від рівня передплати. Отже, фахівці повинні виходити за межі базового позначення «корпоративний» та перевіряти конкретні умови тієї моделі, яка впроваджується...

Навіть за умови використання ідеально захищеного каналу передачі даних застосування ШІ несе серйозні стратегічні ризики, які технологія не може усунути, зокрема щодо недоліків у визначенні авторства винаходу та низької якості формулювання заявки. Згідно зі стандартами USPTO, які наприкінці 2025 року відновили традиційний критерій «людської концепції», винахідниками з юридичної точки зору можуть бути визнані лише фізичні особи. Якщо фахівець сліпо приймає результати, згенеровані ШІ, відсутність справжнього, незалежного внеску людини у створення концепції винаходу може призвести до визнання патенту недійсним під час подальших судових розглядів... Крім того, інструменти штучного інтелекту часто формулюють тексти, які, хоч і звучать плавно, але можуть завдати юридичної шкоди, наприклад, містять обмежувальні формулювання, що звужують обсяг формули винаходу або створюють презумпцію, пов'язану з історією розгляду заявки. Щоб мінімізувати ці ризики, фахівці у сфері патентів повинні проводити комплексні аудити каналів — перевіряти умови конфіденційності, політики навчання та терміни зберігання даних своїх інструментів — і зберігати супутні докази цих налаштувань. Зрештою, професійна компетентність вимагає, щоб юристи ставилися до ШІ як до складного інструменту, а не як до співпрацівника, активно захищаючи конфіденційну інформацію клієнтів та ретельно перевіряючи кожен згенерований проект перед подачею, щоб

гарантувати, що продуктивність, досягнута за допомогою ШІ, не погіршує якість активів або юридичну обґрунтованість» (*Lana Akopyan. AI Does Not Destroy Patent Rights: Bad Channels and Bad Judgment Do // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2026/07/15/ai-does-not-destroy-patent-rights-bad-channels-bad-judgment-do/>). 15.07.2026*).

«Компанія Meta подала заявку на патент на новий «пристрій» на базі штучного інтелекту, призначений для безперервного моніторингу вербальних і невербальних сигналів користувача — таких як сміх, зітхання та вибір слів під час відеодзвінків — з метою відстеження та кількісної оцінки його емоційного стану з плином часу. Згідно з патентом, опублікованим 2 липня Відомство патентів і торгових марок США, ця система емоційного моніторингу надаватиме користувачам особисті аналітичні висновки, наприклад, відзначаючи зростання рівня вираженої вдячності... Однак подання цього документа викликало серйозну тривогу серед захисників права на приватність та аналітиків, які розглядають позиціонування пристрою як «фітнес-тренера» лише як тонкий прикриття для постійного емоційного спостереження, пов'язаного з місцезнаходженням, активністю та використанням додатків. Критики, зокрема Джош Голін із групи з захисту технологічних прав Fairplay, попереджають, що Meta може використовувати ці глибоко особисті дані для показу цільової реклами, орієнтованої на емоційні вразливості користувачів — що є особливо тривожною перспективою для вразливої молоді» (*Anthony Cuthbertson. Meta patents AI device that tracks your mood // Yahoo! Finance (<https://uk.finance.yahoo.com/news/meta-patents-mystery-ai-device-154726359.html>). 11.07.2026*).

«Міністр фінансів США Скотт Бессент попередив, що адміністрація Трампа може ввести санкції проти Китаю у зв'язку з крадіжкою інтелектуальної власності (ІВ) у сфері штучного інтелекту, що зумовлено зростаючими побоюваннями щодо того, що Пекін використовує американські технології ШІ для вдосконалення власних моделей. Ця напруга загострилася після випуску китайським стартапом Moonshot AI моделі Kimi K3 — моделі з відкритою вагою, яка, за повідомленнями, демонструє результати на рівні провідних американських систем від OpenAI та Anthropic, а в галузі фронтенд-кодування навіть очолює світові рейтинги... Стрімкий розвиток цієї моделі посилив побоювання в Кремнієвій долині та Вашингтоні щодо «дистиляції» — техніки, яка використовується для клонування можливостей більших і потужніших американських моделей у менші іноземні. Бессент наголосив, що, хоча адміністрація США підтримує технології з відкритим кодом, вона не буде терпіти крадіжки інтелектуальної власності, зазначивши, що слідчі вже виявили водяні знаки від великих американських

мовних моделей, вбудовані в китайські системи штучного інтелекту... Відповідно, адміністрація активно аналізує ситуацію з метою визначення можливих санкцій і розглядає питання про те, чи слід законодавчо зобов'язати вітчизняні компанії, які використовують китайські моделі, розкривати цю інформацію своїм клієнтам» (*Julia Shapero. Bessent warns China could face sanctions over AI IP theft // Nexstar Media Inc. (<https://thehill.com/policy/technology/5980722-scott-bessent-china-sanctions-ai-theft/>). 21.07.2026*).

«У міру того, як генеративний штучний інтелект стає стандартним бізнес-інструментом, компанії повинні переоцінити, як його впровадження впливає як на їхні стратегії захисту комерційних таємниць, так і на види інформації, що підлягають захисту. Відповідно до Закону про захист комерційних таємниць (DTSA) та Єдиного закону про комерційні таємниці (UTSA), інформація користується правовим захистом, якщо власник вживає розумних заходів для збереження її таємності, а також якщо інформація набуває самостійної економічної цінності завдяки тому, що вона не є загальновідомою. На відміну від патентного та авторського права, законодавство про комерційну таємницю не вимагає наявності людського авторства чи винахідництва, що робить його надзвичайно гнучким для захисту алгоритмів, що створюються за допомогою машин, стратегій ціноутворення або формул. Однак використання ШІ створює серйозну «проблему конфіденційності», оскільки передача конфіденційної інформації на публічні або споживчі платформи ШІ може юридично позбавити її статусу комерційної таємниці. Нещодавні рішення федеральних судів у 2025 та 2026 роках встановили, що добровільне розкриття комерційних таємниць публічним платформам ШІ, умови користування якими не передбачають зобов'язання щодо конфіденційності, позбавляє їх захисту як комерційної таємниці. Відповідно, правовий статус комерційної таємниці, створеної за допомогою ШІ, повністю залежить від того, як платформа отримує дані та що їй дозволено робити з ними згідно з умовами договору...

Це означає, що управління штучним інтелектом є, по суті, питанням захисту комерційної таємниці, а не простою ІТ-політикою. Хоча інформація, вилучена або зібрана з компанії без дозволу, все ще може слугувати підставою для позову про незаконне привласнення, введення власних даних у загальнодоступний інструмент без обмежень не відповідає встановленій законом вимозі щодо «розумних зусиль». Щоб зменшити цей ризик, компанії повинні надавати пріоритет локальному або корпоративному впровадженню штучного інтелекту, де умови договору забороняють навчання на даних клієнтів, обмежують перевірку людьми та забезпечують дотримання суворих прав на конфіденційність і видалення даних. Крім того, організації повинні контролювати операційний ризик, пов'язаний з обробкою даних у системах третіх сторін та подальшим обміном даними. Компанії також повинні

усвідомлювати, що ШІ змінив економічну цінність їхніх існуючих комерційних таємниць: деякі історичні дані можуть набути нової цінності як навчальний матеріал для власних моделей ШІ, тоді як інші традиційні комерційні таємниці можуть втратити цінність, оскільки конкуренти тепер можуть легко здійснити їх реверс-інжиніринг за допомогою сучасних інструментів ШІ...

І навпаки, ретельний процес розробки промптів створив цілком нові категорії інтелектуальної власності, що підлягають захисту. Структуровані бібліотеки промптів, системні промпти та власні робочі процеси ШІ можуть кваліфікуватися як комерційні таємниці, що підлягають захисту, оскільки вони містять цінні інституційні знання, операційний досвід та конкурентні бізнес-процеси, розроблені завдяки значним інвестиціям та експериментам. Щоб забезпечити такий захист, підприємства повинні ставитися до цих активів так само суворо, як і до традиційних комерційних таємниць, обмежуючи внутрішній доступ, укладаючи угоди про нерозголошення та позначаючи репозиторії підказок як конфіденційні. Цей захист наразі перевіряється в судах, зокрема у справах, пов'язаних із «втручанням у підказки», коли зловмисники витягують системні підказки. Зрештою, щоб успішно використовувати ШІ без шкоди для своїх інтелектуальних активів, підприємства повинні встановити чітку політику щодо ШІ, яка визначає, які платформи дозволені, суворо обмежує введення конфіденційних даних у публічні інструменти та забезпечує договірний захист їхніх середовищ ШІ» (*David M. McIntosh , Joshua Talicska , Maureen (Mo) Greason , Chloe Meyers. Is Your Secret Safe with AI? Trade Secret Protection in the Age of AI // Ropes & Gray LLP. (<https://www.ropesgray.com/en/insights/alerts/2026/07/is-your-secret-safe-with-ai-trade-secret-protection-in-the-age-of-ai>). 22.07.2026*).

«Недавні події щодо передових моделей ШІ, такі як витік закритої моделі GPT-5.6 Sol від OpenAI з дослідницького середовища та використання компанією Hugging Face моделі з відкритими вагами для своїх криміналістичних розслідувань, а також випуск моделі Kimi K3 від Moonshot, посилили дискусію щодо порівняння моделей ШІ з відкритими вагами та закритих моделей... Хоча обговорення часто зосереджуються на продуктивності, вартості та кібербезпеці, компанії, що оцінюють ці системи, також повинні враховувати суттєві відмінності в ризиках, пов'язаних з авторським правом. Закриті, або пропрієтарні, моделі розміщуються на серверах постачальника, і доступ до них здійснюється через API, що означає, що користувачі ніколи не мають доступу до базової архітектури. Навпаки, моделі з відкритими вагами дозволяють користувачам завантажувати, запускати та налаштовувати фактичні «ваги», на які модель була навчена, на власній інфраструктурі. Ця операційна відмінність кардинально змінює оцінку юридичних ризиків для підприємств, що впроваджують штучний інтелект...

Профіль ризиків, пов'язаних з авторським правом, у закритих моделях, як правило, є значно нижчим для корпоративних користувачів завдяки трьом ключовим факторам. По-перше, постачальники закритих моделей часто пропонують договірне відшкодування збитків для захисту користувачів від судових позовів про порушення авторських прав за умови, що вони використовують вбудовані в систему захисні механізми, тоді як ліцензії на моделі з відкритим вагою зазвичай виключають будь-яку відповідальність. По-друге, закриті моделі мають перевагу у вигляді централізовано керованих фільтрів контенту, що постійно оновлюються, тоді як користувачі відкритих моделей повинні самостійно керувати своїми фільтрами та ризикують втратити захист, якщо змінять або налаштують модель. Нарешті, відповідальність щодо навчальних даних суттєво відрізняється. Хоча обом моделям часто бракує прозорості, розробники закритих моделей зацікавлені у використанні ліцензованих даних та пропонують договірні гарантії, тоді як ті, хто впроваджує відкриті моделі, несуть повний ризик, якщо завантажена модель була навчена на неліцензованих матеріалах, захищених авторським правом. Зрештою, визначення того, хто несе юридичну відповідальність за несанкціоновані результати, є критичним фактором у прийнятті рішень для будь-якої компанії, яка обирає модель штучного інтелекту» (*Gerard M. Donovan. Who's liable if your AI model generates infringing content? It can depend on which model you pick // Reed Smith LLP (<https://www.reedsmith.com/our-insights/blogs/viewpoints/102ne55/whos-liable-if-your-ai-model-generates-infringing-content-it-can-depend-on-whic/>). 24.07.2026*).

«У міру того, як генеративний штучний інтелект (ШІ) все глибше інтегрується в повсякденну ділову діяльність, Бюро з авторських прав США роз'яснило, що захист авторських прав суворо вимагає людського авторства. Твори, створені виключно ШІ, не підлягають захисту, і Бюро з авторських прав стверджує, що сам лише ввід текстових підказок не надає користувачеві авторських прав на отриманий результат. Однак твори, створені за допомогою ШІ, все ж можуть претендувати на авторський захист, якщо вони містять достатній рівень людської творчості. Це відбувається тоді, коли людина творчо відбирає та komponує результати роботи ШІ, істотно модифікує зміст, додаючи особисте вираження, або інтегрує елементи, згенеровані ШІ, у більший твір, автором якого є переважно людина. Оскільки ці висновки значною мірою залежать від конкретних обставин, Бюро з авторських прав розглядає заявки в індивідуальному порядку, про що свідчить рішення, яке забезпечило захист тексту графічного роману, написаного людиною, та його загальної композиції, водночас відмовивши у захисті ілюстрацій, згенерованих ШІ...

Щоб забезпечити та зберегти чинну реєстрацію авторських прав, підприємства повинні розкривати інформацію про будь-яке істотне залучення

ШІ до творчого процесу. Заявники зобов'язані ідентифікувати частини, згенеровані ШІ, відмовитися від авторства на ці елементи та детально описати конкретний внесок людини, оскільки відсутність прозорості може поставити під загрозу можливість захисту реєстрації. Окрім питання щодо можливості захисту результатів роботи ШІ авторським правом, підприємства також стикаються з потенційними юридичними ризиками, пов'язаними з тим, як навчаються моделі ШІ. Питання про те, чи є навчання ШІ на матеріалах, захищених авторським правом, «добросовісним використанням», залишається складним і невирішеним у федеральних судах. Добросовісне використання особливо важко довести, якщо результати роботи ШІ безпосередньо конкурують з оригінальними творами, використаними для навчання, що створює ризики для підприємств, які можуть нести юридичну відповідальність, якщо їхні постачальники ШІ використовували неліцензований контент...

Щоб подолати ці виклики та захистити свої цифрові активи, підприємствам слід запровадити низку превентивних заходів. По-перше, вони повинні ретельно документувати всі творчі рішення, прийняті людьми, такі як редагування, перетворення або аранжування контенту, згенерованого ШІ, а також послідовно зазначати використання ШІ у заявках на реєстрацію авторських прав. Крім того, компанії повинні оцінювати практику роботи своїх постачальників ШІ з навчальними даними, щоб переконатися, що вони використовують матеріали з належним ліцензуванням. Нарешті, залучаючи сторонніх творців, підприємствам слід запровадити чіткі договірні положення, запевнення та гарантії щодо використання ШІ, щоб забезпечити юридичний захист будь-якого наданого результату роботи. Оскільки суди та Бюро з авторських прав постійно уточнюють правові межі цієї технології, бути в курсі останніх змін та надавати пріоритет участі людини залишається найефективнішим шляхом захисту інновацій, створених за допомогою ШІ» **(Douglas A. Cherry. Client Alert: Copyright Protection for AI-Created Works: What Your Business Needs to Know // Shumaker, Loop & Kendrick, LLP. (<https://www.shumaker.com/insight/copyright-protection-for-ai-created-works-what-your-business-needs-to-know-2/>). 27.07.2026).**

Японська Держава

«Протягом двох місяців, починаючи з червня 2025 року, було створено понад 43 000 «дівфейків», згенерованих штучним інтелектом, з використанням зображень та голосів знаменитостей і персонажів аніме без їхньої згоди. Згідно з дослідженням Японської організації з захисту прав на публічність (JAPRO), ці несанкціоновані твори — серед яких були екранізації аніме з живими акторами та кавери пісень, згенеровані штучним інтелектом — набрали приблизно 335 мільйонів переглядів у соціальних мережах... Такий приголомшливий масштаб призвів до втрат у сфері авторських прав та

ліцензування, які, за оцінками, становлять від 2 до 4,5 млрд ієн для митців, хоча JAPRO попереджає, що фактичний фінансовий збиток, ймовірно, є набагато більшим. Незважаючи на масштаб проблеми, опитування 174 розважальних компаній виявило серйозну невідповідність: лише 28 % були обізнані з повним обсягом збитків, а лише 1,1 % розробили керівні принципи щодо реагування на порушення авторських прав штучним інтелектом, причому багато хто з них вказував на складність самостійної розробки таких політик... У відповідь на ці дедалі більші занепокоєння, які також стосуються пошукових систем на основі штучного інтелекту, що використовують несанкціонований новинний контент, Міністерство юстиції створило експертну групу для обговорення можливих правових заходів та розробки офіційних рекомендацій щодо захисту авторів та галузей від зловживання генеративним штучним інтелектом» *(AI-related copyright losses cost celebrities up to ¥4.5 billion, study says* // *THE JAPAN TIMES LTD.* (<https://www.japantimes.co.jp/news/2026/07/09/japan/copyright-ai-survey/>). 09.07.2026).

Наука в сфері інтелектуальної власності

«Наукові видання перетворилися на надзвичайно прибуткову галузь, яка щорічно приносить близько 19 мільярдів доларів із рентабельністю близько 40 %, головним чином завдяки тому, що великі комерційні видавництва отримують вигоду від досліджень, що фінансуються за рахунок державних коштів. Протягом десятиліть ці видавництва «Великої п'ятірки» — зокрема Elsevier, Springer Nature, Wiley, Taylor & Francis та SAGE — підтримували високі абонентські внески та платні доступи, створюючи значні бар'єри для доступу. Хоча високі виробничі витрати колись були виправданими в епоху друкованих видань, перехід до цифрового розповсюдження зменшив операційні витрати, навіть попри зростання доходів видавництва. Ця приватизація знань спровокувала такі рухи, як «Маніфест партизанського відкритого доступу» Аарона Шварца та суперечливе виникнення Sci-Hub, що висвітлює глибокі нерівності, з якими стикаються дослідники, особливо в країнах Глобального Півдня. Відповідно, зростає тиск на впровадження моделей відкритого доступу (ОА), щоб гарантувати, що дослідження, фінансовані з державних коштів, слугуватимуть загальним благом, доступним для всіх...

Сучасні стратегії відкритого доступу зазвичай поділяються на три категорії. «Зелений відкритий доступ» дозволяє дослідникам публікуватися в традиційних платних журналах, а вже потім розміщувати свої рукописи в репозитаріях, що зрештою покращує доступ, але при цьому зберігає залежність від традиційних видавців і затримує доступність матеріалів. «Золотий відкритий доступ» передбачає сплату значних зборів за обробку статей (АРС)

для забезпечення негайного відкритого доступу — це модель, яка перекладає фінансове навантаження на авторів або установи, зберігаючи при цьому домінуючу роль комерційних суб'єктів. Ідеальною альтернативою є «діамантовий відкритий доступ» — модель, що базується на зусиль спільноти, за якої публікація є безкоштовною як для авторів, так і для читачів, а наука розглядається як суспільне благо. Приклади такого підходу варіюються від програмних рішень, таких як Open Journal System, що використовується у всьому світі для управління журналами в таких галузях, як седиментологія та планетологія, до репозитаріїв, таких як arXiv або HAL для препринтів, які надають пріоритет швидкому поширенню над традиційним рецензуванням. Навіть традиційні організації, такі як французька Академія наук, експериментують з інноваційними моделями «Subscribe-to-Open» (S2O), щоб спочатку покрити витрати, а потім відкрити доступ до контенту назавжди...

Незважаючи на ці інновації, академічна екосистема залишається структурно обмеженою через домінування великих видавництв, які контролюють не лише престижні видання, а й показники — такі як кількість цитувань та імпакт-фактори — що визначають кар'єрний ріст та право на отримання фінансування. Ці показники, які часто критикують як псевдонаукові, закріплюють «економіку престижу», в якій дослідники змушені публікуватися у виданнях з високими гонорарами, щоб підтвердити свою цінність, що фактично дозволяє приватним структурам контролювати інфраструктуру наукового визнання. Щоб протистояти цій «капіталістичній логіці» та загрозі авторитаризму чи дезінформації, експерти стверджують, що наукова спільнота повинна повернути собі контроль над своєю видавничою інфраструктурою. Перехід до моделей, що належать спільноті, є недорогими та прозорими, таких як «діамантовий відкритий доступ» (Diamond OA), розглядається не лише як зручність, а як необхідний крок для збереження незалежності, авторитету та доступності науки в інтересах суспільства» (*Frédéric Schmidt, Camille Thomas, Romain Vaucher. Making scientific knowledge free for all // Science X network (<https://phys.org/news/2026-07-scientific-knowledge-free.html>). 09.07.2026*).

«Хоча на першому етапі руху за відкриту науку вдалося усунути платні бар'єри для розширення глобального доступу до наукових досліджень, стрімкий розвиток штучного інтелекту продемонстрував, що сам лише доступ не гарантує розуміння. У сучасному інформаційному середовищі, опосередкованому штучним інтелектом, дослідники, клініцисти та політики дедалі частіше покладаються на узагальнені відповіді, а не на безпосереднє ознайомлення з першоджерелами наукової літератури. Хоча цей процес пошуку, керований штучним інтелектом, є надзвичайно ефективним, він абстрагує наукові нюанси, оминаючи методологічні обмеження, невизначеності та суперечливі інтерпретації. Ця зміна створює систему, яка формально є відкритою, але функціонально — непрозорою. Щоб усунути цю прогалину,

екосистема наукових публікацій має перейти до «Відкритої науки 2.0» — концепції, яка зміщує акцент з простої доступності на активне розуміння, довіру та ефективне застосування знань. Для здійснення цього переходу необхідні цілеспрямовані та скоординовані інвестиції у чотири взаємопов'язані напрямки: розширення доступу, підтвердження довіри, розвиток людської експертизи та розширення наукової комунікації...

У рамках перших двох вимірів відкритий доступ залишається надзвичайно важливим, але його необхідно розширити, щоб охопити відкриті дані, відкриті методи та структуровані метадані. Оскільки моделі штучного інтелекту обробляють величезні обсяги даних, видавці повинні забезпечити належне ліцензування та структуровану доступність, щоб гарантувати, що ці моделі точно вказують джерела та посилаються на рецензовані матеріали. Крім того, оскільки результати, синтезовані штучним інтелектом, оминають традиційних редакційних контролерів, відповідальність стала надзвичайно розмитою, а це означає, що репутації установи вже недостатньо для гарантування достовірності. Щоб протидіяти цьому, довіру необхідно вбудувати безпосередньо в цифрову інфраструктуру. Видавці та бібліотеки повинні проактивно інвестувати у високоякісні метадані, структурований контент, контекстне тегування та чітке зазначення походження, щоб надати необхідні сигнали, які потрібні системам ШІ для точного відображення результатів досліджень...

Водночас легкість отримання відповідей за допомогою ШІ не зменшує потреби в людській експертизі; навпаки, вона різко підвищує цінність критичного мислення. Щоб впевнено орієнтуватися в інструментах ШІ, потрібні глибокі галузеві знання, які формуються на попередніх етапах завдяки інтелектуальним звичкам, що зараз перебувають під тиском, — таким як глибоке читання, тривале ознайомлення з розгорнутими науковими працями, а також вивчення оглядових статей і монографій. Замість того, щоб дозволити швидкому пошуку витіснити ці звички, академічні бібліотеки та установи повинні вдосконалювати свої програми з підвищення грамотності, щоб активно зберігати когнітивні здібності та критичне мислення. Фінансуючі організації мають найбільший системний вплив для підтримки розвитку цієї експертизи, надаючи пріоритет розгорнутим оглядам та інтегруючи надійні комунікаційні плани безпосередньо в дизайн досліджень...

Нарешті, «Відкрита наука 2.0» визнає, що технічні наукові статті призначені для підтвердження достовірності та пріоритетності, а не для пояснення результатів досліджень нефахівцям. Щоб ефективно доносити результати досліджень, наукова спільнота повинна розвивати в дослідників навички спілкування простою мовою, одночасно забезпечуючи належне фінансування професійних наукових комунікаторів та журналістів. Хоча інструменти штучного інтелекту можуть суттєво допомогти в цьому процесі, складаючи резюме або створюючи візуальні матеріали, такі як інфографіка, критичне судження щодо того, що слід уточнювати або підкреслювати, не

можна делегувати технології. Зрештою, майбутнє наукової комунікації визначатиметься не лише тим, наскільки ефективно відкриваються знання, а й тим, наскільки успішно дослідники, видавці, бібліотекарі та спонсори співпрацюють, щоб допомогти суспільству їх осмислити» (*Ashutosh Ghildiyal. Open Science 2.0: Building Understanding in an AI-Mediated World // Society for Scholarly Publishing (SSP) (<https://scholarlykitchen.sspnet.org/2026/07/14/open-science-2-0-building-understanding-in-an-ai-mediated-world/>). 14.07.2026*).

«Нове дослідження, проведене компанією Kudos на основі опитування понад 11 500 науковців та 200 бібліотекарів, а також аналізу понад 300 джерел, показує, що штучний інтелект (ШІ) вже охоплює третину пошуку наукової інформації: кожен десятий науковець починає свій пошук безпосередньо за допомогою інструментів ШІ, а ще 25 відсотків використовують загальні пошукові системи, в які тепер вбудовані відповіді, згенеровані ШІ. Ця тенденція ще більш виражена серед науковців на початку кар'єри та корпоративних дослідників. Викликає занепокоєння той факт, що 40 відсотків науковців помилково вважають, що огляди, згенеровані ШІ у пошукових системах, були створені або відібрані людиною; серед студентів цей показник зростає до 46 відсотків, а бібліотекарі повідомляють, що користувачі регулярно запитують статті, яких не існує через «галюцинації» ШІ. Бібліотекарі також відзначають зниження використання першоджерел, пов'язане з пошуком за допомогою ШІ, і хоча вони усвідомлюють, що зменшення використання не означає зниження цінності, показники використання продовжують визначати рішення щодо закупівель, що ставить під загрозу передплату... Бібліотекарі хочуть, щоб видавці відігравали активну роль у забезпеченні точного відображення наукового контенту системами штучного інтелекту, і закликають до більшої прозорості щодо того, як ліцензується контент для навчання ШІ. Найпоширенішою рекомендацією фахівців з оптимізації ШІ є розробка структурованих резюме, написаних простою мовою, які чітко пояснюють, про що йдеться в дослідженні та чому воно є важливим; цей крок перестав бути необов'язковим і став необхідним для збереження видимості та цитованості. У звіті наведено рекомендації щодо оптимізації контенту для виявлення ШІ, відстеження видимості ШІ та адаптації видавничих стратегій у бік кураторства та управління, а не розповсюдження; на другому етапі дослідження планується розробити спільні стандарти для контенту, розмітки та машинно-зчитуваних сигналів, які системи ШІ зможуть точно сприймати та атрибутувати» (*Charlie Rapple. AI has captured a third of research discovery. Study sets out actions required for publishers to make content visible via new channels // Kudos Innovations Ltd (<https://blog.growkudos.com/news/ai-discovery-study-sets-out-actions-required-for-publishers-to-make-content-visible-via-new-channels/>). 15.07.2026*).

«Подібно до природних екосистем, галузі людської діяльності є динамічними системами, що формуються під впливом мінливих умов навколишнього середовища, і ця реальність особливо помітна у галузі наукових публікацій. Стрімке поширення публікацій у режимі відкритого доступу (OA), зумовлене вимогами фінансуючих організацій, спочатку становило загрозу для традиційних журналів, що працюють за підпискою. Однак провідні комерційні видавництва гнучко пристосувалися до ситуації, запровадивши «золотий» відкритий доступ (Gold OA), що фінансується за рахунок плати за обробку статей (APC), успішно переклавши видавничі витрати на авторів та їхні установи, щоб створити новий прибутковий джерело доходу. Водночас «зелений» відкритий доступ (Green OA) з'явився як рання адаптивна стратегія, що дозволяла авторам виконувати вимоги щодо відкритого доступу, завантажуючи необроблені, неформатовані й часто обтяжені ембарго рукописи до інституційних репозитаріїв, водночас публікуючи форматовані версії за платним доступом. Замість того, щоб сприяти глибоким системним змінам, «зелений» відкритий доступ функціонував як тимчасовий притулок; він не змінив основної динаміки ресурсів, змушуючи установи сплачувати абонентську плату та «золоті» APC, одночасно фінансуючи утримання репозитаріїв, що в кінцевому підсумку призвело до різкого зростання прибутків комерційних видавців...

Під час цього перехідного періоду з'явилися нові видавництва, такі як Hindawi, MDPI та Frontiers, які зайняли нішу, що характеризувалася високою масштабованістю та ефективністю. Ця модель спиралася на державні кошти завдяки високим внескам за публікацію (APC), пропонуючи при цьому обмежену додану вартість, мінімальний редакційний контроль та слабкі етичні гарантії. Процвітаючи в умовах глобального режиму наукових досліджень за принципом «публікуйся або зникни», ці тактики швидко перейняли авторитетні видавці, які, використовуючи престиж своїх брендів, запускали тематичні дочірні журнали — такі як розширюваний перелік видань Nature — стягуючи безпрецедентно високі APC. Хоча дослідники й досі залишаються у пастці цих експлуаторських циклів зворотного зв'язку, глобальний баланс починає зміщуватися. Наприклад, китайська наукова екосистема, на яку впливають національні економічні пріоритети та поточна відсутність трансформаційних угод, дедалі менше дотримується моделей «золотого» відкритого доступу, що неминуче змінить глобальні взаємодії...

Щоб протидіяти цій паразитичній ринковій динаміці, національні та міжнародні фінансуючі організації активно розвивають модель «діамантового» відкритого доступу (Diamond OA) — орієнтовану на науковців та керовану спільнотою модель, яка забезпечує повністю безкоштовний доступ до публікацій та безкоштовне опублікування, водночас повністю зберігаючи авторські права. У Європі такі ініціативи, як DIAMAS та European Diamond Capacity Hub, закладають основу для цього переходу у поєднанні з рамками реформи оцінки наукових досліджень, такими як Сан-Франциська та

Стокгольмська декларації. Оскільки стандартні формати цифрового публікування, такі як PDF та HTML, не є технічно складними чи за своєю суттю дорогими, державні інвестиції у спільну бібліотечну інфраструктуру зробили більш широкий перехід до «Diamond OA» цілком реальним. Хоча такі фактори селективного тиску, як престиж, інерція та короткострокові вигоди, утримують добре фінансовані дисципліни в замкнених циклах вилучення прибутку, наступний етап еволюції наукового публікування зрештою залежатиме від того, чи вирішать дослідники колективно перейти до цих симбіотичних, орієнтованих на спільноту альтернатив» (*Camille Thomas, Romain Vaucher. From Parasitism to Symbiosis: Escaping Peer-Pressure and For-Profit Publishers Through Diamond Open Access // Society for Scholarly Publishing (SSP) (<https://scholarlykitchen.sspnet.org/2026/07/16/guest-post-from-parasitism-to-symbiosis-escaping-peer-pressure-and-for-profit-publishers-through-diamond-open-access/>). 16.07.2026*).

«...Стрімке поширення ініціатив у сфері відкритої науки — зокрема платформ відкритого доступу, інфраструктур обміну даними, проєктів громадянської науки та нових моделей оцінки досліджень — призвело до утворення фрагментованого ландшафту, в якому дослідникам, бібліотекарям та практикам стає дедалі складніше орієнтуватися. Хоча багато ініціатив переслідують схожі цілі, відсутність єдиного загального огляду ускладнює пошук відповідних ресурсів, розуміння взаємозв'язків між проєктами, уникнення дублювання та координацію зусиль. Щоб усунути цю прогалину, в рамках проєкту OPENIT було створено хаб «Community Open Science Mapping Initiative» (COSMI) з метою формування структурованої, постійно оновлюваної карти глобальної екосистеми відкритої науки...

Платформа COSMI Hub була створена шляхом об'єднання існуючих ресурсів, зокрема списку ініціатив ASAPbio та бази даних InfraFinder, з доповненнями, відібраними вручну, щоб покращити представлення таких сфер, як громадянська наука та багатомовні ініціативи. Отриманий набір даних не є вичерпним чи нейтральним переліком, а відображає як узагальнення, так і інтерпретацію, сформовані на основі доступної інформації та свідомих редакційних рішень. Під час розробки проєкту команда виявила, що навіть такі базові характеристики, як структури управління, моделі фінансування та статус некомерційної організації, часто було важко визначити, незважаючи на їхню важливість для розуміння того, як функціонують ініціативи...

Однією з головних проблем стала необхідність послідовної класифікації ініціатив, оскільки багато з них виконують одразу кілька функцій і не вписуються чітко у заздалегідь визначені категорії. Замість того, щоб розглядати класифікацію як суто технічне завдання, у рамках проєкту було застосовано інтерпретаційний підхід, що враховує еволюційний та багатовимірний характер відкритої науки. Щоб краще зрозуміти цю

екосистему, інформаційна панель акцентує увагу на взаємозв'язках між ініціативами за допомогою аналізу співвипадковості, показуючи, як різні аспекти відкритої науки — такі як інфраструктура, відкритий доступ, оцінка досліджень, освіта та політика — взаємодіють між собою та об'єднуються у кластери. Цей підхід підкреслює, що відкрита наука — це не сукупність ізольованих заходів, а взаємопов'язана мережа з чітко визначеними ролями та моделями співпраці...

Аналіз також виявляє географічні та організаційні дисбаланси. Хоча Північна Америка та Європа, здається, домінують у зображеному ландшафті, автори застерігають, що це частково відображає відмінності у видимості, інституційній підтримці та доступності джерел, а не фактичний розподіл діяльності у сфері відкритої науки. Такі регіони, як Південна Америка, демонструють потужні екосистеми відкритого публікування, що стають більш очевидними при розгляді з різних аналітичних точок зору. Інформаційна панель також показує значну різноманітність моделей управління, механізмів фінансування та практик інклюзивності, причому некомерційні організації відіграють провідну роль, але рівні багатомовності, управління під керівництвом спільноти та участі країн Глобального Півдня варіюються в різних регіонах...

Інформаційні панелі, такі як COSMI, є скоріше інструментами для попереднього аналізу, а не вичерпним відображенням реальності. Хоча вони можуть виявляти структурні закономірності та взаємозв'язки, вони не здатні повною мірою охопити якість, вплив або ширший політичний та інституційний контекст ініціатив у сфері відкритої науки. Тому в рамках проєкту пропонується створити обсерваторії, керовані спільнотою, які б забезпечували постійне картографування, порівняння та координацію в межах усієї екосистеми. Бібліотеки визначені як установи, що мають особливо сприятливі умови для очолення цих зусиль завдяки своїй усталеній ролі як надійних розпорядників знань та дослідницької інфраструктури...» (*Abdelghani Maddi, Isabelle Dorsch and Marc-André Simard. The Open Science Landscape Is Increasingly Difficult to Grasp. That's a Problem // Annual Reviews* (<https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2026/open-science-landscape-mapping>). 21.07.2026).

«У новому звіті Асоціації з обчислювальної техніки (АСМ), підготовленому під керівництвом професора Стівена Гордона з Університету штату Огайо, підкреслюється, як генеративний ШІ змінює підходи до викладання та оцінювання програмування у вищій освіті. На основі глобального опитування понад 750 викладачів інформатики з 49 країн, проведеного в період з травня по жовтень 2025 року, у звіті зазначається, що 69 % викладачів вважають, що генеративний ШІ докорінно змінив набір навичок, необхідних для створення програмного забезпечення. Хоча викладачі визнають,

що випускники повинні розуміти можливості та обмеження штучного інтелекту, щоб підготуватися до роботи, використання штучного інтелекту студентами створило значні виклики. Найпоширенішою проблемою, на яку вказали 87 % респондентів, є посилення залежності студентів від технологій; за нею слідує занепокоєння щодо списування та плагіату (72 %) та дезінформації (53 %).

У відповідь на ці зміни дискусія в галузі комп'ютерної освіти перейшла від питання про те, чи слід дозволяти використання інструментів штучного інтелекту, таких як ChatGPT та GitHub Copilot, на заняттях, до питання про те, як їх можна інтегрувати, зберігаючи при цьому основні результати навчання. Як наслідок, понад дві третини опитаних викладачів змінили свої підходи до оцінювання. Викладачі приділяють більшу увагу розвитку таких навичок, як розуміння коду, проектування програм, налагодження, тестування та критична оцінка результатів, згенерованих штучним інтелектом. Щоб краще оцінити рівень розуміння студентами матеріалу та те, як вони застосовують свої знання, викладачі також все частіше використовують усні іспити, рецензування коду та оцінювання на основі проєктів.

Незважаючи на ці адаптації, викладачі стикаються з перешкодами: майже половина респондентів назвала відсутність усталених найкращих практик основною перешкодою для інтеграції генеративного ШІ в курси з програмування. Це викликало значний інтерес серед викладачів до можливостей професійного розвитку, зосереджених на розробці оцінювання, впровадженні в навчальному процесі та відповідальному використанні ШІ. Зрештою, робоча група ACM дійшла висновку, що, хоча єдиної моделі викладання ще не сформувалося, викладачі інформатики активно експериментують з новими методологіями, щоб успішно збалансувати академічну доброчесність, навчання студентів та підготовку кадрів» (*Can Students Still Prove They Know How to Code? New ACM Report Examines How Educators Are Responding to AI // Association for Computing Machinery (<https://www.acm.org/media-center/2026/july/genai-programming-assesment>). 21.07.2026*).

«У нещодавньому звіті Міжнародної мережі з розвитку науки та політики зроблено висновок, що африканська екосистема публікацій у форматі «діамантового» відкритого доступу є вкрай вразливою, оскільки вона значною мірою покладається на неоплачувану наукову працю, волонтерську редакційну роботу та неформальну інституційну підтримку, а не на стабільне та прозоре фінансування. У ході дослідження було проаналізовано 235 журналів з «діамантовим» відкритим доступом, які не стягують плати ani з авторів, ani з читачів, i встановлено, що майже половина з них залежить переважно від інституційної підтримки, тоді як решта виживає завдяки поєднанню грантів, партнерських відносин та внесків волонтерів. На

думку авторів, така залежність від неформальної підтримки приховує справжні витрати на наукові публікації, що ускладнює урядом та фінансуючим організаціям планування стабільних інвестицій у наукову інфраструктуру...

У звіті наведено кілька прикладів, що ілюструють нестабільність цієї моделі фінансування. Один із журналів Університету Йоганнесбурга існує завдяки доброзичливості кафедри та роботі рецензентів-волонтерів, що робить його майбутнє невизначеним у разі зміни керівництва редакції. Інший журнал в Уганді працює на базі вільного програмного забезпечення та у вільний час одного науковця без будь-якого виділеного бюджету, що ілюструє як можливості, які надають технології з відкритим кодом, так і структурні слабкості, пов'язані з майже повним залеженням від добровільних зусиль. Навіть більші ініціативи стикаються з фінансовими викликами: платформа «African Journals Online» у 2024 році збрала лише близько однієї п'ятої від свого річного плану збору коштів у розмірі 680 000 доларів США...

Автори стверджують, що головним викликом є не загальна вартість підтримки видавничої діяльності у форматі відкритого доступу, а відсутність скоординованих механізмів фінансування. За їхніми оцінками, базовому журналу з відкритим доступом типу «Diamond» щорічно потрібно приблизно від 3 200 до 3 300 доларів США для покриття основних видавничих витрат, таких як хостинг, верстка та редагування текстів, тоді як для більш масштабної діяльності знадобиться близько 6 500 доларів США на рік. У масштабах усього континенту це означає, що щорічні потреби у фінансуванні для журналів, індексованих у «Каталозі журналів відкритого доступу» (Directory of Open Access Journals), становлять від 5,7 до 11,6 млн доларів США, а з урахуванням ширшого спектру журналів — до 14,3 млн доларів США. У звіті ці суми характеризуються як відносно скромні, зважаючи на переваги відкритого доступу, і рекомендується перехід до більш формалізованих та прозорих моделей інституційного фінансування, які визнають наукові видання як суспільне благо у сфері досліджень. У ньому також зазначається, що гібридні підходи до фінансування, які поєднують інституційну та державну підтримку з доходами від таких послуг, як редагування рукописів, навчання та інституційне членство, могли б забезпечити більш стійку та справедливую основу для екосистеми відкритого доступу в Африці» (*Linda Nordling. Africa's open-access journals 'run on hidden labour' // Research Professional News (<https://www.researchprofessionalnews.com/rr-news-africa-pan-african-2026-7-africa-s-open-access-journals-run-on-hidden-labour/>). 23.07.2026*).

«Видавництво IGI Global Scientific Publishing запустило інструмент для наукових досліджень на основі штучного інтелекту, доступний через свою колекцію електронних книг. Цей інструмент призначений для допомоги академічним бібліотекам та їхнім користувачам у пошуку рецензованих наукових матеріалів. Інструмент адаптується до потреб дослідників з будь-яким

рівнем досвіду, надає результати пошуку на основі ретельно відібраної колекції IGI Global, підбирає для користувачів доступні джерела в межах ліцензованих ресурсів їхніх бібліотек та направляє їх до відповідних книг і розділів, а не генерує наукові статті за них. Він також розроблений для збереження даних про використання бібліотек відповідно до стандартів звітності COUNTER, надаючи бібліотекарям інституційний контроль над цією функцією, зокрема можливість вмикати або вимикати її відповідно до їхніх політик та рекомендацій щодо штучного інтелекту... Цей інструмент базується на колекції, що налічує понад 11 500 книг, більше ніж 220 000 розділів та майже 200 журналів із повністю відкритим доступом у таких галузях, як бізнес та менеджмент, наука, технології та медицина, а також освіта та соціальні науки. Доступ до нього надається за різними моделями ліцензування, зокрема за моделями «Придбання на основі доказів», «Придбання за попитом», «Безстрокова ліцензія», «Передплата» та «Читай і публікуй». Засноване у 1988 році видавництво IGI Global Scientific Publishing, штаб-квартира якого розташована у місті Герші, штат Пенсільванія, позиціонує цей інструмент як засіб для підвищення ефективності інвестицій бібліотек, поєднуючи можливості пошуку на основі штучного інтелекту з надійністю перевіреної наукової платформи» (*IGI Global Scientific Publishing launches AI Assistant Research tool to support responsible content discovery // Library Technology Guides* (<https://librarytechnology.org/pr/32792>). 24.07.2026).

«Структуру бізнес-моделей фінансування видавничої діяльності журналів з відкритим доступом (ОА) можна розділити на три окремі категорії залежно від того, хто платить і за що саме: транзакційні моделі, моделі колективних дій та моделі субвенцій. Транзакційні моделі зосереджуються на фінансуванні публікації окремих статей або сукупних наукових праць авторів певної установи. Найпростішою транзакцією є плата за обробку статті (APC) — мікроплатіж, який сплачує автор або сплачується від його імені. Щоб зменшити адміністративні витрати, пов'язані з індивідуальним виставленням рахунків та відстеженням платежів, видавці дедалі частіше об'єднують ці платежі. Таке об'єднання здійснюється за допомогою угод типу «pure publish», які охоплюють авторів установи у всіх журналах з повністю відкритим доступом, та «трансформативних» угод, які перенаправляють бюджети бібліотек або консорціумів, призначені для передплати, на публікації з відкритим доступом. Трансформативні угоди зазвичай поділяються на «читання та публікацію» (об'єднання витрат на читання та публікацію в один контракт) та «публікацію та читання» (оплата лише за публікацію, при цьому доступ до читання надається безкоштовно)...

Моделі колективних дій відрізняються від транзакційних тим, що вони не фінансують конкретних авторів; натомість вони базуються на пороговому рівні колективної інституційної участі, який визначає, чи стане весь вміст видання відкритим для громадськості. Найвідомішою моделлю колективних дій є

«Subscribe to Open», яка використовує існуючу базу передплатників закритих або гібридних журналів. За цією моделлю, якщо достатня кількість бібліотек продовжує передплату, видавець відкриває доступ до вмісту для всіх, інакше він залишається закритим. Ця модель з низьким рівнем ризику та добровільною участю найкраще підходить для високоцінного вмісту, доступ до якого бібліотеки не бажають втрачати. Іншим підходом до колективних дій є краудфандинг, який використовує цикли обіцянок з фіксованими термінами, під час яких бібліотеки виділяють кошти для відкриття доступу до видання...

Моделі субвенціонування забезпечують фінансування публікацій у відкритому доступі за рахунок джерел, що повністю відокремлені від бюджетів дослідників або бібліотек. До цієї категорії входять моделі членства, за якими члени отримують переваги, не пов'язані з контентом, такі як участь в управлінні; спонсорство, за якого публікації фінансуються за рахунок інших джерел доходу організації; та волонтерство, за якого науковці надають свою працю та використовують базові інституційні ресурси, такі як сервери. Субвенціонування також охоплює благодійність, коли грошові пожертви та дарування підтримують відкритий доступ. Систематизація сфери відкритого доступу за цими трьома категоріями допомагає бібліотекам та видавцям узгодити моделі з конкретними вимогами спонсорів та інституційними ресурсами, спрощуючи складний набір назв до кількох основних фінансових механізмів» (*Lisa Janicke Hinchliffe. Categorizing Open Access Business Models // Society for Scholarly Publishing (SSP) (https://scholarlykitchen.sspnet.org/2026/07/28/categorizing-open-access-business-models/). 28.07.2026).*

Україна

«...Громадська ініціатива «Дисергейт» виявила масштабний плагіат у кандидатській дисертації керівниці Секретаріату голови Верховної Ради України Олени Слободян... Текстові збіги без належних посилань були знайдені на 147 із 185 сторінок (79% обсягу) її наукової роботи на тему «Сучасний стан та перспективи патентно-правової охорони винаходів в сфері біотехнології», захищеної в Національній академії прокуратури України. Аналіз засвідчив, що понад 52% тексту (97 сторінок) було запозичено з дисертації російської дослідниці Марії Серової шляхом механічної заміни слів синонімами, перестановки речень, а також безпосереднього копіювання чужих висновків, оціночних суджень і пропозицій щодо змін до законодавства... Наразі Олена Слободян працює в Секретаріаті голови парламенту Руслана Стефанчука, який свого часу був її науковим керівником під час написання цієї дисертації. Ситуація набула особливого суспільного резонансу через те, що Руслан Стефанчук виступав одним із ключових ініціаторів Закону України «Про академічну доброчесність», а самій Олені Слободян у 2026 році було

присвоєно звання заслуженого юриста України...» (*Активісти знайшли плагіат у дисертації керівниці секретаріату голови Верховної Ради // 33-й НОВИНИ* (<https://33kanal.com/news/354676.html>). 13.07.2026).

«Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) рішенням від 7 липня 2026 року затвердило новий Примірний порядок розгляду повідомлень про академічний плагіат, фабрикацію та фальсифікацію, рекомендований для використання закладам вищої освіти та науковим установам. Документ регламентує механізм перевірки заяв про порушення академічної доброчесності в працях, на підставі яких особам було присуджено наукові ступені, ступені вищої освіти, ступінь доктора мистецтв чи присвоєно вчені звання, а також встановлює процедуру оскарження ухвалених рішень... Згідно з новим порядком, ініціювати розгляд може будь-яка особа, подавши звернення з порівняльними матеріалами, копіями робіт та джерелами ймовірного запозичення. На розгляд повідомлення та ухвалення рішення уповноваженому органу установи відводиться до шести місяців, протягом яких дозволяється залучати незалежних експертів і використовувати спеціалізоване програмне забезпечення. Підтвердження фактів плагіату чи фальсифікації слугує офіційною підставою для позбавлення особи відповідного ступеня або звання, тоді як у разі відсутності порушень ухвалюється рішення про відмову в позбавленні...» (*Академічний плагіат: НАЗЯВО затвердило примірний порядок розгляду повідомлень // Освіта і Наука* (<https://www.oio.com.ua/akademichnyj-plagiat-nazyavo-zatverdylo-prymirnyj-poryadok-rozglyadu-povidomlen/>). 14.07.2026).

Європейський Союз

«Відкрита наука» — рух, заснований на прозорості та вільному обміні знаннями, — має на меті прискорити наукові відкриття та принести користь суспільству. Однак у наукових колах існує суттєвий парадокс: нинішня система оцінки наукових досліджень, яка значною мірою спирається на застарілі показники, такі як імпакт-фактор журналу та індекс h, активно стримує науковців від впровадження відкритих практик. Опитування, проведені Європейською асоціацією університетів, показують, що, хоча наукові установи заявляють про підтримку «Відкритої науки», їхні фактичні системи винагороди надають пріоритет публікаціям у журналах з «високим впливом», через що практики «Відкритої науки» недооцінюються під час оцінки кар'єрного зростання... Щоб «відкрита наука» стала реальністю, реформування системи оцінювання наукових досліджень є не просто другорядною метою, а головною необхідністю. Ці два процеси тісно пов'язані між собою, створюючи позитивний цикл, у якому прагнення до відкритих практик висвітлює недоліки

традиційної системи оцінювання, а реформована система оцінювання — така, що цінує обмін даними та співпрацю — інтегрує «відкриту науку» у повсякденну наукову діяльність... Зрештою, для створення справедливої наукової екосистеми необхідна єдина стратегія, яка одночасно змінить як способи поширення результатів досліджень, так і механізми їх оцінки, позбавивши наукову спільноту залежності від комерційних видавництв та привівши системи винагороди у відповідність до принципів відкритої та доступної науки» (*Pastora Martínez Samper. Why research assessment reform is the key to unlocking Open Science // EUA - European University Association* (<https://eua.eu/our-work/expert-voices/why-research-assessment-reform-is-the-key-to-unlocking-open-science.html>). 06.07.2026).

«...Прем'єр-міністр Литви Міндаугас Сінкявічюс відкинув звинувачення у плагіаті в своїй докторській дисертації 2015 року, заявивши, що написав її самостійно і як і раніше впевнений у правильності академічного процесу. У розмові з журналістами Сінкявічюс пов'язав нещодавню увагу до цієї справи зі своїм призначенням на посаду прем'єр-міністра, визнавши, що в роботі можуть бути незначні неточності, але наголосивши, що це не є суттєвими помилками. У звинуваченнях, які поширювалися в соціальних мережах, стверджується, що у роботі були використані уривки з праць інших авторів без належного посилання на джерела... Університет управління та економіки ISM, який присвоїв науковий ступінь, оголосив, що не планує переглядати дисертацію, висловивши довіру до рішення первісної міжнародної екзаменаційної комісії та зазначивши, що, згідно з міжнародною академічною практикою, громадська думка сама по собі не є підставою для перегляду захищеної дисертації» (*Vakaris Vingilis, Ieva Martinkutė. Lithuanian PM rejects plagiarism allegations over doctoral dissertation // Lithuanian National Radio and Television* (<https://www.lrt.lt/en/news-in-english/19/2997306/lithuanian-pm-rejects-plagiarism-allegations-over-doctoral-dissertation>). 21.07.2026).

Китайська Народна Республіка

«Університет Чжецзян у Ханчжоу, Китай, зареєстрував орла, зображеного на своєму університетському гербі, як торговельну марку, що викликало широке обговорення в Китаї, оскільки цей малюнок дуже нагадує логотип з орлом, який використовує бренд розкішного одягу **Armani**. Цей крок привернув значну увагу в соціальних мережах, і багато користувачів припустили, що університет прагне уникнути потенційних суперечок щодо торговельних марок, особливо з огляду на нещодавній випадок, коли китайському бренду чаю було наказано виплатити значну

компенсацію компанії «Луї Віттон» за порушення прав на торговельну марку. Однак представник університету з питань торговельних марок заперечив будь-який зв'язок з Armani, пояснивши, що реєстрація була викликана зростанням кількості випадків несанкціонованого використання зображення орла університету на таких товарах, як кепки та сувеніри, що могло ввести споживачів в оману щодо їхньої приналежності до цього навчального закладу...

Емблема університету, що містить його назви китайською та англійською мовами, орла, який символізує підприємливість і пізнання, а також рік заснування — 1897, — з 1920-х років зображує «Орла Цюйші», а сучасний варіант емблеми був затверджений у 1991 році. Торговельна марка була зареєстрована в різних категоріях, щоб відобразити широкий спектр академічних дисциплін університету, і хоча деякі реєстрації вже затверджено, інші все ще перебувають на розгляді. Загалом реєстрація має на меті посилити захист ідентичності університету та запобігти несанкціонованому комерційному використанню його давніх символів...» (*Alice Yan. China university trademarks emblem, sparks speculation over potential Armani logo dispute // South China Morning Post Publishers Ltd. (<https://www.scmp.com/news/people-culture/trending-china/article/3360324/china-university-trademarks-emblem-sparks-speculation-over-potential-armani-logo-dispute>). 13.07.2026*).

«У білій книзі видавництва Springer Nature під назвою «Відкритість заради впливу: «золотий» відкритий доступ у Китаї сприяє глобальним інноваціям та підтримує країни Глобального Півдня» зазначається, що відкритий доступ (ОА) суттєво покращує міжнародний обмін знаннями, особливо в країнах Глобального Півдня. До липня 2025 року майже 40 % цитувань китайських статей у «золотому» відкритому доступі за 2022 рік

походили з-за меж країни, що становить понад 1,53 мільйона міжнародних цитувань, з яких понад 742 000 — від дослідників з країн Глобального Півдня. У звіті підкреслюються очевидні переваги відкритого доступу в плані використання та впливу, при цьому зазначається, що статті з відкритим доступом у гібридних журналах Springer Nature отримують у країнах Глобального Півдня майже вдвічі більше цитувань і понад у чотири рази більше завантажень порівняно зі статтями без відкритого доступу... Така підвищена доступність також сприяла поглибленню міжнародного партнерства, що призвело до стабільного зростання кількості спільних наукових праць між Китаєм та країнами Глобального Півдня. Ці спільні зусилля особливо помітні в дослідженнях, присвячених спільним глобальним викликам, що відповідають Цілям сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй, таким як охорона здоров'я, енергетика, клімат та продовольча безпека. Загалом, отримані дані свідчать про те, що «золотий» відкритий доступ суттєво підвищує міжнародну видимість та вплив китайських наукових досліджень, водночас сприяючи розширенню глобального обміну знаннями» (*New report reveals growing international engagement with China's open access research // Springer Nature* (<https://group.springernature.com/gp/group/media/press-releases/new-report-on-international-oa-engagement/52959176>). 13.09.2026).

«...Цзян Фанчжоу (Jiang Fangzhou), китайська письменниця, яку колись називали «літературним вундеркіндом», була позбавлена ступеня магістра за плагіат, що стало свідченням її драматичного падіння з вершин слави. Цзян, яка почала писати у сім років і опублікувала свою першу книгу в дев'ять, завдяки своєму передчасному таланту здобула величезну популярність і зрештою отримала виняткове право вступити до престижного університету Цінхуа. Після закінчення університету вона стала редактором журналу, а в 2019 році отримала ступінь магістра в Китайському народному університеті... Однак звинувачення у серйозному плагіаті в її магістерській дисертації, висунуті спочатку професором університету Цінхуа у 2025 році, призвели до проведення університетського розслідування. Спочатку університет зняв з неї звинувачення у недобросовісній поведінці, але згодом змінив своє рішення, виявивши значні збіги з нецитованою науковою роботою та позбавивши її наукового ступеня. Цей скандал став популярною темою в китайських соціальних мережах, що спровокувало загальнонаціональну дискусію про академічну доброчесність, суспільний тиск щодо «історій про геніїв» та недоліки в процесі академічної експертизи» (*Zoey Zhang. Chinese literary prodigy stripped of master's degree over plagiarism, sparks 200 million views // South China Morning Post Publishers Ltd.* (<https://www.scmp.com/news/people-culture/trending-china/article/3361074/chinese-literary-prodigy-stripped-masters-degree-over-plagiarism-sparks-200-million-views>). 19.07.2026).

Об'єднані Арабські Емірати

«У рік свого 50-річного ювілею Університет Об'єднаних Арабських Еміратів (UAEU) досяг важливої віхи в галузі інновацій, перевищивши позначку в 400 виданих патентів по всьому світу, що свідчить про п'ять десятиліть досконалості в наукових дослідженнях, створенні знань та комерціалізації технологій. З моменту отримання першого патенту в 2011 році UAEU неухильно збільшував обсяг інтелектуальної власності, досягнувши позначки в 100 патентів у 2019 році, 200 — у 2021 році, 300 — у 2025 році та, зрештою, перевищивши позначку в 400 у 2026 році... Переважна більшість цих патентів була видана Відомством патентів і торговельних марок США (USPTO) — 304 з загальної кількості; далі йдуть ОАЕ — 18, Японія — 17, Європейське патентне відомство — 15 та Австралія — 8. Портфель патентів університету охоплює ключові стратегічні дисципліни, такі як відновлювані джерела енергії, сталий розвиток, медицина, біомедична інженерія, штучний інтелект та водні технології, причому найбільшу частку в ньому займає Інженерний коледж... Доктор Рамі Бейрам, заступник проректора з наукових досліджень, підкреслив, що ця знакова подія свідчить про відданість викладачів, науковців та студентів університету справі перетворення наукових відкриттів на конкретні, високоефективні рішення для світової спільноти. Зрештою, це зростання відповідає національній концепції ОАЕ, зокрема ініціативі «Ми — ОАЕ 2031» та Національній стратегії передових інновацій, що сприяють переходу країни до глобально конкурентоспроможної, диверсифікованої та заснованої на знаннях економіки» (*UAEU surpasses 400 granted patents, reinforcing leadership in research, innovation // emirates7* (<https://en.emirates7.com/article/15303>). 23.07.2026).

Південно-Африканська Республіка

«На нещодавній конференції ЮНЕСКО в Парижі заступниця міністра науки, технологій та інновацій Південної Африки, доктор Номалунгело Джина, ще раз підтвердила прихильність країни до розвитку відкритої науки як важливого суспільного блага. Вона наголосила, що відкрита наука — підхід, який робить весь процес досліджень більш прозорим, доступним та орієнтованим на співпрацю — відіграє ключову роль у вирішенні таких глобальних викликів, як зміна клімату, загрози здоров'ю та нерівність... Д-р Джина підкреслила, що Південна Африка ухвалила нову Національну політику відкритої науки, яка відповідає рекомендаціям ЮНЕСКО та має на меті розширити доступ до досліджень, що фінансуються з державного бюджету, водночас забезпечуючи баланс між етичними міркуваннями та питаннями інтелектуальної власності. Вона зазначила, що, хоча відкрита наука набирає обертів у всьому світі, для втілення цієї політики в життя необхідні

стабільні інвестиції та міжнародна співпраця... Також було визнано провідну роль Південної Африки на континенті, зокрема завдяки тому, що вона виступила господарем Африканської платформи відкритої науки, яка сприяє регіональній співпраці та розбудові потенціалу» (*SA advocates for open science* // **ITWeb** (<https://www.itweb.co.za/article/sa-advocates-for-open-science/wbrpOMg2nal7DLZn>). 20.07.2026).

Республіка Індія

«Наразі Індія щорічно присуджує від 25 500 до 28 700 ступенів доктора наук, що ставить її в ряд провідних країн світу за кількістю випускників докторантури. Це зростання супроводжувалося значним збільшенням обсягу наукових досліджень: у 2022 році в країні було опубліковано близько 278 000 праць, завдяки чому вона піднялася на четверте місце у світі за кількістю наукових публікацій. Однак це кількісне зростання не супроводжувалося пропорційним підвищенням наукового впливу. Індія посідає лише дев'яте місце у світі за кількістю цитувань, має відносно низький рівень міжнародної співпраці порівняно з провідними науковими державами та недостатньо представлена серед найбільш цитованих вчених світу, що свідчить про те, що зростання кількості публікацій не перетворилося на відповідний глобальний вплив...

Подібна розбіжність між суто кількісними показниками та практичною користю помітна й у патентній сфері Індії. У 2023 році в Індії було подано 64 480 патентних заявок, що стало зростанням на 15,7 % порівняно з попереднім роком — найвищим темпом зростання серед 20 провідних країн за кількістю поданих заявок — і допомогло країні піднятися на шосте місце у світовому рейтингу. Однак частина цього стрибка пов'язана з сумнівними практиками в деяких вищих навчальних закладах, які скоріше завищували кількість заявок, ніж створювали справжні інновації. Водночас Індійське патентне відомство видало 76 053 патенти у 2023 році, що становить значний стрибок на 149,4 % порівняно з 2022 роком, а до 2024 року загальна кількість чинних патентів у країні зросла до 228 402...

Проблема комерціалізації поширюється й на сферу підприємництва. Хоча стартапи часто розглядають як доказ того, що результати досліджень виходять на ринок, в Індії відсутня чітка система відстеження того, як докторські дослідження перетворюються на нові підприємства. Загалом країні вдалося розширити свій науково-дослідний потенціал та обсяги наукової продукції, але головне завдання полягає у підвищенні якості, авторитету, рівня комерціалізації та практичного впливу її наукових досліджень...» (*Deepkamal Kaur. India's PhD boom faces an impact test: Phagwara varsity VC* // *The Tribune Trust* (<https://www.tribuneindia.com/news/jalandhar/indias-phd-boom-faces-an-impact-test-phagwara-varsity-vc/>). 14.07.2026).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Британське відомство з інтелектуальної власності (UKIPO) запустило новий центр «Управління інтелектуальними активами» (Knowledge Asset Management, KAM), щоб допомогти підприємствам та науково-дослідним установам ефективніше виявляти, захищати та комерціалізувати свою інтелектуальну власність (ІВ). Ця централізована платформа пропонує набір практичних ресурсів, зокрема стратегічні рекомендації, комплексний набір інструментів KAM, аналітику патентів та інструменти проведення комплексної перевірки, а також оцінку ризиків і можливостей на рівні проектів... Надаючи ці інструменти університетам та науково-дослідним організаціям, центр прагне сприяти більш ранньому та обґрунтованому прийняттю рішень щодо захисту та комерційного використання інтелектуальної власності. Зрештою, ця ініціатива покликана допомогти установам реалізувати комерційний потенціал своїх досліджень, тим самим сприяючи успіху створення дочірніх компаній, укладанню ліцензійних угод та розширенню інвестиційних можливостей у всьому науково-дослідному секторі Великої Британії» (Anna Moore. *IP strategy at the research stage: the UKIPO's "Knowledge Asset Management" hub* // Stevens & Bolton LLP (<https://www.stevens-bolton.com/insights/102n7qa/ip-strategy-at-the-research-stage-the-ukipos-knowledge-asset-management-hub/>). 02.07.2026).

«Видавництво Cambridge University Press досягло важливої віхи у процесі переходу до відкритого доступу: у 2026 році 75 % статей у його журналах будуть публікуватися у відкритому доступі, а половина журналів видавництва вже зараз є повністю відкритими. За словами Кріса Беннетта, глобального комерційного директора видавництва, стратегія видавництва зосереджувалася на переході вже існуючих журналів на відкритий доступ, а не на запуску нових: за останні три роки на відкритий доступ було переведено понад 130 видань, а до 2032 року планується, що «переважна більшість» журналів перейде на відкритий доступ. Таке зростання — порівняно з лише 10 % відкритого доступу у 2018 році — зумовлене моделлю трансформаційних угод, розробленою спільно з бібліотеками для забезпечення сталого та справедливого переходу... Ця модель запобігає таким проблемам, як «подвійне стягнення», завдяки попередній домовленості про витрати на публікацію, зменшенню вартості передплати пропорційно до авторських внесків за публікацію та забезпеченню прозорості ціноутворення. Щоб ще більше заохотити рівноправну участь, «Кембриджська ініціатива відкритої справедливості» звільняє від сплати авторських внесків авторів із понад 100 країн з низьким та середнім рівнем доходу, що свідчить про прагнення видавництва до поступового, але рішучого переходу до повністю відкритого

наукового простору...» (*Andrew Albanese. Cambridge University Press Announces Open Access Milestone // MVB US, Inc. (<https://publishingperspectives.com/2026/07/cambridge-university-press-announces-open-access-milestone/>). 22.07.2026*).

Сполучені Штати Америки

«Видавничий підрозділ Асоціації університетських та наукових бібліотек (Choice) опублікував новий звіт під назвою «Трансформаційні угоди, відкритий доступ та вплив наукових досліджень», у якому аналізується, як академічні бібліотеки орієнтуються в мінливих умовах наукового видавництва. Дослідження зосереджується на зростаючому стратегічному значенні трансформаційних угод (ТА) та впровадження відкритого доступу (ОА) як невід’ємних складових більш широких інституційних стратегій у сфері наукових досліджень...»

Оскільки наукові установи приділяють дедалі більшу увагу забезпеченню видимості наукових досліджень, дотриманню вимог щодо відкритого доступу та підвищенню міжнародного впливу наукових досліджень, трансформаційні угоди (ТА) стали для багатьох бібліотек одним із найпріоритетніших питань. Вони перетворилися на незамінні інструменти для переходу від застарілих моделей, заснованих на передплаті, до більш стійких механізмів відкритого доступу. На основі опитування академічних бібліотек у США у звіті аналізуються підходи до пріоритетів наукових досліджень на рівні установ, цілі відкритого доступу та практична реалізація трансформаційних угод...» (*Transformative agreements move to the centre of library strategy, report finds // RI Media Ltd (<https://www.researchinformation.info/news/transformative-agreements-move-to-the-centre-of-library-strategy-report-finds/>).09.07.2026*).

Японська Держава

«Видавництво Taylor & Francis підписало Меморандум про взаєморозуміння (MOU) з Університетом Цукуби з метою розширення спільної дослідницької видавничої платформи Japan Institutional Gateway (JIG) та підтримки публікації англомовних книг науковцями цього університету. Раніше доступ до JIG був обмежений Університетом Цукуби та його афілійованими установами, але тепер платформа розширюється на всю країну, приймаючи статті від науковців усіх японських університетів та наукових установ через нову секцію All Japanese University Area (AJUA). Відкривши платформу для всієї країни, партнери прагнуть підтримати та прискорити рух за відкриті наукові дослідження, який просуває уряд Японії.

Як цифрова платформа нового покоління, JIG покликана трансформувати академічне видавництво за допомогою трьох окремих підходів. По-перше, вона забезпечує глобальний охоплення досліджень з гуманітарних та соціальних наук, написаних японською мовою, шляхом індексації поданих матеріалів у міжнародних базах даних, таких як Scopus, що робить їх доступними для дослідників у всьому світі. По-друге, вона сприяє швидкій публікації у відкритому доступі протягом декількох днів або тижнів після завершення початкової перевірки якості та форматування. По-третє, JIG використовує відкритий процес рецензування, в рамках якого статті спочатку публікуються відкрито, а потім експертів з усього світу запрошують залишати оцінки та поради під своїми справжніми іменами. Цей прозорий процес підвищує авторитетність досліджень та допомагає запобігати академічному шахрайству в епоху генеративної штучної інтелекту...» (*Innovative open research publishing platform, Japan Institutional Gateway, now available to all authors across Japan // Library Technology Guides (<https://librarytechnology.org/pr/32753>). 14.07.2026*).

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«Міністерство освіти і науки України винесло на громадське обговорення проєкт урядової постанови, що встановлює єдиний для всіх закладів вищої освіти механізм позбавлення випускників ступеня вищої освіти та кваліфікації за академічну недоброчесність. Згідно з документом, який був розроблений на виконання ухваленого наприкінці 2025 року Закону «Про академічну доброчесність», підставою для анулювання диплома стане доведений факт наявності у кваліфікаційній роботі академічного плагіату, фабрикації даних або фальсифікації результатів, навіть якщо ці порушення виявили вже після завершення навчання... Запровадження нових правил дозволить уніфікувати процес ухвалення відповідних рішень університетами. Громадське обговорення ініціативи триватиме до 15 липня 2026 року: усі зауваження та пропозиції у форматі порівняльної таблиці приймаються на відповідну електронну адресу МОН, після чого відомство оприлюднить результати на своєму офіційному сайті» (*Ірина Сколар. Диплом можуть анулювати через плагіат: МОН пропонує новий порядок позбавлення ступеня вищої освіти // Вчися.Media (<https://vchysia.media/news/dyplom-mozhut-anuliuvaty-cherez-plahiat-mon-proponuie-novyi-poriadok-pozbavlennia-stupenia-vyshchoi-osvity>). 01.07.2026*).

«...Міністерство економіки винесло на громадське обговорення пакет законопроектів у сфері інтелектуальної власності, спрямованих на реформування правової охорони торговельних марок та гармонізацію українського законодавства з правом ЄС. Ключовим є проект Закону «Про торговельні марки», який імплементує положення Директиви ЄС 2015/2436 та Регламенту ЄС 2017/1001, а також забезпечує виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію. Паралельно запропоновано зміни до Цивільного кодексу, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального та Кримінального процесуального кодексів з метою узгодження термінології та вдосконалення механізмів захисту прав на торговельні марки. Ці ініціативи є частиною переговорного процесу щодо вступу України до ЄС у межах кластера «Внутрішній ринок» і мають на меті створення сучасної, узгодженої з європейськими стандартами системи охорони та захисту брендів. Пропозиції до законопроектів приймаються протягом 15 днів після їх оприлюднення...»
(Повідомлення про оприлюднення проєктів законів України «Про торговельні марки», «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення узгодженості термінології», «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо торговельних марок» // Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України
(<https://me.gov.ua/Documents/Detail/9c7472c5-de3e-4fc4-96d1-23d67401a6bb?lang=uk-UA&title=PovidomlenniaProOpriliudnenniaProktivZakonivUkrainiproTorgovelniMarki-proVnesenniaZminDoKodeksuUkrainiProAdministrativniPravoporushennia-KriminalnogoKodeksuUkrainiTaKriminalnogoProtsesualnogoKodeksuUkrainiSchodoZabezpechenniaUzgodzhenostiTerminologii-proVnesenniaZminDoTsivilnogoKodeksuUkrainiSchodoTorgovelnikhMarok>). 15.07.2026).

«В Україні офіційно введено в дію Закон України «Про академічну доброчесність» (№ 4742-IX), який уперше комплексно та на законодавчому рівні встановлює єдині правила чесної поведінки в освіті й науці. Документ формує єдину систему норм для всіх рівнів освітньої та науково-технічної діяльності — від загальної середньої освіти й вступних випробувань до наукових досліджень, оприлюднення праць, заходів із забезпечення якості та присудження наукових ступенів і вчених звань. Закон закріплює чіткі обов'язки та права для всіх учасників освітнього процесу, включаючи керівників закладів, педагогів, науковців, здобувачів освіти та їхніх батьків.

Визначаючи академічну доброчесність як сукупність цінностей і правил, підґрунтям яких є чесність, довіра, справедливість, відповідальність та повага

до авторства й людської гідності, закон інтегрує її забезпечення у внутрішню систему якості освіти. Документ закріплює чіткий перелік порушень, до яких віднесено академічний плагіат, фабрикацію та фальсифікацію даних, відчуження й приписування авторства, несамотійне виконання завдань, недоброчесне оцінювання, академічний саботаж та інституційні зловживання. Окремо врегульовано використання матеріалів, згенерованих штучним інтелектом та комп'ютерними програмами: такі результати не вважаються авторськими без обов'язкового зазначення факту їх використання. Крім того, закон прямо забороняє та зараховує до порушень будь-яку рекламу, посередництво чи написання академічних робіт на замовлення...

Для запобігання та протидії правопорушенням заклади освіти й наукові установи зобов'язані затвердити внутрішні політики, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для виявлення ознак плагіату, сформувати уповноважені органи та забезпечити прозорий розгляд повідомлень із дотриманням презумпції академічної доброчесності, за що керівники установ несуть персональну відповідальність. З метою забезпечення публічності та відновлення довіри до освітніх документів передбачено створення державного Реєстру осіб, щодо яких застосовано обмеження за порушення академічної доброчесності...

Залежно від статусу суб'єкта закон установлює диференційовану систему заходів реагування та санкцій. Щодо здобувачів освіти можуть застосовуватися заходи від повторного виконання завдань до відрахування, тоді як для педагогів і науковців передбачено попередження, позбавлення наукових ступенів чи вчених звань, звільнення та заборону керувати дослідженнями. Для самих закладів освіти й наукових установ за інституційні порушення визначено такі санкції, як відмова в акредитації, позбавлення права присуджувати ступені чи зниження оцінки за результатами державної атестації...» *(За списування і плагіат — до відрахування та звільнення: запрацював закон про академічну доброчесність // Судово-юридична газета (<https://sud.ua/uk/news/laws/368076-za-spysuvannia-i-plahiat-do-vidrakhuvannia-ta-zvilnennia-zapratsiuvav-zakon-pro-akademichnu-dobrochesnist>). 31.07.2026).*

Австралійський Союз

«Австралія вирішила зберегти чинне законодавство щодо авторських прав у сфері штучного інтелекту, відхиливши заклики представників галузі щодо запровадження винятку для аналізу текстів і даних, який мав би захищати права авторів і водночас стимулювати інвестиції в штучний інтелект. Міністр промисловості та інновацій Тім Айрес заявив, що заохочення розвитку штучного інтелекту не повинно підривати контроль авторів над їхніми творами, навіть попри те, що технологічні компанії лобіюють розширення доступу до матеріалів, захищених авторським правом, для навчання моделей.

Щоб узгодити ці суперечливі інтереси, генеральний прокурор Мішель Роуленд проводить консультації із зацікавленими сторонами з метою якнайшвидшого досягнення компромісу... Окрім питань авторського права, більш широка програма Австралії у сфері штучного інтелекту передбачає нові законодавчі стандарти для великих центрів обробки даних, що вимагають суворого дотримання вимог щодо електропостачання, стабільності енергосистеми та безпеки водопостачання. Нещодавно створене Управління з питань штучного інтелекту координуватиме ці інфраструктурні вимоги, тоді як Інститут безпеки штучного інтелекту співпрацюватиме з міжнародними службами безпеки, іноземними партнерами та провідними розробниками штучного інтелекту...» **(Australia holds firm on AI copyright rules // Geneva Internet Platform (<https://dig.watch/updates/australia-ai-copyright-rules>). 21.07.2026).**

«Прагматичний підхід Австрії до винаходів, пов'язаних з виконанням службових обов'язків (Dienststerfindungen), який був безпосередньо включений до її Закону про патенти ще в 1925 році, послужив основою для пізнішого німецького Закону про винаходи працівників (ArbEG). Однак, хоча австрійську систему високо оцінюють за її історичну гнучкість, їй бракує законодавчих запобіжних заходів, що передбачені в німецькій системі. Зокрема, в Австрії не передбачено автоматичного переходу прав: у Німеччині винахід працівника автоматично переходить до роботодавця, якщо він не оприлюднений протягом чотирьох місяців, тоді як в Австрії, згідно зі статтею 7(1) Закону про патенти, перехід прав повністю залежить від попередньо укладеної взаємної угоди. Якщо у стартапу чи малого підприємства немає всеосяжного договору або колективного договору, що регулює це питання, виникає правова прогалина, за якої роботодавець не має автоматичного права на винахід і не може спиратися на законодавчі норми щодо винагороди...

Щоб запобігти таким прогалинам у питанні власності, угоди про винаходи, створені в рамках виконання службових обов'язків, повинні чітко регулювати ключові параметри, зокрема обов'язок розкриття інформації, кінцевий термін подання заявки на винахід, обсяг прав (повні права проти ліцензії), розподіл витрат та винагороду. На практиці багато угод регулюють лише обов'язки щодо розкриття інформації та терміни, покладаючись у решті питань на неписані корпоративні практики, що часто призводить до юридичних суперечок. Цей ризик ще більше посилюється через критичне зіткнення термінів: хоча Австрійський закон про патенти надає роботодавцям чотири місяці з моменту розкриття інформації для заявлення прав на винахід, численні колективні договори скорочують цей термін до трьох місяців. Якщо роботодавець не заявить права на винахід упродовж цього скороченого терміну, права повертаються працівникові, який після цього може вільно використовувати інновацію самостійно. Щоб зменшити цей ризик, компанії можуть на договірній основі передбачити автоматичну, неформальну передачу

прав після розкриття інформації, фактично створивши внутрішню систему резервного варіанту, подібну до німецької моделі...

Оплата праці працівників — ще одна сфера, в якій Австрія застосовує більш суворі стандарти, ніж Німеччина. Стаття 9 Австрійського патентного закону вимагає, щоб винагорода за кожне службове винахід розраховувалася індивідуально, виходячи з його конкретного економічного значення. Хоча одноразові виплати є поширеною практикою, в Австрії вони вважаються «сірою зоною» з юридичної точки зору і не забезпечують реальної правової визначеності, якщо встановлюються довільно, без урахування економічної цінності винаходу. Згідно зі статтею 10(1), працівники зберігають право на перегляд розміру своєї винагороди, якщо комерційний успіх технології істотно зміниться. Щоб уникнути майбутніх суперечок, роботодавцям слід структурувати одноразові виплати як авансові платежі, що підлягають перерахунку з урахуванням майбутньої індивідуальної оцінки. Зрештою, встановивши чіткі договірні механізми передачі прав, узгодивши внутрішні процеси з термінами проведення колективних переговорів та запровадивши прозорі, орієнтовані на вартість плани винагороди, австрійські компанії можуть надійно захистити свої технологічні активи, зберігаючи при цьому передбачувані умови для своїх працівників» (*Alexander Feil. Austrian service invention law // Maiwald Intellectual Property* (<https://www.maiwald.eu/en/publications/austrian-service-invention-law/>). 21.07.2026).

Аргентинська Республіка

«6 липня 2026 року Національний інститут промислової власності Аргентини (INPI) видав Постанову № 215/2026, якою запроваджено оновлені правила, спрямовані на оптимізацію та регулювання адміністративних процедур визнання недійсними (анулювання) та скасування (позбавлення чинності через невикористання) торговельних марок. Згідно з новими правилами, клопотання третіх осіб розглядатимуться лише в тому випадку, якщо заявник чітко вкаже та доведе наявність конкретного законного інтересу або порушення суб'єктивного права, пов'язаного з відповідним товарним знаком. Крім того, перед офіційним поданням позову заявник повинен надійним чином повідомити власника торговельної марки про подання позову та надати INPI доказ такого повідомлення протягом 60 календарних днів; у разі невиконання цієї вимоги позов буде відхилено. Ця вимога щодо офіційного повідомлення також застосовується ретроактивно в рамках перехідного режиму до справ, що перебувають на розгляді, у яких власник торговельної марки ще не подав заперечення...

Ця постанова також встановлює чіткі вказівки щодо включення заяв про визнання недійсним або скасування безпосередньо до процедури оскарження торговельної марки. Оскаржувачі можуть порушувати ці питання під час обґрунтування свого оскарження, а заявники — під час надання відповіді на нього. Якщо підстави для визнання недійсним або скасування виникають на пізнішому етапі, будь-яка зі сторін може подати самостійну заяву до закінчення строку подання остаточних аргументів, що призупиняє прийняття остаточного рішення щодо оскарження до вирішення питання про визнання недійсним або скасування. Крім того, якщо власник торговельної марки наводить у своєму захисті нові факти або відповідні документальні докази, заявнику надається 15 робочих днів для подання відповіді, в якій розглядаються саме ці конкретні елементи...

З метою оптимізації розгляду справ та забезпечення більшої правової визначеності Постанова № 215/2026 визначає всі процесуальні строки як імперативні та такі, що не підлягають продовженню, при цьому зазначаючи, що запити на ознайомлення з матеріалами справи не призупиняють перебіг цих строків. Вона також виключає можливість подання звичайних адміністративних оскаржень проти простих ухвал, проміжних рішень або остаточних постанов, що означає: ці акти можуть бути оскаржені лише через механізм прямого оскарження, передбачений Законом про торговельні марки. Слід зазначити, що INPI й надалі відхилятиме заяви про визнання недійсними торговельних марок на підставі недобросовісності або реєстрації з метою несанкціонованої комерціалізації, оскільки ці конкретні підстави залишаються виключно у судовій юрисдикції. Зрештою, очікується, що ці процедурні зміни зроблять спори щодо торговельних марок в Аргентині швидшими, більш передбачуваними та високоефективними завдяки уточненню правил доказування та захисту прав власників торговельних марок» (*Sergio M. Ellmann, Juan Manuel Lopez Mañán, Martin G. Chajchir and Iris V. Quadrio. Mejoras en procedimientos de nulidad y caducidad de marcas // Marval O'Farrell Mairal* (<https://www.marval.com/publicacion/mejoras-en-procedimientos-de-nulidad-y-caducidad-de-marcas-17660?lang=es>). 17.07.2026).

Європейський Союз

«Указ № 2026-576, який набрав чинності 2 липня 2026 року, знаменує собою значну модернізацію системи промислової власності Франції шляхом внесення змін до 35 статей Кодексу інтелектуальної власності з метою завершення цифровізації процедур, оптимізації адміністративних процесів та посилення захисту персональних даних. Згідно з новими правилами, Французький національний інститут промислової власності (INPI) повністю перейшов на електронні повідомлення, поступово відмовляючись від фізичних рекомендованих листів на користь цифрового спілкування через свій

онлайн-портал... Крім того, цей указ скасовує більшість випадків повернення зборів — за винятком звітів про патентний пошук, що не були розпочаті, — та приводить критерії надання знижок на патентні збори для малих та середніх підприємств (МСП) у відповідність до європейських стандартів шляхом зниження порогового значення чисельності персоналу з 1 000 до 250 співробітників. З метою дотримання вимог законодавства про захист персональних даних INPI більше не оприлюднюватиме адреси окремих заявників у публічних реєстрах, вказуючи лише їхнє ім'я, місто та країну проживання... Реформа також скасовує послугу з подання декларацій про винаходи працівників безпосередньо до INPI, зобов'язуючи працівників і роботодавців самостійно вирішувати ці питання між собою. Нарешті, було оптимізовано низку процедурних термінів та робочих процесів, зокрема подовжено термін прийняття рішень щодо заперечень проти торговельних марок та їх скасування з трьох до чотирьох місяців, надано можливість виправлення неприйнятних заперечень проти торговельних марок, а також офіційно припинено друк паперових версій патентних описів» (*Propriété intellectuelle : ce qui change avec le nouveau décret de simplification de l'INPI à partir du 2 juillet 2026* // Novagraaf (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/propriete-intellectuelle-ce-qui-change-avec-le-nouveau-decret-de-simplification-de-linpi-a-partir-du-2-juillet-2026/>). 02.07.2026).

«...Болгарська асоціація музичних продюсерів (ВАМР), яка представляє звукозаписні лейбли країни, закликає Європейську комісію забезпечити, щоб усі держави-члени ЄС належним чином впровадили існуючі європейські норми щодо авторського права, перш ніж вводити нові законодавчі заходи. Цей заклик є наслідком значної юридичної поразки, що сталася на початку цього року, коли Верховний суд Болгарії відмовив ВАМР та міжнародній торговельній асоціації звукозаписної індустрії IFPI у можливості домогтися блокування популярних веб-сайтів, таких як The Pirate Bay та Zamunda, з метою боротьби з піратством... Блокування веб-сайтів — популярна тактика боротьби з піратством, за якої власники авторських прав отримують судові накази, що зобов'язують інтернет-провайдерів блокувати доступ до конкретних піратських сайтів, — зіткнулося в Болгарії зі значними юридичними перешкодами. Верховний суд постановив, що, незважаючи на Директиву ЄС про авторське право 2001 року та Директиву про захист прав інтелектуальної власності 2004 року, або IPRED, які вимагають запровадження механізмів для винесення таких судових наказів проти посередників, Болгарія так і не втілила ці норми в повному обсязі у своє національне законодавство про авторське право, що унеможливило отримання судових наказів про постійне блокування в рамках стандартного цивільного судочинства... Підкреслюючи цю проблему, ВАМР скористалася нещодавнім закликом

Європейської комісії до надання доказів щодо модернізації правової бази ЄС у сфері авторського права, щоб офіційно заявити: перш ніж продовжувати модернізацію, Комісія повинна спочатку гарантувати, що основні існуючі директиви щодо захисту авторських прав та інтелектуальної власності дійсно функціонують і можуть бути застосовані у всіх державах-членах» (**Chris Cooke. Bulgaria's copyright regime is broken because it didn't properly implement EU rules that justify web-blocking, say labels // CMU** (<https://completemusicupdate.com/bulgarias-copyright-regime-is-broken-because-it-didnt-properly-implement-eu-rules-that-justify-web-blocking-say-labels/>). 09.07.2026).

«Бельгійський депутат Європарламенту Вутер Беке, головний доповідач Європарламенту з питань Закону про біотехнології в комітеті з питань промисловості, виступає за посилення патентних стимулів, щоб зберегти інноваційні біомедичні дослідження та виробництво в Європі. Хоча Європейська комісія запропонувала продовжити термін дії додаткового сертифіката захисту (SPC) — додаткового захисту після закінчення терміну дії патенту на лікарський засіб — на 12 місяців за суворих умов, таких як виробництво в Європі та проведення клінічних випробувань у кількох державах-членах, Беке наполягає на продовженні терміну на 24 місяці з більш гнучкими критеріями... Беке стверджує, що цей амбітний підхід є життєво важливим, оскільки Європа стрімко втрачає частку ринку на користь США та Китаю; незважаючи на те, що на Європу припадає 21 % публікацій у галузі біомедичних досліджень, вона залучає лише 7 % венчурного капіталу в сфері біотехнологій, а її частка у клінічних випробуваннях за останні сім років різко впала з 22 % до 12 %...

Хоча продовження терміну дії SPC стикається з опором з боку лівоорієнтованих депутатів Європарламенту, які розглядають це як пільгу для корпорацій — а оцінки його вартості для систем охорони здоров'я значно варіюються від 210 млн євро до 7,7 млрд євро — Беке стверджує, що ці дослідження часто не враховують суспільні витрати, пов'язані з втратою інноваційних ліків на європейському ринку... Він також рішуче відхилив пропозицію щодо оподаткування прибутку, отриманого завдяки подовженню терміну дії патентного захисту, з метою фінансування систем охорони здоров'я, наголосивши, що стимули повинні залишатися вигідними, аби успішно заохочувати інвестиції в галузь. З огляду на те, що було подано близько 3 000 поправок, Беке планує протягом літа підготувати компромісні поправки з метою представити звіт у Парламенті до грудня та досягти угоди з Радою до другого кварталу наступного року» (**Nicole Verbeeck. EU Biotech Act: Belgian rapporteur seeks stronger patent incentives // Euractiv** (<https://www.euractiv.com/news/eu-biotech-act-belgian-rapporteur-seeks-stronger-patent-incentives/>). 09.07.2026).

«Відповідно до Програмного закону Бельгії від 30 травня 2026 року було введено суттєве та дуже суперечливе обмеження щодо оподаткування доходів від авторських та суміжних прав, яке набуло чинності з 1 січня 2026 року з ретроактивною силою. Раніше такі доходи класифікувалися як доходи від рухомого майна, що дозволяло платникам податків віднімати витрати за спрощеною системою фіксованих ставок із прогресивною шкалою (від 15 % до 50 % залежно від діапазонів доходів та юридичної класифікації) без необхідності доведення фактичних витрат. Нове законодавство кардинально змінює цю систему, встановлюючи, що платники податків можуть претендувати на такі фіксовані відрахування лише за умови наявності офіційного «сертифіката про творчу діяльність» (*attestation du travail des arts*) саме на момент виплати або зарахування доходу...

Щоб отримати цей сертифікат, творці повинні подати заявку до Комісії з питань праці в галузі мистецтва (*Commission du travail des arts*) та довести, що займаються професійною художньою діяльністю у визнаних дисциплінах, таких як музика, література, образотворче мистецтво, аудіовізуальні твори та сценічне мистецтво. Отже, платники податків, які не можуть отримати цей сертифікат — зокрема ті, хто має лише статус «початківця»-митця, — повністю виключаються із системи фіксованого відрахування. Хоча ці виключені творці все ще можуть відраховувати фактичні витрати, на практиці це зробити набагато складніше, оскільки вони повинні надати ретельні докази існування, суми та прямого зв'язку кожної витрати з отриманим доходом...

Крім того, навіть якщо платник податків має необхідний сертифікат, фіксований відрахування суворо обмежується доходом від авторських прав, отриманим безпосередньо в результаті конкретної професійної діяльності, яка стала підставою для видачі сертифіката. Хоча закон має зворотну силу з початку року, платники зобов'язані застосовувати цю нову вимогу лише до доходів, виплачених починаючи з 10 червня 2026 року. Через значні адміністративні перешкоди, які ця реформа створює для багатьох незалежних творців, вже готуються апеляції до Конституційного суду Бельгії з метою скасування цього заходу» (*Sébastien Watelet. Fiscalité des droits d'auteur : suppression de l'évaluation forfaitaires des frais // Andersen Global (<https://be.andersen.com/fr/news/fiscalite-des-droits-dauteur-suppression-de-levaluation-forfaitaires-des-frais>). 10.07.2026*).

«Система захисту промислових зразків ЄС зазнає найзначнішої реформи за останні 20 років, що передбачає модернізацію законодавства ЄС у цій сфері шляхом розширення сфери застосування захисту інтелектуальної власності та посилення механізмів забезпечення дотримання прав. Ці законодавчі зміни, розділені на Фазу I (набирає чинності 1 травня 2025 року) та Фазу II (набирає чинності 1 липня 2026 року), підкріплені всебічно оновленими Керівними принципами EUIPO щодо

промислових зразків. Ці реформи, зокрема, враховують зростання популярності цифрових та анімованих творів, дозволяючи графічним інтерфейсам користувача (GUI), іконкам та віртуальним середовищам претендувати на охорону як промислові зразки. У рамках Фази II заявники можуть подавати динамічні та анімовані зображення (такі як переходи між екранами та рух) у цифрових форматах, таких як MP4, OBJ та STL, замість того, щоб покладатися виключно на статичні зображення. Хоча файли OBJ та STL найкраще підходять для відображення точних фізичних форм, формат MP4 рекомендується для дизайнів, у яких вирішальне значення мають колір, текстура та анімаційні переходи. Крім того, попереднє обмеження у сім ракурсів для статичних зображень було збільшено до 10 ракурсів на один дизайн, і хоча для візуальних застережень стандартом залишаються штрихові лінії, EUIPO тепер дозволяє використовувати розмиття та кольорове затінення для анімованих заявок...

Процедура подання декількох промислових зразків також стала значно гнучкішою. Раніше всі промислові зразки в одній заявці мали належати до одного класу Локарно; це обмеження було скасовано, що дозволяє об'єднувати в одну заявку до 50 промислових зразків для різних типів товарів. Хоча початковий збір за реєстрацію промислового зразка в ЄС залишається на рівні 350 євро, на подання декількох заявок застосовуються єдині знижки, що знижують вартість до 125 євро за другий–десятий зразки та до 50 євро за кожен наступний зразок. Натомість збори за поновлення реєстрації на третій та четвертий періоди були збільшені, щоб у реєстрі залишалися лише діючі промислові зразки, що використовуються у комерційних цілях. Крім того, оскільки збори за публікацію скасовано, заявники більше не можуть відстрочувати публікацію шляхом утримання сплати зборів; щоб запобігти оприлюдненню інформації, вони повинні подати запит на відстрочку під час подання заявки або повністю відкликати заявку...

Що стосується забезпечення дотримання прав та ринкової конкуренції, реформи запроваджують надійні заходи захисту та чітко визначені винятки для оборонних цілей. Незаконний 3D-друк тепер прямо заборонений, що робить незаконним створення, завантаження, копіювання, обмін або розповсюдження програмного забезпечення чи носіїв інформації, що містять захищені зразки для 3D-друку. Митні органи також отримали розширені повноваження щодо вилучення товарів, що порушують права, які транзитом проходять через ЄС, навіть якщо ці товари не призначені для продажу на ринку ЄС. З метою збалансування цих прав було розширено правові засоби захисту, включивши до них чіткі винятки щодо використання з посиланням, коментарів, критики та пародії. На ринку запасних частин нова «ремонтна клаузула» виключає компоненти, що «повинні відповідати оригіналу», з-під захисту промислових зразків, якщо вони використовуються виключно для відновлення первісного зовнішнього вигляду складного виробу, що запобігає монополізації виробниками ремонтних компонентів. Нарешті, з метою оптимізації вирішення спорів Європейське відомство з інтелектуальної власності (EUIPO) запровадило

прискорену процедуру визнання недійсними реєстрацій, пропонуючи підприємствам оперативний та високоефективний механізм для скасування безспірних або явно недійсних реєстрацій» (*Alison Brennan. EU Design Reform – what you need to know // Burges Salmon (<https://www.burges-salmon.com/articles/102nchy/eu-design-reform-what-you-need-to-know/>). 17.07.2026*).

«Європейська комісія розпочала онлайн-опитування з метою збору відгуків щодо майбутнього Плану дій ЄС щодо ліцензування інтелектуальної власності (ІВ) та створення спін-офів. Цей План дій, розроблений як ключовий результат ініціативи «Lab to Unicorn» у рамках Стратегії ЄС щодо стартапів та компаній, що розширюються, має на меті утвердити Європейський Союз як провідне місце для запуску та розвитку інноваційних компаній... Зокрема, вона спрямована на сприяння комерціалізації наукових досліджень, що фінансуються з державного бюджету, шляхом надання університетам та державним науково-дослідним організаціям (PRO) практичних рекомендацій щодо ліцензування академічної інтелектуальної власності, роялті та розподілу доходів, участі в капіталі дочірніх компаній, а також стимулювання науковців... У рамках опитування зацікавленим сторонам — зокрема представникам університетів, організацій з управління правами на інтелектуальну власність (PRO), державних органів, інноваційних компаній, фахівців з трансферу технологій, науковців, засновників та інвесторів — пропонується ознайомитися з дискусійним документом, підготовленим на основі висновків незалежних експертів та результатів семінарів із зацікавленими сторонами. Відгуки можна надсилати онлайн до 16 серпня 2026 року, а зібрані коментарі будуть використані для доопрацювання Концептуального плану, який, як очікується, буде опубліковано до кінця 2026 року» (*Survey on an EU Blueprint for intellectual property licensing and spinoff creation // EU Reporter (<https://www.eureporter.co/business/intellectual-property-rights/2026/07/20/survey-on-an-eu-blueprint-for-intellectual-property-licensing-and-spinoff-creation/>). 20.07.2026*).

«Виняток Bolar — це надзвичайно важливий механізм, покликаний забезпечити постачання недорогих ліків шляхом надання можливості виходу на ринок генериків та біосимілярів саме в той день, коли закінчується термін дії патенту на лікарський засіб або додаткового сертифіката захисту (SPC). Цей правовий принцип, що бере свій початок від знакової судової справи 1984 року в США «Roche Products проти Bolar Pharmaceutical Co.», був інтегрований у законодавство Європейського Союзу через статтю 10(6) Директиви 2001/83/ЄС. На відміну від винятку щодо

експериментального використання, який стосується суто наукових досліджень, виняток Bolar конкретно дозволяє розробникам генериків та біосимілярів використовувати речовини, захищені патентом, для клінічних випробувань, тестування та підготовчих заходів, безпосередньо необхідних для отримання регуляторного дозволу на продаж. Без цього винятку тривалий процес регуляторного затвердження фактично подовжував би ринкову ексклюзивність власника патенту далеко за межі встановленого законом терміну дії патенту...

Незважаючи на цю спільну європейську базу, на сьогодні застосування винятку Bolar залишається вкрай розрізненим у різних державах-членах через значні відмінності у способах транспонування оригінальної директиви в національне патентне законодавство. З метою усунення цих розбіжностей запропонований «Фармацевтичний пакет ЄС», а саме стаття 85 Пропонованої директиви, спрямований на повну гармонізацію та суттєве розширення сфери застосування цього винятку. Згідно з новими правилами, виняток Bolar застосовуватиметься не лише до генериків та біосимілярів, а й до гібридних та біогібридних лікарських засобів, подальших змін до дозволів, оцінок медичних технологій, а також процедур ціноутворення та відшкодування витрат. Крім того, оновлена система прямо охоплює діяльність сторонніх постачальників та надавачів послуг і дозволяє брати участь у державних тендерах за умови, що протягом терміну дії патенту не відбуватиметься фактичного комерційного продажу...

Ці законодавчі зміни вимагають від фармацевтичних компаній проактивно коригувати свої комерційні стратегії на перехідному етапі. Компанії-оригінали повинні підготуватися до більш раннього конкурентного тиску, переоцінивши свої портфелі з урахуванням змін у нормативних правилах щодо захисту даних, змін у режимі ексклюзивності орфанних препаратів та майбутніх подовжень строків дії додаткового захисту. З іншого боку, виробники генериків та біосимілярів повинні оцінити, які підготовчі заходи тепер підпадають під розширене виключення, та оновити свої договори з сторонніми постачальниками, щоб скористатися цими новими правовими гарантіями. Ця реформа також вплине на Єдиний патентний суд (UPC); хоча згідно з чинною судовою практикою можна домогтися винесення попередніх судових заборон щодо підготовчих дій, таких як встановлення цін та подання заявок на відшкодування витрат, розширене виключення за принципом Bolar незабаром прямо захищатиме ці кроки, що ускладнить патентовласникам отримання попередніх судових заборон...» **(Jeroen Boelens, Jane Hollywood, Nadège Beynon, Dr. Thomas Hirse and Ben Christoph Hullmann. The extension of the Bolar exemption in the EU Pharma Package // CMS Legal (<https://cms.law/en/int/legal-updates/the-extension-of-the-bolar-exemption-in-the-eu-pharma-package>). 21.07.2026).**

«Французькі законодавці офіційно ухвалили новий закон про професійний спорт, спрямований на боротьбу з онлайн-піратством шляхом заміни ручної перевірки доменів на автоматизовану систему блокування в режимі реального часу для прямих спортивних трансляцій. Цей крок є значним прогресом у боротьбі Франції з піратством, яка раніше спиралася на судові постанови про блокування, спрямовані проти інтернет-провайдерів (ISP), DNS-серверів та провайдерів VPN. За попередньою ручною схемою правовласники отримували судові рішення щодо конкретних доменних імен і надсилали інформацію про щойно виявлені сайти, що порушували авторські права, до ARCOM — національного регулятора у сфері аудіовізуальних та цифрових медіа. Присяжні агенти ARCOM потім вручну перевіряли, чи кожен із цих сайтів незаконно транслює матчі, перш ніж наказувати провайдерам інтернет-послуг їх заблокувати. Однак, оскільки цей процес ручної перевірки міг тривати кілька днів, він виявився в основному неефективним для зупинення стрімкого поширення піратських прямих трансляцій...

Новий закон, офіційно прийнятий 21 липня, вносить зміни до статті L. 333-10 французького закону про спорт, скасовуючи вимогу щодо попередньої перевірки доменних імен або IP-адрес, виявлених під час прямої трансляції. Натомість закон надає ARCOM повноваження впровадити автоматизовану систему, що працює в режимі реального часу та передає інформацію про щойно виявлені піратські трансляції безпосередньо провайдерам послуг, які зобов'язані здійснити блокування «без затримки». Замість того, щоб заздалегідь затверджувати кожну ціль, співробітники ARCOM проводитимуть перевірки після блокування для забезпечення нагляду. Щоб зменшити ризик надмірного блокування, яке регулятор визначив як потенційно неконституційне, система зберігає елемент людського контролю, а сторони, яких це стосується, можуть подати апеляцію безпосередньо до голови ARCOM навіть під час проведення спортивного заходу...

Очікується, що ці законодавчі зміни суттєво збільшать кількість заблокованих піратських сайтів, а також розширять доступ до французької судової системи. Згідно з новими правилами, іноземні спортивні організації — такі як іспанська «Ла-Ліга» та англійська «Прем'єр-ліга» — зможуть безпосередньо ініціювати процедури блокування у французьких судах. Автоматизована система створена на основі зарубіжних прецедентів, зокрема суперечливого італійського «Piracy Shield», хоча включення ARCOM аудитів після блокування спеціально розроблено для уникнення поширених проблем надмірного блокування, які тимчасово вивели з ладу Cloudflare та інші легітимні сайти в Італії. Офіційне впровадження нової системи блокування заплановано на кінець цього року, хоча залишається незрозумілим, чи існуючі ручні судові накази автоматично перейдуть на нову автоматизовану інфраструктуру» (*Ernesto Van der Sar. France Approves Automated, Real-Time Blocking of Pirate Sports Streams // TorrentFreak*)

(<https://torrentfreak.com/france-approves-automated-real-time-blocking-of-pirate-sports-streams/>). 29.07.2026).

Китайська Народна Республіка

«П'ятий переглянутий Закон про торговельні марки Китайської Народної Республіки, який має набути чинності 1 січня 2027 року, запроваджує суттєві заходи щодо боротьби з недобросовісними заявками, покарання за введення в оману при використанні торговельних марок та розширення сфери застосування загальновідомих знаків. Ключові положення замінюють розпливчате поняття «недобросовісність» об'єктивними критеріями, відхиляючи заявки, подані без наміру використання, що виходять за межі звичайних ділових потреб, та прямо забороняючи «навмисну» превентивну реєстрацію незареєстрованих знаків, що мають усталений вплив... Хоча суперечливий режим обов'язкового переоформлення був скасований, новий закон запроваджує суворі адміністративні санкції — зокрема, попередження та штрафи в розмірі до 100 000 юанів — для заявників, які діють недобросовісно, агентств з реєстрації торговельних марок, що надають їм допомогу, та посадових осіб, які затверджують такі реєстрації. Крім того, закон суттєво посилює покарання за введення в оману при використанні зареєстрованих торговельних марок, передбачаючи штрафи в розмірі до п'ятикратного розміру незаконного обороту та безпосереднє анулювання знака у разі тривалого порушення вимог...

Новий закон також розширює захист широковідомих торговельних марок, поширюючи його на знаки, які є широковідомими, але не зареєстровані в Китаї, та запроваджує новий механізм, що дозволяє сторонам звертатися з проханням про офіційне підтвердження статусу знака як широковідомого в Китаї для сприяння у судових процесах за кордоном. Серед інших важливих змін — надання CNIPA повноважень ініціювати скасування з власної ініціативи знаків, що не використовувалися протягом трьох років (замість раніше запропонованої обов'язкової декларації про використання кожні п'ять років), визнання знаків руху такими, що підлягають реєстрації, підтвердження онлайн-використання як дійсного використання торговельної марки, а також скорочення строку подання заперечень з трьох до двох місяців... З огляду на ці масштабні зміни та наближення терміну введення в дію у 2027 році, власники торговельних марок повинні ретельно документувати використання своїх торговельних марок, проактивно переглядати свої портфелі, адаптуватися до скорочених строків подання заперечень та зберігати пильність щодо майбутніх нормативних актів CNIPA, що регулюють скасування реєстрації за власною ініціативою та вимоги до доказів для підтвердження недобросовісності» *(Vivien Chan, Fandy Ip. New Chinese Trademark Law: key changes and implications as 2027 implementation approaches* // *Legal Benchmarking Limited*

<https://www.managingip.com/article/2glopwxqzxhe3g1fhoruo/sponsored-content/new-chinese-trademark-law-key-changes-and-implications-as-2027-implementation-approaches>). 08.07.2026).

«З 1 січня 2026 року переглянуті «Керівні принципи експертизи патентів» Національного управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) запровадять правила експертизи, що стосуються штучного інтелекту, на трьох окремих рівнях: поріг дотримання етичних та правових норм, що оцінюється незалежно від новизни та винахідницького рівня; підвищені вимоги до винахідницького рівня, що виключають просте перенесення сценаріїв; а також більш суворі стандарти достатності розкриття інформації, спрямовані на запобігання складанню патентних формул для штучного інтелекту типу «чорний ящик». Щоб адаптуватися до цих стандартів, авторам патентних заявок слід дотримуватися кількох практичних стратегій... По-перше, щоб відповідати новим вимогам щодо відповідності, передбаченим у розділі 6.1.1 глави IX частини II, кожна специфікація, пов'язана зі штучним інтелектом, повинна містити заяву про відповідність, у якій детально описуються: законне збирання даних відповідно до Закону про захист персональних даних (PIPL) з окремою згодою користувача, якщо це необхідно; анонімізація або деідентифікація даних; а також заходи контролю для запобігання незаконній дискримінації. Ця незалежна оцінка є особливо важливою для таких технологій, як приховане розпізнавання обличчя або логіка прийняття рішень з урахуванням демографічних показників, які можуть бути відхилені у разі порушення вимог законодавства, етики або суспільних інтересів....

По-друге, щоб відповідати оновленим вимогам щодо рівня винахідницького кроку, автори патентних заявок повинні відмовитися від простого перенесення відомих моделей глибокого навчання в нові галузі без додаткових інновацій. Замість того, щоб акцентувати увагу на сценарії застосування, опис винаходу повинен зосередитися на цілеспрямованих модифікаціях архітектури моделі, конфігурацій шарів, функцій втрат, конвексів навчання або робочих процесів обробки даних, пояснюючи конкретні технічні проблеми, які вирішують ці зміни... По-третє, у технічних характеристиках модель має бути описана з роздільною здатністю на рівні модулів, а не за допомогою базових блок-схем високого рівня. Відповідно до розділу 6.3.1, автори повинні описати основні модулі, ієрархічні структури, зв'язки, процеси навчання та необхідні параметри настільки детально, щоб фахівець міг відтворити будь-які елементи, що мають винахідницьке значення.

По-четверте, щоб подолати стандарт «чорного ящика», у специфікаціях необхідно чітко викласти причинно-наслідкову логіку від вхідних даних до вихідних, пояснивши, чому обираються конкретні ознаки вхідних даних, як мережеві модулі їх обробляють і як вихідні дані моделі забезпечують бажаний

технічний ефект. По-п'яте, щодо деталей, що не мають винахідницького характеру та потрібні виключно для задоволення стандарту достатності, слід використовувати дозвільні формулювання, такі як «у деяких варіантах реалізації» або «може бути сконфігуровано як», щоб захистити широту формули винаходу; однак автори повинні бути обережними, коли прямо називають ознаки «стандартними конструктивними рішеннями», щоб уникнути шкоди майбутнім аргументам щодо винахідницького рівня, якщо ці деталі згодом стануть важливими... Нарешті, щоб уникнути відхилення заявок через оптимізацію рутинних процедур, у заявках слід кількісно оцінити технічний ефект, надавши порівняльні експериментальні дані, результати експериментів з вилученням елементів (аблації) та точні кількісні показники, зокрема точність, прецизію або коефіцієнт відтворення, обчислювальні накладні витрати, обсяг пам'яті, стійкість до зміни розподілу та затримку» (*Charles W. Gray. China's Revised Patent Examination Guidelines for AI: Six Practice Tips for Drafters // Kilpatrick Townsend & Stockton LLP* (<https://ktslaw.com/en/insights/alert/2026/7/chinas%20revised%20patent%20examination%20guidelines%20for%20ai%20six%20practice%20tips%20for%20drafters>) . 09.07.2026).

«13 липня 2026 року Національне управління з питань авторського права Китаю (NCAC) оприлюднило проект змін до «Положення про застосування Закону про авторське право» для громадського обговорення, яке триватиме до 12 серпня. Цей проект, який розширює положення з 38 до 49 статей, має на меті перетворити загальні положення Закону Китаю про авторське право 2020 року на конкретні, дієві правила, одночасно приводячи правову базу країни у відповідність до її зобов'язань за Пекінським договором про аудіовізуальні виступи та Марракешським договором. Проект охоплює п'ять ключових напрямків: вдосконалення визначень творів, що підлягають охороні, та прав власності; уточнення правил ліцензування та укладення угод; посилення заходів щодо забезпечення дотримання законодавства; приведення законодавства у відповідність до міжнародних договорів; а також внесення технічних поправок для забезпечення узгодженості законодавчих норм...

Згідно із запропонованими змінами, поняття «аудіовізуальні твори» більше не визначається способом їх створення. Натомість будь-який достатньо оригінальний контент, зафіксований у вигляді послідовності рухомих зображень, що може відтворюватися або транслюватися — наприклад, веб-серіали та розважальні шоу — вважатиметься аудіовізуальним твором, що забезпечить компаніям, які займаються стрімінгом та короткометражними відео, чіткіші рамки для ліцензування та захисту прав. Крім того, презумпція права власності на підставі імені або повідомлення про права поширюється на суміжні права, зокрема на виконавські виступи, звукозаписи, макети та теле- та радіопередачі. Свідectва про реєстрацію авторських прав також вперше

набудуть статусу доказів *prima facie*, що знизить витрати на доведення права власності. Однак, оскільки реєстрація не є остаточною, а суди й надалі розглядатимуть творчий процес у разі справжнього спору щодо права власності, компаніям все одно слід вести впорядковану документацію...

З метою посилення правозастосування у проекті перелічено п'ять категорій порушень, що завдають шкоди суспільним інтересам, а також уточнено правила щодо технічних засобів захисту та інформації про управління правами. Примітно, що в проекті не згадується штучний інтелект, незважаючи на активні судові спори щодо авторського права, пов'язані зі ШІ, в Китаї та на те, що Верховний народний суд наразі готує судову думку з цього питання. Це упущення вважається свідомим і цілком очікуваним рішенням, спрямованим на уникнення закріплення передчасних правил щодо ШІ в адміністративних нормативних актах, поки судова практика ще розвивається. Загалом, запропоновані зміни мають на меті знизити практичні витрати на оформлення та реалізацію авторських прав, зробити їхнє дотримання більш ефективним та забезпечити відповідність правової бази різноманітній та динамічній галузі цифрового контенту Китаю» (*Leslie Xu. Putting the 2020 Copyright Law into Practice: China Consults on Draft Implementing Regulations // Chang Tsi & Partners (<https://www.changtsi.com/news/insight/4223.html>). 17.07.2026*).

Королівство Саудівська Аравія

«Новий Закон Саудівської Аравії про авторське право, затверджений Королівським указом № М/169 від 2 лютого 2026 року, має набути чинності 12 серпня 2026 року, повністю замінивши застарілу законодавчу базу 2003 року. Цей знаковий законодавчий акт, розроблений з метою модернізації цифрової економіки Королівства відповідно до «Vision 2030», запроваджує розподілену інституційну модель, яка розподіляє регуляторні повноваження між різними державними органами. Хоча Саудівське управління з інтелектуальної власності (SAIP) залишається центральним органом з питань реєстрації та врегулювання спорів, Міністерство культури здійснюватиме нагляд за культурною спадщиною, Генеральна комісія з опіки над трастовими фондами керуватиме «сиротами» — творами, автори яких невідомі, Управління заяту, податків та митниці (ZATCA) відповідатиме за прикордонний контроль, а Комісія з питань комунікацій, космосу та технологій (CST) координуватиме політику щодо інтернет-контенту...

Модернізований закон суттєво розширює свою технічну сферу застосування, розширюючи визначення поняття «копіювання» шляхом включення цифрових та хмарних сховищ, а також запроваджуючи окреме право на «надання доступу» для онлайн-стрімінгу, щоб відмежувати його від традиційного мовлення. Вперше в регіоні Ради співробітництва країн Перської затоки (GCC) цей закон закріплює законодавчий виняток, що дозволяє

копіювання даних для навчання штучного інтелекту та розробки моделей за певних умов. Він також встановлює механізм захисту від відповідальності для постачальників інтернет-контенту, які нейтрально обробляють контент і оперативно виконують запити на видалення. Крім того, закон офіційно визнає юридичну силу ліцензій на цифрове програмне забезпечення — таких як угоди типу «click-wrap» та «shrink-wrap» — одночасно забезпечуючи права користувачів на створення резервних копій, технічне обслуговування та тестування безпеки...

Ще однією важливою структурною зміною є кодифікація режиму «роботи за наймом» за замовчуванням, який за замовчуванням надає роботодавцям право власності на твори, створені працівниками, тоді як твори, створені на замовлення, залишатимуться інтелектуальною власністю найнятого творця, якщо інше не передбачено договором. З метою запобігання цифровому піратству було суттєво посилено кримінальне переслідування: повноваження щодо порушення кримінальних справ передано до прокуратури, значно збільшено максимальні покарання та подвоєно штрафи за повторні правопорушення. Правовласники також отримують доступ до розширеного пакету цивільно-правових засобів захисту — включаючи постанови про розкриття інформації, вилучення обладнання, що порушує права, та відшкодування збитків, розраховане на основі прибутку порушника — поряд з адміністративною процедурою врегулювання спорів через SAIP. Крім того, реєстрація в SAIP тепер передбачає сильну спростовну презумпцію права власності, а закон запроваджує положення щодо добровільного переведення творів у суспільний надбання, організацій колективного управління правами та нових винятків щодо панорамних знімків, освіти та доступності відповідно до Марракешського договору.

Щоб орієнтуватися в цих змінах, підприємства повинні проактивно адаптуватися ще до офіційного вступу закону в силу. Технологічні компанії та компанії, що працюють у сфері штучного інтелекту, повинні провести аудит своїх процедур збору даних та модерації контенту, щоб привести їх у відповідність до нових винятків щодо «безпечної гавані» для платформ та навчання штучного інтелекту, тоді як власники контенту повинні зареєструвати свої портфоліо в SAIP, щоб скористатися перевагами реєстрації як доказу. Нарешті, роботодавці та замовники повинні ретельно переглянути та оновити свої трудові, консультаційні та договори про виконання робіт, щоб замінити стандартні правила щодо права власності та чітко розподілити права інтелектуальної власності» (*Dino Wilkinson. Saudi Arabia: New Copyright Law Modernises KSA IP Framework // Baker McKenzie (https://www.bakermckenzie.com/en/insight/publications/2026/07/saudi-arabia-new-copyright-law-modernises-ksa-ip-framework). 20.07.2026).*

Малайзія

«3 липня 2026 року Малайзійська корпорація з інтелектуальної власності (MyIPO) оприлюднила документ для громадських консультацій, у якому запропоновано значні зміни до Закону про авторське право 1987 року з метою модернізації правової бази країни для цифрової епохи. Консультації, відкриті для коментарів з 3 липня по 14 серпня 2026 року, зосереджуються на п'яти стратегічних напрямках реформ: узгодження з міжнародними стандартами, технології та цифрова економіка, створення економічної вартості, управління та правова визначеність...

Серед основних ініціатив, що наразі розглядаються, MyIPO вивчає можливість ратифікації Пекінського договору про аудіовізуальні виконання та приєднання до Брюссельської конвенції про супутникові трансляції. У пропозиціях також значна увага приділяється сучасним технологічним викликам: передбачається отримання відгуків зацікавлених сторін щодо штучного інтелекту (ШІ) — зокрема стосовно права на охорону результатів, створених ШІ, — а також вивчення моделей Японії та Сінгапуру щодо використання творів, захищених авторським правом, для навчання ШІ. Крім того, у документі розглядаються питання сталого розвитку журналістики, відповідальності третіх осіб та положень про «безпечну гавань» для інтернет-провайдерів, а також вдосконалення механізмів забезпечення дотримання цифрових прав, зокрема запровадження динамічних судових заборон...

З метою підвищення економічної цінності та усунення правових «сірих зон» запропоновані поправки спрямовані на запровадження права автора на перепродаж, створення системи для реалізації цінності «сирітських» творів та уточнення меж між авторським правом і промисловим зразком. Нарешті, MyIPO прагне вдосконалити адміністративне управління шляхом зміцнення організацій колективного управління, структури Трибуналу з питань авторського права та системи добровільного повідомлення про порушення авторських прав. Хоча на даний момент офіційних термінів подання остаточного законопроекту до парламенту не визначено, включення цих широкомасштабних пропозицій значно покращить та зміцнить екосистему авторського права в Малайзії» (*Gooi Yang Shuh. MyIPO seeks stakeholder feedback on Proposed Amendments to Copyright Law // Skrine (<https://www.skrine.com/insights/alerts/july-2026/myipo-seeks-stakeholder-feedback-on-proposed-amend>). 16.07.2026*).

Південно-Африканська Республіка

«Після винесення 26 червня 2026 року рішення Конституційного суду Південної Африки щодо законопроекту про внесення змін до Закону про авторське право (САВ) та законопроекту про внесення змін до закону про

захист прав виконавців (РРАВ) Південноафриканська організація з прав на музику (Samro) наголосила, що реформа законодавства про авторське право в країні залишається тривалим законодавчим процесом... Рішення суду не вводить в дію САВ і не змінює чинний режим авторського права; отже, Закон про авторське право 1978 року залишається чинним, а всі діючі ліцензії Samro та права авторів залишаються повністю дійсними та підлягають примусовому виконанню. Хоча суд визнав, що певні положення, про які йшлося, зокрема «добросовісне використання», не суперечать Конституції з огляду на конкретні підстави, наведені Президентом, він визнав інші положення неконституційними, що означає: Парламент повинен вирішити ці питання, перш ніж законопроекти зможуть бути розглянуті далі...

Чола Макгамате, генеральний директор з юридичних питань Samro, зазначила, що це рішення не є останньою главою у процесі реформ, який триває вже десятиліття, і зацікавлені сторони зберігають право оскаржувати в конституційному порядку будь-які положення, що будуть прийняті в майбутньому. Незважаючи на висновок суду, Samro як і раніше висловлює занепокоєння тим, що широка концепція «добросовісного використання» потребує ретельної структуризації, щоб запобігти несправедливому ущемленню прав власників авторських прав, вказуючи на те, що міжнародні режими добросовісного використання спричинили численні судові спори щодо меж порушення авторських прав... Samro виступає за сучасну систему авторського права, яка підтримує освіту та доступ громадськості, водночас зберігаючи економічні стимули та стабільну винагороду, необхідні композиторам, авторам пісень та музичним видавцям для виживання на цифровому ринку, де дедалі більшу домінуючу роль відіграють технологічні платформи та штучний інтелект. Надалі Samro має намір проаналізувати правові наслідки цього судового рішення, вести конструктивний діалог із парламентом та зацікавленими сторонами галузі, а також інформувати своїх членів та ліцензіатів» *(Samro calls for continued balanced copyright reform following Constitutional Court ruling // Bizcommunity (<https://www.bizcommunity.com/article/samro-calls-for-continued-balanced-copyright-reform-following-constitutional-court-ruling-397448a#>). 08.07.2026).*

Республіка Індія

«Уряд Індії готує спеціальне законодавство для вирішення зростаючих правових та суспільних викликів, пов'язаних зі штучним інтелектом, визнаючи, що існуючі закони були розроблені з урахуванням поведінки людей, а не систем штучного інтелекту. Хоча чинне законодавство дозволяє вирішувати деякі проблеми, його недостатньо для протидії новим ризикам, таким як «діпфейки», онлайн-шахрайство, проблеми

конфіденційності, суперечки щодо авторських прав та питання відповідальності у випадках, коли штучний інтелект завдає шкоди...

Одним із ключових аспектів запропонованої концепції є визначення відповідальності за рішення, прийняті системами штучного інтелекту, особливо в ситуаціях, коли процеси прийняття рішень є непрозорими, наприклад, у випадку автономних транспортних засобів або медичних технологій, що використовують штучний інтелект. Уряд також прагне уточнити питання власності на контент, створений штучним інтелектом, та встановити правила використання матеріалів, захищених авторським правом, для навчання штучного інтелекту... Крім того, очікується, що законодавство буде спрямовано на усунення ризиків, пов'язаних із крадіжкою особистих даних за допомогою технологій «діпфейк» та клонованих голосів, а також на вирішення проблем, пов'язаних з упередженістю алгоритмів, що може призвести до несправедливого ставлення у таких сферах, як працевлаштування та фінансові послуги. Загалом ця ініціатива має на меті створити правову базу, яка сприятиме інноваціям і водночас дозволить вирішити унікальні виклики, пов'язані зі стрімким розвитком технологій штучного інтелекту» (**Bhaskar Sharma. India mulling AI law to tackle deepfakes, cyber attacks and accountability gaps // Digit (<https://www.digit.in/news/general/india-mulling-ai-law-to-tackle-deepfakes-cyber-attacks-and-accountability-gaps.html>). 06.07.2026).**

«Закон «Jan Vishwas» (про внесення змін до положень) від 2026 року запровадив ключові реформи до Закону Індії про патенти 1970 року та Закону про авторське право 1957 року з метою декриміналізації процедурних помилок, спрощення ведення бізнесу та створення більш збалансованого правового середовища. З 1 червня 2026 року поправки до Закону про патенти передбачають суттєве пом'якшення відповідальності за ненавмисні порушення статті 39, яка вимагає від резидентів Індії отримувати дозвіл перед подачею патентних заявок за кордоном з метою захисту національної безпеки у сферах оборони та атомної енергетики. Відповідно до зміненої статті 118, фізичні особи не будуть притягнуті до відповідальності за подання заявок за кордоном без попереднього дозволу, якщо центральний уряд визнає, що на той момент винахід не мав відношення до оборони або атомної енергетики. Крім того, назва розділу XX Закону про патенти була змінена з «Штрафи» на «Покарання», а стаття 119, яка передбачала кримінальне покарання за фальсифікацію реєстраційних даних, була вилучена, оскільки підробка та фальсифікація вже регулюються загальним кримінальним законодавством «Bharatiya Nyaya Sanhita» 2023 року (BNS)...

Аналогічно, з 15 червня 2026 року стаття 67 Закону про авторське право була вилучена, що скасовує кримінальні санкції, такі як позбавлення волі, за внесення неправдивих записів до Реєстру авторських прав. Це гарантує, що творці не будуть притягнуті до кримінальної відповідальності за прості

адміністративні помилки, тоді як шахрайські дії залишаються підлягати кримінальному переслідуванню відповідно до Кримінального кодексу як підробка, шахрайство або виготовлення фальшивих документів. У сукупності ці законодавчі зміни спрощують систему регулювання інтелектуальної власності, замінюють конкретні кримінальні санкції в галузевих законах загальними засобами захисту кримінального права та сприяють більш широкому переходу до пропорційного цивільного та адміністративного правозастосування у випадках несуттєвих процедурних порушень» (*Aparna Kareer, Vihan Dang, Aditya Mathur. India's 2026 Jan Vishwas Act amends criminal provisions in patent and copyright laws // Obhan Mason (<https://obhanmason.com/blog/indias-2026-jan-vishwas-act-amends-criminal-provisions-in-patent-and-copyright-laws/>). 06.07.2026*).

Республіка Індонезія

«Пропонована редакція Закону Індонезії про авторське право № 28 від 2014 року викликала гостру дискусію серед науковців та представників креативної індустрії, які застерігають, що уряд повинен ретельно збалансувати посилення економічних прав авторів із захистом інновацій у бізнесі. Хоча намір внести зміни до закону широко схвалюється, науковець Деві Сьюкрі Азхарі застерігає, що надмірно суворі виключні права можуть обмежити поширення творів, підвищити витрати на дотримання вимог законодавства та гальмувати інновації для місцевих підприємств і креативної економіки — сектору, який у 2024 році забезпечив 1 611 трильйонів рупій у ВВП...

У ході дебатів також значна увага приділяється питанню прозорості управління музичними роялті. Вітчизняні музиканти та профспілки вимагають, щоб Агентство колективного управління (LMK) та Національне агентство колективного управління (LMKN) запровадили більш підзвітну та надійну систему збору та розподілу роялті до того, як будь-які зміни будуть остаточно затверджені. Крім того, Індонезійська асоціація творчого відтворення (PRCI) розглядає ці зміни як можливість розширити захист авторських прав на журналістські твори — такі як статті, фотографії та цифрові кліпи — щоб забезпечити журналістам і медіакомпаніям справедливую компенсацію за комерційне використання... Однак PRCI наголошує, що уряд повинен встановити чіткі межі та уникати надмірно широких «розпливчастих положень», які можуть створити правову невизначеність для цифрових платформ, дослідників та громадськості. У той час як уряд продовжує збирати думки зацікавлених сторін, загальна надія полягає в тому, що прозорі громадські консультації приведуть до прийняття переглянутого закону, який захищатиме творців, не гальмуючи при цьому розвиток національної екосистеми креативної економіки Індонезії» (*Copyright Law Revision Under*

«Індонезія просуває комплексну переробку свого Закону про авторське право з метою вирішення проблем, пов'язаних із генеративним штучним інтелектом та агрегацією цифрового контенту, розширюючи відповідальність великих технологічних платформ, таких як Google, та компаній, що працюють у сфері штучного інтелекту. Законопроект, який планується включити до Національної законодавчої програми на 2026 рік, зобов'язує технологічні платформи виплачувати компенсацію творцям та журналістам — через організації колективного управління, що перебувають під державним наглядом, — за агрегацію контенту, повторну публікацію новин, використання попереднього перегляду посилань або навчання моделей штучного інтелекту. У рамках новаторського кроку з метою захисту творчої індустрії законопроект конкретно забороняє штучному інтелекту імітувати характерний стиль творця та вимагає прозорого розкриття інформації у випадках, коли контент генерується штучним інтелектом... Хоча використання творів, захищених авторським правом, для навчання штучного інтелекту, як і раніше, регулюється принципами добросовісного використання або ліцензування (зі стандартними винятками для освіти та наукових досліджень), законопроект також надає журналістським творам конкретні майнові права, зокрема 50-річний термін дії авторського права та 20-річний термін дії прав видавців. Ці пропозиції є прямою реакцією на значні втрати доходів та відвідуваності індонезійських ЗМІ — які останнім часом становлять приблизно 40% — оскільки користувачі дедалі частіше покладаються на резюме, згенеровані штучним інтелектом, замість того, щоб відвідувати оригінальні джерела... Хоча компанія Google виступає проти цього законопроекту, аргументуючи це тим, що він може гальмувати цифрові інновації, місцеві громадські організації, що захищають інтереси ЗМІ, рішуче підтримують цей захід як необхідний крок для забезпечення справедливої компенсації. Ця законодавча реформа збігається з більш широкою національною стратегією Індонезії, спрямованою на прискорення впровадження штучного інтелекту, вдосконалення системи управління та розвитку інфраструктури в період з 2026 по 2029 роки, що дозволяє збалансувати прогнозоване зростання ВВП на 12 % до 2030 року завдяки цій технології з захистом цифрового суверенітету та інтелектуальної власності» ***(Steve Muchoki. Indonesia's Copyright Rewrite Puts Google and AI Platforms on Notice // Coin Edition***
(<https://coinedition.com/indonesias-copyright-rewrite-puts-google-and-ai-platforms-on-notice/>). 18.07.2026).

«Індонезія оновила систему державних зборів за послуги у сфері інтелектуальної власності (ІВ) згідно з Постановою уряду № 30 від 2026 року (GR 30/2026). Цей указ, опублікований 2 липня 2026 року та набрав чинності 1 серпня 2026 року, замінює попередні тарифи, встановлені Указом № 45/2024. Він реорганізує тарифну сітку, розділивши її на окремі категорії для авторського права, промислових зразків, патентів, компоновки інтегральних схем, комерційних таємниць, торговельних марок, географічних зазначень, захисту прав інтелектуальної власності та інших сфер, що відображає зростаюче визнання Індонезією інтелектуальної власності як комерційно цінного та фінансово привабливого активу...

Відповідно до нової системи, правила щодо авторського права тепер передбачають нове звільнення від сплати збору за реєстрацію пісень та музичних творів, а також нову категорію послуг, пов'язану зі скасуванням реєстрації авторських прав. Водночас збори за торговельні марки зросли приблизно на 55–60 % за всіма поширеними послугами — включаючи загальні заявки, продовження терміну дії, оскарження, апеляції та ліцензійні угоди — що є першим значним оновленням зборів за торговельні марки з 2016 року, хоча пільгові ставки для мікро- та малих підприємств збережено. Щодо питань, пов'язаних із Мадридським протоколом, розмір зборів за міжнародну реєстрацію визначатиметься правилами ВОІВ, однак місцеві адміністративні збори значно зросли: збори за трансформацію зросли приблизно на 40 %, збори за заміну — на 180 %, а збори за міжнародні заявки, що подаються з Індонезії, — на 50 %. Географічні зазначення також було відокремлено від торговельних марок, і тепер за їх реєстрацію стягуються вищі збори...

Щодо патентів, GR 30/2026 зберігає основні структури зборів за подання заявки та щорічних зборів, але додає або уточнює збори за експертизу по суті, апеляції та повторні експертизи, що фактично вводить в дію положення про повторну експертизу нещодавно зміненого Закону про патенти. Крім того, постанова запроваджує спеціальні збори за забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності для підтримки та прискорення виконання рекомендацій щодо видалення веб-сайтів та розгляду заяв про медіацію. Нарешті, ця нормативна база запроваджує нову категорію зборів за реєстрацію довірчої застави щодо прав інтелектуальної власності, що переводить процедури реєстрації застави, забезпеченої правами інтелектуальної власності, у адміністративну сферу компетенції Міністерства юстиції. Хоча ця нова категорія не вирішує таких суттєвих правових питань, як пріоритет, оцінка вартості або механізми стягнення застави, вона має велике значення для структурування кредитної підтримки на основі активів інтелектуальної власності. Підприємства, що володіють портфелями прав інтелектуальної власності в Індонезії, повинні скласти перелік своїх незавершених та запланованих заявок і скоригувати свої внутрішні графіки витрат до набрання чинності 1 серпня 2026 року» *(Rochmali Zultan and Wongrat Ratanaprayul. Indonesia's New IP Fee Schedule Signals Greater Focus on IP as Commercial*

Assets // Tilleke & Gibbins (<https://www.tilleke.com/insights/indonesias-new-ip-fee-schedule-signals-greater-focus-on-ip-as-commercial-assets/>). 24.07.2026).

Республіка Кенія

«Новий законопроект, який наразі розглядається в Кенії, передбачає об'єднання всіх питань, пов'язаних з інтелектуальною власністю (ІВ) — зокрема патентів, торговельних марок, авторських прав та промислових зразків — під егідою єдиного органу. Наразі ці повноваження розподілені між різними державними органами, що призводить до бюрократичних затримок та високих витрат. Завдяки оптимізації процесів реєстрації та забезпечення дотримання прав в рамках єдиного ефективного органу цей законопроект має на меті значно спростити та здешевити процес захисту ідей для винахідників, митців та підприємств... Експерти та творці однаково позитивно оцінили цю пропозицію, зазначивши, що послідовне дотримання законодавства та скорочення бюрократії сприятимуть ефективнішій боротьбі з підробками та піратством. Зрештою, ця реформа покликана привести Кенію у відповідність до міжнародних стандартів у сфері інтелектуальної власності, підвищити її рейтинг у глобальному рейтингу «легкості ведення бізнесу», залучити іноземні інвестиції та стимулювати інновації, необхідні для переходу країни до міцної економіки, заснованої на знаннях» (*Fidelis Daicy. Bill Seeks Single Agency To Protect Intellectual Property Rights // Mjengo Hub (<https://mjengohub.co.ke/articles/news/bill-seeks-single-agency-to-protect-intellectual-property-rights>).* 07.07.2026).

«Законопроект «Про Управління інтелектуальної власності Кенії» 2026 року, який наразі розглядається Національною асамблеєю, передбачає об'єднання трьох основних регуляторних органів — Інституту промислової власності Кенії (КІРІ), Ради з авторських прав Кенії (КЕСОВО) та Управління з боротьби з підробками (АСА) — в єдиний регуляторний орган під назвою «Управління інтелектуальної власності Кенії» (КІРА). Ця стратегічна реорганізація має на меті усунути дублювання повноважень, оптимізувати державне управління та виконати конституційні зобов'язання щодо захисту та сприяння правам інтелектуальної власності, зокрема прав місцевих громад, традиційних знань та біорізноманіття...

Після набуття чинності КІРА виконуватиме функції централізованого органу, що регулює питання патентів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, авторського права та боротьби з підробками. Цей орган керуватиме інтегрованими системами реєстрації об'єктів інтелектуальної власності та обліку імпорту, офіційно зберігаючи обов'язкову вимогу АСА щодо реєстрації всіх товарів, що імпортуються до Кенії. Крім того,

законопроект запроваджує оновлені рамки для врахування нових технологій шляхом встановлення нових юридичних визначень винаходів, створених за допомогою штучного інтелекту та генерованих штучним інтелектом. Для більш ефективного вирішення конфліктів та розгляду апеляцій законодавство передбачає створення єдиного трибуналу з питань інтелектуальної власності, покликаною скоротити затримки та забезпечити послідовність у вирішенні спорів, одночасно посилюючи правовий захист генетичних ресурсів, традиційних знань та форм культурного самовираження...

Цей перехід докорінно змінить правове поле Кенії шляхом скасування Закону про промислову власність 2001 року, Закону про авторське право 2001 року та Закону про боротьбу з підробками 2008 року, а також передачі повноважень щодо управління чинним Законом про торговельні марки та законопроектом про географічні зазначення 2026 року, який перебуває на розгляді, під контроль КІРА. Очікується, що в кінцевому підсумку такий уніфікований регуляторний підхід дозволить суттєво зменшити адміністративне дублювання, спростити процедури для бізнесу та зміцнити позиції Кенії як регіонального лідера в галузі інновацій, креативних індустрій та захисту прав інтелектуальної власності» (*Kenya Intellectual Property Authority Bill: A Unified Future for Kenya's IP Landscape // Spoor & Fisher* (<https://spoor.com/kenya-intellectual-property-authority-bill/>). 14.07.2026).

Республіка Корея

«...Проект поправки до Закону Південної Кореї «Про патентних повірених» викликає рішучий спротив з боку Корейської асоціації оцінювачів майна, яка стверджує, що положення законопроекту щодо конфлікту інтересів узаконять «самооцінку» та підірвуть об'єктивність оцінки інтелектуальної власності...

Ст. 7-5 законопроекту дозволить патентним повіреним проводити оцінку патентів, корисних моделей, промислових зразків та торговельних марок, щодо яких вони самі здійснювали патентні процедури. Асоціація оцінювачів стверджує, що це створює явний конфлікт інтересів, може сприяти подачі фальшивих заяв та проведенню неякісних оцінок, а також суперечить більш суворим заборонам, які вже діють щодо інших ліцензованих професій, таких як адвокати, сертифіковані бухгалтери та оцінювачі нерухомості. Ця група закликала Міністерство інтелектуальної власності вилучити це положення та запровадити більш суворий державний нагляд і дисциплінарні заходи, посиляючись на випадки некоректної оцінки об'єктів інтелектуальної власності, що мали місце у 2020 році...

Хоча асоціація запропонувала альтернативні формулювання та механізм співпраці між патентними повіреними та оцінювачами, вона зазначає, що міністерство відмовилося внести поправки до законопроекту, який у березні

був схвалений Комітетом Національної асамблеї з питань торгівлі, промисловості, енергетики, малого та середнього бізнесу та стартапів і наразі очікує на розгляд Комітетом з питань законодавства та судової влади. Ця комплексна поправка має на меті посилити професійну компетенцію патентних повірених, запровадити привілей конфіденційності та уточнити процедури оцінки, але критики попереджають, що вона може спричинити плутанину на ринку та підірвати довіру до оцінки інтелектуальної власності, якщо не буде усунуто лазівку щодо конфлікту інтересів» (*Shin Hea-won. Patent attorney bill's 'self-appraisal' clause draws fire from valuers' association // Herald Corporation (<https://biz.heraldcorp.com/article/10799637>). 06.07.2026*).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«Міністерство науки та технологій В'єтнаму переглядає Національну стратегію у сфері інтелектуальної власності до 2030 року з метою позиціонування інтелектуальної власності як стратегічного національного активу, що сприяє економічному зростанню, інноваціям, конкурентоспроможності та культурному розвитку. Оновлена стратегія відображає зростаюче значення інтелектуальної власності в таких сферах, як штучний інтелект, великі дані, цифрові активи та нові технології, а також посилення міжнародних очікувань щодо більш надійного захисту та забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності... Офіційні особи зазначають, що глобальна торгівля, інвестиції та ланцюги постачання роблять інтелектуальну власність дедалі важливішою для національної конкурентоспроможності, а включення В'єтнаму до переліку «пріоритетних іноземних країн» у звіті США «Special 301» за 2026 рік додало актуальності питанню зміцнення його системи захисту інтелектуальної власності...»

У проєкті стратегії пропонується п'ять основних змін: перехід від адміністративного управління до ширшої екосистеми інтелектуальної власності; від простого захисту прав до розвитку ресурсів; від реєстрації до комерціалізації та створення вартості; від сприйняття інтелектуальної власності виключно як юридичного питання до визнання її ролі в технологіях, національній безпеці та конкурентоспроможності; а також від пасивної міжнародної інтеграції до більш стратегічного підходу. У ньому також міститься заклик до створення спеціалізованого судового механізму з питань інтелектуальної власності, який би дозволяв розглядати умисне порушення прав як кримінальний злочин, до посилення заходів із забезпечення дотримання прав у цифровій сфері, до підвищення розміру штрафів, до вдосконалення методів оцінки активів інтелектуальної власності та до створення сучасного технологічного ринку, який дасть змогу ефективніше використовувати інтелектуальну власність в інвестиційній та фінансовій сферах... Крім того, стратегія передбачає створення національної онлайн-платформи, що

використовуватиме штучний інтелект, великі дані та автоматизовані інструменти для моніторингу, виявлення та обробки порушень прав інтелектуальної власності на платформах електронної комерції та в цифровому середовищі. Загалом реформи спрямовані на модернізацію системи інтелектуальної власності В'єтнаму та більш глибоку інтеграцію інтелектуальної власності в довгострокову стратегію розвитку країни» (*IP strategy updated to strengthen national growth, competitiveness // Viet Nam News* (<https://vietnamnews.vn/politics-laws/1784888/ip-strategy-updated-to-strengthen-national-growth-competitiveness.html>). 07.07.2026).

«У відповідь на Висновок Політбюро Комуністичної партії В'єтнаму № 51-KL/TW, опублікований 17 червня 2026 року, В'єтнам ухвалив комплексний пакет законодавчих та регуляторних реформ, спрямованих на модернізацію правових систем у сферах інтелектуальної власності (ІВ) та штучного інтелекту (ШІ). Цей масштабний цикл реформ — що включає змінений Закон про ІВ, Закон про ШІ та Постанову № 81, якою створюються спеціалізовані регіональні суди з питань ІВ — переводить В'єтнам від простого дотримання міжнародних договорів до активного впровадження передових міжнародних стандартів. Ключові напрямки включають інновації з використанням ШІ, управління даними для навчання, комерціалізацію ІВ та забезпечення дотримання прав у цифровому середовищі...

Згідно з новими нормами, об'єкти промислової власності, створені за допомогою ШІ, такі як винаходи та торговельні марки, як і раніше підлягають захисту. Щодо авторського права, Декрет № 134 дозволяє захист творів, створених за допомогою ШІ, лише за умови наявності вирішального творчого внеску людини — тобто коли автор-людина зберігає контроль над вхідними даними, підказками та редагуванням, несе кінцеву юридичну відповідальність, а твір не порушує прав на вхідні дані. Твори, повністю створені системами штучного інтелекту без відповідного творчого вкладу людини, не отримують захисту авторських прав. Щодо даних для навчання штучного інтелекту, закон дозволяє аналіз тексту та даних із законно опублікованих та отриманих джерел, за умови, що це не обходить технічні засоби захисту. Важливо, що правовласникам надається «право на застереження», яке дозволяє їм відмовитися від використання їхніх творів для навчання штучного інтелекту...

Регулювання у сфері штучного інтелекту (ШІ) ще більше посилюється Декретом № 142, який набирає чинності 1 травня 2026 року та передбачає обов'язкове нанесення технічних водяних знаків і маркування контенту, згенерованого ШІ, що імітує реальних людей або події. Він також вимагає від постачальників ШІ-систем високого ризику проводити оцінку відповідності та повідомляти про серйозні інциденти протягом 72 годин. З метою сприяння безпечному розвитку вітчизняного ШІ Постановою № 804/QD-TTg затверджено каталог пріоритетних схвалених публічних наборів даних. Окрім ШІ,

доопрацьований Закон про інтелектуальну власність офіційно визнає права інтелектуальної власності фінансовими та комерційними активами, що полегшує їх використання для внесення капіталу та отримання забезпеченого фінансування. Прикладом цього в Ханой є спеціалізований механізм створення дочірніх підприємств, який дозволяє державним науково-дослідним установам та їхньому персоналу комерціалізувати дослідження, що фінансуються державою, використовуючи інтелектуальну власність як капітал для створення підприємств. Нарешті, реформи посилюють цифрове правозастосування шляхом покладення відповідальності на онлайн-платформи та надання органам влади можливості використовувати технології автоматизованого моніторингу для виявлення порушень, призупинення дії облікових записів та видалення незаконного контенту» (*Chau Huy Quang, Logan Leung, Vu Thi Que, Huynh Thi Thu Thuy, Cao Dang Duy, Nguyen Dinh Nha and Trinh Minh Duc. Vietnam's Intellectual Property Framework Enters a New Era: Advanced International Standards, AI Governance, and Specialised IP Adjudication // Rajah & Tann LCT Lawyers (<https://vn.rajahtannasia.com/viewpoints/vietnams-intellectual-property-framework-enters-a-new-era-advanced-international-standards-ai-governance-and-specialised-ip-adjudication/>). 07.07.2026*).

«Підхід В'єтнаму до регулювання штучного інтелекту — що характеризується орієнтованою на людину, контрольованою державою та юридично підзвітною системою — ґрунтується на першому окремому Законі про штучний інтелект та низці цільових галузевих нормативних актів. Важливою складовою цієї нормативної архітектури є нещодавно прийнятий Декрет № 134/2026/ND-CP, який набрав чинності у квітні 2026 року та вносить зміни до існуючих положень Закону про інтелектуальну власність щодо авторського права та суміжних прав. Декрет № 134 поєднує законодавство про авторське право та регулювання у сфері штучного інтелекту, встановлюючи детальні правила щодо творчості за допомогою штучного інтелекту, аналізу текстів та даних для навчання, відповідальності за подальше використання, а також права традиційних правовласників на відмову від участі. Завдяки твердому закріпленню принципів людського контролю у процесі впровадження систем штучного інтелекту ця постанова перетворює дотримання авторського права з другорядного питання на головне зобов'язання для організацій, що діють у В'єтнамі, ставлячи його в один ряд із захистом даних, кібербезпекою та загальним управлінням ризиками, пов'язаними зі штучним інтелектом...» (*Vietnam clarifies AI authorship, training data and copyright liability: A comparative lens // IAPP (<https://iapp.org/news/a/vietnam-clarifies-ai-authorship-training-data-and-copyright-liability-a-comparative-lens>). 08.07.2026*).

«Декрет № 186/2026/ND-CP (Декрет 186), яка набирає чинності 15 липня 2026 року, запроваджує найзначнішу реформу системи адміністративного забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності (ІВ) у В'єтнамі з 2013 року, роблячи процедури швидшими, доступнішими та краще адаптованими до вимог цифрової ери. Однією з головних особливостей є повне скасування вимог щодо нотаріального засвідчення та консульської легалізації довіреностей, що подаються іноземними правовласниками в рамках адміністративних проваджень... Раніше цей процес спричиняв затримки від чотирьох до восьми тижнів, що часто давало можливість товарам, які порушують права, зникнути. Згідно з новим указом, необхідні лише оригінал або завірена копія довіреності разом із завіреним перекладом на в'єтнамську мову. Це дозволяє оформлювати справи щодо забезпечення дотримання прав за лічені дні, що сприяє швидкому вжиттю заходів, таких як обшуки складів. Крім того, правовласники можуть повторно використовувати дійсні довіреності, які вже знаходяться в архіві органу з забезпечення дотримання прав, що усуває непотрібне дублювання...

Цей декрет також усуває давню прогалину в юрисдикції, поширивши повноваження Агентства з нагляду за ринком (MSA) на підприємства сфери послуг. Раніше повноваження MSA обмежувалися порушеннями у сфері виробництва та торгівлі матеріальними товарами, що не дозволяло власникам знаків послуг, таким як мережі ресторанів, використовувати це агентство, яке має широку географічну мережу, для припинення порушень у місцевих закладах. Прямо надаючи MSA юрисдикцію щодо комерційної діяльності у сфері послуг, цей указ забезпечує власникам знаків послуг прямий доступ до найширшої мережі правоохоронних органів В'єтнаму. Крім того, після розформування Інспекції з питань науки та технологій Управлінню інтелектуальної власності В'єтнаму (IP Office) було надано прямі повноваження накладати адміністративні санкції, що дозволило об'єднати технічну експертизу та повноваження з правозастосування для забезпечення більшої узгодженості в оцінці порушень...

З метою боротьби зі зростанням цифрового піратства Декрет № 186 запроваджує блокування доступу до доменних імен як адміністративний захід, що дозволяє органам влади зобов'язувати хостинг-провайдерів технічно блокувати доступ до доменних імен, які порушують авторські права, на території В'єтнаму. Це є важливим інструментом боротьби з міжнародними доменами, що використовуються для продажу контрафактної продукції, які раніше перебували поза межами компетенції місцевих органів влади. Крім того, указ розширює захист назв підприємств, прямо охоплюючи як назви підприємств, так і назви сімейних господарств, усуваючи прогалину на ринку, де сімейні підприємства є дуже поширеними. Щоб запобігти зловживанням, указ запроваджує запобіжний захід, який вимагає від заявників виплатити компенсацію постраждалим сторонам, якщо рішення про накладення штрафу, ухвалене на підставі запиту про примусове виконання, згодом буде змінено або

скасовано, що підкреслює необхідність збору надійних доказів перед початком адміністративних дій» (*Linh Duy Mai and Giang Hoang Bach. Decree 186 Transforms Vietnam's Administrative IP Enforcement Framework // Tilleke & Gibbins International Ltd. (<https://www.tilleke.com/insights/decrees-186-transforms-vietnams-administrative-ip-enforcement-framework/>). 13.07.2026*).

«17 липня 2026 року Міністерство промисловості та торгівлі В'єтнаму видало Постанову № 1782/QĐ-BCT, якою затверджено план дій на 2026–2027 роки, спрямований на суттєве посилення адміністративного забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності (ІВ). План, який діятиме до 31 грудня 2027 року, надає пріоритет активним, технологічно орієнтованим заходам щодо боротьби з підробками, порушеннями в Інтернеті та піратством у сфері авторського права. У рамках цієї програми органи влади зосередяться на товарах з високим рівнем ризику, великих онлайн-торгових майданчиках та транскордонних платформах. З метою посилення цифрового правозастосування План передбачає електронну передачу 100 % термінових повідомлень про випадки піратства в електронній комерції до компетентних органів протягом 24 годин з моменту виявлення, що забезпечуватиметься механізмами обміну даними між місцевими органами нагляду за ринком, Департаментом електронної комерції та цифрової економіки, а також Департаментом управління та розвитку внутрішнього ринку. Крім того, ініціатива спрямована на інтеграцію передових технологій — таких як штучний інтелект, великі дані та блокчейн — для відстеження походження товарів, збору доказів, адміністративного опрацювання та створення систем попередження про торговельне шахрайство...

Окрім боротьби з підробками, План приділяє значну увагу захисту авторського права та суміжних прав, встановлюючи для провінційних органів влади ціль щодо збільшення кількості перевірок у сфері авторського права та кількості справ про примусове виконання на 20 % у порівнянні з попереднім роком. Для забезпечення широкого впливу уряд зобов'яже щороку проводити принаймні одну загальнонаціональну масштабну кампанію з примусового виконання, спрямовану на перевірку та покарання порушень прав інтелектуальної власності у секторах та місцевостях з високим рівнем ризику. План також заохочує активну співпрацю між правоохоронними органами, платформами електронної комерції та правовласниками, що може включати створення цифрової бази даних правовласників та надання пріоритету відомим брендам для прискорення процесу перевірки...

Для власників торговельних марок та авторських прав цей стратегічний зсув відкриває чіткий шлях до захисту їхніх комерційних активів у В'єтнамі. Правовласники можуть оптимізувати результати, використовуючи адміністративні заходи як швидку та економічно ефективну першу лінію захисту для збору доказів, переривання ланцюгів постачання та створення

передумов для подальших юридичних заходів. Крім того, підприємствам рекомендується поєднувати захист авторських прав із захистом торговельних марок для захисту упаковки, програмного забезпечення та рекламних матеріалів. Завдяки ранньому взаємодії з органами влади через навчання, підтримку за гарячою лінією та обмін інформацією, а також завдяки веденню надійних внутрішніх даних щодо простежуваності продукції, правовласники можуть активно адаптуватися до умов правозастосування у В'єтнамі, які дедалі більше базуються на даних» (*Hoa Tran, Thi Ngoc Dung Pham and Son Tuan Do. Vietnam: New IP Enforcement Plan // Baker McKenzie (<https://www.bakermckenzie.com/en/insight/publications/2026/07/vietnam-new-ip-enforcement-plan>). 22.07.2026*).

«Новий Закон В'єтнаму про електронну комерцію та Декрет № 248/2026/ND-CP (Декрет 248) про його застосування, який набрав чинності 1 липня 2026 року, знаменують собою важливий перехід у сфері забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності (ІВ) в Інтернеті в країні від реактивної системи, що базується на розгляді скарг, до моделі активного запобігання. Раніше, відповідно до положень про «безпечну гавань» та процедури «повідомлення та видалення» Декрету № 17/2023/ND-CP, платформи електронної комерції, як правило, були зобов'язані видаляти контент, що порушує права інтелектуальної власності, лише після отримання офіційної скарги. Згідно зі статтею 17 нового Закону про електронну комерцію, платформи тепер повинні активно проводити попередню перевірку товарів і послуг перед їх публікацією, щоб запобігти розміщенню підроблених, таких, що порушують права інтелектуальної власності, або товарів невідомого походження. Декрет № 248 також зобов'язує платформи оновлювати фільтри за ключовими словами на основі рекомендацій компетентних органів та запроваджує перше у В'єтнамі законодавчо закріплене зобов'язання щодо «stay-down». Це вимагає від великих платформ впровадження автоматизованих систем, які перевіряють, попереджають про та видаляють незаконні оголошення, одночасно запобігаючи повторним порушенням, що, ймовірно, потребуватиме технологічних інвестицій у такі інструменти, як розпізнавання зображень, ідентифікація товарів за «відбитками» та аналіз поведінки продавців...

Окрім перенесення відповідальності на платформи, нова правова база уніфікує процедури забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в Інтернеті для всіх категорій таких прав. Раніше передбачені законом процедури «повідомлення та видалення» обмежувалися авторським правом та суміжними правами, через що власники торговельних марок, патентів та промислових зразків були змушені покладатися на більш тривалі цивільні або адміністративні судові процеси. Нові закони усувають це розмежування, забороняючи несанкціоновану торгівлю будь-якими товарами, що порушують

права інтелектуальної власності, та зобов'язуючи платформи оперативно видаляти інформацію, що порушує ці права, на запит органів влади. Декрет № 248 також формалізує співпрацю, вимагаючи від платформ забезпечити публічні механізми подання скарг, за допомогою яких власники прав інтелектуальної власності можуть безпосередньо вимагати перегляду, тимчасового видалення або блокування оголошень, що порушують ці права. На відміну від режиму авторського права, Закон про електронну комерцію не передбачає встановленої законом процедури подання зустрічного повідомлення, що означає, що скарги, подані безпосередньо, розглядаються відповідно до власних процедур платформи, що надає власникам торговельних марок більш певну та спеціалізовану систему забезпечення дотримання прав на рівні платформ...

Нарешті, нове законодавство поширює зобов'язання щодо забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності не лише на платформи електронної комерції, а й на ширшу цифрову екосистему, а також посилює юрисдикцію щодо іноземних суб'єктів господарювання. Відповідно до Декрету № 248 органи влади можуть зобов'язати постачальників технічної інфраструктури, логістичні компанії та постачальників платіжних послуг заблокувати доступ до платформ, що не дотримуються вимог, зупинити доставку товарів, які порушують права інтелектуальної власності, або припинити надання платіжних послуг, що підтримують операції з контрафактною продукцією. Це дозволяє органам влади порушувати роботу інфраструктури, на якій базуються порушення у комерційних масштабах, замість того, щоб зосереджуватися виключно на окремих оголошеннях. Крім того, Закон про електронну комерцію вимагає від іноземних платформ, обсяг транзакцій яких із в'єтнамськими споживачами перевищує певні порогові значення, зареєструватися в Міністерстві промисловості та торгівлі, створити місцеве юридичне представництво або призначити уповноваженого представника, а також дотримуватися тих самих зобов'язань щодо забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності, що й вітчизняні платформи...» (*Linh Duy Mai. Diep Thi Bich Le. Vietnam's E-Commerce Law Reshapes Online IP Enforcement // Tilleke & Gibbins International Ltd. (<https://www.tilleke.com/insights/vietnams-e-commerce-law-reshapes-online-ip-enforcement/>). 27.07.2026*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Під час дебатів у Палаті лордів Великої Британії щодо законопроекту про спортивні події — який насамперед спрямований на уніфікацію правової бази для проведення великих спортивних турнірів — лорд Дон Фостер із Бата запропонував поправки, що передбачають визнання несанкціонованого використання неліцензованих спортивних

даних, або «піратства даних», кримінальним злочином. Зазвичай спортивні організації укладають договори з уповноваженими компаніями щодо збору спортивних даних у режимі реального часу та надання ліцензій на їх використання стороннім операторам азартних ігор, що приносить спортивним організаціям значні доходи. Однак цю систему ліцензування надзвичайно складно забезпечити через поширений попит на дешеві піратські спортивні дані. Забезпечення дотримання законодавства ще більше ускладнюється тим, що самі необроблені дані не підлягають захисту авторським правом згідно з прецедентами США, Великої Британії чи ЄС. Хоча ЄС пропонує захист у вигляді «права на базу даних» для компіляцій, що вимагають значних інвестицій, а британські правовласники покладаються на закон про конфіденційність, щоб оскаржувати несанкціоноване вилучення даних із прямих трансляцій, піратство даних залишається важким для контролю...

Комерційна цінність цих даних є колосальною, оскільки такі компанії, як Genius Sports та Sportradar, побудували величезні глобальні бізнеси, надаючи ліцензії на права на використання спортивних даних операторам азартних ігор; прикладом цього є нещодавнє вигідне партнерство Sportradar з компанією Kalshi. Під час парламентських дебатів лорд Фостер конкретно звинуватив постачальника спортивних даних LSports у здійсненні незаконної діяльності шляхом використання неліцензованих спортивних даних з Великої Британії... Незважаючи на заклики лорда Фостера, який пропонував кримінальні штрафи у розмірі до 50 000 фунтів стерлінгів у разі засудження в порядку спрощеного судочинства, уряд вирішив не залишати ці поправки на етапі розгляду законопроекту, заявивши, що немає достатніх доказів для того, щоб вважати піратство даних серйозною проблемою. Хоча ця ініціатива дозволила привернути увагу громадськості, законопроект про спортивні заходи буде передано до Палати громад у вересні після літніх канікул без положень про криміналізацію піратства даних, а правова база залишиться зосередженою на стандартизації правил проведення турнірів» (*Stefan Velikov. UK Lawmakers Debate Criminalizing Sports Data Piracy // Gambling News™* (<https://www.gamblingnews.com/news/uk-lawmakers-debate-criminalizing-sports-data-piracy/>). 22.07.2026).

Сполучені Штати Америки

«У Конгресі набирає обертів двопартійна ініціатива, спрямована на вирішення проблеми високої вартості рецептурних ліків шляхом боротьби з «патентними заростями» — юридичними стратегіями, за якими фармацевтичні компанії-виробники брендів препаратів створюють мережу вторинних патентів навколо основних ліків, щоб заблокувати або затримати вихід на ринок доступних за ціною генериків та біосимілярів. Наразі просуваються два основні законопроекти: Закон Палати представників

«Про усунення патентних заростей для підвищення конкуренції» (ETHIC) (H.R. 3269) та Закон Сенату «Про доступність ліків та цілісність патентів» (S. 2658)... Законопроект Палати представників (ETHIC Act) спрямований саме на структуру судових спорів щодо «патентних заростей». Він пропонує обмежити позови про порушення патентних прав одним єдиним судовим процесом, що охоплюватиме всю «патентну групу» (оригінальний патент та всі пов'язані з ним вторинні патенти, пов'язані через кінцеві застереження). На практиці це може зменшити величезну кількість патентних позовів, з якими доводиться боротися виробнику генериків — наприклад, потенційно скоротити сотні патентів, пов'язаних із препаратом «Humira», до кількох, з якими можна впоратися... Натомість законопроект Сенату («Закон про доступність ліків та цілісність патентів») зосереджується на прозорості та цілісності. Він має на меті визнати федеральним правопорушенням надання виробником ліків Управлінню з патентів і торговельних марок США (USPTO) інформації, що суперечить тій, яку він подає до Управління з контролю за продуктами харчування та ліками (FDA). Це надасть виробникам генериків потужний інструмент для оскарження патентів під час судових розглядів на підставі саме цієї невідповідності...

Ці законодавчі ініціативи є наслідком попередніх невдач у 2024 році, зокрема скасування Закону про доступні ліки для пацієнтів (який мав би обмежити судові спори щодо біологічних препаратів) та відкликання проєкту нормативного акту щодо застережень на кінці документа. У той час як федеральний уряд бореться зі зростанням витрат на охорону здоров'я, знову на перший план виходить питання усунення лазівок, які дозволяють «обходити» систему інтелектуальної власності... Незалежно від того, чи йдеться про обмеження можливості подавати позови щодо патентів, що складаються з декількох рівнів, чи про забезпечення узгодженості інформації, мета залишається незмінною: усунути бар'єри для входу на ринок, щоб конкуренція могла принести полегшення пацієнтам і платникам податків, які залежать від життєво необхідних ліків» (*Caitlin Rowley Gallamore, Anna Spahn. Bipartisan momentum on drug-patent reform could clear a faster path for affordable generics // Niskanen Center (<https://www.niskanencenter.org/bipartisan-momentum-on-drug-patent-reform-could-clear-a-faster-path-for-affordable-generics/>). 09.06.2026*).

«Закон «NO FAKES», повторно внесений на розгляд 119-го Конгресу, є федеральним законопроектом, що перебуває на розгляді та має на меті встановити цільове право на надання дозволу на використання надзвичайно реалістичних цифрових реплік голосу та зовнішнього вигляду особи, створених за допомогою штучного інтелекту. Хоча цей закон часто розглядають як засіб захисту від несанкціонованого клонування голосу та «дідфейків», його довгострокове значення полягає в тому, що він може

формалізувати ідентичність як окремий, комерційно цінний клас активів поряд із традиційними авторськими правами на звукозаписи та музичні твори... У разі прийняття цей закон забезпечить єдину федеральну правову базу — замінивши розрізнені закони окремих штатів — та запровадить для платформ систему «повідомлення та видалення», подібну до існуючих процесів дотримання авторських прав. Ця зміна змусить цифрові платформи та посередників розробляти нові, трудомісткі робочі процеси для перевірки особи та підтвердження заяв щодо копіювання. Окрім забезпечення дотримання законодавства, цей закон може сприяти створенню масштабного легального ринку ліцензованого використання голосів та зображень за допомогою штучного інтелекту... Однак, що найважливіше, у цій пропозиції права на ідентичність наразі розглядаються інакше, ніж традиційні авторські права: акцент робиться на ліцензуванні на основі згоди та обмежується передача прав на весь термін життя, тобто ці права не можна просто купити чи продати за життя митця. Отже, покупці музичних каталогів, інвестори та лейбли повинні посилити свою комплексну перевірку та переглянути свої договори, щоб зрозуміти, хто насправді контролює права на ідентичність артиста, як їх можна монетизувати та які існують механізми контролю після смерті, оскільки монетизація ідентичності має всі шанси кардинально змінити майбутні музичні угоди та фінансування» (*Sidney Fohrman and Anna Mestel. The Next Music Asset: How the NO FAKES Act Could Reshape Music Licensing, Investment and Commercialization in the AI Era // Paul Hastings, LLP. (<https://www.paulhastings.com/insights/client-alerts/the-next-music-asset-how-the-no-fakes-act-could-reshape-music-licensing-investment-and-commercialization-in-the-ai-era>). 07.07.2026*).

«Конгрес США активно працює над відновленням чіткості законодавства щодо патентоспроможності відповідно до розділу 101 Закону про патенти 1952 року. Під час слухань у Комітеті Сенату США з питань судочинства в липні 2026 року законодавці підтвердили свою підтримку законопроекту S. 1546 — Закону про відновлення патентоспроможності 2025 року (PERA). Прихильники стверджують, що нинішній стан розділу 101, який був звужений судовою практикою Верховного суду США та підданий критиці суддями Федерального апеляційного суду як такий, що не працює на практиці, створює серйозну правову невизначеність, яка загрожує технологічному лідерству США у таких критично важливих галузях, як штучний інтелект та медична діагностика. Критики нинішньої системи вказують на те, що ключові міжнародні конкуренти — зокрема Європейський Союз, Китай, Японія та Південна Корея — дотримуються набагато більш ліберальних і передбачуваних правових рамок, що ставить США під ризик відставання у важливих нових технологіях...

Щоб вирішити цю проблему, PERA пропонує скасувати всі створені судами винятки щодо патентоспроможності, встановивши чітку базову лінію, згідно з якою будь-який корисний процес, машина, виріб або склад речовини є патентоспроможним, за умови, що він також відповідає законодавчим вимогам щодо новизни (стаття 102), неочевидності (стаття 103) та достатнього розкриття інформації (стаття 112). Законопроект уточнює цю базову лінію, перелічуючи конкретні, вузько визначені законодавчі виключення, до яких належать математичні формули, що не інтегровані в корисний процес, суто розумові процеси, немодифіковані природні матеріали, немодифіковані людські гени, а також процеси, що мають переважно економічний, фінансовий, діловий, соціальний, культурний або художній характер. PERA уточнює, що саме по собі додавання посилання на комп'ютерну реалізацію не робить діловий або економічний процес патентоспроможним. Однак у ньому також зазначається, що людські гени, які були очищені, збагачені або іншим чином змінені внаслідок людської діяльності, не вважаються «немодифікованими» і все ще можуть бути запатентовані. Хоча існує потужний двопартійний тиск з метою ухвалення цього законодавства, обмежена кількість днів, що залишилася до кінця сесії, та невирішені суттєві занепокоєння означають, що остаточне ухвалення може в кінцевому підсумку бути відкладено до наступної законодавчої сесії» (*Kirsten Donaldson. Is the 4th Time a Charm? Congress Revisits Patent Eligibility Reform // Holland & Knight LLP. (<https://www.hklaw.com/en/insights/publications/2026/07/is-the-4th-time-a-charm-congress-revisits-patent-eligibility-reform>). 21.07.2026*).

«У липні 2026 року члени Палати представників США Джим Макговерн і Грег Касар подали законопроект H.R. 9681 «Про справедливе насіння для фермерів» (Fair Seeds for Farmers Act), який передбачає суттєву реструктуризацію національної системи захисту інтелектуальної власності у сфері сільського господарства. Незважаючи на лаконічність, цей законопроект має на меті скасувати патенти на корисну модель щодо насіння шляхом внесення поправок до Закону «Лехі-Сміта про винаходи в Америці» (Leahy-Smith America Invents Act) та додавання до нього нової статті 33А. Згідно з цією пропонованою нормою, федеральний захист не може надаватися «щодо» рослини, сорту рослини або рослинного генофонду, за винятком випадків, передбачених Законом про захист сортів рослин (PVPA) або Законом про патенти на рослини 1930 року (PPA). Крім того, законопроект спрямований на забезпечення виконання договірних зобов'язань, роблячи будь-які договірні обмеження, введені після набрання законом чинності, що обмежують використання біологічних матеріалів для досліджень, селекції, збереження насіння або розмноження, юридично недійсними...

Цей законопроект кардинально змінить нинішню ситуацію в сфері інновацій у рослинництві США, яка наразі базується на трьох системах

федерального регулювання, що частково перетинаються. Сьогодні безстатеве розмноження рослин захищається згідно із Законом про захист рослин (PPA), тоді як статеві сорти та сорти, що розмножуються бульбами, охороняються сертифікатами PVPA, які передбачають передбачені законом винятки для наукових досліджень та збереження насіння фермерами. Третьою і найпотужнішою системою є патент на корисну модель згідно зі статтею 101, який був підтверджений знаковими рішеннями Верховного суду. У справі «J.E.M. Ag Supply проти Pioneer Hi-Bred» Суд встановив, що рослини підпадають під категорію об'єктів, що підлягають патентуванню, а у справі «Bowman проти Monsanto» він постановив, що вичерпання патентних прав не дозволяє фермерам розмножувати запатентоване насіння. На відміну від PVPA, патенти на корисну модель не передбачають жодних вбудованих винятків щодо наукових досліджень або збереження насіння, що дозволяє насінневим компаніям використовувати суворі угоди про використання технологій для захисту своїх інвестицій...

Прийняття законопроекту H.R. 9681 порушує важливі питання щодо тлумачення та практичного застосування для фахівців у галузі патентного права. Основне джерело неоднозначності полягає у фразі «щодо». Хоча законопроект явно має на меті заборонити видачу патентів на корисну модель для конкретних сортів рослин, залишається вкрай невизначеним, чи поширюватиметься ця заборона на ширші біотехнологічні формули винаходів, що охоплюють гени, ознаки, відредаговані послідовності, рослинні клітини або конкретні методи селекції та трансформації. Крім того, термін «будь-який федеральний закон» є надзвичайно широким, і в законопроекті не визначено, які договори вважаються «допустимими відповідно до» PVPA або PPA, а також як для цілей визначення дати набрання чинності розглядатимуться щорічні поновлення, оновлення за принципом «click-wrap» або зміни до існуючих ліцензій...» (*Lisa L. Mueller. The Fair Seeds for Farmers Act: Congress Takes Aim at Utility Patents and Seed-Use Restrictions // Casimir Jones SC (<https://patentpanorama.com/blogs/the-fair-seeds-for-farmers-act-congress-takes-aim-at-utility-patents-and-seed-use-restrictions>). 22.07.2026*).

«Запропонований законопроект «Про захист наших судів від іноземного втручання», спрямований на запобігання тому, щоб іноземні супротивники перешкоджали діяльності американських підприємств та викраденню комерційної таємниці шляхом примусового розкриття інформації про зовнішнє фінансування судових процесів, може завдати серйозної шкоди дрібним винахідникам та підприємцям у США... Законопроект ґрунтується на теорії, що іноземні суб'єкти таємно фінансують патентні судові процеси з метою отримання конфіденційних корпоративних даних; однак критики стверджують, що доказів на підтвердження цієї загрози майже немає, тим більше що Комітет з питань іноземних інвестицій у

Сполучених Штатах (CFIUS) вже перевіряє ризики для національної безпеки, а суди регулярно застосовують захисні постанови для захисту конфіденційної комерційної інформації. Крім того, зловмисники, які мають намір викрасти комерційні таємниці, набагато частіше вдаються до швидших і більш прямих методів, таких як кібератаки та шпигунство, ніж до повільної та ретельно контрольованої системи відкритих судових розглядів...

Замість того, щоб захищати американську інтелектуальну власність, обтяжливі вимоги щодо розкриття інформації, передбачені законопроектом, підірвуть систему фінансування судових процесів третіми сторонами, на яку покладаються малі інноватори, щоб вистояти у дорогих судових баталіях проти великих, хижацьких корпорацій. Оскільки заможні порушники патентних прав часто навмисно затягують судові розгляди, щоб вичерпати ресурси своїх опонентів, зовнішнє фінансування слугує життєво важливим вирівнювачем, що дозволяє малим підприємствам залучити капітал в обмін на частку від будь-якого можливого відшкодування... Примусове розкриття цих угод про фінансування надало б порушникам несправедливу перевагу, оскільки це викрило б фінансові обмеження та юридичні стратегії позивача, а водночас відлякувало б інвесторів, які потребують конфіденційності, щоб уникнути корпоративних репресій та кампаній тиску. Зрештою, блокуючи доступ до дискретного капіталу для ведення судових справ, запропонований закон позбавив би вітчизняні стартапи та незалежних винахідників можливості захищати свої патентні права, що ненавмисно пішло б на користь агресивним іноземним та вітчизняним порушникам і послабило б саму основу американської інноваційної економіки» (*Congress Is About to Make Patent Theft Easier // Prescott eNews (<https://prescottenews.com/2026/07/22/congress-is-about-to-make-patent-theft-easier-inside-sources/>). 22.07.2026*).

Сполучені Штати Мексики

«...14 травня 2026 року Мексика прийняла значну реформу Федерального закону про авторське право, спрямовану, зокрема, на посилення захисту прав на зображення, особливо для артистів-виконавців, від несанкціонованого використання за допомогою штучного інтелекту та подібних технологій. Відтепер закон прямо вимагає отримання попередньої згоди на створення впізнаваного зображення особи за допомогою штучного інтелекту та надає артистам-виконавцям право давати дозвіл на імітацію їхніх виступів або голосу... Реформа також встановлює однорічний термін публічного поширення реклами; після закінчення цього періоду подальше поширення вимагає отримання нового дозволу та виплати компенсації особам, зображеним у рекламі — це правило є особливо актуальним у цифровому середовищі соціальних мереж, де інформація зберігається надовго. Хоча законодавство збільшує штрафи за несанкціоноване використання до понад 730

000 доларів США, воно також передбачає виняток для пародій, за умови, що вони не вводять в оману та не мають на меті замінити оригінального митця... Крім того, реформи передбачають, що в трудових договорах з артистами мають бути чітко прописані умови використання їхнього зображення та голосу, а також запроваджено нове положення про «застереження прав» для захисту назв культурних та мистецьких заходів» (*Santiago Zubikarai. Mexico Reforms Copyright Law To Protect Against AI, Voice Cloning // Mexico Business Company* (<https://mexicobusiness.news/professional-services/news/mexico-reforms-copyright-law-protect-against-ai-voice-cloning>). 15.07.2026).

Федеративна Республіка Бразилія

«Через п'ять років після того, як Федеральний верховний суд Бразилії (STF) скасував єдиний пункт статті 40 Патентного кодексу в рамках розгляду конституційної скарги № 5529 (ADI 5529), патентна система країни залишається в стані невирішеної невизначеності. Це знакове рішення 2021 року скасувало важливу гарантію, яка раніше забезпечувала патентам мінімальний термін захисту у десять років з дати видачі, якщо адміністративна експертиза тривала понад десятиліття. Застосоване з ретроактивною силою до фармацевтичних патентів, це рішення призвело до скорочення терміну дії 3 341 існуючих патентів. Оскільки не було встановлено жодного альтернативного механізму для компенсації тривалих адміністративних затримок, власники патентів тепер ризикують втратити значну комерційну цінність під час тривалих експертиз, що ставить під загрозу інвестиції в науково-дослідну діяльність у таких важливих секторах, як фармацевтика та біотехнології...

У відповідь на цю законодавчу прогалину власники патентів звернулися до судових органів, подавши понад 100 позовів з вимогою про коригування терміну дії патенту (РТА) на підставі правових принципів відповідальності держави, адміністративної ефективності та розумної тривалості судового розгляду. Хоча в кількох рішеннях було визнано, що надмірні адміністративні затримки завдають шкоди, що підлягає компенсації, більшість судових рішень були несприятливими для власників патентів, оскільки в них ADI 5529 було неправильно витлумачено як повну заборону на компенсацію, пов'язану із затримками. Однак такі судові розгляди в кожному окремому випадку залишаються недосконалим рішенням системної проблеми, яка впливає на всю патентну екосистему...

Щоб усунути цю прогалину, Національний конгрес Бразилії розглядає кілька законодавчих пропозицій, зокрема законопроекти № 2210/2022, № 2056/2022, № 1471/2023, законопроект 5810/2025 та доповнюючий законопроект 32/2026 — усі вони спрямовані на створення передбачуваної, адаптованої системи строків дії патентів, яка розрізняє стандартні терміни

розгляду та необґрунтовані затримки, що пов'язані з діями держави. Натомість законопроект 3676/2026 пропонує протилежний підхід, прагнучи активно скоротити строк дії патентів на фармацевтичні винаходи. Ця суперечлива пропозиція піддається ретельному аналізу, оскільки заявки на фармацевтичні винаходи історично страждають від найтриваліших затримок у Бразилії, а таке скорочення суперечило б статті 33 Угоди ТРІПС, яка передбачає, що патентний захист не повинен закінчуватися раніше, ніж через 20 років з дати подання заявки. Зрештою, створення сучасного, добре продуманого законодавчого механізму РТА є надзвичайно важливим для з'ясування, хто несе витрати, пов'язані з урядовими затримками, та для відновлення довгострокової довіри до інноваційної екосистеми Бразилії» (*Eduardo Hallak, Juliana Neves, Sarah Lucas. Closing the gap: Brazil maps legislative pathways to compensate for patent delays* // *Legal Benchmarking Limited* (<https://www.managingip.com/article/2gnujkpyiqnidvzqqlpts/sponsored-content/closing-the-gap-brazil-maps-legislative-pathways-to-compensate-for-patent-delays>). 22.07.2026).

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«...У постанові від 30 квітня 2026 року Верховний Суд України сформував ключову правову позицію щодо чинності майнових прав інтелектуальної власності в умовах воєнного стану, вирішивши прецедентний спір між компанією-власником патенту та Українським національним офісом інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ)... Конфлікт виник через відмову відомства зареєструвати додаткову охорону на винахід: УКРНОІВІ аргументував це тим, що після спливу стандартного 20-річного строку патент автоматично припинив свою дію, а Закон України № 2174-IX нібито лише «заморожує» процесуальні строки для подання документів, не продовжуючи самі майнові права. Проте Верховний Суд не погодився з такою позицією і постановив, що згаданий Закон прямо передбачає збереження чинності саме майнових прав інтелектуальної власності. Отже, якщо строк дії патенту спливає під час воєнного стану, він не припиняється автоматично, а продовжує діяти до дня, наступного за днем скасування чи припинення воєнного стану. Відповідно, власник такого патенту не втрачає своїх прав, зокрема можливості отримати сертифікат додаткової охорони (що є критично важливим для фармацевтичних винаходів через тривалі процедури реєстрації ліків)... Це рішення має величезне практичне значення, оскільки усуває попередню неоднозначність у трактуванні закону і

забороняє державним органам спиратися виключно на формальне закінчення календарних строків. Фактично Верховний Суд захистив власників інтелектуальної власності від втрати ключових нематеріальних активів через війну, надавши їм надійний аргумент для захисту своїх прав та забезпечивши стабільну й передбачувану правозастосовну практику в умовах воєнного стану...» *(Вікторія Карпова. Воєнний стан продовжує строк чинності патентів: Верховний Суд визначив підхід до застосування Закону України № 2174-IX // TOB "Золота Середина" (<https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/economy/voennij-stan-prodovzhue-strok-chinnosti-patentiv-verhovnij-sud-viznachiv-pidhid-do-zastosuvannya-zakonu-ukraini-2174-ix.htm>). 09.07.2026).*

«...Верховний Суд у справі щодо дизайну бланка службового посвідчення Національної поліції сформулював важливу позицію у сфері інтелектуальної власності, зазначивши, що затверджений державним органом графічний зразок, який використовується для виконання публічних функцій, не може бути об'єктом приватної монополії чи комерційного контролю. Спір виник через претензії державного поліграфічного підприємства, яке заявляло авторські права на дизайн і вимагало припинити його використання та відшкодувати збитки, однак інша сторона оскаржила ці права... Верховний Суд дійшов висновку, що правова охорона такого об'єкта як твору припинилася, а сама природа офіційного документа виключає можливість обмеження держави у його використанні через приватні авторські права, оскільки це суперечило б принципам конкуренції та ефективності публічних закупівель. Суд також підкреслив, що визнання відсутності авторських прав або недійсності реєстрації не завжди є належним способом захисту, якщо це не призводить до реального відновлення порушених прав. Таким чином, рішення встановлює баланс між авторським правом і публічними інтересами, обмежуючи можливість комерціалізації об'єктів, які мають державне функціональне призначення...» *(Верховний Суд відмовився визнавати приватну монополію на дизайн службового посвідчення НПУ // Судово-юрідична газета (<https://sud.ua/uk/news/sudebnaya-praktika/366518-verkhovnyi-sud-vidmovyvsia-vyznavaty-pryvatnu-monopoliiu-na-dyzain-sluzhbovoho-posvidchennia-npu>). 14.07.2026).*

«У постанові від 30 червня 2026 року Верховний Суд України сформував принципову правову позицію щодо критеріїв доведення порушення особистих прав та законних інтересів у справах про визнання патентів на корисні моделі недійсними. Предметом судового розгляду став спір, у якому позивач вимагав визнати недійсним патент відповідачів через його ймовірну невідповідність умові патентоздатності «новизна».

Обґрунтовуючи свій матеріально-правовий інтерес, позивач вказував на співволодіння іншим патентом, а також на факт притягнення його до кримінальної відповідальності за незаконне використання оскаржуваного патенту відповідачів (ч. 2 ст. 177 КК України) із пред'явленням цивільного позову про стягнення збитків...

Незважаючи на те, що суд першої інстанції задовольнив позов на підставі висновків експертизи про відсутність новизни корисної моделі, апеляційний суд, з чим повністю погодився Верховний Суд, скасував це рішення та відмовив у позові. Суд касаційної інстанції наголосив, що в спорах у сфері інтелектуальної власності сама по собі формальна невідповідність об'єкта умовам патентоздатності не є достатньою підставою для задоволення позову. Позивач зобов'язаний надати належні та допустимі докази наявності персонального, безпосереднього й реального порушення своїх суб'єктивних цивільних прав чи охоронюваних законом інтересів, спричиненого дією оскаржуваного патенту, а також пояснити, як саме існування патенту перешкоджає його законній діяльності...

Окрему увагу Верховний Суд приділив спробі використати цивільний процес для захисту від кримінального переслідування. Суд підкреслив, що наявність кримінального провадження щодо порушення прав на патент не створює автоматичного підтвердження порушення цивільних прав позивача. Процесуальна поведінка, спрямована лише на встановлення преюдиційних фактів у цивільній справі задля полегшення захисту в кримінальному процесі, не є належним матеріально-правовим інтересом, який підлягає цивільно-правовому захисту. З огляду на це Верховний Суд підтвердив ключовий висновок для сфери захисту прав інтелектуальної власності: відсутність доведеного порушеного суб'єктивного права або охоронюваного інтересу позивача є самостійною та достатньою підставою для відмови в позові про визнання патенту недійсним, незалежно від фактичної відповідності чи невідповідності корисної моделі умові «новизна» *(Патентний спір: коли відсутність порушеного права є підставою для відмови в позові // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://portal.nipo.gov.ua/uk/news/case-law-patent-dispute). 27.07.2026).*

«Спир між київським ЦУМом і бориспільським торговим центром «Київський Шлях» стосувався прав на використання позначення «ЦУМ» як об'єкта інтелектуальної власності, однак Апеляційна палата Національного органу інтелектуальної власності та інновацій стала на бік бориспільського ТЦ і залишила його торговельну марку чинною. Київський ЦУМ, який має зареєстровані торговельні марки, наполягав, що використання позначень «ЦУМ» і «Київський» може вводити споживачів в оману щодо походження торгового центру... Водночас інша сторона довела, що

«ЦУМ» є загальноживаною аббревіатурою («центральный универсальный магазин»), тобто має описовий характер і не може бути монополізована одним суб'єктом, а назва «Київський Шлях» пов'язана з географічною адресою об'єкта. Палата також врахувала відмінності у візуальному оформленні знаків і різне територіальне позиціонування, що знижує ризик змішування для споживачів... Таким чином, рішення підкреслює важливий принцип права інтелектуальної власності: загальні та описові позначення не підлягають виключній охороні, а захист торговельної марки залежить від її розрізняльної здатності та ймовірності введення в оману» (**ФІЛІП ЛОБАНОВ. Київський ЦУМ спробував заборонити Бориспільському називатися ЦУМом — і програв // ТРАМБАЙ** (<https://kiev.tram.news/ukr/news/city-news/a1258933-kijivskij-tsum-sprobuvav-zaboroniti-borispilskomu-nazivatisja-tsumom-i-prohrav.html>). 29.07.2026).

Австралійський Союз

«У справі «The Pops Group Pty Ltd проти Pro Pool Services Pty Ltd (№ 2)» Федеральний суд Австралії постановив, що відповідач порушив права на три зареєстровані торговельні марки «POOL PRO» шляхом несанкціонованого використання кількох знаків «PRO POOL». Хоча між власником торгової марки, компанією Pool Pro (Aust) Pty. Ltd., та позивачем не було укладено офіційного ліцензійного договору, суд встановив, що позивач мав право виступати як уповноважений користувач через те, що пан Ральф обіймав посаду єдиного директора в усіх юридичних особах цієї бізнес-групи. Суперечка виникла після того, як відповідач — підприємство з обслуговування басейнів, зареєстроване під назвою «Pro Pool Services», — почав відмовлятися від слова «Services» у своєму брендингу, називаючи себе просто «Pro Pool» або «Pro Pools», а також використовував комбіновані знаки на вітринах магазинів, в яких слово «Services» було замінено на «Shop»...

Суд встановив, що ці скорочені терміни та модифіковані комбіновані знаки використовувалися як торговельні марки, що, відповідно, позбавило відповідача можливості посилаючись на аргументи щодо описового використання. Хоча суд відхилив аргумент щодо «істотної ідентичності» через зміну порядку слів, він підтримав твердження про «оманливу схожість». Суддя дійшов висновку, що споживачі, які не мають чітких спогадів, з великою ймовірністю можуть сплутати ідентичні, односкладові та алітераційні слова «Pool» і «Pro», незалежно від порядку їхнього розташування. Крім того, суд відхилив аргумент відповідача щодо дії в добросовісній вірі, оскільки перед вибором назви бренду він перевіряв лише реєстр компаній, а не реєстр торговельних марок...

У результаті позивачу було присуджено постійну судову заборону на використання «PRO POOL» та пов'язаних з ним комбінованих знаків, а також

60 000 доларів США у якості відшкодування збитків. Зрештою, ця справа підкреслює надзвичайну важливість перевірки як реєстрів компаній, так і реєстрів торговельних марок під час перевірки на наявність конфліктів з існуючими брендами, демонструє, як переставлені знаки все ж можуть спричинити оманливу схожість згідно з доктриною недосконалого спогаду, та підкреслює необхідність точних юридичних формулювань у позовних заявах, оскільки те, що позивач не вказав у своїй позовній заяві конкретно повну назву «Pro Pool Services», не дозволило включити цей конкретний термін до остаточного судового заборони» (*Quinn Miller and Jim Piper. Use of Transposed Versions of Registered Trade Marks Held to Infringe // PIPERS* (<https://piperpat.com/news/article/use-of-transposed-versions-of-registered-trade-marks-held-to-infringe>). 21.07.2026).

«Емінем (Eminem) подав апеляцію до Федерального суду Австралії (реєстратура штату Вікторія), продовжуючи гучний спір щодо торговельної марки з австралійським брендом купальників «Swim Shady», заснованим у 2024 році Джеремі Скоттом та Елізабет Афраккофф. Апеляція, подана 23 липня 2026 року, оскаржує рішення австралійського реєстратора торговельних марок, яким було скасовано захист торговельних марок репера «Shady» та «Shady Limited» у категоріях одягу та супутніх товарів... Початкове рішення суду було на користь Swim Shady і зобов'язало Емінема покрити судові витрати бренду, оскільки, незважаючи на те, що він володів торговими марками з 2002 року, він не зміг довести їх безпосереднє комерційне використання або контроль над бізнесом в Австралії протягом відповідного трирічного періоду. Крім того, суддя розцінив подану Емінемом у січні 2025 року заявку на реєстрацію торгової марки «Slim Shady» в Австралії як суто реактивну, оскільки вона була подана через місяць після запуску бренду Swim Shady... Ця апеляція в Австралії є частиною ширшої, агресивної глобальної стратегії захисту прав; Емінем також оскаржує заявки на реєстрацію торговельної марки «Swim Shady» у США, Великій Британії та Японії, а також веде судову суперечку з зірками реаліті-шоу Робін Діксон і Гізель Брайант щодо їхньої торговельної марки «Reasonably Shady» — судова тяганина триватиме аж до 2027 року» (*Mike Winslow. Eminem Refuses To Accept Australian Loss In Fight With “Swim Shady” Beach Brand // AllHipHop* (<https://allhiphop.com/news/eminem-refuses-to-accept-australian-loss-in-fight-with-swim-shady-beach-brand/>). 23.07.2026).

Арабська Республіка Єгипет

«Прем'єр-міністр Єгипту Мостафа Мадбулі оголосив про відставку міністра культури Гехан Закі після остаточного й непідлягаючого

оскарженню рішення Касаційного суду, яким було підтверджено її засудження за порушення прав інтелектуальної власності. Суд встановив, що Закі незаконно плагіатувала уривки з книги журналістки «Аль-Ахрам» (Al-Ahram) Сохайр Абд Ель-Хамід, зобов'язавши Закі виплатити 100 000 єгипетських фунтів (приблизно 2 000 доларів) у якості компенсації за матеріальні та моральні збитки, а також наказавши вилучити її книгу «Коко Шанель і Кут аль-Кулуб» (Coco Chanel and Qout Al-Qulub) з продажу. Суперечки навколо Закі розпочалися незабаром після її призначення в лютому 2026 року, яке відбулося через сім місяців після винесення Каїрським економічним судом першого рішення проти неї. Цей суд першої інстанції визнав, що Закі перевищила встановлені законом межі цитування, визначені в Законі про захист інтелектуальної власності. Незважаючи на дві подальші апеляції Закі, в яких вона стверджувала, що її робота є аналітичним дослідженням та критикою — що, згідно із законом, не підпадає під дію цих обмежень, — Касаційний суд рішуче відхилив її аргументи. Згідно із заявою Кабінету міністрів, Закі подала у відставку, щоб уберегти уряд від подальшого компрометування, хоча вона планує подати клопотання про перегляд справи» (*Culture minister resigns after final intellectual property ruling // Al Manassa* (<https://manassa.news/en/news/32798>). 08.07.2026).

«Економічний суд Каїра виніс історичне кримінальне рішення у справі про піратство щодо двох операторів нелегального стрімінгового сервісу StreamEast. Це рішення було дуже позитивно сприйняте антипіратською коаліцією «Альянс за творчість та розваги» (ACE) як одне з найважливіших рішень у сфері авторського права в Єгипті та регіоні Близького Сходу та Північної Африки (MENA). Суд визнав обох підсудних винними у порушенні авторських прав, засудивши кожного до двох років позбавлення волі та наклавши кримінальні штрафи у розмірі 5,5 млн єгипетських фунтів (94 300 євро) на особу. У рішенні також було наказано конфіскувати вилучені електронні та фінансові активи, опублікувати вирок за рахунок підсудних та офіційно закрити численні домени, що порушували авторські права. До свого скоординованого закриття, здійсненого ACE та єгипетськими властями у серпні 2025 року, мережа StreamEast використовувала 80 доменів і налічувала понад 1,6 мільярда відвідувань, що зробило її найбільшою у світі незаконною платформою для трансляції спортивних подій у прямому ефірі...

Окрім цих кримінальних покарань, суд задовольнив цивільний позов, поданий компанією Cable Network Egypt (CNE), щодо тимчасової цивільної компенсації, тоді як окремі фінансові розслідування, пов'язані з цією справою, досі тривають. Чарльз Рівкін, голова ACE та генеральний директор Асоціації кінопродюсерів (Motion Picture Association), наголосив, що ця скоординована перемога є серйозним попередженням для цифрових піратів, а також підкреслює зростаючу рішучість урядів у всьому регіоні захищати творчі

галузі, підтримувати легальні цифрові ринки та захищати споживачів» (*Colin Mann. Egypt: Convictions in StreamEast piracy case // Advanced Television Ltd. (<https://www.advanced-television.com/2026/07/22/egypt-convictions-in-streameast-piracy-case/>). 22.07.2026*).

Демократична Соціалістична Республіка Шрі-Ланка

«Верховний суд відхилив апеляцію колишнього депутата Вімала Віраванси, підтвердивши рішення Вищого суду про те, що він порушив авторські права генерального секретаря JVP Тілвіна Сільви, опублікувавши твір Сільви без дозволу. Суперечка стосувалася двох неопублікованих політичних документів, написаних Сільвою для Центрального комітету JVP у 2005 році, які Віраванса опублікував у повному обсязі у своїй книзі під назвою «Neththa Venuwata Aththa»... Колегія у складі трьох суддів одноголосно підтвердила, що твори Сільви є оригінальними літературними творами, які підпадають під захист Закону про інтелектуальну власність, зазначивши, що ці документи свідчать про достатній інтелектуальний внесок, розсудливість та аналітичні здібності у викладі ідей. Хоча Верховний суд підтвердив факт порушення авторських прав, він змінив постійний судовий наказ Вищого суду, постановивши, що обмеження має застосовуватися виключно до конкретних документів, що є предметом спору та захищені авторським правом, а не до книги Віраванси в цілому» (*LAKMAL SOORIYAGODA. Tilvin wins copyright case against Wimal // Wijeya Newspapers Ltd. (<https://www.dailymirror.lk/breaking-news/Tilvin-wins-copyright-case-against-Wimal/108-345193>). 09.07.2026*).

Європейський Союз

«Компанії Google, Meta, Spotify та Sony оскаржили бельгійський закон про авторське право в Суді ЄС, стверджуючи, що він виходить за межі Директиви ЄС про авторське право 2019 року, оскільки накладає на платформи додаткові зобов'язання. Хоча директива була розроблена для того, щоб допомогти творцям та видавцям отримувати більший дохід від використання їхнього контенту в Інтернеті, Бельгія запровадила більш суворі заходи, зокрема обов'язкові переговори, вимоги щодо розкриття інформації та обов'язкові виплати. Компанії стверджують, що ці доповнення порушують передбачений баланс, змушуючи платформи вступати в обов'язкові переговори щодо виплат, вимагаючи від них надавати конфіденційні дані та потенційно наражаючи їх на широкі й несподівані претензії з боку різних організацій...

Технологічні компанії також висловлюють занепокоєння щодо того, як закон переосмислює роль платформ. Компанія Meta стверджує, що він стирає

межу між платформами, які розміщують контент, створений користувачами, та видавцями, які активно створюють або контролюють його, тоді як Spotify та Sony попереджають, що нові правила, які надають творцям додаткові права на оплату, можуть призвести до того, що платформи фактично платитимуть двічі за один і той самий контент. Бельгія, яку підтримують кілька країн ЄС, відстоює цей закон як необхідний для виправлення дисбалансу сил між великими технологічними компаніями та творцями, що забезпечить справедливу компенсацію на практиці...

Ця справа має ширші наслідки, що виходять за межі Бельгії, оскільки вона визначить, наскільки гнучко держави-члени ЄС можуть запроваджувати більш суворі правила щодо авторського права, ніж ті, що встановлені на рівні ЄС. Рішення суду в кінцевому підсумку визначить, як оцінюватиметься та монетизуватиметься контент у цифровій економіці Європи» *(Ana-Maria Stanciuc. Google, Meta, Spotify and Sony fight Belgium's creator-pay law at the EU court // Cogneve, INC. (<https://thenextweb.com/news/big-tech-belgium-eu-court-paying-creators>). 07.07.2026).*

«У знаковому рішенні, винесеному 26 березня 2026 року (справа C-412/24), Суд Європейського Союзу (CJEU) уточнив межі застосування поняття «оманливих торговельних марок», що стосуються історичних дат, зокрема у секторі товарів класу «люкс». Справа стосувалася торгової марки «Fauré Le Page Paris 1717», зареєстрованої у 2009 році новоствореною юридичною особою, яка придбала назву «Fauré Le Page», але не мала жодної фактичної історичної спадкоємності з оригінальним Будом Fauré Le Page, заснованим у 1716 році... Конкурент, компанія Goyard ST-Honoré SAS, успішно оскаржила цей товарний знак у французьких судах, стверджуючи, що використання цифр «1717» вводило споживачів в оману, створюючи враження, ніби нова компанія володіє багатовіковим досвідом майстерності та спадщиною...»

Отримавши запит, CJEU розглянув питання, чи порушує така історична заява пункт g) частини 1 статті 3 Директиви 2008/95/ЄС, яка забороняє торговельні марки, що вводять громадськість в оману щодо характеру або якості товарів. Хоча оманливі твердження, що стосуються виключно власника підприємства, зазвичай не є достатньою підставою для визнання торговельної марки недійсною, Суд зробив важливе розмежування щодо товарів класу «люкс». CJEU постановив, що цінність предметів розкоші значною мірою залежить від їхнього престижу, привабливості та сприйманої історичної спадщини... Отже, якщо торговельна марка містить дату, яка помилково наводить на думку про багатовікову історію існування та безперервну спадкоємність ноу-хау, і ця нібито спадщина безпосередньо впливає на сприйняття споживачами якості та автентичності товару, така торговельна марка може бути визнана оманливою та визнана недійсною. Суд наголосив, що

національні суди повинні розглядати такі справи, виходячи з конкретних обставин, враховуючи торговельну марку в цілому та те, як відповідна громадськість інтерпретує історичні твердження... Зрештою, це рішення застерігає власників торговельних марок від використання безпідставних історичних наративів і ще раз підкреслює, що законодавство про торговельні марки захищає споживачів від оманливих тверджень щодо історичної спадщини, коли цей престиж є основною складовою сприйманої комерційної цінності товару» (*Francesca Vassallo. When history misleads: The CJEU's approach to deceptive trademarks and luxury branding // Standard Publications Ltd. (<https://www.independent.com.mt/articles/2026-07-08/local-news/When-history-misleads-The-CJEU-s-approach-to-deceptive-trademarks-and-luxury-branding-6736291196>). 08.07.2026*).

«Компанія Infineon Technologies Austria AG успішно захистила свій німецький патент у судовому спорі проти кількох компаній групи Innoscience та європейського дистриб'ютора MEV Elektronik Service щодо порушення прав на конкретну напівпровідникову мікросхему з нітриду галію (GaN). У рішенні, винесеному 3 липня 2026 року, Регіональний суд Мюнхена I постановив, що певні вироби на основі GaN, які пропонували відповідачі, порушували патент компанії Infineon (DE 10 2017 103 054). Відповідно, суд зобов'язав відповідачів припинити будь-яку дистрибуцію та продаж виробів, що порушують патент, на території Німеччини, надати інформацію та звітність, а також виплатити компенсацію за завдані збитки... Крім того, суд відхилив клопотання компанії Innoscience про призупинення розгляду справи до винесення рішення у паралельному провадженні щодо скасування патенту в Федеральному патентному суді Німеччини. Успішний позов про порушення патентних прав вела команда CMS під керівництвом д-ра Константіна Курца, який з 2024 року представляє компанію Infineon у триваючих суперечках з Innoscience, разом із патентним повіреним д-ром Діркком Шинккою, який займався технічними аспектами справи та очолює захист патенту в провадженні щодо його скасування. Очікується, що компанія Innoscience оскаржить ці рішення, що підлягають виконанню» (*Constantin Kurtz, Carolin Sippel. CMS represents Infineon Technologies Austria in successful patent infringement proceedings before the Munich I Regional Court // CMS Legal (<https://cms.law/en/deu/news-information/cms-represents-infineon-technologies-austria-in-successful-patent-infringement-proceedings-before-the-munich-i-regional-court>). 08.07.2026*).

«Європейський суд (ECJ) у справі C-788/24 постановив, що опублікування твору в Інтернеті на безкоштовній основі є юридично допустимим, якщо цей твір перебуває у суспільному надбанні в певних

державах-членах ЄС, навіть якщо в інших державах-членах він залишається під захистом авторського права. Справа стосувалася опублікованого у 2021 році Фондом Анни Франк в Інтернеті наукового видання «Щоденника Анни Франк» нідерландською мовою. Хоча термін дії авторських прав на твори Анни Франк у таких країнах, як Бельгія, вже закінчився, у Нідерландах вони залишаються чинними до 2037 року. Щоб врахувати цю розбіжність, Фонд застосував геоблокування для обмеження доступу з країн, де авторські права все ще діють...

Згодом Верховний суд Нідерландів звернувся до ECJ з проханням роз'яснити, чи є така онлайн-публікація несанкціонованим «публічним поширенням», особливо з огляду на те, що користувачі в Нідерландах теоретично можуть обійти геоблокування за допомогою віртуальної приватної мережі (VPN). ECJ дійшов висновку, що публікація твору є законною за умови застосування найсучасніших засобів геоблокування для обмеження доступу з країн, де цей твір перебуває під захистом... Суд дійшов висновку, що такий механізм вважається ефективним заходом; навіть якщо його можна обійти за допомогою VPN, він успішно забезпечує баланс між необмеженим доступом, необхідним у країнах, де твір перебуває у суспільному надбанні, та необхідним захистом інтересів правовласника в державах, де твір залишається захищеним» (*Giovanni Negri. The Diary of Anne Frank: free online, whilst respecting copyright // I Sole 24 Ore (<https://en.ilsole24ore.com/art/the-diary-of-anne-frank-available-for-free-online-but-in-compliance-with-copyright-law-AJWLDIE>). 10.07.2026*).

«...Після історичного рішення Суду Європейського Союзу (CJEU) у справі «М.М. Ristorazione проти Villa Ramazzini» — в якому було встановлено, що попередні судові заборони не можуть залишатися чинними безстроково, якщо позивач не порушує судову справу по суті — Італія прийняла Декрет-закон № 100/2026. Цей декрет, який набирає чинності 12 червня 2026 року, приводить італійське законодавство у відповідність до Директиви ЄС про забезпечення виконання прав, вносячи зміни до Кодексу промислової власності Італії та запроваджуючи перехідний режим щодо попередніх судових заборон, виданих за попередньою законодавчою базою... Цей перехід створює надзвичайно обмежений у часі 60-денний термін, протягом якого відповідачі можуть оскаржити та скасувати зворотно діючі судові заборони, за якими ніколи не слідувало розгляд справи по суті. З іншого боку, правовласники стикаються з раптовим ризиком втратити свої судові заборони; вони повинні терміново переглянути свої портфелі, щоб або превентивно розпочати розгляд справи по суті, або негайно подати клопотання про відновлення строку подання позову, якщо відповідач оскаржить цей захід... Хоча указі прямо не роз'яснюється статус справ, у яких розгляд по суті вже добровільно розпочато, загальний зсув у політиці свідчить

про нагальну потребу в дотриманні процесуальної гігієни. Крім того, хоча великі країни ЄС, такі як Франція, Німеччина, Бельгія, Іспанія та Нідерланди, вже вимагають розгляду по суті, будь-яка держава-член, законодавство якої дозволяє застосовувати заборонні заходи на невизначений термін, тепер мусить переоцінити їхню сумісність зі стандартами ЄС, що робить перегляд портфелів інтелектуальної власності нагальним пріоритетом для зацікавлених сторін у цій сфері по всій Європі» (**Thomas Bouvet, Edouard Fortunet, Ping Li , Christian Paul and Lamberto Schiona. Italy's IP Reform: A Narrow Window to Challenge Existing Preliminary Injunctions // Jones Day** (<https://www.jonesday.com/en/insights/2026/07/italys-ip-reform-a-narrow-window-to-challenge-existing-preliminary-injunctions>). 07.2026).

«Компанія Lacoste домоглася у Франції винесення тимчасового судового рішення проти платформи «фаст-фешн» Shein у рамках триваючого спору щодо торговельних марок, пов'язаного з одягом, ювелірними виробами та модними аксесуарами. Суддя з попереднього розгляду третьої цивільної палати французького суду, що спеціалізується на питаннях інтелектуальної власності, виніс тимчасовий заборонний наказ, визнавши наявність «ймовірності підробки шляхом імітації» та «очевидного ризику введення споживачів в оману». Окрім судового заборони, компанії Lacoste було присуджено 110 000 євро (93 720 фунтів стерлінгів) у вигляді попереднього відшкодування збитків, а компанії Shein було наказано опублікувати рішення суду на головній сторінці свого веб-сайту та в мобільних додатках протягом одного місяця з метою підвищення обізнаності споживачів та запобігання подальшій шкоді...

У відповідь на рішення від 9 липня 2026 року представник компанії Shein заявив, що платформа серйозно ставиться до захисту інтелектуальної власності та співпрацювала з Lacoste, оперативно видаливши спірні товари. Компанія також наголосила, що це рішення є тимчасовим заходом і що остаточного висновку щодо суті справи ще не ухвалено. Цей судовий процес відбувається на тлі загального посилення регуляторного тиску у Франції, де уряд посилює контроль за ритейлерами ультрашвидкої моди та підготував проект указу про встановлення фінансових санкцій за продаж одягу такими компаніями, як Shein, Temu та AliExpress» (Katie Searles. Lacoste awarded damages as French court bans Shein from counterfeiting products // Retail Gazette** (<https://www.retailgazette.co.uk/blog/2026/07/lacoste-awarded-damages-as-french-court-bans-shein-from-counterfeiting-products/>). 10.07.2026).**

«Регіональний суд Мюнхена (Німеччина) виніс рішення на користь каліфорнійської компанії Emboline, Inc., що спеціалізується на медичних технологіях, у справі про порушення прав на корисну модель проти

компанії AorticLab srl. Суд встановив, що AorticLab порушила низку пунктів формули німецької корисної моделі DE 20 2016 009 224 під назвою «Пристрій для профілактики емболії». Як наслідок, суд виніс рішення про застосування широких заборонних заходів, зобов'язавши компанію AorticLab припинити маркетинг, імпорту, продаж, використання та володіння продуктами, що порушують права, на території Німеччини. Крім того, компанія AorticLab повинна надати інформацію щодо своєї діяльності, що порушує права, відкликати та вилучити відповідні продукти з каналів дистрибуції, здати їх на знищення за визначених обставин, а також відшкодувати компанії Emboline збитки, хоча це рішення ще може бути оскаржене...

Скотт Рассел, президент і генеральний директор компанії Emboline, заявив, що це рішення підкреслює міцність глобального портфеля інтелектуальної власності компанії та підтверджує обґрунтованість її значних інвестицій у медичні інновації. Компанія Emboline спеціалізується на технологіях нового покоління, призначених для зменшення емболічних ускладнень під час транскатетерних серцево-судинних процедур. Її провідний досліджуваний продукт — система захисту від емболії Emboliner® (Emboliner® Embolic Protection System), створена на основі інтелектуальної власності, розробленої серійним підприємцем у галузі медичного обладнання доктором Аміром Белсоном, — призначена для уловлювання та видалення уламків з метою захисту мозку та інших життєво важливих органів, хоча на даний момент вона ще не доступна для комерційного продажу» (*Emboline Prevails in German Utility Model Infringement Action Against AorticLab // PR Newswire Europe Limited* (<https://www.prnewswire.co.uk/news-releases/emboline-prevails-in-german-utility-model-infringement-action-against-aorticlab-302825695.html>). 15.07.2026).

«15 липня Загальний суд Європейського Союзу відхилив позов компанії OpenAI у справі T-555/25, підтвердивши рішення Відомства інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) про часткову відмову в реєстрації словесного знака «OPENAI». Суд постановив, що цей знак за своєю суттю є описовим і не має розпізнавальної здатності для зазначених категорій програмного забезпечення та інформаційних технологій, зокрема для послуг хмарних обчислень. Судді встановили, що термін «ореп» означає «вільно доступний», а «AI» — «штучний інтелект», що робить «OPENAI» описовим позначенням відкрито доступного штучного інтелекту. Об'єднання слів без пробілу чи дефіса не створило нового слова, яке підлягає захисту. На самостійну оцінку суду не вплинули ані корпоративна популярність OpenAI, ані реєстрація її торговельних марок у понад 30 інших країнах, ані її попередні реєстрації в ЄС. Це рішення стосується конкретно словесного знака «OPENAI» для перелічених послуг і не забороняє компанії використовувати свою корпоративну назву, а також не впливає на інші паралельні дії OpenAI

щодо торговельних марок, такі як подання заявок у сфері апаратного забезпечення та робототехніки або окремий спір щодо торговельної марки Cameo, пов'язаний із назвою продукту Sora 2.

Заявка на реєстрацію торговельної марки була спочатку подана компанією OpenAI у червні 2023 року, частково відхилена експертом у грудні 2024 року, а подальша адміністративна апеляція щодо неї була відхилена П'ятою апеляційною палатою EUIPO у червні 2025 року. Хоча у своєму рішенні Загальний суд підтвердив відмову на підставі відсутності властивої торговельній марці розпізнавальної здатності, він не виключив можливості для OpenAI отримати захист на підставі окремої заяви про «набуту розпізнавальну здатність». Як тільки це рішення набуде остаточної сили, EUIPO зможе провести додатковий розгляд цієї заяви, успіх якої залежатиме від того, чи зможе OpenAI надати докази того, що відповідні споживачі впізнають цей описовий термін та асоціюють його саме з їхнім бізнесом. Крім того, OpenAI може вирішити продовжити судовий процес, оскарживши рішення Загального суду в Європейському суді справедливості — найвищому суді ЄС, хоча про подання такої апеляції поки що не повідомлялося» (*Markus Kasanmascheff. OpenAI Loses EU Trademark Court Challenge Over Its Own Name // WinBuzzer* (<https://winbuzzer.com/2026/07/18/openai-loses-eu-court-challenge-over-its-word-mark-xcxwbn/>). 18.07.2026).

«Суд Європейського Союзу (СЈЕУ) виніс рішення, яке визначає правові межі художньої апропріації та порушення авторських прав. Це рішення стало результатом тривалого судового розгляду проти німецького музичного продюсера Мозеса Пелхема, якого звинувачували у використанні семплу з пісні гурту Kraftwerk у 1997 році без дозволу. Це рішення уточнює виняток з авторського права щодо «пастишу» — який поширюється на музику, образотворче мистецтво, літературу та кіно — шляхом встановлення, що митець повинен вступати в «художній або творчий діалог» із запозиченим твором... Щоб підпадати під це виключення, новий твір повинен нагадувати існуючий твір, залишаючись при цьому помітно відмінним від нього, чого можна досягти за допомогою стилістичної імітації, вшанування або гумористичного чи критичного підходу. Це виключення щодо пастишу може застосовуватися до колажів та маш-апів, прикладом чого є відеоарт Крістіана Маркляя «The Clock» або робота Лубайни Хімід «Freedom and Change», що дозволяє збалансувати творчу свободу митця з правами авторів оригінальних зображень...

За межами Європи в багатьох країнах відсутнє конкретне виключення щодо пастишу, що робить місцевих митців більш вразливими під час використання зображень без ліцензії. Крім того, хоча нове визначення ЄС наближає європейське авторське право до американської доктрини «добросовісного використання» — яка надає пріоритет трансформативному

використанню, як це було продемонстровано у справах щодо Джеффа Кунса та Річарда Принса — ці два стандарти не є ідентичними... Обидва підходи передбачають перетворення, але стандарт ЄС конкретно вимагає, щоб таке перетворення було творчим процесом, тоді як американське поняття «добросовісного використання» не йде настільки далеко. Зрештою, оскільки міжнародного суду з питань авторського права не існує, порівняння цих різних правових підходів залишається предметом академічного аналізу, але рішення CJEU є важливим кроком у визначенні меж творчого запозичення для митців» (*Alexander Herman. How much can one artist take from another before it is copyright infringement? // The Art Newspaper (https://www.theartnewspaper.com/2026/07/21/when-is-appropriation-pastiche-or-copyright-infringement). 21.07.2026*).

«Наразі в Єдиному патентному суді (UPC) не існує усталеного критерію для застосування доктрини еквівалентів, що створює невизначеність у справах про порушення патентних прав. Однак нещодавнє рішення місцевої палати (LD) у Дюссельдорфі у справі «Wonderland Nurserygoods проти Cybex and Ors», що стосувалося патенту на пристрій для фіксації поворотних коліс дитячого візка, внесло певну ясність завдяки застосуванню чотириетапного критерію, раніше встановленого місцевою палатою в Гаазі. Цей критерій оцінює технічну еквівалентність, пропорційність захисту патентовласника, розумну правову визначеність для третіх осіб та новизну продукту, що порушує патентні права...

У справі «Wonderland» суд Дюссельдорфа не встановив факту порушення, визначивши, що, хоча загальна мета може бути однаковою, продукт відповідача являв собою «кардинальну переробку», а не простий еквівалент. Суд наголосив, що сторона повинна продемонструвати конкретну функцію кожної окремої ознаки, а не лише загальну мету винаходу. Хоча місцеві суди не пов'язані рішеннями один одного, і цей критерій піддавався критиці через те, що ґрунтується на національному законодавстві Нідерландів, його прийняття другою великою палатою свідчить про рух у напрямку конвергенції до єдиного стандарту... Однак для остаточної ясності знадобиться остаточне рішення Апеляційного суду UPC» (*Benjamin Thomas, Robyn Trigg. UPC's Düsseldorf Local Division gives guidance on infringement by equivalents // Osborne Clarke (https://www.osborneclarke.com/insights/upcs-dusseldorf-local-division-gives-guidance-infringement-equivalents). 22.07.2026*).

«У рамках Єдиного патентного суду (UPC) наразі не існує усталеного критерію для застосування доктрини еквівалентів, оскільки Апеляційний суд ще не розглядав це питання, а більшість палат першої інстанції виносили рішення про відсутність порушення без встановлення повної

системи критеріїв. Однак у справі «Wonderland Nurserygoods проти Cybex» місцева палата в Дюссельдорфі (LD) офіційно прийняла чотириетапний критерій «Plant-e», спочатку розроблений місцевою палатою в Гаазі, що свідчить про потенційну конвергенцію в напрямку єдиного стандарту UPC. Згідно з цим тестом, варіант є еквівалентним, якщо він відповідає чотирьом кумулятивним критеріям: він повинен забезпечувати технічну еквівалентність, становити пропорційне та справедливе розширення захисту для патентовласника, забезпечувати розумну правову визначеність для третіх осіб, а також бути новим та винахідливим порівняно з рівнем техніки...

Застосувавши цей критерій до патенту на пристрій для фіксації поворотних коліс дитячого візка, Регіональний суд Дюссельдорфа ухвалив рішення про відсутність порушення за принципом еквівалентності. Суд наголосив, що під час оцінки технічної еквівалентності позивачі повинні проводити ретельний аналіз заміненних компонентів, порівнюючи кожен окрему ознаку, а не покладатися на узагальнену оцінку загальної мети патенту. Крім того, суд визначив, що, оскільки продукт, щодо якого висунуто звинувачення, вимагав одночасного перерозташування декількох деталей, це становило «фундаментальну переробку», а не очевидну модифікацію. Ця істотна структурна зміна означала, що даний варіант не забезпечував належного захисту патентовласника та розумної правової визначеності для третіх осіб...

Незважаючи на відсутність висновків про порушення, LD Дюссельдорфа підтвердив чинність патенту компанії Wonderland, відхиливши численні аргументи відповідачів щодо його недійсності. Суд висловив незадоволення аргументами відповідачів щодо очевидності винаходу, в яких наводилося 14 різних вихідних точок, і постановив, що вони не змогли належним чином обґрунтувати свої аргументи або продемонструвати, що фахівець у цій галузі не просто «міг би», а саме «дійсно дійшов би» до заявленого винаходу відповідно до встановлених рамок Апеляційного суду UPC...

Хоча інші відділення, такі як відділення в Мангаймі та Парижі, раніше критикували тест «Plant-e» за те, що він ґрунтується на принципах національного законодавства Нідерландів без більш широкого обґрунтування, його прийняття відділенням у LD Дюссельдорфі, яке розглядає велику кількість справ, є значним кроком у напрямку гармонізації судової практики UPC. Проте остаточна ясність щодо єдиного підходу UPC до порушення прав на еквіваленти зрештою вимагатиме рішення Апеляційного суду» (*Benjamin Thomas and Dr. Robyn Trigg. UPC's Düsseldorf Local Division gives guidance on infringement by equivalents // Osborne Clarke LLP (<https://www.osborneclarke.com/insights/upcs-dusseldorf-local-division-gives-guidance-infringement-equivalents>). 22.07.2026*).

«З моменту набрання чинності Єдиним патентним судом (UPC) у червні 2023 року він протягом перехідного періоду ділить юрисдикцію з

національними судами щодо європейських патентів, що не мають унітарної дії, тоді як бельгійські суди зберігають виключну юрисдикцію щодо бельгійських національних патентів та додаткових сертифікатів захисту (SPC). У межах Бельгії Брюссельський господарський суд є єдиною інстанцією для розгляду таких спорів. Власники патентів, які прагнуть захистити свої права, можуть обирати між стандартним судовим провадженням щодо порушення прав, яке зазвичай триває від 12 до 18 місяців і передбачає можливість стягнення збитків, та провадженням щодо припинення порушення, яке вирішує питання по суті у прискореному порядку — протягом кількох тижнів або місяців — але не передбачає присудження збитків...

З метою запобігання безпосередній шкоді або врегулювання ймовірних порушень до ухвалення рішення по суті справи власники патентів можуть подавати клопотання про застосування «тимчасових заходів» (попередніх судових заборон). Зазвичай такі заходи вимагаються в рамках термінового, суперечливого скороченого судового розгляду перед головою Суду у справах підприємств, хоча в разі крайньої необхідності, наприклад, коли конкурент, що випускає генеричні препарати, накопичує запаси та реалізує продукцію, незважаючи на офіційне зобов'язання не виходити на ринок, допускаються односторонні (*ex parte*) клопотання. Щоб забезпечити дотримання цих судових заборон та тимчасових розпоряджень, бельгійські суди часто призначають штрафні санкції (*astreintes*), які нараховуються за кожен день невиконання або за кожен акт порушення. Власники патентів також мають доступ до процедури *saisie-description* — потужного досудового інструменту, за яким голова суду в односторонньому порядку призначає експерта для входу на територію передбачуваного порушника з метою документування та збереження доказів порушення...

І навпаки, потенційні відповідачі, які передбачають односторонні заходи щодо забезпечення виконання, можуть захистити себе, подавши до суду попереджувальний лист, у якому обґрунтовують, чому слід відмовити у застосуванні тимчасових заходів, або вимагають, щоб спочатку було проведено слухання сторін на засадах змагальності. Для забезпечення застосування тимчасових заходів заявник повинен мати право на звернення до суду — яке обмежується власником патенту, ексклюзивним ліцензіатом або узуфруктуарієм — та довести на перший погляд дійсність SPC, наявність порушення на перший погляд, а також справжню терміновість. У наданні термінових заходів буде відмовлено, якщо стандартне судове провадження буде визнано достатнім, якщо власник патенту занадто довго зволікав із поданням заяви (наприклад, шість місяців після оскарження) або якщо власник патенту ще не має продукту, готового до виходу на ринок. Нарешті, хоча це не відбувається автоматично, судді можуть вимагати від патентовласника надати заставу або взяти на себе зустрічне зобов'язання для покриття потенційних збитків відповідача, а від іноземних патентовласників може вимагатися внесення застави на покриття судових витрат. Будь-які призначені тимчасові

заходи підлягають стандартному апеляційному перегляду, який, як правило, має бути розпочатий протягом одного місяця з моменту вручення рішення» (*Alexis Fierens and Kaat Scheerlinck. Belgium - Guide to Preliminary Injunctions in Patent Litigation // DLA Piper* (<https://www.dlapiper.com/en/insights/publications/2026/06/preliminary-injunctions-in-patent-litigation/belgium>). 23.07.2026).

«Поняття «публічного оприлюднення» залишається предметом жвавих дискусій у законодавстві Європейського Союзу про авторське право, особливо щодо способів поширення контенту в напівприватних середовищах. Це питання нещодавно було роз'яснено Судом Європейського Союзу (CJEU) у справі за участю VHS 2 — німецького оператора будинків для людей похилого віку — та GEMA — колективної організації з управління музичними авторськими правами. VHS 2 використовувала власну систему супутникового прийому для запису теле- та радіопрограм і ретрансляції їх у незміненому вигляді до кімнат мешканців через внутрішню кабельну мережу. GEMA стверджувала, що така ретрансляція вимагає дозволу на використання авторських прав, і подала позов проти оператора. Хоча німецький суд першої інстанції виніс рішення на користь GEMA, апеляційний суд скасував це рішення, що змусило Федеральний суд Німеччини передати справу до СЄС для визначення, чи є така практика з юридичної точки зору «публічного оприлюднення» відповідно до Директиви про інформаційне суспільство...

Для вирішення спору CJEU застосував свій усталений двокомпонентний критерій, згідно з яким публічне поширення інформації має або використовувати «специфічні технічні засоби», відмінні від оригінальної трансляції, або бути спрямованим на «нову аудиторію», яку правовласники спочатку не передбачали. Суд швидко встановив, що внутрішнє кабельне розповсюдження не є специфічним технічним засобом. Оцінюючи критерій «нової аудиторії», CJEU провів важливе розмежування між мінливою, короткостроковою аудиторією — такою як гості готелів, відвідувачі барів та тимчасові туристи, які дійсно становлять нову аудиторію, — та стабільними, довгостроковими мешканцями... Оскільки мешканці будинку для літніх людей проживають у цьому закладі на постійній основі, вони перебувають у приватному житловому середовищі та з юридичної точки зору прирівнюються до звичайних приватних глядачів, які приймають телевізійні трансляції у своїх власних оселях. Відповідно, CJEU постановив, що ретрансляція, яку здійснює оператор будинку для літніх людей, не спрямована на нову аудиторію і, отже, не є «публічним оприлюдненням», а це означає, що окремого дозволу на ліцензування чи сплати ліцензійних зборів не вимагається...» (*Anita Vereb. La retransmission de programmes televisés dans les maisons de retraite peut-elle constituer une atteinte au droit d'auteur? La cjue apporte des précisions // SMARTLEGAL Schmidt & Partners* (<https://smartlegal.hu/fr/publication/la->

retransmission-de-programmes-telivises-dans-les-maisons-de-retraite-peut-elle-constituer-une-atteinte-au-droit-dauteur-la-cjue-apporte-des-precisions).
24.07.2026).

Канада

«Федеральний суд Канади відмовився закрити справу про порушення авторських прав, пов'язану з вихідним кодом програмного забезпечення, постановивши, що справа має бути розглянута в суді, оскільки вона порушує нове правове питання щодо того, чи має компанія право подавати позов як ліцензіат. Суперечка виникла після того, як корпоративні реорганізації та передачі прав інтелектуальної власності призвели до змін у власності та ліцензуванні програмного забезпечення, що спричинило внесення змін до списку позивачів. Відповідач стверджував, що внаслідок цих змін жоден із позивачів не має належного правового статусу, а також що певні угоди про передачу авторських прав не відповідають вимогам законодавства...

Суд відхилив ці аргументи, визнавши, що питання, пов'язані з умовами ліцензування та правовим статусом компанії Hexagon, не підлягають розгляду в порядку спрощеного судочинства і мають бути вирішені в ході повномасштабного судового розгляду. Суд також дійшов висновку, що позов не є безпідставним і має обґрунтовані шанси на успіх, особливо з огляду на докази щодо поточної господарської діяльності та письмових угод, пов'язаних із програмним забезпеченням...» (*Bernise Carolino. Federal Court refuses to strike copyright infringement claim about software source code // KM Business Information Canada Ltd. (<https://www.canadianlawyermag.com/practice-areas/intellectual-property/federal-court-refuses-to-strike-copyright-infringement-claim-about-software-source-code/394345>). 10.07.2026).*

«У довгоочікуваному рішенні Верховний суд Канади надав більш чіткі роз'яснення щодо патентоспроможності методів медичного лікування у справі «Pharmascience Inc. проти Janssen Inc.». Рішення стосувалося дійсності патенту компанії Janssen на схему дозування лікарського засобу паліперидон. Хоча Суд підтвердив давно встановлений принцип, згідно з яким методи медичного лікування, що вимагають професійних навичок та судження медичного працівника, не підлягають патентуванню, він зрештою дійшов висновку, що конкретна схема дозування компанії Janssen є винаходом, що підлягає патентуванню, і не належить до цієї забороненої категорії...

За словами Джима Воунассіса, генерального директора компанії Pharmascience, це рішення є «важливим кроком», який частково прояснює правові рамки діяльності фармацевтичної галузі. Він ще раз підкреслив відданість компанії своїй місії — зробити ліки більш доступними та

недорогими для канадців шляхом просування політик, що запобігають створенню непотрібних перешкод для конкуренції. Заснована в 1983 році і зараз є найбільшим роботодавцем у фармацевтичній галузі в Квебеку, компанія Pharmascience є провідним канадським виробником ліків та значним інвестором у наукові дослідження та розробки, що прагне зміцнити внутрішній ланцюг постачання ліків у країні» (*Supreme Court of Canada Upholds Prohibition on Medical Treatment Patents* // *yahoo! finance*. (<https://sg.finance.yahoo.com/news/supreme-court-canada-upholds-prohibition-172000861.html>). 20.07.2026).

«У своєму історичному рішенні Федеральний суд Канади виніс постанову про блокування піратських сайтів, яка вперше дозволяє голлівудським студіям та великим телерадіокомпаніям виявляти та блокувати піратські веб-сайти, які ще не існують. Цей наказ, виданий на прохання коаліції правовласників, до якої входять Rogers, TVA, Netflix, Disney та Warner Bros., спочатку спрямований проти тринадцяти відомих піратських ресурсів у вісімнадцяти доменах та піддоменах. Цей початковий список для блокування унікальним чином охоплює в рамках одного судового розгляду як IPTV-сервіси на основі передплати — такі як Apollo Group TV та Smart4K/Platinum — так і загальнодоступні стрімінгові платформи, наприклад 123Movies та FMovies...

Підхід Канади до блокування веб-сайтів значно еволюціонував з часу винесення першого в країні розпорядження про блокування «GoldTV» у 2019 році, яке обмежувалося фіксованим набором доменних імен і вимагало від правовласників звернення до суду для кожного оновлення. Хоча наступні розпорядження проти Soap2Day та різних платформ для вилучення потокового відео дозволяли правовласникам оновлювати списки блокування з метою охоплення альтернативних доменів та підробок, вони все одно вимагали офіційного судового затвердження. Нова постанова Федерального суду запроваджує «розширену сферу застосування», яка дозволяє правовласникам додавати до списку блокування абсолютно не пов'язані між собою, новоутворені піратські бренди без необхідності звернення до суду. Щоб обґрунтувати це розширення, суддя Сауткотт посилався на нещодавню «зведену постанову», видану Високим судом Великої Британії, яка дозволяє блокувати будь-яку «аудіовізуальну піратську службу, що структурно порушує авторські права», без попереднього зазначення назви такої служби...

Згідно з «Спрощеною процедурою», передбаченою новим наказом, правовласники можуть додати нову платформу до списку заблокованих, подавши афідавіт, у якому підтверджується, що основною метою об'єкта є несанкціоноване розповсюдження, що він функціонує аналогічно до вже зазначених сервісів, а також що його оператор не надав відповіді на повідомлення про порушення прав протягом семи днів. Після подання заяви,

якщо жоден із зазначених інтернет-провайдерів не висловить заперечень протягом п'яти робочих днів, нові домени автоматично додаються до списку заблокованих без судового розгляду чи підпису судді. Це є суттєвим відхиленням від попередніх механізмів, за якими навіть за відсутності заперечень з боку інтернет-провайдерів оновлення все одно мали затверджуватися підписом судді...

Хоча суддя Сауткотт запровадив судовий запобіжний захід, обмеживши сферу дії постанови конкретними творами, захищеними авторським правом, згаданими в рішенні — тим самим не дозволивши кіностудіям використовувати майбутні авторські права для обґрунтування нових додавань — це рішення все одно викликало критику. TekSavvy, канадський інтернет-провайдер, який історично виступав проти блокування сайтів, висловив глибокий скептицизм на своїй сторінці щодо дотримання вимог, попередивши, що такі постанови порушують принцип мережевої нейтральності та принципи загального доступу. Постанова діятиме протягом двох років, і хоча початковий список заблокованих сайтів залишається невеликим, відсутність постійного судового затвердження означає, що кількість заблокованих доменів, як очікується, швидко зростатиме» (*Ernesto Van der Sar.Canada's 'Expanded Scope' Blocking Order Targets Existing and Future Pirate Sites // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/canadas-expanded-scope-blocking-order-targets-existing-and-future-pirate-sites/>). 23.07.2026).

«Канадська асоціація музичних видавців (MPC) вступила в якості третьої сторони у важливу судову справу в Канаді, яка допоможе визначити, як законодавство про авторське право застосовується до творів, створених за допомогою штучного інтелекту. Справа стосується твору «Suryast», створеного Анкітом Сахні за допомогою інструменту штучного інтелекту RAGHAV, і порушує два ключові юридичні питання: чи підлягає твір, створений за допомогою штучного інтелекту, захисту авторським правом, та чи може сама система штучного інтелекту бути визнана автором — самостійно або як співавтор поряд із людиною-творцем. Хоча спір стосується візуального твору мистецтва, MPC стверджує, що його результат матиме важливі наслідки для музичної та інших творчих галузей, які дедалі частіше використовують генеративний штучний інтелект...

МРС стверджує, що відповідно до законодавства про авторське право авторами можуть вважатися лише люди. Хоча організація визнає, що твори, створені людьми за допомогою штучного інтелекту, за певних обставин можуть підпадати під захист авторського права, вона наполягає на тому, що системи штучного інтелекту ні в якому разі не повинні визнаватися юридичними авторами. Організація також стверджує, що підхід Канади повинен залишатися узгодженим з міжнародними принципами авторського права та відповідати

тенденціям, що спостерігаються в інших юрисдикціях, зокрема у Сполучених Штатах...

У 2021 році Канадське відомство з інтелектуальної власності спочатку зареєструвало авторське право на твір «Suryast», вказавши як співавторів і Сахні, і систему штучного інтелекту RAGHAV. Згодом ця реєстрація була оскаржена в суді організацією «Canadian Internet Policy and Public Interest Clinic», яка стверджує, що твір не має оригінальності, необхідної для захисту авторським правом, і що система штучного інтелекту юридично не може вважатися автором. Справа досі розглядається, і очікується, що її результат вплине на канадське законодавство про авторське право щодо творів, створених за допомогою штучного інтелекту або за його участю...» (*Chris Cooke. Only humans can be ‘authors’ say Canadian music publishers in test case on copyright status of AI-generated works // CMU (<https://completemusicupdate.com/only-humans-can-be-authors-say-canadian-music-publishers-in-test-case-on-copyright-status-of-ai-generated-works/>). 24.07.2026*).

Китайська Народна Республіка

«Нещодавній судовий позов щодо торгової марки, в рамках якого китайський суд зобов’язав місцеву мережу чайних закладів «Molly Tea» виплатити 10,3 мільйона юанів французькому гіганту індустрії розкоші «Louis Vuitton» (LV) за порушення прав на його фірмовий квітковий мотив із чотирма пелюстками, викликав бурхливу реакцію громадськості та запеклі дебати щодо культурної апропріації в Китаї. Суперечка точиться навколо того, що культовий візерунок LV «Monogram» 1896 року значною мірою черпає візуальне натхнення з традиційних мотивів «баосян» китайської династії Тан. Китайські інтернет-користувачі заповнили соціальні мережі історичними прикладами, такими як стародавні віконні решітки, підкреслюючи те, що, на їхню думку, є давньою традицією західних люксових брендів — привласнення колективних елементів східної культури...

Ця суперечка також висвітлила глибшу суперечність між сучасним законодавством про інтелектуальну власність та традиційною культурною спадщиною. Вчені стверджують, що, хоча системи торговельних марок призначені для захисту оригінальних комерційних творів шляхом реєстрації та надання виключних прав, традиційні культурні мотиви є колективними творами, що формувалися протягом століть і часто не мають конкретних авторів або юридичних власників... Як наслідок, компанії, які вчасно зареєстрували такі мотиви в рамках сучасних систем інтелектуальної власності, можуть отримати виключні комерційні права на дизайни, що ґрунтуються на спільній культурній спадщині, тоді як громади, які прагнуть відродити або використовувати власні традиції, можуть зіткнутися з юридичними обмеженнями. Ця справа спонукала до закликів щодо реформ, натхнених

міжнародними прикладами, зокрема механізмами, які просуває Всесвітня організація інтелектуальної власності, з метою кращого визнання колективного характеру традиційних форм культурного самовираження та створення більш справедливого балансу між комерційним захистом і збереженням культури» (*Chen Xi. LV vs Molly Tea case exposes modern IP's cultural blind spot // Global Times* (<https://www.globaltimes.cn/page/202607/1365372.shtml>). 07.07.2026).

«У рамках важливої перемоги у сфері інтелектуальної власності апеляційний суд у Китаї виніс рішення на користь італійського виробника кавоварок **Cimbali Group** та його американської дочірньої компанії **Seattle Espresso Machine Corporation** щодо їхніх еспресо-машин преміум-класу **Slayer**. У судовому рішенні, яке було винесено в березні та оприлюднено 7 липня, значна частина тексту якого була вилучена, суд виніс рішення проти чотирьох неназваних відповідачів, яких звинувачували у виробництві та продажу підроблених професійних кавоварок... Апеляційний суд підтвердив рішення суду першої інстанції про те, що характерний зовнішній вигляд машин **Slayer** — зокрема, їхні Х-подібні бічні опори та відкриті дзвоноподібні головки для заварювання — становить захищений зовнішній вигляд товару, що має «певний вплив» відповідно до Закону Китаю про боротьбу з недобросовісною конкуренцією. Крім того, суд скасував попереднє рішення суду нижчої інстанції про відхилення позову компанії з Сіетла щодо торговельної марки, визнавши, що брендинг відповідачів був достатньо схожим на зареєстровані торговельні марки **Slayer**, щоб спричинити плутанину серед споживачів... Відповідно, апеляційний суд поклав на всіх відповідачів солідарну відповідальність, зобов'язав їх негайно припинити діяльність, що порушує права, та суттєво збільшив розмір присудженого відшкодування з 800 000 юанів (88 000 фунтів стерлінгів) до 2 мільйонів юанів (220 000 фунтів стерлінгів) плюс судові витрати. За словами керуючого директора **Cimbali Group** **Фредеріка Тіля**, такий всебічний захист як зовнішнього вигляду товару, так і зареєстрованих торговельних марок є важливим прецедентом для всіх компаній, що орієнтуються на дизайн та інновації й працюють у Китаї, що підкреслює важливість захисту інтелектуальної власності для забезпечення справедливої міжнародної торгівлі» (*Rob Harkavy. Chinese court hands US company IP victory over coffee machine copycats // Global Legal Group* (<https://iclg.com/news/chinese-court-hands-us-company-ip-victory-over-coffee-machine-copycats/>). 07.07.2026).

«Виробник професійного аудіообладнання **RCF** здобув значну перемогу в рамках своєї глобальної програми захисту бренду після того, як китайський суд виніс остаточне рішення проти компанії **Ningbo S&A Electronics Co.** за порушення прав на торговельну марку. Підтвердивши

попереднє рішення, суд встановив, що несанкціоноване використання компанією Ningbo S&A знаків «RCF» та «rcf» у своїх рекламних кампаніях в Інтернеті порушило права RCF на зареєстровані торговельні марки. Відповідно, суд зобов'язав компанію-порушника негайно припинити будь-яке несанкціоноване використання торговельних марок та виплатити RCF компенсацію як за економічні збитки, так і за судові витрати... Директорка з маркетингу та зв'язків з громадськістю компанії RCF, Джоя Молінарі, наголосила, що ці юридичні заходи свідчать про тверду прихильність компанії до захисту своєї інтелектуальної власності, офіційної мережі продажів та споживачів, які покладаються на автентичність бренду. З метою подальшої боротьби з підробками компанія RCF радить клієнтам здійснювати покупки виключно через перевірені канали та підтверджувати автентичність продукції, перевіряючи наявність офіційної захисної голограми RCF та перевіряючи унікальний серійний номер на веб-сайті MY RCF» (***RCF wins trademark victory in China // Inavate*** (<https://www.inavateonthenet.net/news/article/rcf-wins-trademark-victory-in-china>). 08.07.2026).

Китайська Республіка (Тайвань)

«З 2022 року Верховний суд Тайваню та Верховний адміністративний суд неодноразово скасовували рішення та повертали на новий розгляд апеляційні справи щодо патенту на програмований контролер після того, як Суд з питань інтелектуальної власності та комерції (Суд ІРС) визнав, що цей патент не має винахідницького рівня. Вищі суди повернули ці справи на новий розгляд, спираючись на чотири ключові питання: необхідність визначення рівня кваліфікації фахівця у відповідній галузі на момент подання заявки; необхідність належного визначення основного джерела попереднього рівня техніки; застосування підходу «могло б — було б» для розмежування мотивації спробувати та мотивації реалізувати; а також те, чи є ліцензування патенту конкурентам доказом комерційного успіху... У відповідь на це наприкінці грудня 2025 року Суд ІРС виніс узгоджені цивільні та адміністративні рішення за результатами другого повторного розгляду, в кінцевому підсумку застосувавши ці рекомендації та знову дійшовши висновку, що патент не має винахідницького рівня...

Щоб розглянути перші три критерії, Суд ІРС взяв до уваги показання експерта відповідача для встановлення рівня кваліфікації фахівця у відповідній галузі, визначив первинні та вторинні джерела для виявлення технічних відмінностей і дійшов висновку, що фахівець у відповідній галузі мав би мотивацію поєднати ці технології, зважаючи на спільні технічні галузі та проблеми. Щодо четвертого критерію — комерційного успіху — Суд ІРС безпосередньо опитав ліцензіатів патенту щодо їхніх мотивів укладення ліцензійних угод... Оскільки більшість ліцензіатів не змогли пригадати

обставини, а ліцензійні угоди не пов'язували операції безпосередньо з конкретними технічними ознаками патенту, Суд ІРС постановив, що патентовласник не довів існування прямого зв'язку між ліцензуванням та технічними перевагами патенту. Відповідно, ці чотири ключові моменти, на яких наголосили вищі суди Тайваню, фактично стали стандартизованим переліком критеріїв для оцінки винахідницького рівня, до яких сторони судового процесу повинні бути готові у майбутніх спорах щодо дійсності патентів» (*Four Key Considerations in Taiwan Courts' Review of Inventive Step // Saint Island Intellectual Property Co., Ltd. (https://www.saint-island.com.tw/En/Knowledge/Knowledge_Info.aspx?IT=Know_0_3&ID=143502&CID=20821). 23.07.2026*).

Малайзія

«Бюджетна авіакомпанія Cebu Pacific (CEB) успішно виграла судовий процес проти компанії MOVE щодо незаконного використання торговельних марок у Вищому суді Малайї в Куала-Лумпурі. Авіакомпанія розпочала судовий процес, оскільки ніколи не надавала компанії MOVE дозволу на використання своїх торговельних марок «CEBU PACIFIC» та «CEBGO», а також на розповсюдження та продаж своїх авіаквитків. Вищий суд визнав компанію MOVE винною у неправомірному використанні торговельних марок та постановив, що торговельні марки Cebu Pacific та CEBGO є загальновідомими...

Відповідно, суд виніс на користь Cebu Pacific судову заборону, яка забороняє компанії MOVE використовувати ці торговельні марки, а також розповсюджувати, пропонувати до продажу або продавати квитки на рейси Cebu Pacific через свою платформу бронювання подорожей без належного дозволу. Крім того, MOVE було зобов'язано сплатити СЕВ судові витрати у розмірі 120 000 Малайзійських рингітів, а суд присудив авіакомпанії відшкодування збитків, точна сума якого буде визначена в ході окремого судового розгляду. Хоча «Cebu Pacific» ще раз наголосила, що й надалі підтримує сторонні туристичні платформи та партнерів, які розповсюджують і продають її квитки з належним дозволом, авіакомпанія поінформувала пасажирів, що бронювання безпосередньо у СЕВ є найкращим способом отримати найнижчі тарифи, керувати бронюваннями та отримувати прямі сповіщення про рейси...» (*Itchie G. Cabayan. "MOVE" stopped by Malaysian court from using Cebu Pacific and CEBGO trademarks, selling flights // Journal Online (<https://journal.com.ph/move-stopped-by-malaysian-court-from-using-cebu-pacific-and-cebgo-trademarks-selling-flights/>). 07.07.2026*).

Республіка Індія

«Коли виникають спори щодо інтелектуальної власності (ІВ), досвідчені керівники компаній дивляться не лише на суто юридичні аспекти, а й оцінюють, наскільки вирішення спору відповідає їхнім ширшим комерційним цілям, ринковому позиціонуванню та довгостроковій вартості. На таких ринках, як Індія, де судові розгляди можуть спричиняти значні затримки, високі витрати та порушення операційної діяльності, вибір правильного стратегічного шляху — судовий розгляд, укладення угоди або ліцензування — є критично важливим бізнес-рішенням. Судовий розгляд залишається найпотужнішим інструментом для створення судових прецедентів, забезпечення дотримання прав та запобігання серйозним або систематичним порушенням. Індійські суди, зокрема через спеціалізований Відділ інтелектуальної власності (IPD) Вищого суду Делі, створений у 2022 році, активно підтримують власників ІВ, видаючи динамічні судові заборони, накази щодо невідомих осіб (John Doe orders) та присуджуючи значні грошові компенсації. Про це свідчить знаковий спір щодо торговельної марки, в якому компанію «Amazon» зобов'язали виплатити власникам бренду «Beverly Hills Polo Club» приблизно 336 крор індійських рупій у вигляді відшкодування збитків та судових витрат, а також справа «D.M. Entertainment Pvt. Ltd. проти Baby Gift House», де судовий розгляд було визнано пріоритетним порівняно з укладенням мирової угоди з метою забезпечення важливого правового прецеденту щодо особистих прав в Індії...

Для підприємств, які прагнуть швидкості, конфіденційності та мінімізації ризиків, укладення угоди є практичною альтернативою тривалим судовим суперечкам. Це особливо актуально для стартапів, малих та середніх підприємств (МСП) і компаній, що перебувають на стадії зростання, яким необхідно економити фінансові ресурси та управлінські потужності. Яскравим міжнародним прикладом такої стратегії є суперечка 2018 року щодо технології автономних транспортних засобів між Waymo та Uber, яка завершилася в середині судового розгляду, коли Uber пішов на укладення угоди, надавши Waymo 0,34% акцій, що дозволило успішно уникнути потенційно катастрофічної виплати відшкодування збитків та остаточного припинення розробки своєї технології автономного керування. Подібним чином в Індії тривалий спір щодо порушення прав на промисловий зразок, пов'язаний із будівельною технікою, між компаніями Bull Machines та JCB India був зрештою вирішений шляхом укладення угоди після багаторічних судових розглядів у різних юрисдикціях, що дозволило обом конкурентам відновити впевненість у веденні бізнесу та зосередитися на інноваціях. Угоди про врегулювання можуть приносити надзвичайно вигідні комерційні домовленості — такі як угоди про співіснування, поетапний ребрендинг та угоди про постачання — які суди зазвичай не можуть забезпечити...

Ліцензування є ефективним, хоча й часто недооціненим механізмом перетворення правового конфлікту на джерело прямого доходу. Замість усунення конкурента з ринку ліцензування дозволяє використовувати інтелектуальну власність на законних підставах за чітко визначеними комерційними умовами, створюючи постійні потоки роялті та водночас зберігаючи право власності й стратегічний контроль. Ефективність такого підходу була продемонстрована на глобальному рівні під час багатюрисдикційної патентної війни між компаніями «Nokia» та «Lenovo», яка завершилася у 2021 році, коли обидва технологічні гіганти уклали комплексну угоду про взаємне ліцензування, щоб уникнути значних судових витрат. Вибір між цими трьома шляхами вимагає об'єктивної системи критеріїв, яка дозволяє оцінити фактичну економічну цінність спору з урахуванням прогнозованих юридичних витрат, перебоїв у бізнесі та терміновості. Крім того, як показано у справі «Toyota Jidosha Kabushiki Kaisha проти Prius Auto Industries Ltd.» щодо транскордонної репутації в Індії, власники брендів повинні переконатися, що їхня юридична стратегія підтримує їхню довгострокову присутність на ринку та репутацію. Зрештою, досвідчені організації не розглядають судові спори, укладення мирових угод та ліцензування як конкуруючі варіанти, а скоріше як окремі комерційні інструменти для максимізації вартості бізнесу та досягнення успіху на ринку» (*Koushik Banerjee. How to Decide Between Litigation, Settlement, or Licensing in IP Disputes // De Penning & De Penning (<https://depenning.com/blog/how-to-decide-between-litigation-settlement-or-licensing-in-ip-disputes/>). 14.07.2026*).

«Вищий суд Делі, розглядаючи апеляцію відповідно до статті 91 Закону про торговельні марки 1999 року, постановив, що Реєстратор помилково дозволив реєстрацію знака «ZORA», незважаючи на його значну схожість із попереднім знаком «ZARA». Суд роз'яснив, що стаття 11(2) не вимагає, щоб знак був офіційно визнаний «загальновідомим» до того, як його власник зможе оскаржити реєстрацію схожого знака; натомість реєстратор повинен оцінити, чи має попередній знак право на статус загальновідомого знака на підставі встановлених законом критеріїв... Суд також встановив, що Реєстратор неналежним чином розчленував знаки, замість того щоб порівнювати їх у цілому, що суперечить принципу заборони розчленування, та помилково зосередився на відмінності між голосними «А» та «О». З огляду на тривале використання знака ZARA, його широку репутацію, реєстрації та попереднє судове визнання, суд постановив, що знак ZARA відповідає критеріям захисту як загальновідомого знака, а знак ZORA є оманливо схожим, що може призвести до недобросовісного використання та нанесення шкоди розпізнаваності та репутації знака ZARA... У результаті суд скасував реєстрацію знака ZORA у класі 24 та зобов'язав реєстратора вилучити його з реєстру торговельних марок» (*Malika Bhola. Delhi Hc: Prior Declaration*

As “Well-Known Trade Mark” Not Mandatory To Invoke Section 11(2); Cancels “Zora” Trade Mark For Similarity With “Zara” // EBC Publishing Pvt. Ltd. (<https://www.sconline.com/blog/post/2026/07/20/delhi-hc-zara-trademark-well-known-section-11-2-zora-cancelled/>). 20.07.2026).

«Тривалий транснаціональний спір між Перу та Чилі щодо виноградного спиртового напою «Pisco» знайшов своє вирішення в індійській правовій системі. Конфлікт розпочався на початку 2000-х років, коли Перу спробувало зареєструвати термін «PISCO» як географічне зазначення (GI) в Індії, проти чого виступили чилійські виробники, представлений Асоціацією виробників піско (Asociación de Productores de Pisco A.G., ADP). Хоча в 2009 році Реєстр GI Індії спочатку зареєстрував «Peruvian Pisco» як компромісний варіант, Перу подало апеляцію, і в 2018 році Апеляційна рада з питань інтелектуальної власності (IPAB) надала Перу виключні права на термін «PISCO» без будь-яких уточнень. Чилійські виробники оскаржили це рішення, що змусило Вищий суд Делі у 2025 році скасувати рішення IPAB, обмежити реєстрацію Перу терміном «Peruvian PISCO» та доручити розглянути заявку Чилі на «Chilean PISCO»...

У березні 2026 року колегія суддів Вищого суду Делі офіційно відхилила подальшу апеляцію Перу, підтвердивши, що жодна з країн не може монополізувати цей термін в Індії і що «Peruvian PISCO» та «Chilean PISCO» можуть співіснувати як захищені одноіменні географічні зазначення. У своєму рішенні колегія суддів роз'яснила, що принципи законодавства про торговельні марки не можуть бути перенесені в законодавство про географічні зазначення. На відміну від торговельних марок, які захищають приватні майнові права та ґрунтуються на таких доктринах, як попереднє використання та пріоритет прийняття, географічні зазначення представляють колективні регіональні права. Відповідно, головним питанням у спорах щодо географічних зазначень є не те, хто встановив історичний пріоритет, а те, чи справді споживачі асоціюють продукт із заявленим походженням і як найкраще запобігти введенню споживачів в оману...

Для вирішення спору суд проаналізував обширні докази, представлені обома країнами. У той час як Перу надало історичні, географічні та лінгвістичні докази походження «Pisco» з перуанського міста та долини Pisco (Піско), Чилі подало ґрунтовну документацію щодо власних столітніх внутрішніх правил виробництва, міжнародних торговельних угод, реєстрацій географічних зазначень за кордоном та глобального комерційного використання. Визнавши обидва терміни, суд обрав прагматичний підхід, який захищає споживачів, забезпечує обом країнам доступ до ринку та створює чіткий прецедент щодо того, як Індія розглядає транснаціональні претензії щодо географічних зазначень стосовно спільних продуктів, напоїв або виробів народного промислу» (*Sharing the Spirit: The Pisco GI Dispute in India // Obhan Mason*

(<https://obhanmason.com/blog/sharing-the-spirit-the-pisco-gi-dispute-in-india/>). 21.07.2026).

«У рішенні, що стало знаковим для регулювання сфери штучного інтелекту в Індії, Вищий суд Делі постановив, що використання компанією OpenAI опублікованих матеріалів інформаційного агентства ANI для навчання свого сервісу ChatGPT на перший погляд не є порушенням авторських прав. Суперечка розпочалася наприкінці 2024 року, коли компанія ANI Media Pvt Ltd подала позов, в якому звинуватила OpenAI у використанні її новинних матеріалів, захищених авторським правом, без дозволу та компенсації, а також стверджувала, що чат-бот помилково приписував агентству вигадані новини... У своєму рішенні від 24 липня 2026 року суддя Аміт Бансал постановив, що зберігання та використання літературних творів, захищених авторським правом, для навчання великих мовних моделей підпадає під виняток щодо «добросовісного використання», передбачений статтею 52 Закону Індії про авторське право 1957 року. Суд зазначив, що ANI не змогла довести наявність будь-якого систематичного запам'ятовування або відтворення її матеріалів, оскільки результати, згенеровані ChatGPT, не були істотно схожими на оригінальні статті ANI...

Крім того, суд наголосив на важливих міркуваннях, пов'язаних із суспільним інтересом, зазначивши, що видача тимчасового судового наказу щодо обмеження діяльності OpenAI завдасть непоправної шкоди як розробнику, так і широкій громадськості, а також створить стримуючий ефект для впровадження технологій штучного інтелекту в Індії. Щоб розібратися в цьому складному перетині технологій та інтелектуальної власності, суд раніше провів консультації з призначеними експертами, серед яких — захисник прав інтелектуальної власності Адарш Рамануджан та професор права д-р Арул Джордж Скарія... Зрештою, хоча розгляд основної справи ще триває, це попереднє рішення створює надзвичайно впливовий юридичний прецедент в Індії, забезпечуючи сприятливі правові рамки для розробників технологій, видавців ЗМІ та юристів у сфері інтелектуальної власності, дозволяючи компаніям, що працюють у сфері штучного інтелекту, навчати свої системи на основі загальнодоступних даних» (*OpenAI did not violate news agency ANI's copyright, rules Delhi High Court // The Indian Express [P] Ltd.* (<https://www.financialexpress.com/life/technology-openai-did-not-violate-news-agency-anis-copyright-rules-delhi-high-court-4301573/>). 24.07.2026).

«У 2025 та 2026 роках судові спори щодо авторського права в Індії увійшли в нову еру, оскільки суди почали застосовувати прийнятий кілька десятиліть тому Закон про авторське право 1957 року до безпрецедентних викликів цифрової епохи, таких як генеративний штучний інтелект,

відповідальність платформ та сучасні музичні адаптації. Яскравим прикладом цієї зміни є справа «ANI Media проти OpenAI» — перший у Індії великий судовий процес щодо авторського права в контексті штучного інтелекту. У липні 2026 року Вищий суд Делі відмовив ANI у видачі тимчасового судового заборони, постановивши на підставі *prima facie*, що використання новинного контенту, захищеного авторським правом, для навчання моделей штучного інтелекту кваліфікується як «добросовісне використання» відповідно до Закону. Хоча суд зазначив, що результати роботи штучного інтелекту не були істотно схожими на статті ANI, загальний судовий процес триває, зокрема щодо окремих позовів про те, що ChatGPT вигадав новини та помилково приписав їх цьому інформаційному агентству...

Штучний інтелект також поставив під сумнів традиційні юридичні визначення авторства у справі «Стівен Талер проти Союзу Індії». У цій справі розробник системи штучного інтелекту DABUS намагався зареєструвати авторське право на художній твір, створений автономно. Замість того, щоб вирішувати саме питання авторства, Вищий суд Делі зобов'язав Бюро з авторських прав прискорити розгляд заяви, яка перебувала на розгляді вже чотири роки, залишивши відкритою юридичну дискусію щодо авторства, що не належить людині. Поряд із цими подіями у сфері штучного інтелекту судам також довелося розглядати спори, пов'язані з платформами. У справі «TV Today Network проти Meta Platforms» компанія Meta погодилася скасувати необґрунтовані попередження про порушення авторських прав, подані анонімними акаунтами проти телерадіокомпанії, та надати інформацію про абонентів, відповідальних за ці порушення. Тим часом у справі про блокування піратських ресурсів «HBO проти Streamzy.to» суд видав тимчасовий динамічний судовий наказ про блокування 30 піратських веб-сайтів, але обмежив його дію, постановивши, що лише судова влада, а не приватні інтернет-провайдери чи реєстри, має повноваження визнавати нещодавно виявлені дзеркальні сайти «незаконними»...

Водночас традиційні питання авторського права, такі як моральні права, залишаються надзвичайно актуальними, про що свідчить справа «Устад Файяз Васіфуддін Дагар проти А.Р. Рахмана». Сім'я Дагар стверджувала, що у пісні Рахмана «Veera Raja Veera» без дозволу та зазначення авторства було використано класичну композицію, що належить родині. Хоча спочатку суддя в одноосібному складі надав тимчасовий судовий захист на підставі права на визнання авторства, передбаченого статтею 57, це рішення було скасовано в апеляційному порядку. Врешті-решт Верховний суд вирішив клопотання про надання спеціального дозволу шляхом досягнення компромісу щодо зазначення авторства, залишивши розгляд суттєвих аспектів позову про моральні права на розгляд у рамках триваючого основного судового процесу. У сукупності ці п'ять поточних судових проваджень свідчать про те, що індійські суди активно адаптують існуючі правові рамки для регулювання новітніх напрямків розвитку технологій та мистецтва, встановлюючи важливі тимчасові межі, поки

остаточні прецеденти продовжують формуватися» (*Landmark Copyright Cases in India (2026 Update)* // Intepat (<https://www.intepat.com/blog/landmark-copyright-cases-india>). 29.07.2026).

Республіка Кенія

«Трибунал з питань авторського права Кенії виніс історичне рішення, в якому роз'яснив, що твори, створені виключно за допомогою штучного інтелекту, не можуть отримувати авторсько-правовий захист або реєструватися як оригінальні твори, тим самим чітко закріпивши, що авторство згідно з кенійським законодавством є виключно правом людини. Приводом для ухвалення цього рішення став спір за участю авторки Синтії Белдіни Акот, яка використовувала інструменти штучного інтелекту для створення літературних творів для руху «Aryeh». Після розриву відносин рух «Aryeh» зареєстрував ці твори від свого імені в Кенійській раді з авторських прав (КЕСОВО). Белдіна успішно звернулася до КЕСОВО з проханням скасувати реєстрацію, що змусило рух «Aryeh» подати апеляцію до Трибуналу...

Хоча Трибунал постановив, що КЕСОВО перевищив свої регуляторні повноваження, анулювавши сертифікат — зазначивши, що спори щодо права власності мають вирішуватися в судовому порядку — він використав цю справу для розгляду ширшого питання авторства штучного інтелекту. Трибунал заявив, що ШІ не має правосуб'єктності, необхідної для визнання авторства, і не може самостійно створювати оригінальність, творчість чи інтелектуальну працю. Відповідно, твори, створені за допомогою ШІ, підлягають охороні авторським правом лише в тому випадку, якщо творець може довести істотний, оригінальний внесок людини, який визначає кінцевий результат, чого жодна зі сторін у цій справі не довела... Трибунал відмовився вирішувати конкретний спір щодо права власності між Белдіною та Ар'є, посилаючись на недостатність доказів авторства, і доручив їм вирішити це питання в приватному порядку. Зрештою, це рішення не забороняє використання інструментів штучного інтелекту, але створює чіткий прецедент для кенійських творців та підприємств: щоб комерціалізувати контент, створений за допомогою штучного інтелекту, вони повинні ретельно документувати свій творчий внесок та забезпечити чіткі договірні домовленості щодо права власності на авторські права» (*Blessed Frank. Kenya Copyright Tribunal rules AI-generated works cannot be copyrighted – What it means* // Technext (<https://technext24.com/news/https-technext24-com-news-kenya-copyright-tribunal-rules-ai-generated-works/>). 10.07.2026).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Вищий суд Великої Британії дозволив продовжити розгляд позову, поданого Консорціумом із захисту контрольованого найменування походження Prosecco (Consortio di Tutela della Denominazione di Origine Controllata Prosecco), проти лондонської компанії з виробництва напоїв та її керівників у зв'язку з імовірним неправомірним використанням захищеного найменування походження Prosecco (Просекко). Консорціум, який захищає та просуває PDO (захищене найменування походження) Prosecco і є власником британського сертифікаційного знака для цієї назви, стверджує, що відповідачі неправомірно використовували цей термін на веб-сайтах, орієнтованих на британську аудиторію, у зв'язку з продуктами, послугами, інвестиційними можливостями та винами, які не мали права на використання цього позначення... Відповідачі намагалися домогтися скасування справи або її закриття шляхом ухвалення рішення в порядку спрощеного судочинства, стверджуючи, що будь-яка потенційна шкода була мінімальною, що позов було подано не проти тих сторін, оскільки веб-сайти управлялися американською компанією, і що відповідні судові провадження у Сполучених Штатах роблять цю юрисдикцію більш доцільною. Суд відхилив ці аргументи, визнавши, що існують достатні докази, які пов'язують відповідачів із веб-сайтами, і що заявлене зловживання у Великій Британії не можна вважати незначним... Як наслідок, справа буде розглянута в суді, що свідчить про те, що спори, пов'язані з сертифікаційними знаками та захищеними найменуваннями, навряд чи будуть вирішені на ранній стадії, якщо існують реальні суперечки щодо фактів та існує потенційна загроза заподіяння комерційної шкоди або шкоди репутації» (*Sakura Proctor. When Prosecco goes flat: Court refuses to strike out PDO claim // Walker Morris LLP* (<https://www.walkermorris.co.uk/comment-opinion/when-prosecco-goes-flat-court-refuses-to-strike-out-pdo-claim/>)). 09.07.2026).

«Нещодавнє рішення Апеляційного суду у справі «Lifestyle Equities C.V. проти Frasers Group Trading Limited» є серйозним попередженням для підприємств, діяльність яких базується на ліцензованій інтелектуальній власності. У цій справі про порушення прав на торговельну марку компанія Lifestyle Equities намагалася стягнути не лише власні фінансові збитки, а й збитки, яких зазнала її мережа ліцензіатів та субліцензіатів. Однак Апеляційний суд відхилив вимогу про стягнення збитків у такому розширеному обсязі, постановивши, що власник торговельної марки може стягувати збитки від імені своїх ліцензіатів лише в тому випадку, якщо відповідні ліцензійні угоди були офіційно зареєстровані відповідно до Закону про торговельні марки 1994 року... Крім того, суд наголосив, що, хоча ліцензії можна зареєструвати вже

після факту порушення, спроби врахувати збитки ліцензіата на пізніших етапах процесу суворо обмежуються стандартними строками позовної давності, що означає: запізнілі позови можуть бути повністю відхилені. Зрештою, це рішення підкреслює необхідність належного управління інтелектуальною власністю; надання пріоритету конфіденційності чи простоті шляхом укладення неформальних, незареєстрованих ліцензійних угод суттєво обмежує обсяг відшкодування збитків... Щоб захистити повну фінансову цінність своїх комерційних мереж у разі порушення прав, як ліцензіари, так і ліцензіати повинні забезпечити своєчасне оформлення та офіційну реєстрацію своїх угод» (*John-Joe Massey. Licence to claim? Only if you register // Walker Morris LLP (<https://www.walkermorris.co.uk/comment-opinion/licence-to-claim-only-if-you-register/>). 09.07.2026*).

«Підприємець з Хаддерсфілда Крейг Ваддінгтон, засновник британської мережі магазинів Easy Bathrooms, виграв гучний судовий спір щодо торговельної марки проти компанії easyGroup Ltd — материнської компанії easyJet та easyHotel. Судова суперечка розпочалася, коли easyGroup подала позов про порушення прав на торговельну марку та «неправомірне використання» проти материнської компанії Easy Bathrooms — Cubico (UK) Ltd, стверджуючи, що роздрібна мережа порушує її усталену «сімейку торговельних марок easy» та оскаржуючи дійсність її торговельних марок, зареєстрованих у Великій Британії... Компанія Cubico, яку представляла юридична фірма «Schofield Sweeney» з Йоркширу, захищала свої інтереси в Суді з питань інтелектуальної власності, де 1 липня 2026 року суддя Мелісса Кларк повністю відхилила позовні вимоги easyGroup. Це рішення підтвердило дійсність основних торговельних марок Easy Bathrooms, тим самим захистивши ідентичність бренду «Національного роздрібного продавця сантехніки року» та дозволивши цій компанії, що стрімко розширюється — яка з одного виставкового залу у Західному Йоркширі у 2013 році виросла до понад 150 точок продажу по всій країні — продовжувати свою діяльність та розвиватися без загрози судових позовів щодо її усталеної назви» (*Martin Shaw. Easy Bathrooms wins court battle with easyJet Group over trademark and 'passing off' claims // Huddersfield Hub (<https://huddersfieldhub.co.uk/easy-bathrooms-wins-court-battle-with-easyjet-group-over-trademark-and-passing-off-claims/>). 09.07.2026*).

«У нещодавньому рішенні Апеляційного суду Англії та Уельсу було роз'яснено, що Апеляційний трибунал з питань конкуренції (CAT) має юрисдикцію розглядати питання, що не стосуються конкуренції, такі як авторське право, якщо це необхідно для вирішення спору щодо законодавства про конкуренцію. Це рішення ґрунтується на двох апеляціях,

поданих компанією Microsoft у справі про відшкодування збитків, пов'язаних з порушенням конкуренції, яку порушила компанія ValueLicensing... Компанія ValueLicensing стверджує, що Microsoft порушила законодавство про конкуренцію, незаконно обмеживши ринок перепродажу ліцензій на вживане програмне забезпечення, зокрема Windows та Office, шляхом схиляння клієнтів до переходу на моделі передплати. Microsoft у відповідь заявила, що діяльність ValueLicensing є порушенням авторських прав, а не законною вторинною торгівлею, та стверджувала, що CAT не має юрисдикції щодо цих попередніх питань авторського права...

Апеляційний суд відхилив аргумент компанії «Microsoft» щодо юрисдикції, підтвердивши практичні повноваження CAT відповідно до Закону про конкуренцію 1998 року розглядати взаємопов'язані питання інтелектуальної власності та конкуренції з метою уникнення затримок, додаткових витрат та суперечливих рішень. Щодо суті справи, суд підтримав рішення CAT щодо вичерпання авторських прав, визначивши, що такі комплексні продукти, як Windows та Office, в цілому є комп'ютерними програмами відповідно до Директиви про програмне забезпечення, а допоміжні твори, що не є програмами (такі як графіка та інтерфейси), підпадають під той самий режим вичерпання... Крім того, на відміну від справи «UsedSoft» 2012 року, суд постановив, що об'ємні блокові ліцензії можуть бути поділені та перепродані, якщо копії використовуються незалежно, а не через центральний сервер, і що договірні умови не можуть мати переваги над правовим принципом вичерпання авторських прав у момент першого продажу. Хоча у рішенні не встановлено, чи дійсно компанія «Microsoft» порушила законодавство про конкуренцію, воно забезпечує значну комерційну ясність для постачальників програмного забезпечення та реселерів щодо взаємодії прав інтелектуальної власності та антимонопольних ризиків. Як повідомляється, «Microsoft» має намір оскаржити це рішення у Верховному суді Великої Британії» (*Alex Stratakis, Tadeusz Gielas. CAT can decide copyright issues in competition claims, court confirms // Pinsent Masons LLP (<https://www.pinsentmasons.com/out-law/news/cat-confirms-copyright-jurisdiction-competition-claims>). 15.07.2026*).

«Джоан Елізабет Хьюз, ліцензіатка та призначена керівниця закладу «Rollers Arms» у Рексем, Північно-Східний Уельс, була визнана винною заочно у скоєнні трьох правопорушень, пов'язаних із несанкціонованою трансляцією телепрограм мережі Sky. У ході кримінального провадження, порушеного організацією з захисту інтелектуальної власності FACT у магістратському суді Рексем-Маелор, було встановлено, що Хьюз транслювала футбольні матчі каналу «Sky Sports» без законної комерційної угоди з компанією «Sky Business», щоб уникнути сплати необхідних комерційних абонентських платежів. В результаті суд зобов'язав її сплатити штрафи та судові витрати на загальну суму 4 529,55 фунтів стерлінгів (5 325 євро)...

Нік Самнер, керівник відділу розслідувань організації FАСТ, заявив, що ліцензіати несуть повну відповідальність за отримання трансляцій спортивних подій у прямому ефірі через авторизовані комерційні канали, та підтвердив, що FАСТ продовжуватиме вживати заходів проти тих, хто використовує захищений контент без відповідної угоди. Сара Стюарт, керівниця відділу дотримання комерційних антипіратських норм у Sky Business, додала, що притягнення до відповідальності у таких випадках є справедливим щодо переважної більшості закладів, які належним чином інвестують у свої послуги, зазначивши, що Sky продовжуватиме підтримувати FАСТ у захисті законних клієнтів та цілісності ринку комерційного перегляду. Зрештою, це рішення підкреслює постійні юридичні ризики, включаючи потенційні цивільні та кримінальні провадження, з якими стикаються будь-які комерційні заклади, що транслюють контент Sky без авторизованої угоди» (*Colin Mann. Heavy fine in Wrexham Sky Sports piracy case // Advanced Television Ltd. (<https://www.advanced-television.com/2026/07/22/heavy-fine-in-wrexham-sky-sports-piracy-case/>). 22.07.2026*).

«...Те, що почалося під час Другої світової війни з синього дерев'яного іграшкового потяга, виготовленого преподобним Вілбертом Одрі для свого сина Крістофера, завершилося історичною перемогою у справі про оподаткування в Вищому суді на користь трасту його родини. Ці історії, вперше опубліковані в 1945 році та згодом адаптовані у 1984 році в телесеріал «Томас-паровоз і його друзі» (Thomas the Tank Engine & Friends), що здобув світовий успіх, приносять значні й постійні роялті... Щоб розпоряджатися цією спадщиною, у 1987 році Одрі заснував траст у рамках планування свого спадку, а згодом, у 1989 році, підписав угоду, яка гарантувала постійні роялті від продажу книг на користь його семи онуків. Згідно з конкретними умовами трасту, Одрі передбачив, що 50 % цих роялті мають зберігатися для забезпечення довгострокової фінансової стабільності. Бенефіціари отримуватимуть лише інвестиційний дохід, отриманий від капіталу роялті, до досягнення ними 45-річного віку, після чого вони успадкують свою повну частку як капіталу трасту, так і майбутніх роялті...

Правовий спір спалахнув, коли Податкова та митна служба Великої Британії (HMRC) оскаржила податковий статус цих виплат роялті після того, як онуки досягли 45-річного віку, стверджуючи, що ці виплати слід класифікувати як дохід і оподатковувати за ставкою до 45%. HMRC стверджувало, що, оскільки кожен онук уже отримував частину роялті з 21-річного віку, досягнення 45-річного віку не змінювало податкову класифікацію. Однак Високий суд виніс рішення на користь родини Одрі, постановивши, що умови трасту чітко передбачали, що 45-річний вік має ознаменувати суттєву якісну зміну в правах бенефіціара... Важливо, що суддя зазначив: оскільки самі довірені особи фактично ніколи не володіли авторськими правами на книги

серії «Railway Series», отримані ними прямі виплати роялті з юридичної точки зору повинні розглядатися як капітал, а не як оподатковуваний дохід. Це важливе рішення підкреслює, як ретельне структурування довірчих угод може кардинально змінити порядок оподаткування та збереження успадкованих активів інтелектуальної власності» (*Niloy Chakrabarti. HMRC Loses Battle Over How 'Thomas the Tank Engine' Royalties Are Taxed: Creator's Family Avoids 45% Tax Hit // IBTimes LLC. (<https://www.ibtimes.co.uk/awdry-family-wins-tax-case-thomas-tank-engine-royalties-1810511>). 24.07.2026*).

Сполучені Штати Америки

«Загальна кількість заяв про перегляд у рамках міжстороннього розгляду (IPR) у Раді з розгляду патентних спорів та апеляцій (РТАВ) різко скоротилася за останній рік, і ця тенденція безпосередньо пов'язана зі змінами до механізму дискреційної відмови, запровадженими директором USPTO у 2025 році. Це скорочення особливо помітне в Technology Center 1600, який займається патентами у сфері біотехнологій та органічної хімії, де кількість заяв про IPR знизилася в середньому до п'яти на квартал. У відповідь на це сторони, які оскаржують патенти, переорієнтовують свої переваги щодо місця розгляду на перегляд ex parte (EPR), кількість яких стабільно зростає... Головною причиною такої зміни є те, що процедури EPR не підпадають під дію тих численних дискреційних перешкод для відмови, які заважають розгляду судових проваджень відповідно до Закону про інновації та робочі місця (AIA), таких як паралельні судові процеси, серійні петиції, альтернативні тлумачення претензій, усталені очікування та суверенітет іноземних держав. Крім того, поріг «істотного нового питання» (SNQ), необхідний для задоволення клопотання про EPR, є нижчим, ніж стандарт для порушення процедури IPR, що зумовило історичний рівень задоволення клопотань про EPR на рівні майже 90 % порівняно з менш ніж 40 % для IPR... EPR також надають значну перевагу в судових спорах, оскільки вони не спричиняють застосування суворих законодавчо встановлених принципів естоппеля, що діють щодо прав інтелектуальної власності (IPR), а це означає, що сторони, які оскаржують такі права, можуть і надалі висувати ті самі аргументи щодо недійсності в паралельних провадженнях у окружному суді або в Міжнародній торговельній комісії (ITC)...

Однак процедури EPR мають певні обмеження, які сторони, що оскаржують патент, повинні ретельно зважити. Після винесення рішення про проведення процедури EPR сторона, що оскаржує патент, повністю позбавляється права брати участь у процесі, і їй залишається лише спостерігати з боку, не маючи можливості подавати відповідні письмові заяви, проводити допити свідків або висловлювати усні аргументи. Крім того, власники патентів часто використовують процедури EPR для внесення змін або доповнень до

формули винаходу, що означає: лише 15–20 % таких процедур закінчуються повним скасуванням усіх пунктів формули винаходу, а ті, що залишаються в силі, можуть стати ще сильнішими та більш цілеспрямованими, як і раніше охоплюючи продукт позивача... Крім того, якщо паралельний судовий процес за АІА завершиться ухваленням остаточного письмового рішення раніше, сторона, що оскаржує, не зможе продовжувати ЕРР згідно з правилами естопеля на рівні USPTO. Незважаючи на ці недоліки, дані з TC1600 свідчать, що ЕРР використовуються переважно як інструменти, пов'язані з судовими процесами, а не як резервні заходи після АІА. Оскаржувачі часто обирають ЕРР, коли їм законодавчо заборонено подавати ІРР через строки, встановлені для судових розглядів, або через попередні позови про визнання права... Процедури ЕРР також застосовуються з метою обходу обмежень РТАВ щодо послідовних оскаржень та строку дії патенту, щоб переконати окружні суди винести дискреційні рішення про призупинення судового розгляду, або ж для зменшення ризиків винесення судових заборон та присудження відшкодування збитків шляхом примусового скасування або звуження заявлених пунктів формули винаходу на пізній стадії спору...

Ця мінлива ситуація ще більше ускладнюється нещодавніми змінами в процедурних правилах, запровадженими USPTO. З 1 квітня 2026 року USPTO дозволяє власникам патентів у рамках процедур ЕРР подавати аргументи до винесення ухвали, в яких обґрунтовується, чому відповідна заява не порушує суттєвого нового питання щодо патентоспроможності. Це відхилення від правил, запроваджене з метою полегшення значного адміністративного навантаження, пов'язаного зі зростанням обсягів ЕРР, надає власникам патентів унікальну можливість зупинити перегляд ще до його початку, при цьому зазвичай позбавляючи оскаржувачів права на відповідь... Крім того, Центральний підрозділ з перегляду (CRU) почав відхиляти запити на ЕРР відповідно до § 325(d) 35 U.S.C., якщо той самий рівень техніки раніше порушувався в рамках процедури ІРР, яка була відхилена на дискреційній основі без розгляду по суті. Визначивши, що «раніше представлені» аргументи не потребують змістовного аналізу для відхилення ЕРР, Відомство дає зрозуміти, що особи, які оскаржують патенти, повинні стратегічно обирати між процедурою ІРР та ЕРР. Зрештою, для фахівців у галузі наук про життя ЕРР стала важливим спеціалізованим інструментом, корисність якого залежить від ретельного аналізу вибору судової інстанції, дотримання процесуальних термінів та конкретної позиції сторін у судовому спорі» (*David H. Holman, Christopher M. Gallo. IPR or EPR? Five Scenarios and a Decision Tree for Post-Grant Patent Challengers in the Life Sciences // Sterne, Kessler, Goldstein & Fox PLLC. (<https://www.sternekeessler.com/news-insights/insights/ipr-or-epr-five-scenarios-and-a-decision-tree-for-post-grant-patent-challengers-in-the-life-sciences/>). 07.07.2026*).

«Тейлор Свіфт успішно відбила позов про порушення авторських прав, поданий самопублікованою поетесою з Флориди Кімберлі Мараско, яка стверджувала, що поп-зірка вкрала тексти, теми та натхнення з її віршів для понад десятка пісень з різних альбомів, зокрема «Evermore», «Folklore», «Midnights» та «The Tortured Poets Department». У понеділок, 6 липня, федеральна суддя Айлін Кеннон закрила справу — яку юридична команда Свіфт раніше назвала «абсурдною та юридично безпідставною» — постановивши, що нібито виявлені подібності полягали лише в загальних ідеях, поширених метафорах та окремих словах, таких як «вогонь», «дощ» та «сльози»... Оскільки законодавство про авторське право не захищає такі загальні теми чи поширені фрази, суддя зазначив, що не існує жодного виразу, який підлягав би захисту і який міг би бути порушений. Це рішення про відхилення позову стало наслідком відхилення аналогічного позову, який Мараско подала проти Свіфт у 2024 році. Відповідно, суддя відмовив Мараско у наданні можливості внести поправки до позову та подати його повторно, дійшовши висновку, що недоліки лежать у самих творах, а не у формулюванні позову. Хоча представники Свіфт не прокоментували це рішення, Мараско заявила про свій намір оскаржити його» (*Liberty Dunworth. Taylor Swift wins “absurd” copyright lawsuit over her song lyrics // NME Networks* (<https://www.nme.com/news/music/taylor-swift-wins-absurd-copyright-lawsuit-over-her-song-lyrics-3955414>). 07.07.2026).

«У суперечках щодо інтелектуальної власності (ІВ), де на кону стоять великі інтереси, компанії часто проводять агресивні PR- та маркетингові кампанії, щоб сформуванати бажаний наратив на ринку, однак публічні звинувачення у піратстві, крадіжці чи підробці можуть призвести до серйозної юридичної відповідальності для того, хто висуває ці звинувачення. Коли зовнішні комунікації стирають межу між юридичним звинуваченням та доведеним фактом, вони можуть спричинити дорогі позови про дифамацію, що шкодять загальній репутації конкурента, або про комерційну дифамацію (комерційне приниження), спрямовану проти якості товарів чи послуг. Хоча комерційна дифамація передбачає більший обсяг доказів, ніж дифамація за загальним правом — вимагаючи доведення фактичного злого умислу та конкретних, кількісно вимірюваних економічних збитків — такі позови є цілком обґрунтованими, коли повідомлення про заходи щодо захисту прав поширюються поспішно серед клієнтів, дистриб'юторів або ЗМІ в умовах інтенсивного конкурентного тиску...

Окрім позовів на основі загального права, федеральний Закон Ланхема надає компаніям, проти яких спрямовані такі дії, ще один потужний правовий захист від неправдивих або оманливих заяв. На відміну від позовів про комерційну дифамацію, позов про неправдиву рекламу за Законом Ланхема не вимагає доведення фактичного злого умислу, проте передбачає значні засоби

правового захисту, включаючи конфіскацію прибутку та відшкодування витрат на юридичні послуги у виняткових випадках. Крім того, компанії, які надсилають необґрунтовані повідомлення про видалення контенту або попереджувальні листи безпосередньо клієнтам конкурента, ризикують зіткнутися з позовами про неправомірне втручання, якщо ці дії навмисно порушують існуючі або потенційні ділові відносини... Хоча доктрина Noerr-Pennington, як правило, забезпечує імунітет щодо дій, пов'язаних із судовим процесом, що здійснюються в добросовісній манері, на підставі Першої поправки, цей захист повністю втрачається відповідно до «винятку щодо фіктивних позовів», якщо відповідне твердження щодо інтелектуальної власності є об'єктивно безпідставним та антиконкурентним, або якщо звинувачення поширюються серед третіх осіб у обсязі, що виходить за межі того, що є обґрунтовано необхідним для ведення судової справи...

Щоб уникнути цих ризиків, компанії повинні застосовувати до зовнішніх комунікацій таку саму аналітичну ретельність і дисципліну, як і до судових документів, гарантуючи, що всі публічні заяви формулюються виключно як непідтверджені твердження, а не як встановлені факти. Цю вразливість можна контролювати за допомогою трирівневої системи управління ризиками. Комунікації рівня 1, такі як судові документи та пряма кореспонденція з адвокатами протилежної сторони, користуються найвищим рівнем захисту в рамках абсолютного судового імунітету. Комунікації рівня 2, до яких належать листи з вимогами та повідомлення про видалення контенту з платформ, несуть помірний ризик і мають бути ретельно адаптовані, щоб уникнути втрати імунітету за принципом «Ноер-Пеннінгтон». Комунікації рівня 3, такі як прес-релізи, публікації в соціальних мережах та повідомлення для клієнтів, не користуються жодним судовим імунітетом, несуть найвищий ризик дифамації та комерційної наклепу і мають розглядатися як публікації з високим рівнем ризику, що не користуються імунітетом...

Компаніям, які захищають свої права, не слід реагувати на «збройові» PR-акції пасивним мовчанням. Подання обґрунтованих зустрічних позовів щодо дифамації, комерційної наклепу, недобросовісної конкуренції або неправомірного втручання може кардинально змінити динаміку урегулювання спору, запобігти майбутнім атакам на репутацію та продемонструвати ринку, що зловживання звинуваченнями у порушенні прав інтелектуальної власності має наслідки. Одночасно сторони, що захищають свої права, повинні оприлюднювати виважені, засновані на фактах виправні заяви, щоб заспокоїти ринок, та використовувати процедури вирішення спорів на платформах для активного оскарження необґрунтованих вимог про видалення контенту... Зрештою, просунуті компанії повинні інтегрувати репутаційний ризик у свої стандартні робочі процеси, пов'язані з інтелектуальною власністю, залучаючи юристів, що спеціалізуються на судових спорах, до перевірки всіх зовнішніх повідомлень перед їх оприлюдненням, проводячи навчання для команд з продажу та маркетингу щодо того, що з юридичної точки зору можна говорити

про конкурентів, а також ретельно документуючи комерційний вплив будь-яких зневажливих заяв, зроблених конкурентами» (*T. Markus Funk, Melissa Anyetei. IP Battles Carry High Defamation Risks Over Public Accusations // Bloomberg Industry Group, Inc. (<https://news.bloomberglaw.com/business-and-practice/ip-battles-carry-high-defamation-risks-over-public-accusations>). 07.07.2026*).

«Компанія Prime Medicine здобула перемогу в арбітражному спорі зі своєю конкурентною біотехнологічною компанією Beam Therapeutics, що спеціалізується на редагуванні генів, щодо розробки свого провідного препарату PM647 для лікування дефіциту альфа-1-антитрипсину (AATD). Конфлікт виник на тлі угоди про співпрацю та ліцензування 2019 року, укладеної між цими двома компаніями, які обидві виникли на базі лабораторії Девіда Лю в Гарварді, і яка загалом зобов'язувала їх розробляти ліки для різних терапевтичних напрямків... Компанія Beam стверджувала, що Prime порушила цю угоду, розробивши препарат PM647, який використовує технологію «prime editing» для корекції мутації PiZ у гені SERPINA1 — у цій сфері Beam вже мала значну перевагу завдяки власному кандидату на базу редагування CRISPR, BEAM-302. Однак арбітражний суд постановив, що Prime не порушила угоду і не зобов'язана виплачувати Beam жодних збитків, що відкрило шлях для переходу препарату PM647 на клінічні випробування... Після оголошення рішення акції Prime дещо зросли, тоді як акції Beam трохи знизилися. Незважаючи на цю невдачу, компанія Beam заявила, що з повагою не погоджується з рішенням, але зазначила, що це вузьке рішення не впливає на її більш широкі ексклюзивні права на «prime editing» для редагування перехідних ділянок. З огляду на те, що Prime стикається з іншими суперечками щодо інтелектуальної власності з компаніями CRISPR Therapeutics та Tessa Therapeutics, Beam наголосила, що продовжуватиме рішуче захищати свої основоположні патенти та права на співпрацю як у сфері базового, так і «prime editing» (*Darren Incorvaia. Prime wins patent fight with Beam to continue work on AATD gene editing therapy // Questex LLC (<https://www.fiercebiotech.com/biotech/prime-wins-patent-fight-beam-can-continue-work-aatd-gene-editing-therapy>). 08.07.2026*).

«У рамках значного загострення триваючого судового спору щодо авторських прав газета «The New York Times» та інші новинні організації подали клопотання з вимогою застосувати «серйозні санкції» проти OpenAI, звинувачуючи цю компанію, що займається штучним інтелектом, у навмисному обмані суду протягом двох років з метою приховування важливих доказів. Позивачі стверджують, що OpenAI неодноразово заявляла, ніби пошук у великих анонімізованих зразках логів ChatGPT з метою виявлення випадків, коли чат-бот обходив платні бар'єри та відтворював новини, захищені

авторським правом, є технічно неможливим, обтяжливим та порушує конфіденційність користувачів. Однак під час нещодавнього допиту, проведеного за рішенням суду, інженер OpenAI з питань конфіденційності випадково розкрив, що компанія вже до початку судового розгляду створила та проаналізувала знеособлені зразки з 10 мільйонів та 78 мільйонів логів. Приховуючи ці існуючі зразки, OpenAI, як стверджується, змусила позивачів витратити вісім місяців на пошук у набагато меншій «пісочниці» з 20 мільйонами записів, яку OpenAI додатково спотворила за допомогою штучного інтелекту, зробивши 19 мільярдів редагувань, що, на думку суду, зробило її «непридатною для використання»...

Крім того, позивачі звинувачують OpenAI у навмисному видаленні або стисненні мільярдів записів журналів, що є прямим порушенням судового наказу про збереження доказів. У відповідь на ці звинувачення представник OpenAI відкинув клопотання про застосування санкцій як відчайдушну спробу позивачів на пізній стадії судового розгляду втрутитися в приватність користувачів у міру того, як їхня позиція у справі слабшає. Однак позивачі наполягають, що санкції необхідні для покарання OpenAI за «свідоме та навмисне» порушення. Вони просять суд заборонити OpenAI використовувати у своїй захисній позиції сильно відредаговану вибірку з 20 мільйонів записів, юридично встановити, що приховані записи містили «істотне» повторення матеріалів, захищених авторським правом, та проінструктувати присяжних щодо видалених доказів. Якщо суд застосує ці суворі санкції, це може фатально підірвати аргумент OpenAI про те, що використання нею новинного контенту є трансформативним справедливим використанням, а не заміщенням ринку» (*Ashley Belanger. OpenAI may have made a fatal misstep in copyright fight with news orgs // Condé Nast (<https://arstechnica.com/tech-policy/2026/07/openai-faked-inability-to-search-training-data-hid-billions-of-logs-nyt-says/>). 09.07.2026*).

«Агентство BTS, Big Hit Music, спростувало звинувачення в тому, що хітовий сингл гурту «Swim» порушує авторські права на невидану пісню з такою самою назвою, після того як троє американських авторів пісень подали позов до федерального суду Каліфорнії... Позивачі — Стів Купер, Джон Сендлер та Грейлін Джонсон — стверджують, що пісня BTS скопіювала суттєві елементи демо-версії, яку вони завершили на початку 2025 року та надали своїм контактам у музичній індустрії, зокрема керівникам Artist Publishing Group (APG), яка також зазначена як відповідач у справі. У позові стверджується, що особи, причетні до створення треку BTS, мали доступ до демо-версії через APG, і наводяться результати музикознавчого аналізу, які вказують на схожість у приспівках, гармоніях, фактурах, а також ритмічних і ліричних елементах пісень...

Серед відповідачів — компанії Hybe, Hybe America, Big Hit Music та кілька авторів пісні, зазначених у титрах, хоча самі учасники гурту BTS не

згадуються, незважаючи на те, що RM вказаний як співавтор пісні. Компанія Big Hit Music відкинула ці звинувачення, назвавши пісню «Swim» оригінальним твором і заявивши, що буде рішуче оскаржувати позов... Позивачі вимагають відшкодування збитків, частки прибутку від пісні та заборони на її подальше використання, або ж визнання їх співавторами, які мають право на авторські права та роялті. Судовий позов подано в той час, коли BTS продовжує свій перший за майже чотири роки повномасштабний світовий тур у складі всієї групи після випуску свого останнього альбому» (*Shahana Yasmin. BTS's agency denies plagiarism allegations after US lawsuit over hit song 'Swim' // The Independent* (<https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/music/news/bts-arirang-swim-plagiarism-lawsuit-bighit-music-b3013711.html>). 13.07.2026).

«Компанія X Corp Ілона Маска та коаліція з 17 провідних музичних видавців, координацію якої здійснювала Національна асоціація музичних видавців (NMPA), за взаємною згодою завершили запеклу судову суперечку щодо ліцензування музики. 16 липня обидві сторони подали до федеральних судів у штатах Теннессі та Техасі спільні заяви про припинення справи з втратою права на повторне звернення до суду — тобто позови не можуть бути подані повторно — при цьому кожна сторона бере на себе власні судові витрати. Конфлікт розпочався у червні 2023 року, коли видавці подали позов проти платформи (тоді ще Twitter) з вимогою відшкодування збитків на суму понад 250 мільйонів доларів за нібито порушення авторських прав на приблизно 1 700 музичних творів, зазначивши, що це була єдина велика соціальна мережа, яка відмовлялася ліцензувати музику... Хоча у 2024 році суддя відхилив більшу частину позовів видавців щодо прямого та опосередкованого порушення авторських прав, у січні конфлікт загострився, коли компанія X подала антимонопольний зустрічний позов, звинувативши видавців та NMPA у змові з метою нав'язання загальногалузових ліцензій за надмірно високими тарифами. Решта позовів видавців щодо співучасті у порушенні авторських прав нещодавно втратила силу внаслідок одноголосного рішення Верховного суду в окремій справі (щодо компанії Cox Communications), яке встановило більш суворі стандарти щодо притягнення постачальників послуг до відповідальності за порушення з боку користувачів. У спільних документах не розкриваються умови будь-якої угоди та не підтверджується, чи компанія X зрештою погодилася придбати ліцензію на музику у видавців» (*Murray Stassen. Elon Musk's X and music publishers end legal war, filing joint stipulations of dismissal // Music Business Worldwide* (<https://www.musicbusinessworldwide.com/elon-musks-x-and-music-publishers-end-legal-war-filing-joint-stipulations-of-dismissal/>). 17.07.2026).

«Федеральний окружний суддя Араселі Мартінес-Ольгін остаточно затвердила історичну угоду на суму 1,5 млрд доларів між групою авторів та компанією Anthropic, що спеціалізується на штучному інтелекті, що стало найбільшим відшкодуванням у історії колективних позовів щодо авторських прав. Позов, розгляд якого мав розпочатися в грудні 2025 року, але наприкінці серпня було досягнуто угоди, спочатку отримав попереднє схвалення колишнього старшого судді окружного суду США Вільяма Алсупа у вересні 2025 року. Згідно з затвердженими умовами, в рамках угоди буде виплачено приблизно 3 100 доларів за кожную роботу з-поміж приблизно 482 000 творів, що відповідають критеріям, на користь 54 відомих учасників колективного позову та понад 500 000 потенційних учасників, які володіють авторськими правами на книги, завантажені компанією Anthropic із наборів даних Library Genesis (LibGen) або Pirate Library Mirror (PiLiMi). Суддя Мартінес-Ольгін визнав угоду справедливою та адекватною, зазначивши, що перемога авторів у судовому процесі не була гарантованою, а поразка залишила б їх без можливості оскарження...»

У позові позивачі звинуватили компанію Anthropic у порушенні законодавства про авторське право, позбавленні авторів доходів від продажів та ліцензування, а також у створенні загрози кар'єрам письменників через завантаження сотень тисяч книг із відомих піратських джерел для створення своїх прибуткових моделей генеративного штучного інтелекту. Щоб виконати фінансові умови угоди, компанія Anthropic вже внесла 300 мільйонів доларів до фонду врегулювання, ще 300 мільйонів доларів мають бути сплачені протягом п'яти днів після остаточного затвердження, а потім мають бути здійснені два окремі платежі по 450 мільйонів доларів у першу та другу річницю попереднього затвердження. Окрім грошової компенсації, суд зобов'язав компанію Anthropic знищити оригінальні файли, завантажені з піратських наборів даних, протягом 30 днів та офіційно підтвердити, які саме піратські матеріали використовувалися для навчання її комерційно випущених великих мовних моделей. Нарешті, угода передбачає виділення понад 101,56 мільйона доларів на оплату послуг адвокатів — що становить приблизно 7 % фонду — покриває мільйони поточних та очікуваних судових витрат, а також передбачає виплату премій у розмірі 15 000 доларів кожному з трьох представників групи позивачів...» (*Carly Nairn. Anthropic to pay \$1.5 billion copyright settlement to authors, publishers // Courthouse News Service* (<https://courthousenews.com/anthropic-to-pay-1-5-billion-copyright-settlement-to-authors-publishers/>). 20.07.2026).

«Дослідницький фонд Університету Теннессі подав позов про порушення патентних прав проти компанії Anthropic, що спеціалізується на штучному інтелекті, до Окружного суду США округу Делавер; як вважається, це перша справа, пов'язана з патентами, порушена проти цієї

компанії. У позові компанію Anthropic звинувачують у використанні запатентованих методів нейронних мереж без ліцензії для створення своїх моделей штучного інтелекту; зокрема, звинувачення стосуються інструменту агентського кодування Claude Code, розробленого Anthropic, та його базової програмної архітектури... Патенти, про які йдеться, за даними, мають номери 10,019,470 та 10,095,718 і охоплюють ключові розробки в галузі машинного навчання, нейроморфних обчислень та обчислень, натхнених нейронаукою. Ця технологія була розроблена в TENNLab — дослідницькій групі Університету Теннессі під керівництвом професорів Гаррета Роуза, Джеймса Планка, Кетрін Шуман та Ахмедулли Азіза. Фондація стверджує, що продукти компанії Anthropic порушують ці патенти через використання запатентованих методів побудови нейроморфних мереж, зокрема системи планування фонового виконання та механізму консолідації пам'яті.

Цей позов переносить юридичну суперечку щодо технології Anthropic з питання навчальних даних на фізичну конструкцію моделей. У позовній заяві фонд розглядає цю справу як частину більш широкої тенденції, посиляючись на суперечливий підхід Anthropic до інтелектуальної власності, який нещодавно призвів до укладення історичної угоди про врегулювання колективного позову щодо авторських прав на суму 1,5 млрд доларів з авторами у Сан-Франциско, а також до окремого судового розгляду, що триває, стосовно обмежень на використання тарифних планів Claude Max... З метою усунення ймовірного порушення фундація вимагає відшкодування грошових збитків у розмірі, що не уточнюється, а також винесення судового наказу, який заборонить компанії Anthropic подальше несанкціоноване використання цієї технології. У міру розгляду справи в судовій системі штату Делавер очікується, що основна увага в ході судового розгляду буде зосереджена на ретельному аналізі формулювання патентних вимог з метою визначення юридичного обсягу охоплення патентів, перш ніж встановлювати, чи дійсно системи компанії Anthropic порушують ці патенти» (*Ana-Maria Stanciuc. University of Tennessee sues Anthropic over neural network patents // Cogneve, INC. (<https://thenextweb.com/news/university-tennessee-sues-anthropic-neural-network-patents>). 22.07.2026*).

«У справі «Ridge Corp. проти Kirk NationaLease Co.» Апеляційний суд США по Федеральному округу скасував попередній судовий наказ у справі про порушення патентних прав, підкресливши суворі вимоги, необхідні для отримання такого судового захисту. Суперечка розпочалася, коли компанія Ridge Corporation, ексклюзивний ліцензіат патенту компанії Cold Chain на ізольовані підйомні ворота, подала позов проти компанії Kirk NationaLease Co. (KNL) за порушення патентних прав, неправомірне втручання у ділові відносини та неправдиве маркування патенту. Хоча первинний попередній судовий наказ було скасовано через відсутність у Ridge правової

зацікавленості для подання позову без участі власника патенту, компанія Cold Chain згодом приєдналася до справи як позивач, що спонукало окружний суд повторно винести судовий наказ після встановлення ймовірності успіху у справі по суті. Після цього компанія KNL оскаржила це рішення у Федеральному окружному суді...

Під час розгляду апеляції Федеральний апеляційний суд визнав, що попередній судовий наказ був виданий неправомірно, оскільки компанія KNL порушила суттєві, невирішені питання щодо відсутності порушення прав. Зокрема, суд визначив три ключові обмеження формули винаходу, щодо яких широке тлумачення окружного суду не мало підстав. По-перше, тлумачення окружним судом поняття «панель, яка є гнучкою по всій довжині» було визнано надто широким, виходячи як із формулювання формули винаходу, так і з історії розгляду заявки. По-друге, продукт, щодо якого висунуто звинувачення, викликав суттєві сумніви стосовно вимоги, щоб «пінопластовий ізоляційний матеріал» утворював другу зовнішню поверхню воріт, оскільки в історії розгляду заявки на цій підставі було чітко розмежовано відомі раніше багат шарові конструкції. По-третє, термін «ізольовані підйомні ворота» було неправомірно розширено, тоді як опис винаходу та галузеві докази вказували на те, що він стосувався виключно воріт, придатних для використання в холодильних камерах...

Крім того, Федеральний апеляційний суд дійшов висновку, що позивачі не довели наявності необхідної умови — непоправної шкоди, яка є обов'язковою для застосування запобіжних заходів. Хоча компанія Ridge стверджувала, що присутність KNL на ринку змусила її знизити ціни, вона не змогла продемонструвати прямий причинно-наслідковий зв'язок між продажами KNL та рішеннями Ridge щодо ціноутворення. Суд також відхилив аргументи компанії Ridge щодо неправильного маркування та неправомірного втручання, зазначивши, що не було надійних доказів, які б свідчили про те, що оскаржувана поведінка може повторитися в майбутньому. Зрештою, це рішення є важливим нагадуванням для власників патентів про те, що для отримання попереднього судового заборони потрібно більше, ніж лише правдоподібна теорія порушення; її не можна видати, якщо відповідач, якого звинувачують у порушенні, висуває суттєві та обґрунтовані заперечення щодо тлумачення формули винаходу або факту порушення» (*Tyler Jackson. Preliminary injunction? Not when substantial questions remain // McDermott Will & Schulte (<https://www.ipupdate.com/2026/07/preliminary-injunction-not-when-substantial-questions-remain/>). 23.07.2026*).

«Суперечка щодо порушення прав на торговельну марку між компанією Stinger Golf, що базується в штаті Огайо та займається продажем ті для гольфу, та лігою LIV Golf, яку підтримує Саудівська Аравія, завершилася укладенням угоди на суму 1 мільйон доларів — це

лише частина від 100 мільйонів доларів, які спочатку вимагалися як відшкодування збитків. Конфлікт розпочався у 2022 році, коли LIV без дозволу назвала одну зі своїх перших команд із чотирьох гравців — до складу якої входили південноафриканські гольфісти Луїс Оостхуйзен, Чарль Шварцель, Брендан Грейс та Дін Бурместер — «Stinger Golf Club», що змусило команду зрештою змінити назву на Southern Guards GC... Хоча сторони досягли угоди 6 липня 2026 року, подавши її до Окружного суду США Південного округу Флориди, адвокат компанії «Stinger Golf Club» Брайан Баракат пояснив, що зменшення суми угоди було прагматичним бізнес-рішенням, продиктованим побоюваннями щодо фінансової стійкості LIV, а не будь-якими слабкими місцями у справі його клієнта. Баракат наголосив, що компанія Stinger Golf була цілком впевнена у своїх силах і готова була йти до суду, але вирішила укласти мирову угоду через побоювання щодо неминучого банкрутства...

Хоча LIV є єдиним відповідачем, зобов'язаним виплатити 1 мільйон доларів у рамках угоди, цей компроміс досягнуто на тлі більш широких і серйозних фінансових труднощів ліги. За повідомленнями, міжнародний бізнес LIV Golf зазнав збитків у розмірі майже 600 мільйонів доларів у 2024 році, а загальні збитки за період з 2022 по 2024 роки склали приблизно 1,1 мільярда доларів. На додаток до цих проблем, Державний інвестиційний фонд Саудівської Аравії оголосив про плани припинити фінансування LIV після сезону 2026 року, що змушує лігу активно шукати нових інвесторів, щоб вижити... Зрештою, хоча Баракат заявив, що компенсація у розмірі 1 мільйона доларів не повністю покрила збитки, яких зазнала компанія Stinger Golf, ця угода дозволила встановити відповідальність за явне неправомірне використання торгової марки з боку LIV, водночас маючи практичний економічний сенс з огляду на загрозу неминучого фінансового краху ліги» (*Sneha Abraham. LIV Golf pays \$1M to settle intellectual property lawsuit as financial scrutiny mounts // Sportainment Inc. (<https://www.dailyclubgolf.com/news/liv-golf-pays-one-m-to-settle-intellectual-property-lawsuit-as-financial-scrutiny-mounts/>). 24.07.2026*).

Сполучені Штати Мексики

«Після прийняття суперечливої конституційної поправки 2024 року, яка передбачала демократичне обрання всіх федеральних та штатних суддів у Мексиці, перші в країні судові вибори, що відбулися в червні 2025 року, відзначилися низькою явкою виборців та гострою критикою щодо кваліфікації обраних посадових осіб. Щоб усунути ці занепокоєння, адміністрація президента Клаудії Шейнбаум ухвалила поправку 2026 року, спрямовану на вдосконалення виборчого процесу. Ця реформа відтерміновує майбутні судові вибори на один рік — до червня 2028 року, узгоджуючи їх із

потенційними достроковими президентськими виборами та забезпечуючи проведення судових і політичних голосувань на одних і тих самих виборчих дільницях... З метою підвищення рівня професіоналізму поправка передбачає створення оціночної комісії, яка перевірятиме відповідність кандидатів вимогам шляхом проведення обов'язкових професійних іспитів, а не лише на основі розгляду резюме; діяльність цієї комісії контролюватимуть Судовий дисциплінарний трибунал та Судова школа. Процес виборів також спрощується: антикорупційні комітети проводитимуть попередній відбір чотирьох кандидатів на кожен вакансію, за допомогою жеребкування їх кількість скорочуватиметься до двох для забезпечення гендерної рівності, а виборчі бюлетені будуть спрощені — у них буде вказано меншу кількість кандидатів із чітким зазначенням, яка гілка влади їх висунула. Крім того, Верховний суд країни (SCJN) буде розділено на дві палати для розгляду дрібних спорів, а судові органи штатів будуть зобов'язані дотримуватися цих нових федеральних стандартів...

Незважаючи на ці зміни, мексиканські та міжнародні критики стверджують, що реформи не вирішують основну проблему незалежності судової влади. Мексиканська асоціація адвокатів, спеціальний доповідач ООН та провідні рейтингові агентства висловили глибоке занепокоєння тим, що демократизація судової системи наражає її на політичний вплив, організовану злочинність та зовнішні фактори, що підриває довіру бізнесу та посилює невизначеність серед інвесторів. Оскільки скомпрометована правова система ставить під загрозу вирішення комерційних спорів, іноземні інвестори дедалі частіше шукають способи захистити свої активи від зловживань з боку місцевої судової системи.

Щоб мінімізувати ці ризики, іноземні інвестори можуть скористатися захистом, передбаченим міжнародними договорами, зокрема двосторонніми інвестиційними угодами (BIT) та угодами про вільну торгівлю (FTA), що містять стандарти справедливого та рівноправного режиму (FET). Згідно з міжнародним публічним правом, положення про FET, як правило, захищають інвесторів від «відмови у правосудді», дозволяючи їм звертатися до міжнародного арбітражу, якщо місцеві судові провадження мають серйозні процесуальні порушення або призводять до принципово несправедливих результатів. Однак рівень захисту значно варіюється залежно від договору... Наприклад, Угода між Сполученими Штатами, Мексикою та Канадою (USMCA) обмежує позови щодо відмови у правосудді кількома конкретними секторами, такими як нафтова, газова, енергетична та телекомунікаційна галузі. Натомість інші угоди, такі як BIT Мексики з Великою Британією та Китаєм, пов'язують захист на основі принципу FET із звичаєвим мінімальним стандартом режиму, що передбачає високий рівень доказового навантаження та, як правило, вимагає від інвесторів повного вичерпання засобів правового захисту в місцевих судах — перешкоду, яку вдалося успішно подолати у знаковій справі «Lion Mexico Consolidated»... Інші договори, такі як BIT між

Мексикою та Нідерландами, передбачають ширші, самостійні гарантії щодо FET, які не пов'язані з нормами міжнародного звичаєвого права. Оскільки арбітражні трибунали зазвичай відхиляють позови на підставі договорів, якщо компанія проводить реорганізацію після того, як конфлікт уже виник, інвестори повинні завчасно аналізувати свої корпоративні структури та, за необхідності, реструктурувати свої інвестиції, щоб забезпечити собі найсприятливіші гарантії за договором до того, як будь-який судовий спір стане передбачуваним» ***(Changes to Mexican Judicial Reform Highlight the Importance of Proactive Investment Treaty Structuring // Jones Day (https://www.jonesday.com/en/insights/2026/07/changes-to-mexican-judicial-reform-highlight-the-importance-of-proactive-investment-treaty-structuring). 07.2026).***

Федеративна Республіка Нігерія

«Апеляційний суд у Лагосі відхилив проміжну апеляцію, подану Товариством з питань авторського права Нігерії Ltd/Gte (COSON) проти Нігерійської комісії з авторського права (NCC), підтвердивши попереднє рішення Федерального високого суду, яким було відмовлено у видачі проміжного судового наказу на користь COSON. У одностайному рішенні, винесеному 9 липня 2026 року, суд також зобов'язав COSON сплатити судові витрати у розмірі 200 000 найр. Підставою для апеляції стало триваюче оскарження COSON окремих положень Положення про авторське право (організації колективного управління) 2007 року. Поки розгляд справи по суті триває, COSON намагалася домогтися винесення судового заборони, щоб не допустити скасування NCC дозволу на діяльність організації або втручання в її управління, фінанси, банківські рахунки, аудит та діяльність зі збору роялті...»

У грудні 2021 року Федеральний вищий суд відхилив цю заяву на тій підставі, що проміжний судовий наказ не може застосовуватися для обмеження дій, які вже були завершені. Дозвіл на діяльність COSON було призупинено у квітні 2018 року, а його термін дії закінчився у травні 2019 року — ще до того, як було подано як позов по суті, так і заяву про видачу судового наказу. Апеляційний суд погодився з цією аргументацією, зазначивши, що не існувало чинного дозволу на діяльність, який суд міг би зберегти за допомогою тимчасового судового захисту. Суд наголосив, що тимчасові судові заборони призначені для збереження статусу-кво, що існував до початку судового розгляду, а не для відновлення прав або обставин, які вже перестали існувати.

Після винесення рішення Нігерійська комісія з авторських прав привітала це рішення, зазначивши, що воно підтверджує: COSON наразі не має дозволу на діяльність як організація колективного управління правами...» ***(Ozolua Uhakheme. Appeal Court dismisses COSON's appeal against Copyright***

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«У міру розширення методологій обчислювальних досліджень науковці дедалі частіше використовують технології аналізу тексту та даних (TDM) для обробки величезних масивів даних за допомогою штучного інтелекту та машинного навчання. Однак наукові бібліотеки стикаються з труднощами у забезпеченні підтримки цих методологій, оскільки їхні цифрові колекції регулюються ліцензійними угодами з постачальниками, які прямо чи опосередковано забороняють обчислювальне використання. Цей конфлікт висвітлює проблему пріоритету договірних умов, коли обмежувальні положення цифрової ліцензії мають перевагу над законодавчо встановленими правами користувачів, такими як «добросовісне використання» згідно з канадським законодавством про авторське право. Бібліотечні асоціації по всьому світу, зокрема Канадська асоціація наукових бібліотек (CARL) та Асоціація наукових бібліотек (ARL), висловили глибоке занепокоєння щодо цієї тенденції. Порушення цих обмежувальних угод з постачальниками має серйозні реальні наслідки — від втрати цілою установою доступу до важливого вмісту баз даних до відкликання опублікованих наукових праць дослідників...

Окрім договірних обмежень, постачальники часто застосовують технологічні засоби захисту (TPM), або цифрові блокування, щоб запобігти автоматизованому TDM. Хоча деякі постачальники пропонують дорогі додаткові програми, що дозволяють здійснювати видобуток даних, це не є справедливим рішенням для бібліотек. Щоб по-справжньому захистити сучасну наукову діяльність, законодавчі реформи повинні не лише заборонити договірне перевищення обмежень, а й чітко дозволити методи обчислювальних досліджень та обхід TPM у цілях, що не порушують авторські права. Міжнародні прецеденти ілюструють складність цього завдання. Наприклад, хоча Велика Британія та Сінгапур запровадили законодавчі акти, що обмежують договірне перевищення та дозволяють TDM, бібліотеки в цих країнах все ще стикаються з перешкодами, оскільки правила щодо заборони обходу захищають цифрові замки. Аналогічно, Директива Європейського Союзу про авторське право забороняє договірне перевищення для TDM у наукових дослідженнях, але не обмежує обмежувальний вплив TPM, що свідчить про те, що комплексна законодавча база повинна враховувати як обмеження на рівні договорів, так і на рівні програмного забезпечення...

Щоб орієнтуватися в цих складних умовах, бібліотечні консорціуми працюють над тим, щоб безпосередньо з постачальниками домовитися про

більш гнучкі умови, сприятливі для штучного інтелекту. Хоча цим зусиллям часто заважають дисбаланс сил та суворі угоди про нерозголошення, деяким установам вдалося досягти успішних результатів, наприклад, угода Колорадського державного університету, яка гарантує можливість використання ліцензованого контенту з будь-яким інструментом на основі великих мовних моделей. Оскільки розбіжності в національних законах про авторське право наразі створюють правові розбіжності, що перешкоджають транскордонній науковій співпраці, все більшого значення набуває проведення широкомасштабних реформ. Зрештою, у міру того як академічні колекції переходять від традиційних матеріалів для читання до обчислювальних «даних», призначених для обробки, аналізу та моделювання, стійка до викликів майбутнього дослідницька екосистема залежатиме від активної адвокації, законодавчих змін та колективної підтримки з боку дослідників, щоб допомогти бібліотекам відстояти права своїх користувачів» (*Rowena Johnson. Caught Between a Rock and a Hard Place: Research Libraries, AI Research and Contract Override // Slaw (<https://www.slaw.ca/2026/07/02/caught-between-a-rock-and-a-hard-place-research-libraries-ai-research-and-contract-override/>). 02.07.2026*).

«...Для авторів пісень у Канаді, США та Великій Британії захист авторських прав настає автоматично з моменту зафіксування оригінальної пісні у матеріальній формі, наприклад у вигляді голосової записки або письмового тексту пісні. Однак додаткові кроки для посилення цього захисту суттєво відрізняються в цих юрисдикціях. У Сполучених Штатах настійно рекомендується офіційна реєстрація в Бюро з авторських прав США; це є обов'язковою умовою для подання позову про порушення авторських прав, а в разі своєчасного виконання дає виконавцю право на відшкодування збитків у встановленому законом розмірі та на покриття судових витрат... У Канаді реєстрація в Канадському відомстві інтелектуальної власності є цілком добровільною і не є обов'язковою для судового розгляду, хоча отримання свідоцтва слугує корисним підтверджувальним доказом авторства в суді; крім того, канадські митці повинні окремо здавати фізичні записи на зберігання до Бібліотеки та архівів Канади. На відміну від цього, у Великій Британії взагалі немає офіційного державного реєстру авторських прав. Відповідно, британські автори пісень мусять покладатися на альтернативні методи для підтвердження дати створення своїх творів, такі як збереження метаданих файлів, використання сторонніх послуг з депонування або зберігання чернеток із датою...

Незалежно від країни, усі автори пісень повинні зареєструватися у відповідних організаціях з управління правами на публічне виконання (наприклад, ASCAP/BMI у США, SOCAN у Канаді, PRS у Великій Британії), щоб гарантувати отримання роялті за публічні трансляції та виконання —

процес, який відрізняється від самого захисту авторських прав. Крім того, до загальноновигідних звичок належать чітке маркування творів символами авторського права або фонограми, зазначення імені автора та року, а також ведення ретельно впорядкованих, датованих записів про творчий процес, щоб чітко встановити хронологію на випадок виникнення спору щодо права власності» (*How to Copyright Your Music and Protect Your Work // That Eric Alper* (<https://www.thatericalper.com/2026/07/09/how-to-copyright-your-music-and-protect-your-work/>). 09.07.2026).

Україна

«...Ситуація з виконанням пісні «Росте черешня в мамі на городі» демонструє практичне значення дотримання авторських прав у сфері музичної інтелектуальної власності. Музикант Юрій Йосифович, не знайшовши публічної інформації про правовласника, отримав попередню згоду від доньки композитора Анатолія Горчинського та оприлюднив власну версію твору, однак згодом до нього звернувся спадкоємець, який підтвердив своє виключне право на використання твору... Відповідно до законодавства України, авторські права на музичні твори діють протягом 70 років після смерті автора, а будь-яке публічне виконання чи поширення потребує дозволу правовласника або отримання ліцензії, зокрема через організації колективного управління... У цій ситуації музикант визнав права власника і вирішив видалити запис, відмовившись від подальшого використання твору без належного ліцензування, що підкреслює важливість правової визначеності щодо прав інтелектуальної власності та необхідність належного оформлення дозволів навіть для популяризації культурної спадщини...» (*Ірина Моргун. Повага до авторських прав: чому Йосифович видаляє нову версію хіта тернопільського композитора // АТ «НСТУ»* (<https://suspilne.media/ternopil/1352292-povaga-do-avtorskih-prav-comu-josifovic-vidalae-novu-versiu-hita-ternopilskogo-kompozitora/>). 10.07.2026).

«Відвідування кінотеатру регулюється не лише внутрішніми правилами закладу, а й нормами законодавства України, і хоча окремої відповідальності саме за порушення правил поведінки не передбачено, за певні дії можуть наставати адміністративні або кримінальні наслідки. Зокрема, порушення громадського порядку може кваліфікуватися як дрібне хуліганство, куріння у приміщенні — як адміністративне правопорушення, а пошкодження майна тягне обов'язок відшкодування збитків або навіть кримінальну відповідальність... Особливе значення має дотримання прав інтелектуальної власності: незаконний запис фільму під час сеансу з метою копіювання чи поширення може порушувати авторські права та призвести до

цивільної або кримінальної відповідальності за статтею 176 КК України. Крім того, серйозними правопорушеннями є неправдиві повідомлення про мінування та порушення правил пожежної безпеки... У разі недотримання правил адміністрація кінотеатру має право відмовити у наданні послуг або викликати поліцію, що підкреслює необхідність не лише дотримання порядку, а й поваги до прав власності, зокрема інтелектуальної» *(Похід у кінотеатр може обернутися штрафом: що не можна робити під час сеансу // Судово-юридична газета (<https://sud.ua/uk/news/ukraine/367536-pokhid-u-kinoteatr-mozhe-obernutysia-shtrafom-shcho-ne-mozhna-robyty-pid-chas-seansu>). 25.07.2026).*

«В Україні ініціатива «Метод Фонд» запустила безкоштовний онлайн-інструмент «Заповіт», розроблений для допомоги митцям у впорядкуванні інформації про їхній творчий доробок, інтелектуальну власність, архіви та цифрові активи. Сервіс, створений на основі найтипівіших юридичних кейсів щодо спадкування культурної спадщини, пропонує покрокове анкетування з підказками до складних термінів... Він дозволяє систематизувати дані про художню практику та сформувати структуровану чернетку документа у форматі PDF, придатну для подальшого опрацювання з юристами чи нотаріусами. Розробники гарантують повну конфіденційність: усі дані обробляються виключно в браузері користувача протягом 30 днів без передачі на зовнішні сервери, а підсумковий файл генерується локально... Автори проєкту наголошують, що створений платформою документ має ознайомчий та освітній характер і не замінює фахової юридичної консультації, а сам заповіт для набуття законної сили обов'язково підлягає нотаріальному посвідченню...» *(Юрій Свиридюк. В Україні створили онлайн-сервіс «Заповіт»: як впорядкувати авторські права та творчу спадщину // АТ «НСТУ» (<https://suspilne.media/culture/1368550-v-ukraini-stvorili-onlajn-servis-zapovit-ak-vporadkuvati-avtorski-prava-ta-tvorcu-spadsinu>). 31.07.2026).*

Європейський Союз

«...Між представниками музичної індустрії США та Європи розгорівся трансконтинентальний спір щодо можливих змін до правил ЄС з авторського права, що регулюють роялті за трансляцію та публічне виконання. Провідні музичні організації США звернулися до Торгового представника США (USTR) з проханням втрутитися, попередивши, що пропозиція Європейської комісії щодо переходу до механізму «взаємності» може коштувати американським артистам та лейблам майже 300 мільйонів доларів щорічного доходу від роялті... Ця напруга зумовлена

фундаментальною відмінністю в законодавстві про авторське право: на відміну від Європи, законодавство США не зобов'язує АМ/FM-радіостанції чи державні підприємства сплачувати роялті за публічне виконання виконавцям та лейблам, що означає, що європейські творці не отримують відповідних доходів, коли їхня музика звучить у Сполучених Штатах. Згідно з принципом «національного режиму», європейські країни все ще виплачують винагороду американським виконавцям, коли їхня музика транслюється в Європі, тоді як модель «взаємності» блокувала б такі виплати за межі країни доти, доки США не запровадять взаємні права на публічне виконання...

Поточна дискусія була спровокована рішенням Суду Європейського Союзу від 2020 року, відомим як «рішення у справі RAAP», яке встановило принцип національного режиму як стандарт за замовчуванням, оскільки директиви ЄС прямо не передбачали взаємності як варіанту. Це рішення змусило країни, які раніше застосовували модель взаємності — такі як Нідерланди, Швеція, Данія та Ірландія — перенаправити місцеві потоки роялті на користь американських виконавців. Кіс ван Вейєн, голова нідерландської торгової асоціації незалежних лейблів STOMP, зазначає, що цей перехід спричинив різке падіння місцевих доходів, що робить інвестиції європейських лейблів у місцеві таланти економічно не вигідними. Відповідно, країни ЄС, яких це стосується, закликають Європейську комісію роз'яснити правовий статус взаємності в законодавстві ЄС...

Замість того, щоб вимагати обов'язкової взаємності в масштабах ЄС, загальноєвропейська торгова асоціація незалежних лейблів IMPALA виступає за гнучкий і пропорційний підхід, який дозволяє окремим державам-членам обирати систему, що відповідає їхнім національним правовим традиціям. IMPALA стверджує, що взаємність є важливим дипломатичним важелем, закріпленим у міжнародних договорах, який спонукає торговельних партнерів вдосконалювати своє внутрішнє законодавство. Вони наводять нещодавнє рішення Японії щодо розширення прав артистів на публічне виконання як яскравий приклад того, як взаємність стимулює узгодження міжнародних нормативних вимог. Зрештою, хоча як американські, так і європейські музичні коаліції погоджуються, що Конгрес США повинен усунути лазівку у внутрішньому законодавстві щодо роялті за радіомовлення, європейські прихильники стверджують, що надання державам-членам ЄС можливості забезпечувати дотримання принципу взаємності залишається необхідним механізмом для захисту місцевої креативної економіки та тиску на глобальних торговельних партнерів з метою встановлення справедливих стандартів захисту» (*Chris Cooke. US industry groups raise “serious concerns” about EU royalty flow proposals, which many of their European counterparts support // CMU (<https://completemusicupdate.com/us-industry-groups-raise-serious-concerns-about-eu-royalty-flow-proposals-which-many-of-their-european-counterparts-support/>). 10.07.2026*).

«Ірландські бібліотеки стикаються зі все більшими труднощами у придбанні, володінні та видачі електронних книг, оскільки чинне законодавство про авторське право та ліцензійна практика видавців по-різному трактують цифрові книги та друковані видання. Хоча громадяни Європи мають право на доступ до інформації та освіти відповідно до Хартії основних прав Європейського Союзу, бібліотеки по всій Європі стикаються зі значними перешкодами у придбанні, видачі та збереженні електронних книг. За даними LIBER, ці перешкоди не є технологічними, а зумовлені бізнес-моделями видавців, які часто відмовляються продавати електронні книги взагалі, встановлюють для бібліотек значно вищі ціни, ніж ті, що платять споживачі, нав'язують обмежувальні умови ліцензування та, в деяких випадках, взагалі відмовляються надавати бібліотекам доступ до електронних видань...

В основі цього питання лежить позиція видавців, згідно з якою електронні книги надаються за ліцензією, а не продаються, що означає, що бібліотеки не набувають права власності, порівнянного з тим, яке існує щодо фізичних книг. Це відображає ширші дискусії щодо цифрової власності, зокрема суперечки стосовно прав споживачів на цифрові носії та програмне забезпечення. Згідно з Директивою Європейського Союзу 2006/115/ЄС, автори мають виключне право надавати дозвіл на позичання своїх творів, але бібліотеки можуть позичати їх на підставі винятку щодо публічного позичання за умови, що автори отримують винагороду за публічне позичання (PLR). Однак в Ірландії відповідні нормативні акти визначають «книгу» виключно як друковане та зброшуроване видання, виключаючи електронні книги та аудіокниги із системи PLR. Як наслідок, бібліотеки не можуть надавати електронні книги в користування за тією самою моделлю «один примірник — один користувач», що застосовується до фізичних книг, і замість цього мусять покладатися на ліцензійні угоди з видавцями...

Наслідки цього є значними. Багато видавців або відмовляються надавати бібліотекам доступ до електронних книг, або пропонують лише застарілі видання, при цьому встановлюючи ціни, які часто у кілька разів перевищують ціни на друковані книги. Обмежувальні умови ліцензій часто обмежують кількість одночасних користувачів, встановлюють обмеження на перегляд сторінок, вимагають використання певного програмного забезпечення чи обладнання, а також об'єднують популярні видання з менш актуальним контентом, що знижує можливості бібліотек формувати колекції та керувати ними відповідно до потреб своїх громад...

Ірландія могла б вирішити частину цієї проблеми шляхом внесення змін до своїх нормативних актів щодо винагороди за публічне позичання, переглянувши визначення терміна «книга» таким чином, щоб воно охоплювало електронні книги, цифрові видання та аудіокниги. Ця пропозиція ґрунтується на рішенні Суду Європейського Союзу від 2016 року у справі, порушеній Нідерландською асоціацією бібліотек, яке підтвердило, що позичання електронних книг може підпадати під дію директиви ЄС про позичання, якщо

воно здійснюється за моделлю «один примірник — один користувач» та супроводжується відповідною винагородою авторам. Таке реформування ірландського законодавства дозволило б бібліотекам позичати електронні книги на підставі передбачених законом прав на позичання, а не покладатися виключно на обмежувальні ліцензії...

Сама лише законодавча реформа не вирішить ситуацій, коли видавці просто відмовляються надавати бібліотекам доступ до електронних видань. Поширення PLR на позичання електронних книг могло б спонукати авторів чинити тиск на видавців, оскільки це дозволило б більш безпосередньо пов'язати винагороду авторів із доступністю їхніх творів у бібліотеках. З огляду на багаті літературні традиції Ірландії та її вплив на видавничу галузь англійською мовою, такі реформи могли б сприяти покращенню доступу громадськості до цифрових книг, одночасно зміцнюючи роль бібліотек у забезпеченні справедливого доступу до знань» (*Martin Bradley. Ebooks Are Books. The Law Should Say So // Annual Reviews* (<https://katinamagazine.org/content/article/future-of-work/2026/ebooks-are-books-the-law-should-say-so>). 14.07.2026).

Китайська Народна Республіка

«...Суддя Вищого суду Гонконгу Вілсон Чан отримає чергову «сувору догану» після того, як було встановлено, що він плагіатував значні фрагменти юридичних матеріалів однієї зі сторін у своєму рішенні, що стало приводом для призначення повторного розгляду справи. Це вже третій випадок, коли Чана притягують до відповідальності за плагіат у судовій практиці: раніше він отримав сувору догану у 2023 році за два подібні порушення... Судова влада заявила, що надмірне копіювання викликає сумніви щодо незалежності мислення судді, та повідомила, що Чан пройде цільове навчання. Однак урядовий радник і адвокат Ронні Тонг розкритикував цю проблему, яка постійно повторюється, припустивши, що це, можливо, «проблема ставлення», а не брак підготовки, та попередив, що такі інциденти шкодять репутації судової системи Гонконгу» (*James Lee. High Court judge to be reprimanded again for plagiarism as Judiciary flags 'substantial' copying // HKFP LTD* (<https://hongkongfp.com/2026/07/22/high-court-judge-to-be-reprimanded-again-for-plagiarism-as-judiciary-flags-substantial-copying/>). 22.07.2026).

Республіка Корея

«...Фонд, що представляє покійну корейську художницю Чон Кюнджа, веде суперечку з адміністрацією міста Сеула щодо вимоги сплатити

12,1 мільйона корейських вон за авторські права на каталог її творів. Міська влада, яка володіє авторськими правами на 93 роботи Чон, подаровані нею у 1998 році, вимагає сплати роялті, оскільки фонд, спочатку подавши заявку на некомерційне використання, продав 1 000 примірників каталогу, який було випущено за рахунок державної субсидії... Фонд стверджує, що це видання є проектом, спрямованим на задоволення суспільних інтересів та популяризацію корейського мистецтва на міжнародному рівні, а доходи від продажу надходять видавцеві, тому воно має бути звільнене від сплати роялті. Посилаючись на нещодавню безкоштовну публічну виставку, за яку не стягувалися роялті, фонд висловив занепокоєння щодо справедливості та планує звернутися за посередництвом до Корейської комісії з авторських прав» *(Byun Hee-won. Seoul Demands Fees for Cheon Kyung-ja Catalog // Chosunilbo (<https://www.chosun.com/english/travel-food-en/2026/07/12/JCCD2F64L5D77M24OEHFTAAXNQ/>). 12.07.2026).*

Народна Республіка Бангладеш

«...Згідно із Законом про авторське право Бангладеш 2000 року, «Свобода панорами» (FoP) прямо дозволяла будь-кому фотографувати будівлі, пам'ятники та твори мистецтва у громадських місцях — такі як культовий «Джатія Сангсад Бхабан» Луїса Кана — та вільно поширювати ці зображення, зокрема на таких платформах, як Вікімедіа Комонс. Однак після прийняття нового Закону про авторське право 2023 року положення про FoP було незрозуміло чому вилучено. Це призвело до масового видалення зображень із Wikimedia Commons, зокрема понад 1 620 фотографій, що зафіксували мурали та графіті часів Липневої революції 2024 року...

Спираючись на цю поразку, учасник Вікімедіа Таушіф Хасан Аунту ініціював ретельний юридичний аналіз закону 2023 року. Він виявив, що, хоча новий закон захищає «архітектурні художні твори» (наприклад, креслення), фізичні «архітектурні твори» (самі будівлі) не вказані серед об'єктів, що підлягають авторському праву, що означає: їхнє фотографування залишається дозволеним. Досягнувши консенсусу в спільноті Вікімедіа-Комонс та отримавши офіційну підтримку від Вікімедіа Бангладеш, Аунту та його команда у червні 2026 року подали офіційний юридичний аналіз та запит на роз'яснення до Бюро з авторських прав Бангладеш...

Під час зустрічі експерт з питань авторського права пояснив, що положення щодо свободи фотографування було вилучено не з метою скасування цього права, а для його перенесення до майбутніх додаткових «Правил авторського права». Експерт погодився з аналізом команди, згідно з яким до прийняття цих правил фотографування фізичних будівель залишається дозволеним. Важливо, що експерт повідомив, що в Бюро з авторських прав не було зареєстровано жодних зацікавлених сторін, які б представляли інтереси

фотографів або відкритих ЗМІ. Відтак, «Вікімедіа Бангладеш» тепер офіційно визнано першою такою організацією-зацікавленою стороною, і її залучатимуть до майбутніх консультацій, зокрема тих, що стосуватимуться розробки майбутніх правил авторського права. Надалі «Вікімедіа Бангладеш» має на меті домогтися постійного відновлення широкої, комерційно необмеженої свободи панорами в країні» (*Tausheef Hassan. Pictures Frozen Behind a Copyright Gap: Start of Wikimedia Bangladesh's Collaboration with The Copyright Office // Wikimedia Foundation Project (<https://diff.wikimedia.org/2026/07/07/pictures-frozen-behind-a-copyright-gap-start-of-wikimedia-bangladeshs-collaboration-with-the-copyright-office/>). 07.07.2026*).

Республіка Індія

«Короткометражні відео в соціальних мережах, такі як Instagram Reels та YouTube Shorts, перевершили традиційну рекламу за рівнем залучення споживачів, перетворивши ці короткі ролики на надзвичайно цінні комерційні активи. Однак їхнє спільне створення за участю агентств, відеооператорів, монтажерів, композиторів та інфлюенсерів часто призводить до складних суперечок щодо прав інтелектуальної власності, зокрема щодо права власності. Ця складність виникає через те, що короткометражне відео не є окремим об'єктом авторського права, а є комбінованим твором. Згідно з індійським Законом про авторське право 1957 року, хоча кінцевий продукт зазвичай кваліфікується як «кінематографічний фільм», він містить багат шаровий комплекс незалежних авторських прав — включаючи музичні твори та звукозаписи для саундтреку, літературні твори для сценарію, художні твори для графіки та права виконавців або особисті права акторів. Таке співіснування численних окремих прав у межах одного аудіовізуального твору є усталеним принципом в індійській судовій практиці, що було підтверджено Верховним судом у справі «Indian Performing Right Society Ltd. проти Eastern Indian Motion Pictures Association»...

Щоб визначити, хто є законним власником короткометражного відео, слід звернутися до розділу 17 Закону про авторське право, який визначає «автора» як першого власника твору. У випадку кінофільму продюсер визнається автором відео в цілому, але автори музики, текстів пісень та сценаріїв, що лежать в основі твору, зберігають право власності на свої окремі внески, якщо ці права не були офіційно передані. Крім того, щоб претендувати на захист авторських прав, відео має відповідати критерію оригінальності, встановленому у справі «Eastern Book Company проти D.B. Modak», який вимагає прояву майстерності, розсуду та мінімального рівня творчості, а не лише фізичної праці чи простого з'єднання архівних кадрів... Поширеною юридичною помилкою для підприємств є припущення, що фінансування або замовлення відео автоматично надає їм право власності на авторські права. Насправді

оплата творчої роботи та володіння авторськими правами на неї — це різні поняття; без письмової угоди про передачу прав, що відповідає законодавчим вимогам, незалежні творці, інфлюенсери та зовнішні агентства зберігають свої права власності...

Розрізнення між передачею права власності та ліцензією також має вирішальне значення, оскільки багато угод з інфлюенсерами та творцями контенту надають брендам лише обмежену ліцензію, обмежену за строком дії, територією або платформою. Хоча твори, створені штатними співробітниками маркетингового відділу під час їхньої роботи, зазвичай належать роботодавцю, це правило не поширюється на зовнішніх підрядників, а отже, фінансові інвестиції бренду не означають отримання необмежених прав на використання. Більше того, навіть у разі успішної передачі майнових авторських прав автори все одно зберігають невід'ємні моральні права відповідно до статті 57, що дозволяє їм заявляти про авторство та заперечувати проти будь-яких спотворень їхніх творів, що завдають шкоди. Крім того, завантаження контенту в соціальні мережі не передає право власності платформам, які лише отримують широку ліцензію на розміщення та розповсюдження відео. З огляду на високу ступінь співпраці у процесі створення цифрового контенту, підприємства, агентства та інфлюенсери повинні вийти за межі усних домовленостей і вже на найраніших етапах виробництва розробляти чіткі договірні документи, щоб чітко визначити право власності, обсяги ліцензування та права на використання для кожного творчого елементу кінцевого продукту» (*Safir Anand and Omesh Puri. Understanding copyright ownership in Short-Form Videos // Anand and Anand (<https://www.anandandanand.com/news-insights/understanding-copyright-ownership-in-short-form-videos/>). 14.07.2026*).

«...Відповідно до індійського законодавства про інтелектуальну власність, торговельні марки та авторські права слугують різним, але часто перетинаючимся цілям. Торговельна марка, що регулюється Законом про торговельні марки 1999 року, захищає графічні знаки — такі як назви, логотипи, слогани та упаковка — які відрізняють товари чи послуги підприємства в торговельному обігу. Реєстрація торгової марки не є обов'язковою для захисту бренду, оскільки попереднє безперервне використання може закріпити незареєстровані права, які можна захищати шляхом позовів про недобросовісну конкуренцію; однак реєстрація надає виключні законодавчо встановлені права та можливість подавати позови про порушення прав. Термін дії таких реєстрацій становить десять років і може поновлюватися необмежену кількість разів. Натомість, відповідно до Закону про авторське право 1957 року, авторське право захищає оригінальні літературні, драматичні, музичні та художні твори, а також фільми, звукозаписи та програмний код... На відміну від торговельних марок, захист авторських прав виникає автоматично з моменту створення твору без обов'язкової

реєстрації, хоча реєстрація забезпечує важливі докази *prima facie* у судових спорах. Важливо, що авторські права не можуть подовжуватися нескінченно; для художніх та літературних творів термін захисту встановлений на весь час життя автора плюс шістдесят років, починаючи з початку наступного календарного року. Крім того, межа між авторським правом та промисловим зразком регулюється статтею 15 Закону про авторське право, яка передбачає, що авторське право на незареєстровані, але придатні для промислового відтворення зразки припиняється, щойно твір було застосовано до понад п'ятдесяти об'єктів...

Перетин цих двох правових систем найбільш очевидний у випадках, коли підприємство намагається захистити комерційний логотип, який може кваліфікуватися як торговельна марка і як художній твір, що підпадає під дію авторського права. Цей перетин створює специфічні юридичні та фінансові перешкоди, які часто стають несподіванкою для заявників. Відповідно до статті 45(1) Закону про авторське право, для реєстрації авторського права на художній твір, що використовується або може використовуватися в комерційній діяльності, необхідне свідоцтво (форма ТМ-С) від Реєстру торговельних марок. Цей сертифікат підтверджує, що жоден інший суб'єкт не зареєстрував і не подав заявку на реєстрацію ідентичного або оманливо схожого товарного знака. Хоча в онлайн-посібниках часто вказується номінальний збір за подання заявки на авторське право у розмірі 500 рупій, реєстрація комерційного логотипу насправді коштує щонайменше 11 000 рупій у вигляді офіційних електронних зборів — 2 000 рупій за заявку на авторське право та 9 000 рупій за обов'язковий сертифікат про пошук за формою ТМ-С... Цей сертифікат про перевірку є виключно процедурною вимогою Бюро з авторських прав і не замінює всебічної перевірки доступності торговельної марки. Крім того, взаємозв'язок діє й у зворотному напрямку: відповідно до розділу 11(3)(b) Закону про торговельні марки реєстрацію торговельної марки можна успішно заблокувати або оскаржити, якщо її використання може бути заборонено законодавством про авторське право, тобто невирішені питання щодо авторських прав можуть безпосередньо поставити під загрозу заявку компанії на реєстрацію торговельної марки...

Тому перед початком будь-яких реєстраційних процедур надзвичайно важливо забезпечити безперечні права власності на оригінальний твір мистецтва. В Індії автор або художник логотипу юридично визнається першим власником авторських прав на нього. Проста оплата рахунку фріланс-дизайнера не призводить до автоматичного переходу авторських прав до підприємства. Хоча існують передбачені законом винятки для творів, створених під час офіційного працевлаштування або за конкретними замовленнями, більшість випадків передачі прав вимагають укладення дійсного письмового договору про передачу прав відповідно до статті 19 Закону про авторське право. Цей договір має бути підписаний *cedent* і містити конкретні положення щодо прав, строку дії та територіального охоплення передачі. Якщо строк дії або територія

не визначені, закон за замовчуванням встановлює п'ятирічний строк і обмежує географічний обсяг Індією; крім того, передача втрачає чинність, якщо cesionario не скористається переданими правами протягом одного року... Щоб уникнути майбутніх суперечок щодо ланцюжка прав власності під час раундів фінансування або поглинань, підприємствам слід забезпечити отримання письмових договорів про передачу авторських прав ще на етапі замовлення. Після врегулювання питання власності підприємства можуть приступити до подання заявок на реєстрацію торговельних марок, скориставшись зниженими тарифами на електронну подачу заявок у розмірі 4 500 рублів для фізичних осіб та стартапів порівняно зі стандартним тарифом у 9 000 рублів для більших суб'єктів господарювання. Проактивне дотримання цих особливих вимог щодо власності та реєстрації забезпечує надійний та захищений портфель інтелектуальної власності...» (*Arundhathy Nair. Difference Between Trademark and Copyright // Intepat (<https://www.intepat.com/blog/trademark-and-copyright>). 23.07.2026*).

Сполучені Штати Америки

«...Концепція «обмеженого» захисту авторських прав застосовується до творів, що мають лише обмежений рівень оригінальності, забезпечуючи захист їхніх конкретних виражальних елементів, водночас залишаючи лежачі в їхній основі факти, ідеї, системи чи методи у вільному доступі для громадського використання. Ця доктрина, що ґрунтується на знаковому рішенні Верховного суду у справі «Feist Publications проти Rural Telephone Service Co.», в якому було встановлено, що оригінальність є конституційною передумовою для захисту авторських прав, створює вузьку сферу захисту, що значно ускладнює доведення факту порушення... Оскільки авторське право не захищає корисність, факти чи абстрактні концепції, «тонке» авторське право існує як стратегічний компроміс, що захищає унікальний підбір, координацію або komponування компонентів, які в іншому випадку не підлягають захисту, не надаючи при цьому монополії на сам об'єкт, що лежить в основі...»

Ця правова межа чітко простежується у підході до релігійних текстів, що перебувають у суспільному надбанні, та до стендап-комедії. Хоча стародавній текст Тори належить до суспільної власності й не може бути об'єктом авторського права, сучасні видавці можуть забезпечити обмежений захист авторських прав на свої оригінальні, додаткові елементи, такі як перекладацькі рішення, редакційні коментарі та характерне форматування, хоча суто функціональні цифрові функції пошуку залишаються незахищеними... Так само стендап-коміки не можуть претендувати на право власності на загальні людські переживання чи основи жартів; натомість авторське право захищає лише їхні конкретні формулювання, темп виступу та структуру номера. Хоча виконавець не може монополізувати жарти на загальну тему, він може успішно

подати позов про порушення авторських прав, якщо конкурент скопіює або близько перефразує його досконало відпрацьовані, заздалегідь написані номери...

Розвиток штучного інтелекту ще більше вивів доктрину «обмеженого авторського права» на перший план, особливо в контексті вимоги щодо людського авторства. Оскільки контент, повністю створений штучним інтелектом, не підлягає захисту авторським правом, будь-які відповідні правові гарантії суворо обмежуються творчим внеском людини-творця. Як показало рішення Бюро з авторських прав США щодо графічного роману «Zarya of the Dawn», автор-людина може отримати обмежене авторське право на творчий підбір, координацію та компонування зображень, згенерованих ШІ, але самі базові зображення, згенеровані машиною, залишаються повністю незахищеними і доступними для вільного використання іншими особами...

Цей баланс між даними, що не підлягають захисту, та вираженнями, що підлягають захисту, також регулює створення карт, соціальні мережі та вірусні цифрові тренди. Картографи не можуть захистити авторським правом географічні факти, але отримують обмежений захист щодо своїх оригінальних рішень щодо дизайну, маркування та компонування. У цифровій економіці творців інфлюенсери не можуть захистити авторським правом загальну естетику, кольорову палітру чи «атмосферу», а також не можуть захистити авторським правом короткі, поширені хореографічні композиції, такі як вірусні танці в TikTok, щодо яких суди постановили, що їм бракує складності, необхідної для захисту авторським правом... Проте навіть у тих випадках, коли «тонке» авторське право надає обмежені правові засоби захисту, творці часто обходять ці обмеження, використовуючи ринкові сили та перетворюючи широке культурне визнання на прибуткові спонсорські угоди з брендами, ліцензійні договори та рекламні партнерства. Зрештою, «тонке» авторське право виконує важливу економічну та культурну функцію, гарантуючи, що основоположні елементи інформації та творчості залишаються відкритими для всіх, водночас винагороджуючи конкретні, оригінальні способи, якими люди їх організовують та виражають» (*Keren Dadon. The Thin Line of Copyright: Why Some Valuable Works Receive Only Limited Protection // Cozen O'Connor* (<https://www.cozen.com/news-resources/publications/2026/the-thin-line-of-copyright-why-some-valuable-works-receive-only-limited-protection>). 09.07.2026).

«Бібліотека, музеї та видавництво Університету Делавера (UD) уклали партнерську угоду з проектом «Google Books Library Project» з метою оцифрування понад 100 000 унікальних, рідкісних та вичерпаних видань зі своїх колекцій протягом наступних трьох років, починаючи з літа 2026 року. Ця ініціатива спрямована на забезпечення широкого доступу до історично значущих матеріалів — зокрема до самотутніх місцевих колекцій, таких як «Делаверана» та історичні торгові каталоги, — шляхом перетворення

фізичних текстів на цифровий корпус, доступний для пошуку в усьому світі... Після сканування книги, що належать до публічного домену, будуть доступні для повного перегляду в Інтернеті, тоді як твори, захищені авторським правом, будуть відображатися у вигляді обмежених уривків; усі оцифровані матеріали можна буде знайти через Google Books та каталог бібліотеки Університету Делавера, а також вони будуть збережені в цифровій бібліотеці NathiTrust. Окрім розширення доступу до наукових ресурсів та надання університету можливості оптимізувати фізичний простір бібліотеки, цей проєкт відіграє ключову роль у сучасному технологічному середовищі... Вносячи ретельно відібрані та авторитетні академічні ресурси до наборів даних, що використовуються для навчання моделей штучного інтелекту, Університет Делавера (UD) прагне сприяти академічній доброчесності та забезпечити, щоб майбутні системи ШІ навчалися на основі перевіреної інформації високої якості. Ця ініціатива, що повністю фінансується за рахунок коштів спеціальних проєктів та цільових бібліотечних фондів, не матиме жодного впливу на бюджет університету, призначений для формування колекцій, а Університет Делавера збереже фізичне та цифрове право власності на всі відскановані матеріали під наглядом внутрішньої робочої групи бібліотеки» (*University of Delaware Library Joins Google Books Library Project to Expand Global Access to Rare Collections* // *University of Delaware* (<https://library.udel.edu/news/2026/07/09/google-books-library-project/>). 09.07.2026).

«Управління урядових публікацій США (GPO) відкрило безкоштовний публічний доступ до понад 1,2 мільйона нещодавно оцифрованих записів історичних урядових публікацій США за період з 1895 по 1976 рік. Ці записи, які тепер доступні в Каталозі урядових публікацій США (CGP), значно полегшують пошук документів, які раніше було важко знайти, зокрема таких значущих історичних матеріалів, як протоколи слухань щодо катастрофи «Титаніка» 1912 року, плакат «Сад Перемоги» часів Другої світової війни 1943 року та протоколи слухань щодо аварії «Аполлона-13» 1970 року... Записи були перенесені з друкованих видань історичного «Щомісячного каталогу публікацій уряду США» («MoCat») і надані громадськості на безкоштовній основі компанією ProQuest, що входить до складу Clarivate. Керівник відділу документації GPO Скотт Матесон охарактеризував цю публікацію як значну інвестицію в майбутнє громадського доступу, яка принесе велику користь дослідникам, студентам та бібліотечній спільноті. Як офіційний видавничий ресурс федерального уряду, GPO створює та розповсюджує інформаційні продукти для всіх трьох гілок влади та забезпечує постійний і безкоштовний доступ громадськості до цих даних через сайт GovInfo.gov та в рамках загальнонаціонального партнерства з приблизно 1 100 депозитарними бібліотеками» (*GPO launches public access to 1.2 million historic government*

records dating back to 1895 // Library Technology Guides (<https://librarytechnology.org/pr/32742>). 09.07.2026).

«Рада з авторських гонорарів США (CRB) опублікувала проект угоди щодо справи «Phonorecords V», метою якої є встановлення ставок механічних гонорарів для фізичних музичних носіїв, постійних завантажень, мелодій дзвінків та музичних пакетів на період з 2028 по 2032 рік. Ця угода, запропонована великими та незалежними звукозаписними лейблами разом із провідними видавничими та авторськими об'єднаннями (зокрема NMPA, NSAI та MAC), передбачає збереження поточної структури базових ставок — які у 2026 році становитимуть 13,1 цента за трек або 2,52 цента за хвилину — при цьому продовжуючи щорічні коригування, прив'язані до інфляції, які були запроваджені в попередньому циклі після того, як у 2022 році CRB відхилила пропозицію щодо фіксованої ставки у розмірі 9,1 цента... Рада приймає коментарі та заперечення від громадськості до 10 серпня; варто зазначити, що такі організації, як Гільдія авторів пісень Америки, не підписали угоду і потенційно можуть зірвати її укладення, якщо судді визнають умови угоди необґрунтованими. Одночасно було вирішено окремий процедурний спір, коли компанія Global Music Rights (GMR) відмовилася від участі в розгляді справи після того, як гіганти стрімінгової індустрії, такі як Spotify та Apple, заявили, що організація з управління правами виконавців не має повноважень вести переговори щодо механічних прав... Важливо зазначити, що ця угода щодо фізичних носіїв та завантажуваного контенту не стосується надзвичайно суперечливих тарифів на інтерактивне потокове відтворення — у цьому питанні NMPA веде боротьбу зі стрімінговими сервісами щодо спірної практики перекласифікації музичних підписок як «пакетів» з метою зменшення виплат роялті. Це масштабна невирішена проблема, яка може призвести до судового розгляду, якщо до жовтня не буде досягнуто згоди» (*Mandy Dalugdug. US Copyright Royalty Board proposes extending physical and download mechanical rates through 2032 // Music Business Worldwide (<https://www.musicbusinessworldwide.com/us-copyright-royalty-board-proposes-extending-physical-and-download-mechanical-rates-through-2032/>). 13.07.2026).*

«Хоча саундтреки є невід'ємною частиною культури кіно, телесеріалів та відеоігор, вони водночас є одними з найбільш складних з юридичної точки зору компонентів медіапродукції. Оскільки права на музику є дуже фрагментованими, обмеження щодо ліцензування в епоху цифрового стрімінгу дедалі частіше змушують медіапровайдерів змінювати або повністю видаляти оригінальні пісні зі своїх саундтреків... До класичних прикладів цього явища належать медична комедійно-драматична серія «Scrubs», з культового саундтреку якої під час переходу на стрімінгові

платформи було вилучено багато оригінальних треків, а також підліткова драма «Dawson's Creek», у якій через ліцензійні обмеження на домашніх відеоносіях та стрімінгових платформах замінили знамениту заставку «I Don't Want to Wait», а згодом повернули її у вигляді перезаписаної версії. Подібно до цього, в індустрії відеоігор серія «Grand Theft Auto» була змушена видалити численні основні треки з цифрових перевидань «Vice City» та «San Andreas» через кілька років після їхнього первісного виходу, внаслідок чого лише фізичні копії ігор зберегли оригінальні саундтреки в повному обсязі...

Ці зміни відбуваються через те, що ліцензування музики здійснюється в рамках роздробленої системи авторських прав, розділених між музичною композицією, текстом пісні та конкретним звукозаписом. Щоб легально використовувати пісню, медіапродюсери повинні отримати як ліцензію на синхронізацію композиції, так і ліцензію на використання мастера звукозапису. Оскільки необмежені безстрокові ліцензії є надто дорогими, угоди зазвичай обмежуються строком дії, територією та носієм. Як наслідок, у старих серіалах, таких як «Scrubs», бракувало договірних положень щодо цифрових стрімінгових платформ, яких ще не існувало на момент їхнього виробництва, тоді як у серіалі «Dawson's Creek» були забезпечені лише права на телевізійну трансляцію, а не на домашнє відео. У випадку з грою «Grand Theft Auto» раптове видалення музики свідчить про те, що видавець, ймовірно, використовував ліцензію з десятирічним терміном дії, після закінчення якого подальше цифрове розповсюдження гри без змін загрожувало б юридичною відповідальністю...

Цей мінливий цифровий ландшафт має значні наслідки як для ліцензіатів, так і для правовласників та споживачів. Щоб захистити свої твори від модифікацій через роки після випуску, продюсерські компанії дедалі частіше прагнуть з самого початку домовлятися про більш широкі ліцензії, що витримують випробування часом, що вимагає ретельного планування щодо цифрового розповсюдження. І навпаки, для музикантів суворе обмеження обсягу початкових ліцензій зберігає довгострокові переваги та потенційні майбутні джерела доходу, як це продемонстрував випадок, коли Пола Коул уклала другу угоду щодо своєї пісні-заставки. Для споживачів ретроактивне змінення саундтреків підкреслює фундаментальну різницю між фізичними та цифровими носіями: тоді як фізичні копії назавжди зберігають твір у його оригінальній формі, цифрове стрімінг та інтернет-магазини працюють за ліцензійними умовами, що дозволяють компаніям змінювати та розмивати продукти, які, на думку споживачів, належать їм» (*Lachlan Sadler and Miriam Zanker. Changing your tune: why soundtracks are altered decades later // Davies Collison Cave (<https://dcc.com/news-and-insights/changing-your-tune-why-soundtracks-are-altered-decades-later/>). 13.07.2026*).

«Бюро з авторських прав США подало до Конгресу остаточний проект тарифного плану, який, якщо його не буде заблоковано протягом 120-денного періоду розгляду, набуде чинності в середині листопада 2026 року та суттєво підвищить вартість реєстрації фотографій. Стандартний збір за групову реєстрацію до 750 зображень зросте з 55 до 85 доларів, а збір за реєстрацію фотографічної бази даних та її оновлення — з 250 до 700 доларів. Бюро з авторських прав зазначає, що ці зміни відображають зростання витрат на обробку заявок, хоча воно також прагне зберегти доступність реєстрації для авторів. Можлива модель на основі передплати поки що залишається лише довгостроковою концепцією, пов'язаною з майбутньою модернізацією ІТ-інфраструктури, а не безпосередньою альтернативою...»

Для фотографів головним практичним наслідком стане те, що реєстрація авторських прав перетвориться на більш обдуману витрату, що, ймовірно, спонукає деяких з них реєструвати менше зображень і зосередитися на тих, що мають найбільшу комерційну цінність. Оскільки нинішні знижені збори діятимуть лише до набрання чинності новим тарифним планом, фотографам рекомендується вже зараз упорядкувати та подати свої роботи, розділивши опубліковані та неопубліковані зображення та дотримуючись обмеження у 750 зображень на одну заявку...» **(Adam Matthews. What the Upcoming Copyright Office Fee Increase Means for Photographers // Fstoppers (<https://fstoppers.com/legal/what-upcoming-copyright-office-fee-increase-means-photographers-903585>). 18.07.2026).**
